

Diagnoza społeczno-gospodarcza
gminy miejsko-wiejskiej Gołdap

Spis treści

Wstęp	4
1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego, dostępność, komunikacyjna i mobilność	5
1.1 Położenie	5
1.2 Ukształtowanie terenu	7
1.3 Bogactwa naturalne.....	9
1.4 Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna	12
2. Ludność i procesy demograficzne	16
2.1 Liczba ludności, migracje i przyrost naturalny.....	16
2.2 Procesy starzenia się społeczeństwa.....	19
2.3 Atrakcyjność osadnicza.....	21
2.4 Prognoza demograficzna	26
3) Gospodarka i rynek pracy.....	29
3.1 Liczba, wielkość i rodzaj podmiotów gospodarczych	29
3.2 Rynek pracy	37
3.3 Bezrobocie	38
4) Środowisko naturalne i infrastruktura	42
4.1 Walory środowiska naturalnego, przyrodnicze i krajobrazowe, różnorodność biologiczna	42
4.2 Stan i ochrona środowiska, w tym stopień rozwoju infrastruktury	45
5) Kultura i dziedzictwo kulturowe.....	51
5.1 Kultura	51
5.2 Uwarunkowania historyczne, obiekty zabytkowe, ich stan, dostępność i sposób wykorzystania..	54
6) Sport, rekreacja i turystyka	57
6.1 Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i warunki do jej rozwoju	57
6.2 Atrakcyjność turystyczna	59
7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	69
7.1 Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru gminy i struktura przeznaczenia terenów	69
7.2 Struktura osadnicza	73
7.3 Rewitalizacja (obszar zdegradowany, obszar rewitalizacji, założenia i przedsięwzięcia rewitalizacyjne).....	75
7.4 Obszary zintegrowanego inwestowania i wykluczenia z inwestowania, obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego	78
7.5 Obszary o szczególnych problemach lub barierach rozwojowych i obszary o wyjątkowym potencjale rozwojowym	79
8. Bezpieczeństwo publiczne.....	83
8.1 Podmioty i instytucje realizujące zadania z zakresu bezpieczeństwa	83

8.2	Uwarunkowania wynikające z położenia, w tym zagrożenia naturalne.....	85
8.3	Przestępczość.....	87
9.	Polityka społeczna	89
9.1	Beneficjenci pomocy, struktura powodów udzielania pomocy	89
9.2	Gospodarka mieszkaniowa i komunalna – opis stanu zasobów mieszkaniowych, w tym technicznych, energetycznych i dostępności	99
10.	Edukacja i wychowanie.....	100
10.1	Sieć placówek oświatowych	100
11.	Kapitał społeczny	108
11.1	Aktywność obywatelska, liczba i działalność organizacji pozarządowych.....	108
11.2	Współpraca międzysektorowa	113
11.3	Wyróżnienia i nagrody otrzymane przez gminę Gołdap	114
12.	Finanse samorządowe	116
12.1	Budżet gminy – dochody i wydatki, w tym ich struktura	116
12.2	Poziom zadłużenia	120
12.3	Zdolność inwestycyjna.....	121
12.4	Wartość projektów finansowanych ze środków unijnych.....	122
13)	Diagnoza porównawcza.....	125
14)	Konsultacje społeczne	138
a)	Badanie rozwoju Gminy Gołdap	138
15)	Spis wykresów, rysunków, tabel, dokumentów źródłowych	149
16)	Załącznik nr 1 Wzór ankiety	155

Wstęp

„Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Gołdap” jest przeglądem najważniejszych kwestii społeczno-gospodarczych i ukazuje wieloaspektową analizę stanu obecnego gminy. Raport diagnozy koncentruje się na szczegółowej analizie uwarunkowań wewnętrznych rozwoju Gminy Gołdap obejmujących takie zagadnienia jak:

1. Informacje ogólne (w tym: uwarunkowania geograficzne, historyczne);
2. Przestrzeń (w tym m.in. układ przestrzenny, dostępność komunikacyjna, mieszkalnictwo, infrastruktura techniczna);
3. Środowisko (w tym: charakterystyka najważniejszych aspektów środowiska przyrodniczego oraz jego ochrony, tj. zasoby wodne i jakość wód, jakość powietrza);
4. Społeczeństwo (w tym: analiza procesów demograficznych i osadniczych, wykluczenie społeczne, kapitał społeczny tj. liczba organizacji pozarządowych, rynek pracy, aktywność i potencjał mieszkańców, edukacja, ochrona zdrowia, kultura i turystyka);
5. Gospodarka (w tym: analiza wskaźników makroekonomicznych, struktury gospodarcze, atrakcyjność inwestycyjna, przedsiębiorczość, dochody ludności, finanse publicznych JST, realizowane zadania i projekty).

Dla każdego z powyżej wymienionych obszarów przedstawiono najważniejsze informacje, w tym również realizowane projekty oraz dane statystyczne obrazujące sytuację w gminie, także na tle powiatu gołdapskiego, województwa warmińsko-mazurskiego oraz kraju. Zakres czasowy obejmuje zasadniczo lata 2015-2019. Analiza została wykonana w oparciu o najbardziej aktualne dostępne dane statystyczne, głównie te pochodzące z baz Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Miasta w Gołdapi jego jednostek podległych oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi.

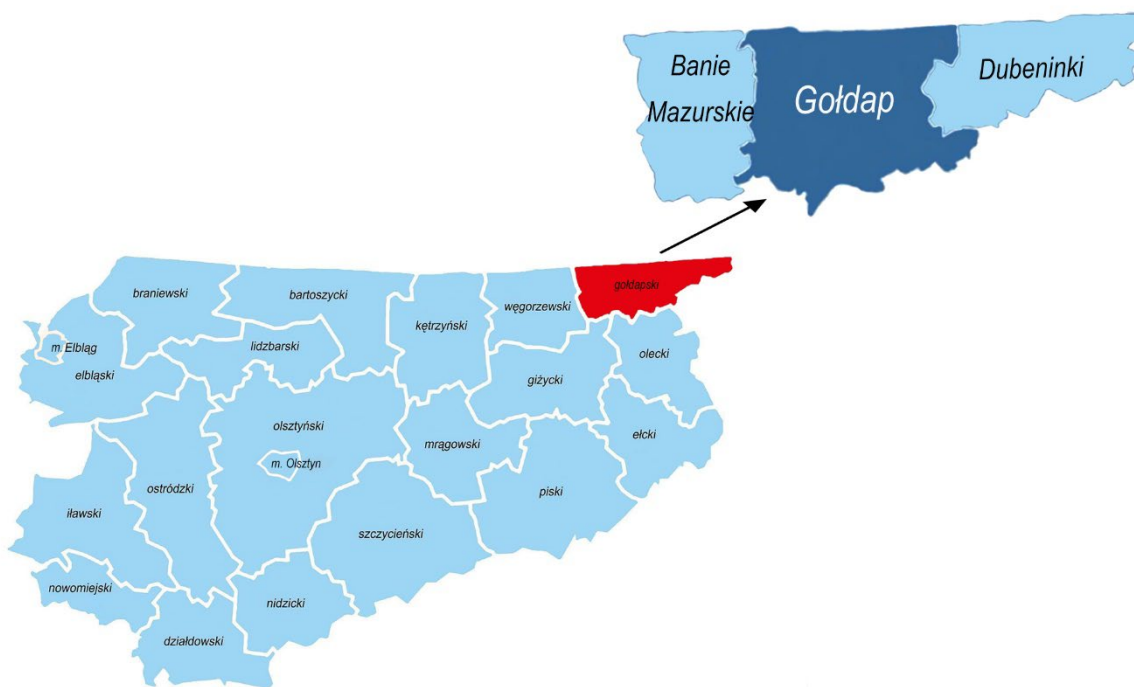
Główne wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stanowią punkt wyjścia dla przygotowania „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Gołdap do roku 2030” i „Planu rozwoju uzdrowiska Gołdap na lata 2021-2027”

1. Uwarunkowania wynikające z położenia geograficznego, dostępność, komunikacyjna i mobilność

1.1 Położenie

Gołdap jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Północną granicę gminy Gołdap stanowi granica państwa z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Sąsiednie gminy to Banie Mazurskie, Dubeninki i Kowale Oleckie. Gmina Gołdap obejmuje obszar 362 km² w tym powierzchnia miasta - 17 km².

Rysunek 1 Położenie Gminy Gołdap na tle województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu gołdapskiego

Źródło: Internet, opracowanie własne

W skład gminy wchodzi 32 sołectwa: Babki Bałupiany, Barkowo, Bitkowo Botkuny, Dunajek, Dzięgiele, Galwiecie, Główka, Górne, Grabowo, Jabłońskie, Jany, Jeziorki Wielkie, Juchnajcie, Konikowo, Kośmidry, Kowalki, Kozaki, Łobody, Marcinowo, Nasuty, Niedrzwica, Osowo, Pietraszki, Pogorzel, Rożyńsk Wielki, Siedlisko, Skoczno, Suczki, Wilkajcie, Zatyki. Od sierpnia 2019r. Miasto Gołdap jest podzielone na 5 osiedli.

W skład Gminy Gołdap wchodzi tereny o różnych formach użytkowania. Użytki rolne stanowią 62% powierzchni gminy natomiast użytki leśne 26%. Gmina zajmuje 46,86% powierzchni powiatu gołdapskiego. Obszar zurbanizowany stanowi około 6 % terenu gminy. Północno-wschodnia część gminy zakończona jest malowniczą i dziką Puszczą Romincką. Południowa część gminy ma bogato urozmaiconą rzeźbę terenu i obejmuje część obszaru pasma Szeskich Wzgórz (pasma wzgórz o wysokości 270 - 309 m n.p.m. - Szeska Góra). W znacznej części są to tereny o unikalnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiące ważne ogniwo ekologicznego systemu obszarów chronionych województwa warmińsko-mazurskiego i kraju. Największe kompleksy leśne znajdują we wschodniej części gminy, część zachodnia ma charakter bardziej rolniczy. W krajobrazie Gminy dominują tereny upraw polowych i łąk.

Najważniejsze liniowe elementy struktury przestrzennej gminy to: droga krajowa nr 65 - granica państwa - Gołdap - Olecko - Elk - Białystok, drogi wojewódzkie nr 650 - Węgorzewo - Banie Mazurskie - Gołdap, nr 651 - Gołdap - Żytkiejmy - Szypłiszki, linia kolejowa nr 41 Elk - Gołdap.

Położenie komunikacyjne Gminy Gołdap względem większych polskich miast:

- ✓ Olsztyn – 170 km
- ✓ Gdańsk – 296 km,
- ✓ Warszawa – 308 km,

Rysunek 2 Położenie względem większych ośrodków miejskich i portów lotniczych

Źródło: GUS, opracowanie własne

Istniejąca na terenie Gminy Gołdap linia kolejowa nr 41 Elk – Gołdap obsługuje jedynie transport towarowy. Najbliżej położonymi portami lotniczymi realizującymi międzynarodowe połączenia cywilne to lotniska znajdujące się w Szymanach – 167 km, Gdańsku – 328 km i w Warszawie – 317 km. Najbliższe przejścia graniczne z Rosją Gołdap-Gusiew znajduje się w odległości około 3 km., natomiast z Litwą – 40 km. Najbliższy port morski w Gdańsku znajduje się w odległości 317 km.

Czas dojazdu (minuty) z gminy Gołdap

do wybranych miejsc:

- ✓ Miasta >400 tys. mieszkańców – 283 minuty
- ✓ Miasta >100 tys. mieszkańców – 164 minut
- ✓ Miasta >50 tys. mieszkańców – 63 minut
- ✓ Miasta powiatowego – 5 minut
- ✓ Najbliższego miasta – 5 minut
- ✓ Węzła autostrady/drogi ekspresowej – 170 minut
- ✓ Lotniska – 188 minut
- ✓ Dużego lotniska 283 minuty
- ✓ Terminalu promowego 296 minut
- ✓ Przystanku kolejowego 26 minut¹

do przejścia granicznego z:

- ✓ Niemcami – 491 minut
- ✓ Czechami – 516 minut
- ✓ Słowacją – 575 minut
- ✓ Ukrainą – 476 minut
- ✓ Białorusią – 217 minut
- ✓ Litwą 73 – minuty
- ✓ Rosją 17 – minuty

¹ „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” Raport Częstkowy Komponent 3 Relacje Przestrzenne I Dostępność Komunikacyjna województwa warmińsko-mazurskiego

1.2 Ukształtowanie terenu

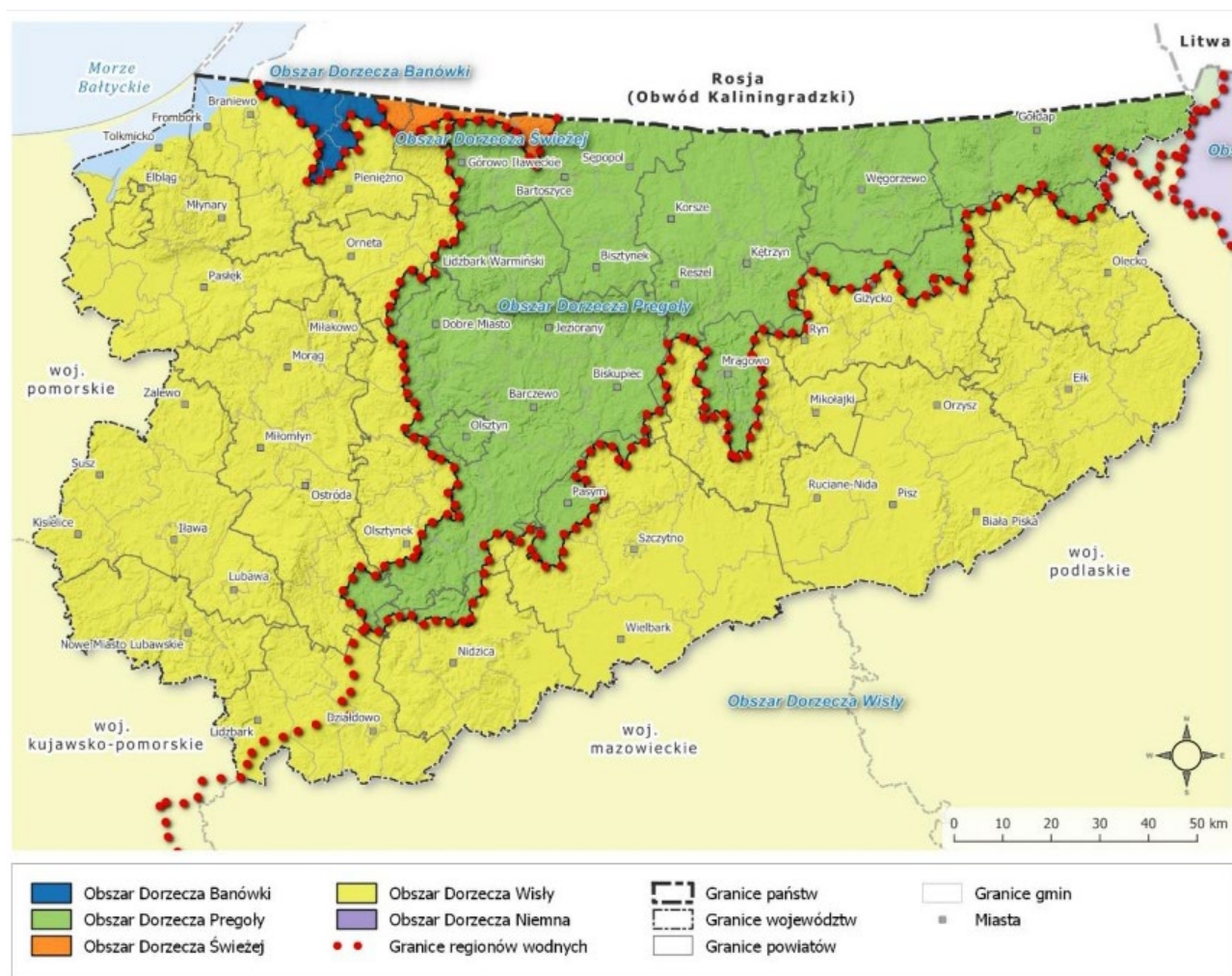
Ziemie gminy Gołdap należą do kilku regionów geograficznych, znacznie różniących się rzeźbą, roślinnością i warunkami wodnymi. Północne tereny powiatu (część gminy Gołdap i Dubeninki) zajmuje Puszcza Romincka porastająca pagórkowaty teren morenowy w dorzeczu Pregoi. Polska część puszczy obejmuje powierzchnię 14620 ha. Puszcze przecina rzeczka Błędzianka. Jezior jest niewiele, a największe z nich – Jezioro Gołdapskie – ma w granicach Polski powierzchnię 1,5 km². Rzeźba terenu jest urozmaicona, a wysokość najwyższych wzgórz przekracza 200 m n.p.m. Na terenie powiatu puszcza graniczy od zachodu z Krainą Węgorapy, od południa ze Wzgórzami Szeskim i Pojezierzem Zachodniosuwalskim.

Kraina Węgorapy zajmuje północną-zachodnią część gminy Gołdap. Jej osią jest rzeka Węgorapy - dopływ Pregoi, mająca swe źródła w jeziorze Mamry. Teren jest słabo zalesiony i pozbawiony jezior. Znaczną część powierzchni stanowią łąki. Południową i wschodnią granicę krainy wyznacza rzeka Gołdapa.

Wzgórz Szeskie z kulminacyjnymi wzniesieniami: Górą Szeską (309 m), Górą Tatarską (308 m) i Górą Gołdapską (272 m) stanowią najwyższy region Pojezierza Mazurskiego. W rzeźbie terenu występują liczne utwory polodowcowe: kemy, jary, wąwozy.

Na terenach leśnych ziemi gołdapskiej utworzono pięć rezerwatów przyrody. Są to: Dzikie Kąty, Czerwona Struga, Mechacz Wielki, Boczek, Żytkiejmska Struga. Znaczącym dla regionu wydarzeniem stało się powołanie 14 stycznia 1998 roku Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej, którego zasadniczą część zajmuje powierzchnię 14.620 hektarów. Krajobraz Ziemi Gołdapskiej uzupełniają morenowe Szeskie Wzgórz. Na południe od miasta znajdują się trzy szczyty, z których najwyższe (Szeska Góra) sięga 308,7 m n.p.m. Niedaleko Kowali Oleckich, także w obrębie Szeskich Wzgórz, utworzono rezerwat przyrodniczy Cisowy Raj.

Rysunek 3 Obszar gminy Gołdap leży w dorzeczu rzeki Pregoi.

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030

Sieć wodna na terenie gminy jest bardzo rozbudowana i urozmaicona. Kierunek odpływu wód powierzchniowych warunkowany jest ukształtowaniem terenu. Na obszarze tym występują liczne jeziora, bagna oraz rzeki i strumienie. Głównym a zarazem największym ciekim powierzchniowym przepływającym przez obszar gminy jest rzeka Gołdapa, stanowi ona prawy dopływ Węgorapy a jej górnym odcinkiem jest rzeka Jarka. Na terenie gminy znajdują się liczne naturalne i antropogeniczne (oczka wodne, stawy i rowy melioracyjne) zbiorniki wodne. Największa grupa jezior (12) zlokalizowanych jest w południowej części Puszczy Rominckiej.

Gmina Gołdap zaliczana jest do środowiska wód podziemnych regionu mazurskiego, niżowego obszaru hydrogeologicznego. W obrębie tarasu zalewowego znajdują się 3 piętra wodonośne:

- piętro holoceniskie - są to wody płytko zalegające, przez co najbardziej podatne na zanieczyszczenia,
- piętro plejstoceniskie poziomy wodonośne dobrej jakości. Wody te są podstawowym zaopatrzeniem ludności,
- piętro kredowe, dotychczas niewykorzystywane.

Jezioro Gołdap położone jest w zachodniej części Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. Północno – zachodnia część misy jeziornej znajduje się na terenie Obwodu Kaliningradzkiego (Federacja Rosyjska). Na południowy zachód od brzegów zbiornika znajdują się zabudowania miasta Gołdap. Zlewnię w ok. 75% pokrywają lasy (Puszcza Romincka), niecałe 13 % stanowią nieużytki, natomiast grunty orne i użytki zielone zajmują po kilka procent jej obszaru. Powierzchnia zwierciadła wody części polskiej wynosi 149,0 ha. Jezioro położone jest na wysokości 149,8 m n.p.m. Po stronie Federacji Rosyjskiej znajduje się dodatkowo 55,4 ha, co daje łącznie 204,4 ha powierzchni. Po stronie rosyjskiej jezioro nazywa się Ozero Krasnoje. Głębokość maksymalna jeziora wynosi 10,9 m, głębokość średnia natomiast 5,6 m, objętość misy jeziornej szacowana jest na 8345,3 tys. m³. Jezioro Gołdap zaliczono do typu 6b, tj. jeziora o wysokiej zawartości wapnia i o dużym wypływie zlewni oraz niestratyfikowane. Jezioro Gołdap zlokalizowane jest w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Łyny i Węgorapy, zlewni bilansowej dopływów Pregoly (z wyłączeniem zlewni Łyny) (WA21), w obszarze RZGW Warszawa.

Głównym dopływem jeziora jest rzeka Jarka – znajduje się ona w południowej części jeziora. Jarka jest rzeką III rzędu, głównym odcinkiem Gołdapy, o długości 32,4 km. Powierzchnia zlewni wynosi 237,1 km². Za początek Jarki przyjęto ciek wypływający koło Szarejek. Posiada ona trzy dopływy lewobrzeżne, a także trzy dopływy prawobrzeżne. Głównymi punktowymi źródłami zanieczyszczeń Jarki są: dopływy z oczyszczalni ścieków z pobliskich miejscowości.

Z racji swego położenia geograficznego powiat charakteryzuje się klimatem o cechach kontynentalnych. Obszar uzdrowiska zaliczany jest do III regionu bioklimatycznego "północno - wschodniego" do typu nizinnego śródlęsnego, przyjeziornego łagodnie i umiarkowanie bodźcowego. Obszar ten jest najchłodniejszym fragmentem województwa, a jego średnia roczna temperatura jest niższa o około 20°C w porównaniu z najcieplejszą w województwie doliną Wisły i wynosi 6,4°C. Najzimniejszym miesiącem na obszarze powiatu jest luty ze średnią temperaturą 4,5°C w Gołdapi, najcieplejszym - lipiec ze średnią temperaturą 17°C.

Roczna suma opadów uzależniona jest od rzeźby terenu i wzrasta wraz ze wzrostem wzniesienia nad poziom morza. Średnie roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 643 mm w Gołdapi i 700 mm w rejonie Wzgórz Szeskich.

Rzeźba terenu

Teren Gminy uformowany został w wyniku zlodowacenia bałtyckiego. Znaczna część jego powierzchni (wysoczyzny) jest pokryta plejstoceniowym materiałem zwałowym (gliny, piaski, żwiry) i wolnolodowcowym (piaski, żwiry, pyły). Utwory holoceniskie osadziły się w dolinach i zagłębieniach bezodpływowych (torfy, namuły, gytie).

Obszar ten charakteryzuje się rzeźbą wysokofalistą i wysokopagórkowatą o dużych deniwelacjach. W takich warunkach wykształciły się dominujące tu gleby brunatne i bielcowe wysoczyzn oraz gleby hydrogeniczne (czarne ziemie, torfy, gleby murszowe) dolin i obniżeń bezodpływowych.

Gmina Gołdap leży na terenie kilku jednostek fizycznogeograficznych. Posługując się podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego położona jest w podprowincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego. Zachodnia część Gminy należy do makroregionu Pojezierze Mazurskie, wschodnia część do makroregionu Pojezierze Litewskie. Gmina leży ponadto w obrębie następujących mezoregionów: Puszczy Rominckiej, Krainy Węgorapy, Wzgórz Szeskich i Pojezierza Zachodniosuwalskiego.

Obszar Gminy Gołdap jest bardzo zróżnicowany wysokościowo. Najniżej położone są miejsca wypełnione torfami. Na wschodzie Krainy Węgorapy leżą morenowe wzgórza zbudowane z piasków i żwirów. Najwyżej na opisywanym terenie położone jest pasmo Wzgórz Szeskich. Wysokości sięgają tu 309 m n.p.m. Jest to najwyższe wzniesienie we wschodniej części Mazur. Na północ od tego wzniesienia

w kierunku Gołdapi ciągnie się pasmo wzgórz z zalesioną Górą Rudzką (284 m), Górą Tatarską (308 m) i Piękną Górą (272 m), na wschód zaś rozciąga się obniżenie Puszczy Rominckiej. Wzgórza Szeskie są dużym i wysokim garbem morfologicznym, zbudowanym z osadów glacialnych wielu zlodowaceń. Wzgórza Szeskie oddzielone są Doliną Jarki od Pojezierza Zachodniosuwalskiego. Północna część Pojezierza Zachodniosuwalskiego to pagórkowata wysoczyzna polodowcowa, usiana licznymi wzgórzami kemów oraz moren martwego lodu. Występuje tu kilka rynien jeziornych.

Puszcza Romincka jest terenem silnie pagórkowatym. Pomiędzy wzgórzami moren i kemów występują torfowiska. Wysokości nie przekraczają 200 m. Cały obszar pocięty jest wałami wysokich wzgórz morenowych. Najczęściej przecinają one teren z północnego zachodu na południowy wschód. Oddzielają je dość głębokie obniżenia o takim samym przebiegu. Puszcza Romincka dzieli się na dwa mikroregiony: Nieckę Gołdapską oraz Lasy Rominckie. Powierzchnia Puszczy jest bardzo zróżnicowana. Jej większa, centralna część leży w obniżeniu morfologicznym na wysokości od około 81 m n.p.m., natomiast jest południowa część wznosi się do wysokości ponad 260 m n.p.m.

Według Podziału Hydrograficznego Polski Gmina Gołdap znajduje się w dorzeczu rzeki Pregoly odprowadzającej swoje wody do Bałtyku. Elementem determinującym kierunek odpływu wód powierzchniowych jest ukształtowanie terenu. Obszar Gminy odwadnia ciek o szczególnym znaczeniu tj. rzeka Gołdapa, która jest najważniejszą arterią wodną regionu. Taras zalewowy rzeki jest największy w części wschodniej, ma zaledwie kilka metrów, a najszerszy w części zachodniej, gdzie osiąga ponad 500m szerokości.

1.3 Bogactwa naturalne

Złóża kopalin

Najważniejszymi złożami surowców użytecznych, które znajdują się na terenie gminy Gołdap są złoża żwirów i pospółek oraz lokalnie piasków i borowiny. Złoża kopalin pospolitych występujące w granicach gminy Gołdap przedstawiono poniżej

Tabela 1 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Gołdap wprowadzone do studium zarządzeniem zastępczym Wojewody Warmińsko – Mazurskiego

Nazwa Złoża	ID złoża (numer systemowy)	Miejscowość Obręb	Rodzaj surowca	Organ zatwierdzający dokumentację	Znak i data decyzji zatwierdzającej dokumentację złoża	Zasób bilansowy złoża (tyś. m ³)	Powierzchnia złoża (ha)
Kośmidry III.	17638	Kośmidry, część dz. nr 260/4	Kruszywa Naturalne	Starosta Gołdapski	BiOŚ.6528.1 .20155 z dnia 06.05.2015r	A+B 0,00 C1 37,76 C2 0,00 D 0,00	0,504
Bałupiany V	18114	Bałupiany, dz. 222/35	Kruszywa Naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.12 .2016 z dnia 05.05.2016r.	A+B 0,00 C1 3359,69 C2 0,00 D 0,00	11,520
Bałupiany V-1	18173	Bałupiany, część dz. 222/35	Kruszywa Naturalne	Starosta Gołdapski	BiOŚ.6528.2 .2016 z dnia 23.06.2016r.	-	1,210

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

Tabela 2 Wykaz złóż kopalin w granicach gminy Gołdap

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopaliny
1.	Babki II	złożo rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
2.	Bałupiany	złożo o zaniechanym wydobywaniu	piaski i żwiry
3.	Bałupiany II	złożo rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
4.	Bałupiany IV	złożo eksploatowane	piaski i żwiry

5.	Botkuny	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
6.	Kolniszki	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopaliny
7.	Kozaki	złoże rozpoznane szczegółowo	piaski i żwiry
8.	Marcinowo	złoże rozpoznane szczegółowo	surowce ilaste ceramiki budowlanej
9.	Niedrzwica	złoże eksploatowane	torfy
10.	Niedrzwica 4	złoże rozpoznane szczegółowo	torfy
11.	Niedrzwica II	złoże rozpoznane szczegółowo	torfy
12.	Niedrzwica III	złoże eksploatowane	torfy
13.	Wiłkajcie	złoże eksploatowane	piaski i żwiry
14.	Wiłkajcie-Niedrzwica III	złoże eksploatowane	Torfy
15.	Wronki Wielkie	złoże rozpoznane szczegółowo	surowce ilaste ceramiki

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

Piasek eksploatuje się w miejscowościach: Górne, Regiele i częściowo w Niedrzwicy. Eksploatacja złóż żwirów i pospółek na terenie miasta Gołdap jest zabroniona.

Torfy

Na obszarach bagien i dawnych jezior znajdują się torfy, które są jednym z nielicznych surowców odnawialnych. Do niedawna były przedmiotem bardzo intensywnej eksploatacji, stanowiły, bowiem wraz z drewnem ważne źródło energii cieplnej. Pokłady torfowe mają na terenie gminy bardzo różną miąższość i zajmują powierzchnię kilkakrotnie większą od powierzchni aktualnie występujących tu zbiorników wodnych. Niektóre torfowiska zawierają oprócz zwykłych torfów energetycznych i ogrodniczych również znaczne pokłady borowiny, czyli torfów leczniczych. Są to borowiny typu wysokiego zawierające 2,9-5,0% części nieorganicznych w suchej masie oraz borowiny typu przejściowego zawierające 5-10% części nieorganicznych w suchej masie. Największe zasoby tego surowca występują na torfowisku Mechacz Wielki w Puszczy Rominckiej, przy granicy państwa, na północny zachód od Niedrzwicy oraz koło wsi Boćwinka.

Złoże borowiny Niedrzwica II o powierzchni 70 020 m², znajduje się około 5 km na wschód od centrum Gołdapi, na obszarze kompleksu leśnego w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Federacją Rosyjską w otoczeniu lasów i pól indywidualnych rolników. W pobliżu złoża nie występują potencjalne ogniska zanieczyszczeń. Obszar złoża jest to podmokły teren, zdrenowany płytkimi rowami melioracyjnymi, leżący w zlewni rzeki Gołdapy.

Torfowisko Niedrzwica II zalega na średniej wysokości 150 m n.p.m., natomiast wysokości bezwzględne terenu mieszczą się w przedziale 150 – 309 m. n.p.m. Teren ten znajduje się w rozległym wielohektarowym zagłębieniu terenu. Okalające je wzniesienia mają 2-7 m wysokości ponad poziom morza. Porośnięty jest rzadkim borem i olszyną bagienną. Strop prekambryjskiego podłoża krystalicznego w rejonie Gołdapi występuje na głębokości około 1600 m. Złoże powstało w wyniku zarośnięcia zbiornika wodnego i jest typowym torfowiskiem pojeziernym. Torf w tych miejscach leży bezpośrednio na płaskich fluwioglacjalnych o różnej granulacji. W przegowanych partiach złoża zalega torf niski turzycowo-mszysty, miąższość jego wynosi około 1m. Zasadniczą część złoża pokrywają torfy typu wysokiego i przejściowego.

W złożu nie stwierdzono występowania pni i korzeni drzew, co świadczy, że pnistość złoża nie występuje. Pod względem hydrograficznym obszar złoża leży w zlewni rzeki Gołdapy. Sieć rzeczna jest mało urozmaicona, natomiast sztuczna sieć jest dość bogata. Złoże znajduje się w zagłębieniu terenowym, do którego spływają wody opadowe. Poziom wody podziemnej zalega na głębokości 0,5 – 1,0 m. Złoże porastają użytki leśne. Zasoby złoża wyliczono metodą izolinii. Pokładowy charakter złoża i dość znaczne różnice miąższości dochodzące do 3m, jak również rozpoznania złoża wierceniami pozwoliły na określenie ilości zalegającego w złożu torfu na 139 000 m³. Wydobycie borowiny ze złoża odbywa się zgodnie z programem zagospodarowania złoża oraz zatwierdzonym planem ruchu.

Nadkład i surowiec jest wydobywany mechanicznie ładowaczem chwytakowym. Nadkład jest składowany przy wyrobisku w celu późniejszego wykorzystania go do rekultywacji wyrobiska.

Poziom wód gruntowych nie zalega głębiej niż 1m, nie grozi to przesunięciem części złoża i nie powoduje ujemnego wpływu na jego właściwości lecznicze. Poziom wód gruntowych jest regulowany rowami odwadniającymi. Nie ma więc negatywnego oddziaływania eksploatacji na stan złoża. Po zakończeniu eksploatacji złoża powstanie otwarty zbiornik wodny. Torf w przeważającej części pochodzi z torfowiska typu przejściowego i jest dobrym surowcem balneologicznym. Stan bakteriologiczny nie budzi zastrzeżeń.

Część obszaru złoża Niedrzwica II wydzielono pod nazwą Niedrzwica III. Posiada on obszar górniczy i teren górniczy złoża o powierzchni 400 m², tj. 0,4 ha, zaś powierzchnia terenu górniczego Niedrzwica III wynosi 0,16 ha.

Charakterystyka części złoża Niedrzwica II - Niedrzwica III

- głębokość spągu od 1,2 m – 1,7 m
- miąższość złoża – 1,0 m – 1,5 m
- grubość nakładu – 0,2 m
- złoże częściowo zawodnione, głębokość zwierciadła wody od 0,8 do 1,2 m, średnio 1,0 m ppt.

Eksploatacja odbywa się metodą odkrywkową, systemem ścianowym za pomocą koparki podsiębiernej. Właściwości lecznicze opisywanej borowiny w złożu Niedrzwica II w tym jego części Niedrzwica III, jej przydatność w leczeniu uzdrowskim odzwierciedla Świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze borowiny Nr BL - 2/2017/HU - 81, które zostało wydane przez Państwowy Zakład Higieny Zakład Tworzyw Uzdrawiskowych dnia 19 września 2017 r.

Tabela 3 Złóża torfu dla celów rolniczych w Gminie Gołdap wg stanu na 31.XII.2019 r. w tys. m³

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby		Wydobycie
			Geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1	Niedrzwica	E	885.08	619.30	13.42
1.	Rapa	R	49,66	-	-
2.	Wiłkajcie-Niedrzwica III	E	793.23	716.59	20.56

E - złoże eksploatowane

R - złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1, a dla ropy i gazu – w kat. A+B)

Źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/css/surowce/images/2019/pdf/torfy_dla_celow_rolniczych_2019.pdf

Tabela 4 Wykaz złóż torfów leczniczych (borowin) w Gminie Gołdap wg stanu na 31.XII.2019 r. [tys. m³]

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby		Wydobycie
			Geologiczne bilansowe	przemysłowe	
1.	Niedrzwica 4	E	42.33	-	-
2.	Niedrzwica II	R	138.78	-	-
2.	Niedrzwica III	E	0.33	-	0,01

E - złoże eksploatowane

R - złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1, a dla ropy i gazu – w kat. A+B)

Źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/css/surowce/images/2019/pdf/torfy_lecznicze_2019.pdf

Wody mineralne lecznicze

Na terenie uzdrowiska Gołdap znajdują się dwa ujęcia wód mineralnych leczniczych. Charakterystykę wód i ich przydatność w leczeniu uzdrowskim określone zostały w świadectwie i opinii wydanych przez Narodowy Instytut Zdrowia Państwowy Zakład Higieny Zakład Tworzyw Uzdrawiskowych Poznań. Ujęcie "GZ-1" z utworów jurajskich. Świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody z odwiertu GZ-1' w miejscowości Gołdap Nr HU-82 /WL/2017 stwierdza, że spełnia ona wymagania określone dla leczniczej wody mineralnej 0,55 chlorkowo-sodowej. Woda ta może być wykorzystywana do kuracji pitnej wg wskazań lekarskich. Ujęcie "GZ-2" z utworów kredowych - woda z odwiertu jest 0,12 mineralną wodą wodorowęglanowo - chlorkowo - sodową. Woda z tego ujęcia służy do przygotowania solanki wykorzystywanej w tężni.

Klimat

Klimat na obszarze Gminy Gołdap tak jak dla całego województwa ma cechy klimatu przejściowego, morskokontynentalnego z charakterystyczną dużą zmiennością stanów pogodowych w skali dziennej, jak

i rocznej. Charakteryzuje się raczej chłodnym latem i łagodną zimą w części zachodniej, natomiast w części wschodniej, bliższej klimatowi kontynentalnemu, lata są bardziej suche i upalne, a zimy bardziej mroźne. Średnia roczna temperatura wynosi od około 6°C w okolicach Gołdapi do 8°C w części zachodniej województwa. Suma opadów wynosi od około 550 mm w części południowej i wschodniej województwa do blisko 800 mm na obszarze Wysoczyzny Elbląskiej. Różnice klimatyczne na zachodzie i wschodzie regionu widoczne są między innymi w różnicy średniej liczby dni utrzymywania się pokrywy śnieżnej (na wschodzie to około 100 dni, na zachodzie 60). Najcieplejsze miesiące to lipiec i sierpień, najchłodniejsze styczeń i luty. Największe opady przypadają na czerwiec i lipiec, najmniejsze na styczeń, luty. Dominują wiatry zachodnie.

Jakość powietrza

Na terenie Gminy Gołdap zlokalizowana jest stacja monitoringu powietrza. W raporcie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pt. Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim (raport 2020) wskazano na dobą jakość powietrza w Gminie Gołdap. Roczne stężenia SO₂ w Gminie Gołdap kształtują się na przestrzeni ostatnich kilku lat na bardzo niskim poziomie. Można stwierdzić, że pod kątem tego zanieczyszczenia, jakość powietrza jest bardzo dobra. Na przestrzeni lat 2013-2018 ani razu nie został przekroczony poziom dopuszczalny określony dla tego wskaźnika. Roczne stężenia NO₂ w Gminie Gołdap kształtuje się na poziomie około 8-9 µg/m³. Nie zarejestrowano również istotnych statystycznie zmian stężenia NO₂ w powietrzu w stacji monitoringu powietrza w Gołdapi. Nie odnotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla stężenia jednogodzinnego. Średnia roczna emisja NO₂ w latach 2013-2018 wykazuje tendencję stałą. W badanych latach nie został przekroczony dopuszczalny poziom tlenu węgla. Z uwagi na mało rozwinięty przemysł, mniejszą ilość samochodów oraz na dużą powierzchnię lasów w strukturze użytkowania gruntów w Gminie, stężenia CO są znacząco poniżej poziomu dopuszczalnego. Nie zanotowano także przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla średniorocznego stężenia pyłu PM₁₀. Stężenia te na przestrzeni kilku ostatnich lat utrzymują się na dosyć stabilnym poziomie około 35 µg/m³. Na obszarze Gminy Gołdap nie są również przekraczane normy wyznaczone dla metali (ołów, arsen, kadm, nikiel) oznaczanych w pyłach PM₁₀.

Hałas

W układzie komunikacyjnym Gołdapi dominują ulice o poziomach dźwięku z przedziału 60-65 dB. Najwyższą emisję hałasu komunikacyjnego zarejestrowano w centralnej części miasta – u zbiegu ulicy Królewickiej i Lipowej oraz na południowym odcinku ulicy Mazurskiej. Hałas związany z ruchem tranzytowym przez miasto został rozwiązany poprzez wybudowanie obwodnicy miasta Gołdapi. Biorąc pod uwagę obecne natężenie ruchu na obwodnicy na zastosowane rozwiązanie należy uznać za docelowe.

1.4 Wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna

Gmina Gołdap leży poza głównymi szlakami komunikacyjnymi kraju. Sieć dróg (publicznych) w mieście jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Podstawowy układ sieci drogowej Gminy Gołdap zapewnia dostępność z sąsiednimi miastami powiatowymi.

Komunikacja drogowa

Przez obszar gminy Gołdap przebiegają drogi publiczne i wewnętrzne. W zależności od zarządcy drogi, występują następujące kategorie dróg publicznych:

- ✓ krajowe, o długości 24,034 km: droga krajowa nr 65 - granica państwa - Gołdap - Olecko - Elk - Białystok, za utrzymanie, której odpowiedzialność ponosi Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych i Autostrad, będące w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Olsztyn, Rejon w Elku;
- ✓ wojewódzkie o długości 29,474 km: droga wojewódzka nr 650 - Węgorzewo - Banie Mazurskie - Gołdap, nr 651 Gołdap - Żytkiejmy - Szypliszki będące w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie;
- ✓ powiatowe o długości 130,54 km; będące w zarządzie Zarządu Dróg Powiatowych w Gołdapi;
- ✓ gminne o długości 73,050 km, w tym na terenie miasta 13,618 km a na terenie wiejskim 59,432km, będące w zarządzie Gminy Gołdap

Ponadto na terenie Gminy występują drogi wewnętrzne, są one zarządzane przez gminę. Zadanie to mieści się w zakresie działalności Wydziału Infrastruktury i Inwestycji Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gołdapi. Długość dróg wewnętrznych o nawierzchni bitumicznej, z kostki betonowej brukowej, z brukowca, gruntowe wzmocnione żwirem, żużlem oraz gruntowe wynosi 111,95 km.

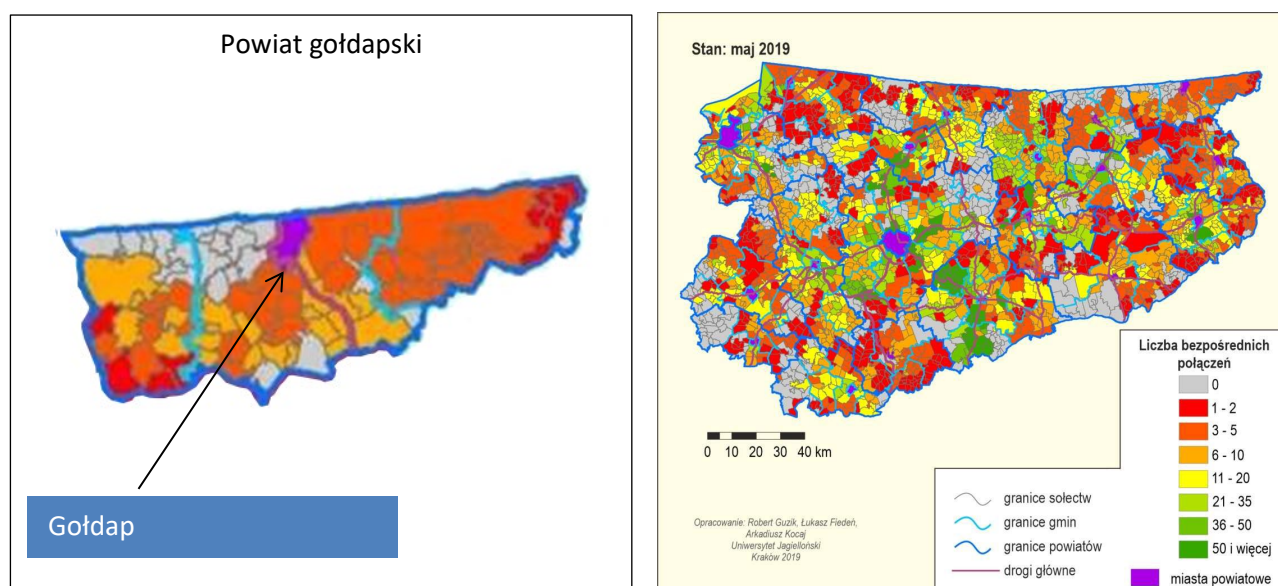
Szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego systemu komunikacyjnego ma stan techniczny dróg. Infrastruktura drogowa w Gminie Gołdap podlega stałej modernizacji. W ostatnich latach zrealizowano wiele inwestycji służących poprawie bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców, w tym modernizację i przebudowę dróg. W 2021 roku i latach następnych planowana jest dalsza modernizacja dróg gminnych, zarówno publicznych jak i wewnętrznych z wykorzystaniem środków z budżetu państwa w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego (2018r) gmina Gołdap jest ośrodkiem ponadlokalnym, wielofunkcyjnym, zapewniającym dostęp do usług publicznych ponadlokalnych i lokalnych, o znaczącym udziale procesów rozwojowych i powinna je charakteryzować średnia wartość wskaźnika połączeń i obsługiwanych kierunków. Gołdap przypisane jest do ośrodków rangi PII – ponadlokalny II rzędu. Różnica rangi potencjalnej i faktycznej wynosi odpowiedni : wskaźnik połączeń - 1, wskaźnik obsługiwanych kierunków – 0²

Gołdap należy do gminy o zbyt niskich wartościach wskaźników połączeń i obsługiwanych kierunków względem zajmowanej pozycji w hierarchii osadniczej.

Dostępność komunikacyjna mierzona liczbą połączeń miejscowości do Gołdapi przedstawia poniższa mapa. Powiat gołdapski podobnie jak powiaty olecki, nowomiejski, bartoszycki, piski i braniewski położone na obrzeżach województwa z dala od miast o funkcjach regionalnych i subregionalnych posiadają niską dostępność komunikacyjną³.

Rysunek 4 Połączenia komunikacyjne miejscowości do stolicy powiatu

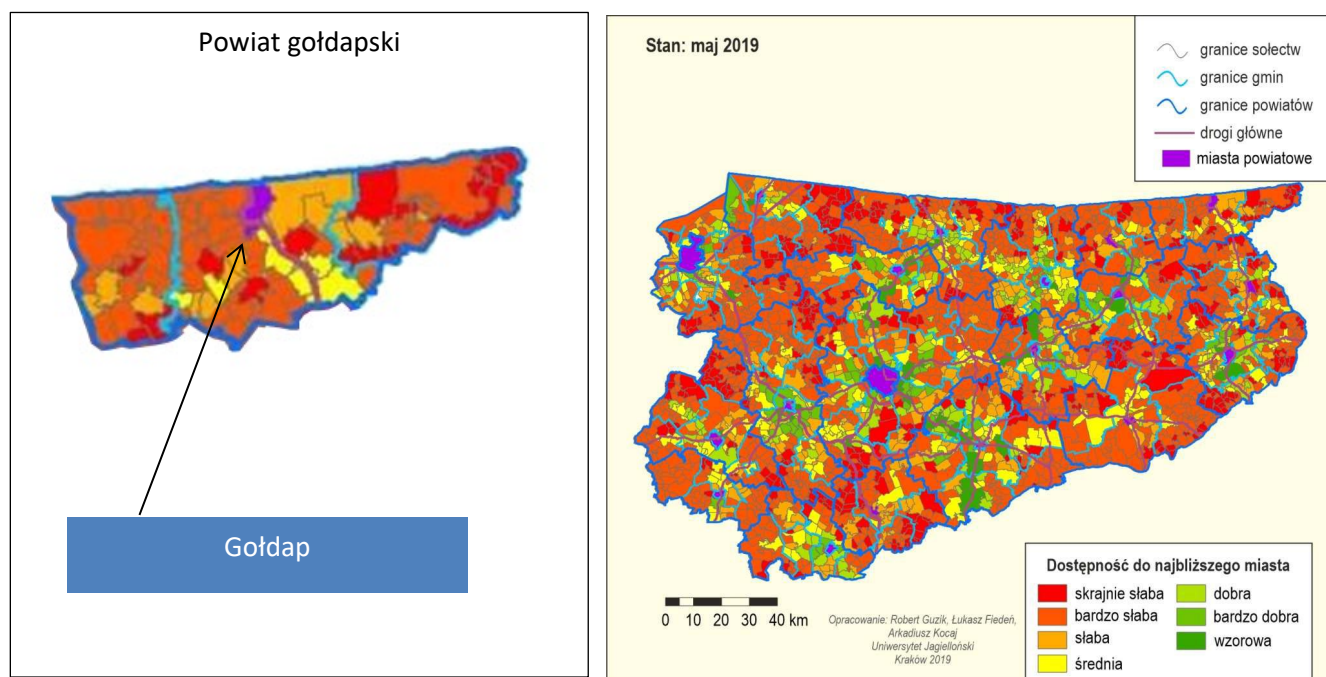
Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Czas dotarcia i liczba połączeń przekładają się na ogólną ocenę dostępności miast powiatowych. Poniższa mapa przedstawia syntetyczne ujęcie zarówno liczby kursów, jak i czasu dojazdu.

² „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

³ „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport cząstkowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Rysunek 5 Dostępność do najbliższego miasta

Źródło: „Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem Raport częściowy Komponent 3 Relacje przestrzenne i dostępność komunikacyjna województwo warmińsko-mazurskie”

Słaba dostępność drogowa pozostaje jedną z najważniejszych barier w przyciąganiu zewnętrznych inwestorów.

Komunikacja rowerowa

Gmina Gołdap dysponuje 16,6 km ścieżek rowerowych, w tym 24,1% jest pod zarządem gminy, 35,5% pod zarządem Starostwa Powiatowego, a 40,4% pod zarządem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-w Olsztynie.

Tabela 5 Ścieżki rowerowe w Gminie Gołdap

	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem	km	13,0	13,0	13,9	16,1	16,6
ścieżki rowerowe będących pod zarządem gminy	km	2,6	2,6	3,5	3,5	4,0
ścieżki rowerowe będących pod zarządem starostwa	km	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
będących pod zarządem urzędu marszałkowskiego	km	4,5	4,5	4,5	6,7	6,7
ścieżki rowerowe na 100 km ²	km	3,59	3,59	3,84	4,45	4,59
ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności	km	6,38	6,39	6,85	7,96	8,25

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Gmina Gołdap posiada wysoki wskaźnik ścieżek rowerowych na 100 km² (4,59) w porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego (2,62) i Polski (4,97). Natomiast wskaźnik ścieżki rowerowe na 10 tys. mieszkańców w Gminie Gołdap w 2019r. wynosił 8,25 km, i był wyższy niż w województwie warmińsko-mazurskim (4,46 km) oraz w Polsce (4,05 km).

Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiega jedna linia kolejowa nr 41 Elk - Gołdap. Zaliczana jest do linii znaczenia miejscowego i stanowi odcinek linii Olecko - Elk. Jest to linia jednotorowa, niezelektryfikowana. **Układ kolejowy nie pełni funkcji w pasażerskiej obsłudze wewnętrznej i zewnętrznej gminy, ma natomiast znaczenie w obsłudze towarowej.** Gołdap to również stacja końcowa linii kolejowej Elk – Olecko - Gołdap. W chwili obecnej ruch osobowy i towarowy jest zawieszony. Ruch osobowy zastąpiono specjalną linią autobusową dowożącą pasażerów do stacji PKP w Elku.

Komunikacja autobusowa

Gołdap posiada regularną autobusową komunikację miejską, prowadzoną przez prywatnego przedsiębiorcę. Łączy ona centrum miasta z obiektami uzdrowiskowymi. Komunikację lokalną autobusową uzupełnia prywatny transport taksówkarski. PKS Gołdap posiada dogodne, codzienne, bezpośrednie połączenia autobusowe z większością miejscowości województwa, w tym z Olsztynem, Białymstokiem i Warszawą.

W 2021 r. z inicjatywy samorządu województwa warmińsko-mazurskiego ma powstać pilotażowe połączenie autobusowe na trasie Gołdap-Olecko-Elk (74 km). Przedsięwzięcie będzie finansowane z budżetu samorządu województwa oraz z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.

2. Ludność i procesy demograficzne

2.1 Liczba ludności, migracje i przyrost naturalny

Procesy demograficzne odgrywają istotną rolę w rozwoju społeczno-ekonomicznym. Zachodzące procesy demograficzne są skutkiem głównie dwóch zjawisk: ruchu naturalnego ludności oraz migracji. Ich natężenie ma wpływ m.in. na stan i strukturę ludności, rynek pracy czy system ochrony zdrowia i opieki społecznej.

Gminę Gołdap zamieszkuje 20 018 mieszkańców (dane z 2020r.), z czego 13 600 to populacja miasta a 6418 wsi. Gęstość zaludnienia wynosi 55 osób/km² i jest niższa niż średnia w województwie warmińsko-mazurskim wynosząca 59 i przeciętna ogólnokrajowa 123.

Na stan liczebny mieszkańców gminy oddziałuje szereg czynników. Zasadnicze znaczenie odgrywają: przyrost naturalny, długość życia i saldo migracji. Wielkość przyrostu naturalnego zależy od liczby rodzących się dzieci. W Gminie Gołdap obserwuje się malejącą liczbę ludności. Od 2015 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się ogółem o 358 osób, tj. 1,6 %. Zmianę liczby ludności w okresach przedstawia tabela poniżej

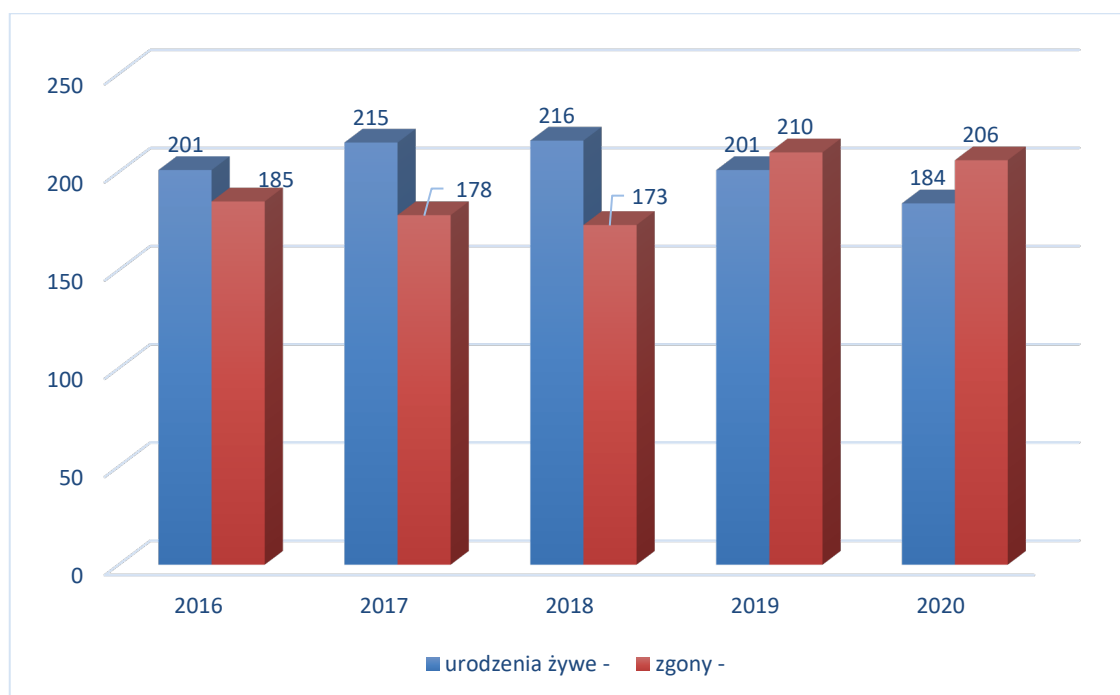
Tabela 6 Liczba ludności w Gminie Gołdap w latach 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba ludności ogółem	20376	20 331	20 290	20 225	20 132	20 018
w tym zamieszkałych w miastach	13726	13 771	13 740	13 735	13 708	13 600
w tym zamieszkałych na wsi	6650	6 560	6 550	6 490	6 424	6418

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Liczba zgonów i urodzeń jest jednym z głównych czynników determinujących przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów).

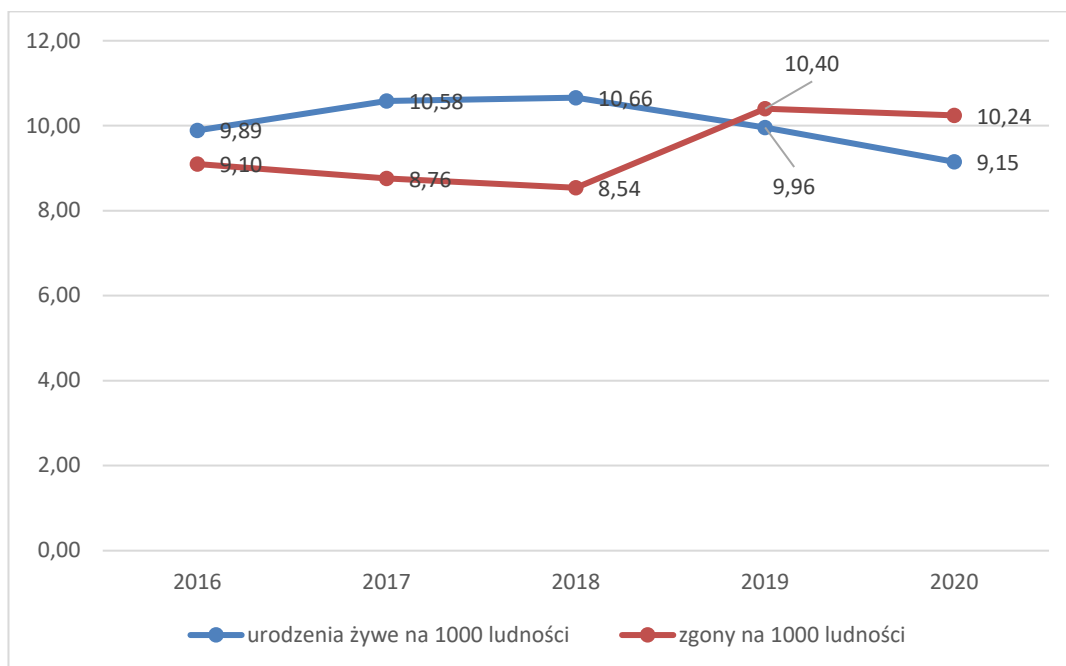
Wykres 1 Liczba zgonów i urodzeń w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Ruch naturalny ludności w mieście i gminie Gołdap w latach 2016-2020

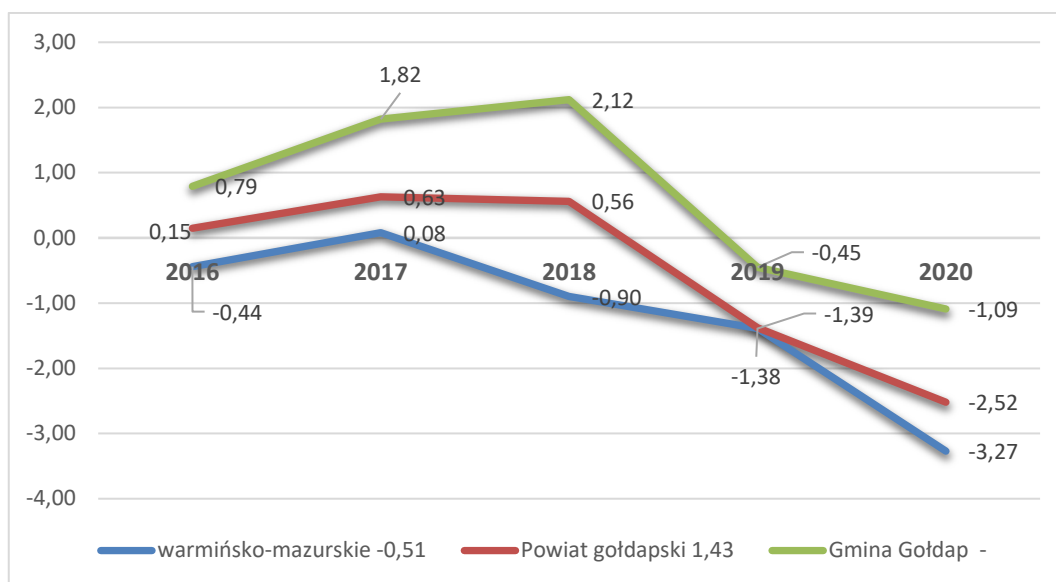
Wykres 2 Urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności w gminie Gołdap

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Spadek liczby urodzeń zaobserwowano zarówno w Gminie Gołdap, powiecie gołdapskim jak i województwie warmińsko-mazurskim.

Wykres 3 Przyrost naturalny w Gminie Gołdap, powiecie gołdapskim i województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015-2020r. na 1000 ludności

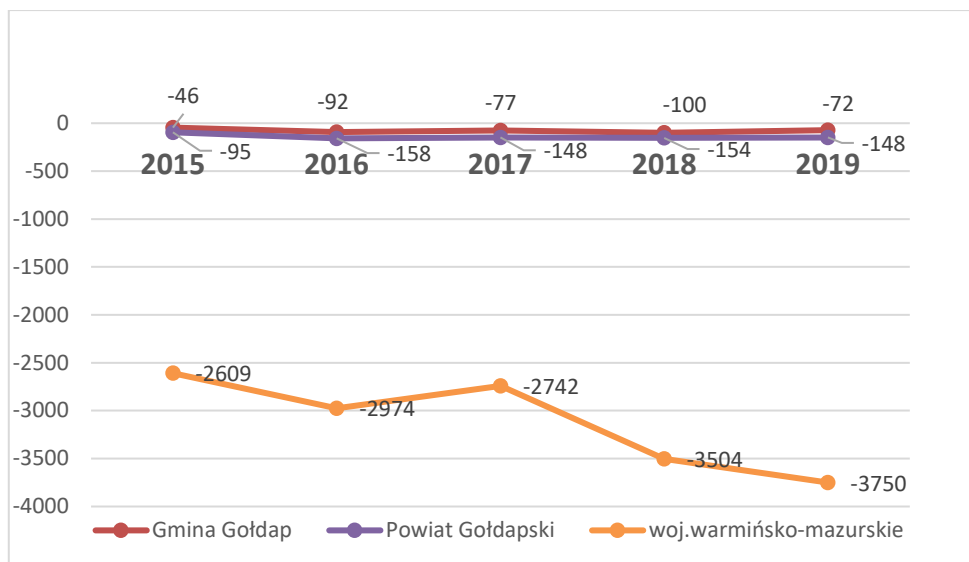
Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wskaźnik przyrostu naturalnego (na 1000 mieszkańców) w 2020r. w Gminie Gołdap wynosił -1,09 i w porównaniu z 2019 r. zmniejszył się ponad dwukrotnie. W tym samym okresie w powiecie gołdapskim i województwie warmińsko-mazurskim wskaźniki miały również wartości ujemne. W 2020r. w powiecie gołdapskim wskaźnik zmniejszył się o 61,9% w porównaniu z 2019r. natomiast w województwie warmińsko-mazurskim zmniejszył się ponad dwukrotnie (137%).

Migracje

W Gminie Gołdap saldo migracji ma wartość ujemną - przeważa odpływ ludności. W roku 2019 saldo migracji wynosiło dla miasta i gminy - 72 osoby i w porównaniu do 2016 r. zmniejszyło się o 23,4%. Ujemne saldo migracji w 2019r. można zaobserwować również w powiecie gołdapskim (-148) i województwie warmińsko-mazurskim (- 3750). Wynika to z większych możliwości emigracji zagranicznych, natomiast emigracje wewnętrzne przyczyniły się do wyludnienia obszarów wiejskich oraz małych miasteczek.

Wykres 4 Saldo migracji w Gminie Gołdap, powiecie gołdapskim i woj. warmińsko-mazurskim w latach 2015-2019

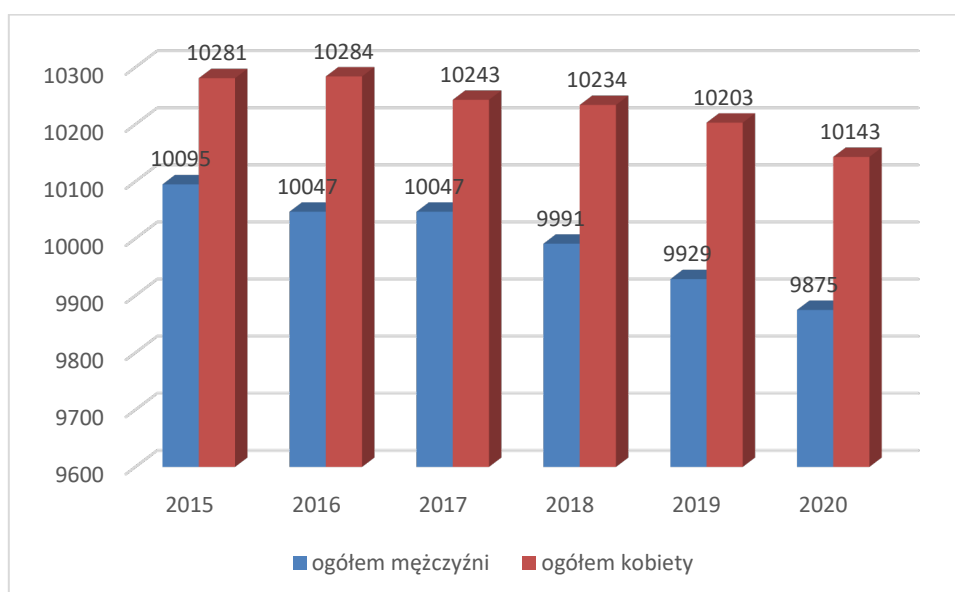

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Struktura ludności

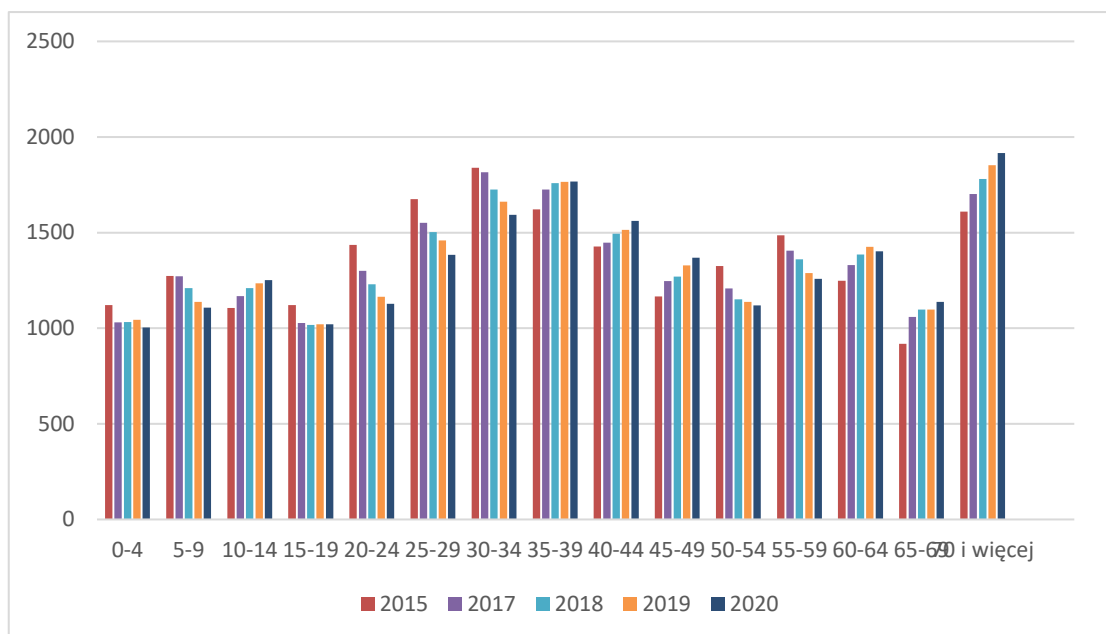
W gminie Gołdap, tak jak w województwie warmińsko-mazurskim mamy do czynienia z tzw. zjawiskiem feminizacji. W 2020r. wśród mieszkańców Gminy Gołdap, przeważały kobiety, stanowiły 50,7% ludności.

Wykres 5 Struktura mieszkańców gminy Gołdap, według płci w latach 2015-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wykres 6 Ludność Gminy Gołdap wg grup wieku w latach 2016-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

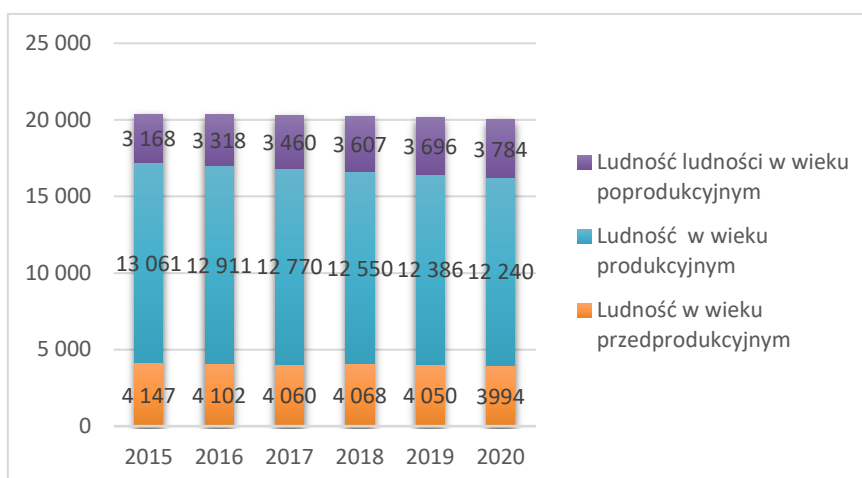
Liczba ludności w podziale na grupy wieku odzwierciedla zachodzące procesy tj. spadek urodzeń, migracje oraz proces starzenia społeczeństwa.

W Gminie Gołdap wskaźnik feminizacji (liczba kobiet na stu mężczyzn) w 2019 r. wynosił 103 i był mniejszy niż w województwie (104) i w kraju (107). W porównaniu do roku 2019 wartości wskaźnika nie uległa zmianie, natomiast w porównaniu do 2015r.(102) o 1 punkt procentowy.

2.2 Procesy starzenia się społeczeństwa

Gmina Gołdap, jak wiele gmin położonych na peryferiach w szczególności we wschodniej i północno-wschodniej Polsce, Pomorzu Zachodnim oraz obszarach górskich południowo – zachodniej Polski, znajduje się w niezwykle trudnej sytuacji spowodowanej odpływem ludności w wieku produkcyjnym oraz ujemnym przyrostem naturalnym. Gminy te będą w najbliższej przyszłości odnotowywać znaczne ubytki ludności do 2030 ludności, przy jednocześnie szybkim postępie starzenia się ich mieszkańców.

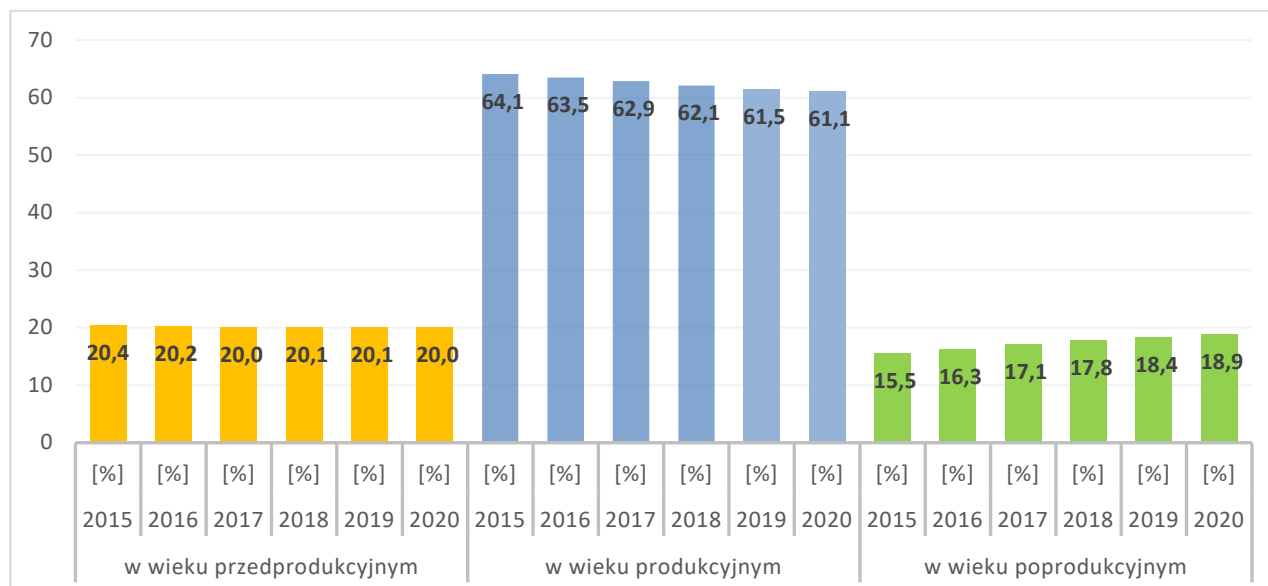
Wykres 7 Mieszkańcy Gminy Gołdap w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2015-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Pod względem ekonomicznych grup wieku większość ludności Gminy Gołdap w 2020 r. stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – 61,14% ogółu ludności, osoby w wieku przedprodukcyjnym 19,95%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 18,90%. Na przestrzeni lat 2016-2020 obserwować można zjawisko rosnącego odsetka osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 19,4 punktu procentowego w stosunku do 2015r.) oraz malejącego odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym (spadek o 3,7 punktu procentowego w stosunku do 2015r.).

Wykres 8 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w latach 2015-2020

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 r. udział ludności w wieku poprodukcyjnym w procencie ludności ogółem wynosi 18,9% i jest wyższy w stosunku do 2015r. o 21,9 punktu procentowego, natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 20,0% i jest niższy o 2 punkty procentowe w porównaniu do 2015 r.

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym) rośnie od 2015r. i w 2020 r. wynosiła 22,4. Wskaźnik ten w porównaniu do 2019r. wzrósł o 4,7 punktu procentowego, natomiast w stosunku do 2015r. o 27,3 punktu procentowego.

Tabela 7 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Gminie Gołdap woj. warmińsko-mazurskim i Polsce w latach 2015-2020

	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Gołdap	osoba	17,6	18,6	19,6	20,7	21,4	22,4
Warmińsko-mazurskie	osoba	19,4	21,0	22,0	23,2	24,4	25,5
Polska	osoba	22,8	23,9	25,0	26,1	27,2	28,2

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Natomiast wskaźnik odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem w Gminie Gołdap w 2020r. wyniósł 15,3 osoby i wzrósł w porównaniu do 2019r. o 4,1 punktu procentowego, natomiast do 2015r. wzrósł o 23,4 punktu procentowego.

Tabela 8 Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem Gminy Gołdap w latach 2015-2020

Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
osoba	12,4	13,0	13,6	14,2	14,7	15,3

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Według prognoz GUS do 2030 współczynnik obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym), będzie wynosił między 56 a 67 osób, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało będzie od 56 do 67 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym).

Tabela 9 Wskaźnik ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Gołdap w latach 2015-2020

Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
osoba	24,3	25,7	27,1	28,7	29,8	30,9

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Trwający proces starzenia się ludności przejawia się zwłaszcza we wskaźnikach obrazujących współczynnik obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym, który opisuje ile osób w wieku poprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym. W Gminie Gołdap wartość wskaźnika systematycznie wzrastała na przestrzeni lat 2015-2020 i wyniosła w 2020 r. – 30,9 osób tj. o 27,2% więcej niż w 2015r.

Tabela 10 Wskaźnik ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Gołdap w latach 2015-2020

Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
osoba	56,0	57,5	58,9	61,2	62,5	63,5

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Jako nieprodukcyjny najczęściej przyjmuje się wiek 0-17 lat (wiek przedprodukcyjny) oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn (wiek poprodukcyjny); wiek produkcyjny to 18-59/64 lata (18-59 lat - dla kobiet i 18-64 lata - dla mężczyzn). Inne grupowania dla wieku nieprodukcyjnego to 0-14 lat i 65 lat i więcej; wiek produkcyjny to 15-64 lata - dla obydwu płci. W 2020 r. w Gminie Gołdap wskaźnik ten wyniósł 63,5, oznacza to, że w 2020 roku na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 63,5 osoby w wieku nieprodukcyjnym; jest on zbliżony do wskaźnika dla województwa warmińsko-mazurskiego (64,7) i niższy niż dla Polski o 6,6 punktu procentowego (68,0).

2.3 Atrakcyjność osadnicza

Mieszkaniowym zasobem Gminy Gołdap zarządza Administracja Domów Mieszkalnych w Gołdapi Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Konstytucji 3 Maja 3, 19-500 Gołdap. Na koniec 2020 roku gmina gospodarowała 273 lokalami, w tym: 237 lokalami mieszkalnymi, 33 lokalami socjalnymi i 3 lokalami tymczasowymi, w tym:

- ✓ 52 lokale w 15 budynkach stanowiących 100% własność gminy;
- ✓ 221 lokali w 69 budynkach Wspólnot Mieszkaniowych.

W 2020 roku w gminie Gołdap oddano do użytku 27 mieszkań tj. o 34% mniej niż 2019 r. (41 mieszkań). Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 1,3 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego (4,5) oraz mniejsza od średniej dla całej Polski (5,8). Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Gołdap to 6 840 nieruchomości (wg stanu na 2019 r.). Na każdych 1000 mieszkańców przypada 339,8 mieszkań. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Gołdap to 5,3 i jest większa od przeciętnej liczby izb dla województwa warmińsko-

mazurskiego (3,8) oraz większa od przeciętnej liczby pokoi dla całej Polski (3,8). Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Gołdap to 132,1 m².

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne (wg stanu na 2019r.) przedstawia się następująco: 99,8% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu w mieście Gołdap, a 95% na wsiach, mieszkania posiadające łazienkę stanowią 98,7% w mieście, natomiast 91,2% na wsiach. Mieszkania w mieście wyposażone w centralne ogrzewanie stanowią 88,8% ogółu mieszkań, a 72% na wsiach.

Innym wskaźnikiem ukazującym poziom aktywności budowlanej jest liczba wydanych pozwoleń na budowę

Tabela 11 Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym

	Jednostka miary	2018	2019	2020
Nowe budynki mieszkalne - mieszkania	-	37	49	30
Nowe budynki mieszkalne- pozwolenia i zgłoszenia z projektem	szt.	29	25	26

Źródło: GUS dane Bank Danych Regionalnych

Różnica między wskaźnikami wynika z innej perspektywy czasu. O ile wskaźnik oddanych mieszkań pokazuje aktualną sytuację, to pozwolenia na budowę świadczą o nadchodzącej perspektywie, najczęściej krótkoterminowej.

Tabela 12 Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania w gminie i mieście Gołdap

	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	ha	1277	1 277	1 280	1 275	1 274
z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	ha	1199	1 200	1 199	1 194	1 193
wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	ha	1179	1 181	1 179	1 178	1 174
przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	ha	20	19	20	16	19
przekazane w użytkowanie wieczyste	ha	78	77	81	81	81
w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	ha	66	60	64	64	65
w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	ha	2	7	7	7	7
w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	ha	10	10	10	10	9

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Powierzchnia gruntów powiatowych wg prawnych form użytkowania wg stanu na 2019r. w Gminie Gołdap

- ogółem - 230 ha
- z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste - 230 ha
- wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości - 2 ha
- przekazane w trwały zarząd powiatowym jednostkom organizacyjnym - 4 ha
- pozostałe grunty zajęte pod drogi powiatowe - 224 ha

Powierzchnia gruntów wojewódzkich wg prawnych form użytkowania wg stanu na 2019r w Gminie Gołdap

- ogółem - 77 ha
- z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 77 ha
- wchodzące w skład wojewódzkiego zasobu nieruchomości – 6 ha
- pozostałe grunty zajęte pod drogi wojewódzkie – 71 ha

Tereny zurbanizowane, leżące w granicach administracyjnych miasta Gołdap stanowią około 30% całkowitej powierzchni miasta. Znajdują się one w strefie centralnej miasta i od północy otoczone są terenami leśnymi, od południa zaś terenami rolnymi. Najintensywniej zagospodarowaną część miasta stanowi zabytkowy układ urbanistyczny śródmieścia i sąsiadujące z nim tereny zabudowy wielorodzinnej.

Wskaźnik dotyczące zasobów mieszkaniowych w gminie Gołdap na przestrzeni lat 2016-2019 zwiększył się o 2,1 %.

Tabela 13 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Gołdap w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
zasoby mieszkaniowe	6614	6 697	6 780	6 810	6 840
w tym na wsiach	1798	1 803	1 821	1 834	1 848
w tym w mieście	4816	4 894	4 959	4 976	4 992
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	22,4	22,7	23,1	23,3	23,6
przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,04	3,04	2,99	2,97	2,94
zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)	304	298	-	267	-
zasoby mieszkaniowe gmin (lokale socjalne)	27	27	30	25	32
zasoby mieszkaniowe gminne sprzedane	15	6	-	16	-

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tabela 14 Zabezpieczenie budynków mieszkalnych w sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

	2015	2016	2017	2018	2019
budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej	88,7%	89,1%	89,6%	90,3%	86,1%
w tym w mieście	96,1%	96,6%	96,9%	96,9%	91,9%
w tym na wsi	78,9%	79,3%	79,8	81,4	78,6%
budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej	58,7	59,6%	59,9%	59,5%	56,2%
w tym w mieście	75,4	76,2	76,6	76,6	73,0
w tym na wsi	36,8	37,6	37,8	36,9	34,8

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zadania gminy związane z dostarczaniem wody i odbiorem ścieków realizuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Gołdapi przy ulicy Sikorskiego 9A.

Gmina Gołdap zaopatrywana jest w wodę z 9 ujęć: Gołdap, Boćwinka, Bronisze, Górne, Kolniszki, Kowalki, Kozaki, Mażucie, Pogorzelski, z czego największe z nich to ujęcie Gołdap. Ujmowana woda podziemna

poddawana jest procesowi jednostopniowej filtracji w celu usunięcia nadmiaru żelaza i manganu. Wprowadzana do sieci wodociągowej woda uzdatniona spełnia wymagania jakościowe zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Jakość uzdatnianej i przesyłanej odbiorcom wody badana jest na bieżąco przez specjalistyczne akredytowane laboratorium Hamilton oraz przez Państwową Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Gołdapi. Woda spełnia wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Istniejące zasoby wód podziemnych o dobrej jakości umożliwiają wykorzystanie jej do celów zaopatrzenia ludności. Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb Gminy. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych oraz możliwość jej ujmowania nie stanowią bariery rozwojowej Gminy.

Tabela 15 Wybrane dane statystyczne dotyczące gospodarki wodnej w Gminie Gołdap w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	245,6	245,6	245,8	254,7	259,1
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 111	2 141	1 946	2 095	2 137
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	504,1	497,6	480,8	516,3	504,8
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	18 612	18 603	18 559	18 617	18 569
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	24,7	24,5	23,7	25,5	25,0

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2019 r. długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie Gołdap wyniosła 259,1 km oraz z 2137 szt. przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba korzystająca z sieci wodociągowej wyniosła 18569 osób.

Na terenie Gminy Gołdap działa Miejska oczyszczalnia ścieków o przepustowości maksymalnej: 2964 m³/d, średniej dla roku 2020: 2008m³/d, zlokalizowana przy ul. Żeromskiego 61 w Gołdapi, na działkach ewidencyjnych Nr 265/5 i 265/6, obręb Kośmidry. Ścieki odprowadzane z oczyszczalni ścieków w Gołdapi odpowiadają warunkom określonym w pozwoleniu wodnoprawnym BiOŚ 6241.23.2016 obowiązującym od dnia 20.09.2016r. do dnia 19.09.2026r. Przeprowadzane zgodnie z wymaganiami pozwolenia analizy ścieków surowych i oczyszczonych wykazały, że procent redukcji zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych odprowadzanych do odbiornika wynosił odpowiednio:

- ChZT – 96,21%,
- BZT5 – 98,61%,
- Zawiesina ogólna – 99,16%,
- Azot ogólny – 89,06%,
- Fosfor ogólny – 93,03%.

W zakresie ilości odprowadzanych ścieków warunki decyzji są dotrzymywane.

Tabela 16 Wybrane dane statystyczne dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Gołdap w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	112,0	112,0	112,2	114,2	114,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 412	1 445	1 315	1 405	1 420
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	550,0	553,9	550,6	554,7	540,1
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	582,0	551,0	549,0	555,0	539,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	15 411	15 469	15 219	15 339	15 305

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2019 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminie Gołdap wyniosła 114,4 km z 1420 szt. przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba korzystająca z sieci kanalizacyjnej wyniosła 15305 osób.

Tabela 17 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w Gminie Gołdap w latach 2015-2019

		Jednostka miary	2015r.	2016	2017	2018	2019
Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej	ogółem	%	45,60	45,60	45,65	44,84	44,15

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Stan wyposażenia obszarów Gminy w sieć wodociągową i kanalizacyjną obrazuje m.in. wskaźnik długości sieci wodociągowej do długości sieci kanalizacyjnej. W 2019 r. wskaźnik ten wynosił 44,15% i był zbliżony do województwa warmińsko –mazurskiego (44,93%) i niższy niż w Polsce (53,10%). W porównaniu do 2015 roku wskaźnik ten zmniejszył się o 3,2%, ponieważ w tym samym okresie długość sieci wodociągowej zwiększyła się 5,5%, natomiast długości sieci kanalizacyjnej zwiększyła się tylko o 2,1%.

W ostatnich latach PWiK sp. z o.o. przeprowadziło kilkanaście inwestycji w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zwiększając atrakcyjność Gminy Gołdap, jako miejsca do zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Sieć gazowa rozdzielcza została uruchomiona na terenie Gminy w 2018r., w 2019 r. jej długość wynosiła 6190 m, tj. 1.7 km na 100 km². Ilość przyłączy do sieci gazowej wyniosła 40 sztuk w tym 36 do budynków mieszkalnych. Zużycie gazu w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca wynosiła 16,9 kWh, natomiast na 1 korzystającego 2554,1 kWh.

Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej w Gminie Gołdap w 2019 roku wynosiła 9,7 km, natomiast długość przyłączy do budynków wynosi 2,4 km.

Gmina Gołdap podejmuje wiele działań mających na celu poprawę środowiska w tym zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z procesu spalania węgla w budynkach znajdujących się na terenie gminy. Plan gospodarki niskoemisyjnej gminy Gołdap przyjęty uchwałą Nr XXIII/160/2016 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 kwietnia 2016 roku ma na celu

- poprawę jakości powietrza poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych związanej ze spalaniem paliw na terenie gminy Gołdap,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcja poziomu zużytej energii finalnej na terenie gminy Gołdap.

2.4 Prognoza demograficzna.

Gmina Gołdap jak całe województwo warmińsko-mazurskie podlega ogólnopolskiemu trendowi starzenia się społeczeństwa. W końcu 2019 r. zamieszkiwało je 20 132 osób, w tym 4 377 osób to mieszkańcy będący w wieku powyżej 60 roku życia, którzy stanowili 21,7% ogółu. Oznacza to, że pod koniec 2019 roku blisko co czwarty mieszkaniec gminy był w wieku senioralnym. W 2019 roku, wśród mieszkańców gminy Gołdap, w grupie wiekowej powyżej 60 r.ż. przeważały kobiety, było ich więcej o 134 (11,2%). Zdecydowanie większą różnicą wystąpiła w grupie wiekowej powyżej 70 lat i więcej, w której kobiet było o 209 (46%). więcej niż mężczyźni. Największa różnica była w grupie osób w wieku 80 % i więcej w której kobiet było o 318 (152,2%) więcej niż mężczyźni. Mamy tu do czynienia z tzw. zjawiskiem feminizacji starości. Proporcja ta może być determinantą zarówno planowanych w przyszłości usług społecznych/socjalnych, jak i zdrowotnych. W związku z powyższym to właśnie kobiety będą głównymi odbiorcami usług opiekuńczych oraz pomocy instytucjonalnej.

Jak pokazują dane statystyczne w 2050 roku co trzecia osoba, będzie w wieku poprodukcyjnym. Liczbę mieszkańców poszczególnych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030 oraz wartość zmiany w tej liczbie w ww. okresie obrazuje poniższa tabela i następujący

Tabela 18 Liczba mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030.

Powiat	2005	2030 (prognoza)*
Bartoszycki	61 598	↓52 153
Braniewski	43 894	↓37 687
Działdowski	65 193	↓63 464
Elbląski	56 491	↓56 348
Ełcki	84 746	92 723
Giżycki	56 963	↓54 457
Gołdapski	27 055	↓25 715
Iławski	90 007	↓89 688
Kętrzyński	66 472	↓56 373
Lidzbarski	43 181	↓39 014
m. Elbląg	127 275	↓111 188
m. Olsztyn	174 473	↓169 063
Mrągowski	50 143	↓47 786
Nidzicki	33 977	↓30 932
Nowomiejski	43 374	↓42 608
Olecki	34 224	↓33 576
Olsztyński	113 360	131 983
Ostródzki	105 455	↓99 583

Piski	57 580	↓53 112
Szczycieński	69 406	↓67 342
Węgorzewski	23 734	↓21 228

*w porównaniu do roku 2005.

Źródło: Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027, ROPS 2021

Według prognoz GUS do 2030 niemal we wszystkich powiatach województwa (19 na 21) zmniejszy się liczba ich mieszkańców w porównaniu do roku 2005. Jedynie w powiatach ełckim i olsztyńskim prognozowany jest wzrost liczby ludności.

Tabela 19 Wartość zmiany w liczbie mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030 (w %).

lp.	powiat	wartość zmiany
1.	bartoszycki	-15,33%
2.	braniewski	-14,14%
3.	działdowski	-2,65%
4.	elbląski	-0,25%
5.	ełcki	9,41%
6.	giżycki	-4,40%
7.	gołdapski	-4,95%
8.	iławski	-0,35%
9.	kętrzyński	-15,19%
10.	lidzbarski	-9,65%
11.	m. Elbląg	12,64%
12.	m. Olsztyn	-3,10%
13.	mrągowski	-4,70%
14.	nidzicki	-8,96%
15.	nowomiejski	-1,77%
16.	olecki	-1,89%
17.	olsztyński	16,43%
18.	ostródzki	-5,57%
19.	piski	-7,76%
20.	szczygieński	-2,97%
21.	węgorzewski	-10,56%

Źródło: Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027, ROPS 2021

Dane GUS wskazują na systematyczny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców każdego z powiatów województwa warmińsko-mazurskiego. Tendencja ta utrzymuje się od 2005 i do roku 2030 prognozowana jest jej intensyfikacja.

Według prognoz GUS w powiecie Gołdapskim już za dziesięć lat co najmniej co piąta osoba będzie w wieku poprodukcyjnym. Prognozowany współczynnik obciążenia demograficznego – stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym, w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego będzie wynosił między 56 a 67 osób, co oznacza, że na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało będzie od 56 do 67 osób w wieku nieprodukcyjnym

(przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Do 2030 roku współczynnik ten wzrośnie i będzie wynosił od 70 do 80 osób, tym samym na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie aż od 70 do 80 osób w wieku nieprodukcyjnym. Prognozuje się, że w 2030 roku w każdym z powiatów wśród osób w wieku nieprodukcyjnym, 60% będą stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym.

Mając na uwadze, iż sytuację demograficzną Polski kształtują dwa główne procesy, tj. spadek dzietności oraz wydłużanie długości życia obywateli, należy się przygotować, że ich konsekwencją będzie wzrost liczby osób starszych oraz niesamodzielnych w ogóle społeczeństwa.

3) Gospodarka i rynek pracy

3.1 Liczba, wielkość i rodzaj podmiotów gospodarczych

W gminie Gołdap w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowane były 1901 podmioty gospodarki narodowej, z czego 1 358 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Potencjał gospodarczy na terenie Gminy Gołdap zdominowany jest przez sektor małych i średnich przedsiębiorstw stanowiący 99% wszystkich podmiotów.

Tabela 20 Podmioty gospodarcze w Gminie Gołdap w 2020 r.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarcze					
	Ogółem	sektor		spółdzielnie	fundacje	stowarzyszenia i organizacje społeczne
		publiczny	prywatny	prywatny	prywatny	prywatny
		ogółem	ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
województwo warmińsko-mazurskie	136908	4944	130999	496	763	5180
powiat gołdapski	2310	87	2221	9	18	90
Gmina Gołdap	1901	71	1829	4	15	66

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W Gminie Gołdap na koniec 2020 r. było zarejestrowanych 81 spółek prawa handlowego, w tym 64 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje 96 spółek cywilnych, a osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na koniec 2020 r. było 1358.

Tabela 21 Podmioty gospodarcze z podziałem na spółki i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Gminie Gołdap w 2020 r.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarcze				
	spółki prawa handlowego	w tym		spółki cywilne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		akcyjne	z ograniczoną odpowiedzialnością		
województwo warmińsko-mazurskie	9 139	101	7515	6571	98104
powiat gołdapski	91	0	75	112	1649
Gmina Gołdap	77	0	64	96	1358

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W Gminie Gołdap na koniec 2020 r. w strukturze podmiotów wg formy prawnej największy udział mają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą 1358 (71,4%), natomiast najmniejszy procent stanowią spółki z ograniczoną odpowiedzialnością 3,4%.

Tabela 22 Struktura podmiotów gospodarki narodowej (Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) w Gminie Gołdap według sekcji PKD 2007

Seksja	Seksje PKD wg 2007	Liczba podmiotów gospodarczych				
		2016	2017	2018	2019	2020
Seksja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	69	69	70	68	68
Seksja B	Górnictwo i wydobywanie	1	1	1	1	1
Seksja C	Przetwórstwo przemysłowe	123	135	133	133	133
Seksja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	1	1	1
Seksja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	6	5	4	4
Seksja F	Budownictwo	208	216	258	295	321
Seksja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	293	275	271	263	268
Seksja H	Transport i gospodarka magazynowa	91	93	92	90	93
Seksja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	31	32	34	34	38
Seksja J	Informacja i komunikacja	13	16	18	20	24
Seksja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	34	33	32	35	35
Seksja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	9	10	13	13	9
Seksja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104	108	109	114	115
Seksja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	45	44	42	45	46
Seksja P	Edukacja	25	27	27	30	30
Seksja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	87	88	89	91	92
Seksja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	10	10	9	9
Seksja S,T,U	Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników: gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby Organizacje i zespoły eksterytorialne	58	64	66	68	71
OGÓŁEM		1209	1228	1271	1314	1358

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 r. najwięcej podmiotów prowadziło działalność w sektorze budownictwo (321), w handlu 268, a 115 firm w sektorze określonym jako działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Tabela 23 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2016-2020r.

Podmioty wg grup rodzajów działalności	2016	2017	2018	2019	2020
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	80	80	80	77	77
przemysł i budownictwo	417	441	462	511	538
pozostała działalność	1248	1255	1247	1266	1286

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020r. w gminie Gołdap 94,7% przedsiębiorstw prowadziło działalność (wg grup REGON) w grupie pozostała działalność, 39,6% w grupie przemysł i budownictwo, natomiast 5,7% w grupie rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Tabela 24 Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2016-2020 r.

Podmioty wg klas wielkości	2016	2017	2018	2019	2020
0 - 9	1 654	1 686	1 707	1 776	1 823
10 - 49	71	70	63	59	59
50 - 249	19	19	18	18	18
250 - 999	1	1	1	1	1
razem	1 745	1 776	1 789	1 854	1 901

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Analizując liczbę podmiotów gospodarczych pod względem wielkości aż 95,9 ogółu (1901) stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. W 59 przedsiębiorstwach (3,1% ogółu) pracuje od 10 do 49 osób, a 18 pracodawców (0,9%) zatrudnia powyżej 49 osób. Na terenie gminy funkcjonuje 1 przedsiębiorstwo zatrudniające powyżej 250 osób.

Największymi pracodawcami działającymi na lokalnym rynku są:

- IRYD Sp. z o.o. – produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych;
- KENSUS Sp. z o.o. Spółka komandytowa – produkcja konstrukcji metalowych i ich części;
- NORD – OST Sp. z o.o. – zakład pracy chronionej, który prowadzi działalność określoną jako produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury;
- NC Koperty Sp. z o.o. – działalność polega na produkcji artykułów piśmiennych;
- A&G Koperty Gołdapska Fabryka Kopert Sp. z o.o. – zakład produkuje artykuły piśmienne;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. – wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych;
- PPHU „WUTEH” Sp. z o.o. – produkcja pozostałych mebli;
- PW WITAL Ryszard Tymofiejewicz, Zakład Produkcji Profili PCW – produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych, zakład pracy chronionej;
- PW WITAL s.c. Lucyna Tymofiejewicz, Ryszard Tymofiejewicz – działalność szpitalna, zakład pracy chronionej;
- COMAXEL Sp. z o.o. – produkcja wyrobów ogniotrwałych;
- X-Yachts Composites Sp. z o.o. – produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych;
- TOP KOP Krzysztof Świtaj – roboty związane z budową dróg i autostrad.

Znaczna liczba mieszkańców Gołdapi i okolic zatrudnionych jest w sferze budżetowej tj. w Urzędzie Miejskim i w jego jednostkach w tym w szkołach, w Starostwie Powiatowym oraz w jego jednostkach, a także w Straży Granicznej, w Straży Pożarnej i w Jednostce Wojskowej.

Podstawowe rodzaje wykonywanej działalności gospodarczej podmiotów w Gminie Gołdap

- praktyka lekarska,
- budownictwo (wykonywanie robot budowlanych, instalacyjnych wodno-kanalizacyjnych., elektrycznych, ziemnych, projektowanie, nadzór budowlany),
- prowadzenie aptek,
- transport,
- sprzedaż detaliczna i hurtowa produktów żywnościowych, napojów, alkohol, wyrobów tytoniowych,
- działalność fotograficzna,
- działalność fizjoterapeutyczna,
- sprzedaż detaliczna i hurtowa owoców, warzyw,
- sprzedaż detaliczna i hurtowa wyrobów tekstylnych, odzieży, obuwia,
- hotelarstwo,
- restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne,
- usługi krawieckie,
- usługi fryzjerskie i kosmetyczne,
- działalność prawnicza,
- produkcja i sprzedaż pieczywa, wyrobów cukierniczych

Rozwój przedsiębiorczości w Gminie Gołdap możemy zmierzyć poprzez analizę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W 2020 r. w Rejestrze REGON zarejestrowano 117 nowych podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 20,9% (31) mniej niż 2019 r. i o 32,8% (57) mniej niż 2018 r. Najwięcej nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych było w sektorze pozostałej działalności (74), następnie w sektorze przemysłu i budownictwa (39) oraz 4 przedsiębiorstwa w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa.

Tabela 25 Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

Podmioty nowo zarejestrowane	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	112	143	174	148	117
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	2	4	1	4
przemysł i budownictwo	43	57	84	85	39
pozostała działalność	68	84	86	62	74

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

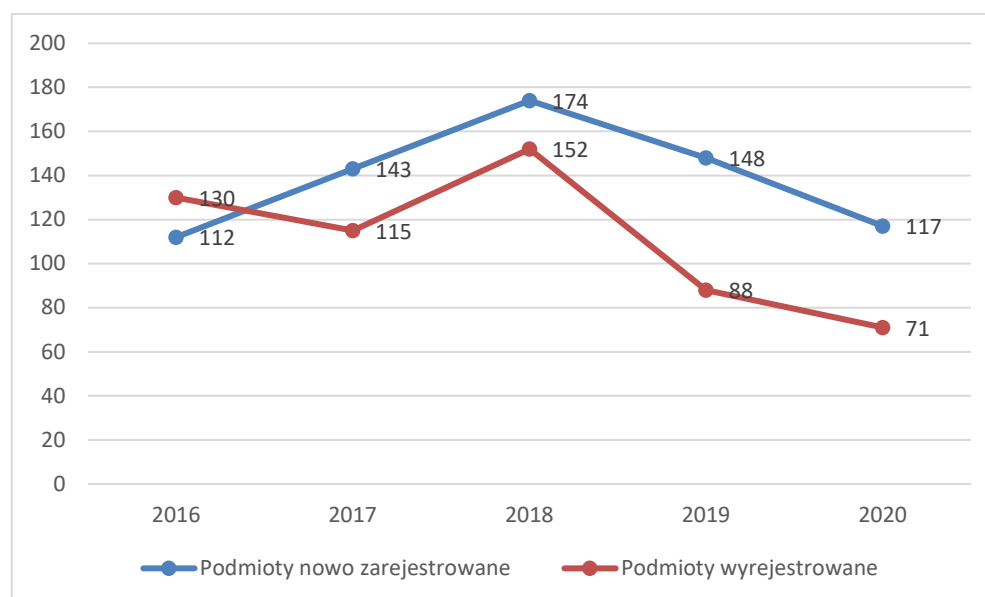
W 2020 r. z Rejestru REGON wyrejestrowano 71 przedsiębiorstw, o 20,3% (17) mniej niż 2019 i o 53,3% (81) mniej niż 2018 r. Były to głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą 84,5%. Najwięcej podmiotów gospodarczych zostało wyrejestrowanych z sektora pozostałej działalności (50), następnie w sektorze przemysłu i budownictwa (17) oraz 4 przedsiębiorstwa w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa.

Tabela 26 Podmioty wyrejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

Podmioty wyrejestrowane	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	130	115	152	88	71
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	2	4	3	4
przemysł i budownictwo	54	43	61	43	17
pozostała działalność	73	70	87	42	50

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

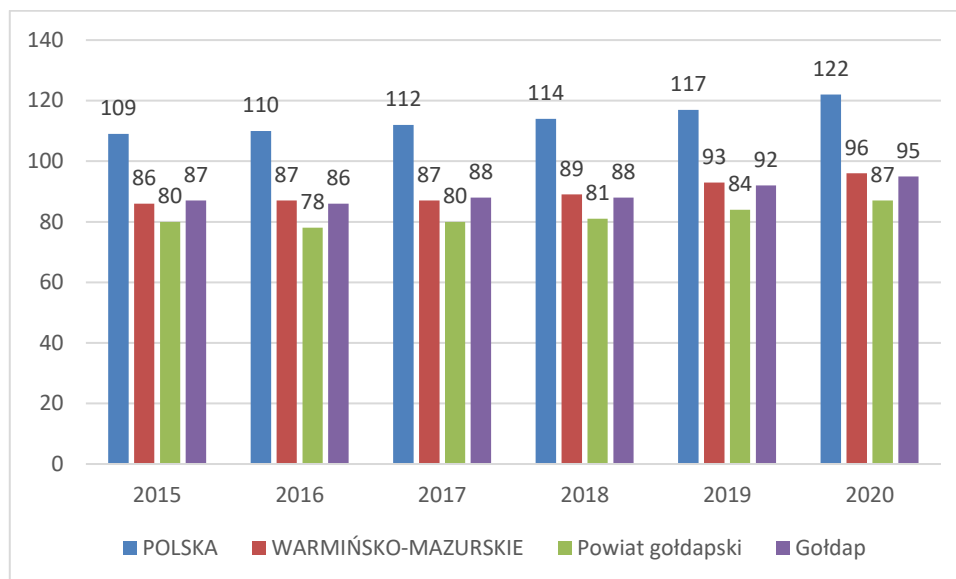
Wykres 9 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020 r. wskaźnik, mierzony stosunkiem liczby jednostek wykreślonych z rejestru do liczby jednostek nowo zarejestrowanych w Gminie Gołdap, wynosił 60,68% i jest większy o 1,22 punktu procentowego w 2019r. i mniejszy o 26,68 punktu procentowego osiągniętego w 2018r. Na przestrzeni lat 2016-2020 najwięcej (174) podmiotów zarejestrowano w roku 2018, a najmniej w roku 2016 (112). W tym samym okresie najwięcej podmiotów (152) wyrejestrowano z rejestru REGON w 2018 roku, natomiast najmniej podmiotów (71) w 2020 roku.

Wykres 10 Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności w latach 2015 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

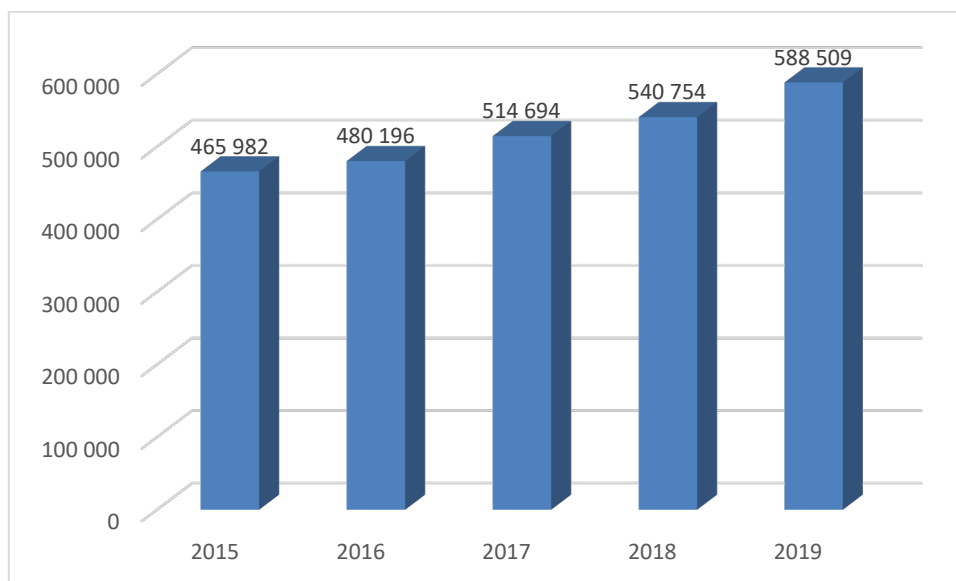
Analizując poniższy wykres należy stwierdzić, że przedsiębiorczość w Gołdapi wzrasta w stosunku do liczby mieszkańców (95) i rozwija się szybciej niż w powiecie gołdapskim (87). Wielkość wskaźnika jest zbliżona do województwa warmińsko-mazurskim (96) i mniejsza od wskaźnika otrzymanego dla Polski (122).

Inwestycje w przedsiębiorstwach

W 2019 r. wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach zarejestrowanych w powiecie gołdapskim ⁴ osiągnęła poziom 588 509 tys. zł, co stanowiło 1,2% ogólnej wartości tych środków w województwie warmińsko-mazurskim. Na przestrzeni 5 lat wartość brutto środków trwałych w podmiotach gospodarki narodowej w powiecie gołdapskim wzrosły o 122 527 tys. zł, tj. o 26,3%.

⁴ Brak danych dla gminy miejsko-wiejskiej Gołdap

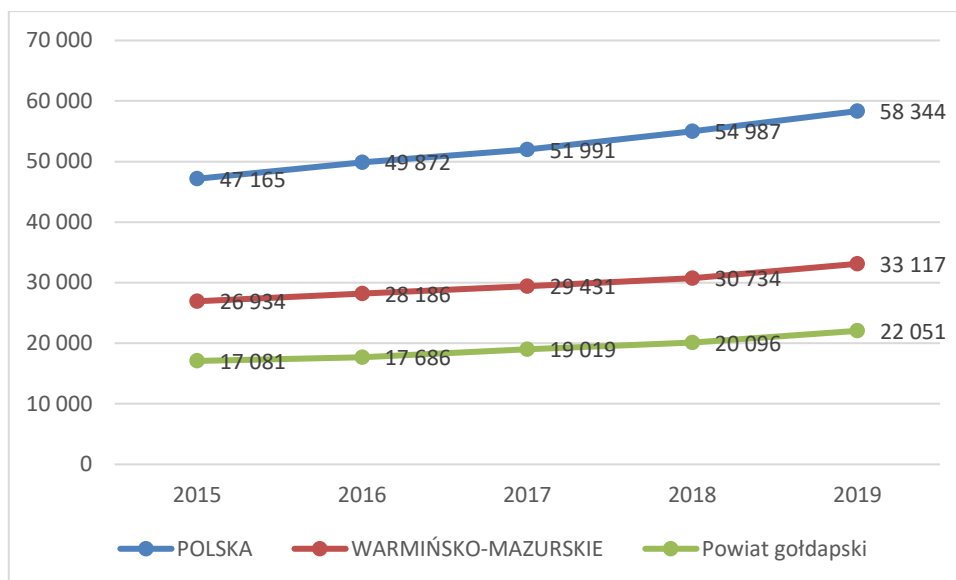
Wykres 11 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w powiecie gołdapskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wartość brutto środków trwałych per capita w powiecie gołdapskim (na 1 mieszkańca) w 2019r, wynosiła 22051 zł i wzrosła w stosunku do 2015r o 29,1%. Wskaźnik dla powiatu gołdapskiego był o 33,4% od wskaźnika osiągniętego dla województwa warmińsko-mazurskiego (33 117 zł) i ponad dwukrotnie niższy niż dla Polski (58 344 zł).

Wykres 12 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca powiatu gołdapskiego w latach 2015-2019 (zł)

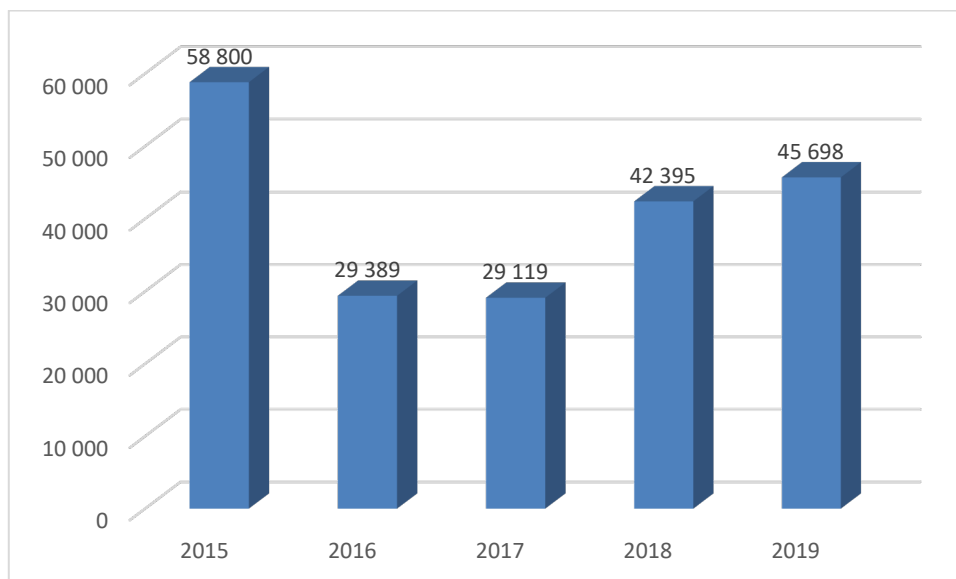

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie gołdapskim w 2019r. wynosiła 45 698 tys. zł (1% wartości dla województwa). Tak jak widać na poniższym wykresie, wartość nakładów inwestycyjnych

w przedsiębiorstwach w powiecie gołdapskim od 2017 r. ma trend rosnący – na przestrzeni 3 lat wskaźnik ten wzrósł o 16 579 tys. zł, tj. o 56,9%, natomiast w stosunku do 2015 zmalał o 22,3%.

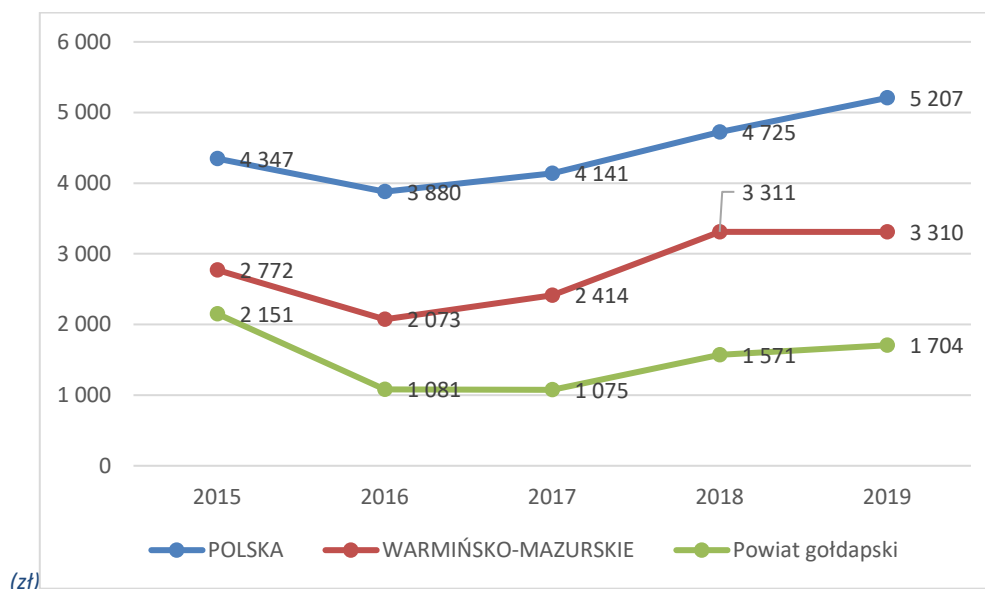
Wykres 13 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie gołdapskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca zarejestrowanych w powiecie gołdapskim w 2019 r. została osiągnięta na poziomie 1704 zł i od 2017 r. ma tendencję rosnącą. W porównaniu do 2017 r. nastąpił wzrost o 58,5%, natomiast w porównaniu do 2015 r. nastąpił spadek o 20,8%

Wykres 14 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiecie gołdapskim w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Tereny inwestycyjne

W dzielnicy uzdrowskiej nad jeziorem Gołdap Gmina Gołdap przygotowała przyszłym inwestorom prawie 20 ha gruntów w pełni uzbrojonych w infrastrukturę techniczną. Mogą tam powstać wszelkie obiekty kojarzące się ze zdrowiem np. sanatoria, kliniki, hotele z usługami SPA i wellness, dom seniora, aquaparki itp. Przyszli inwestorzy mogą kupić nieruchomości o powierzchni odpowiadającej potrzebom.

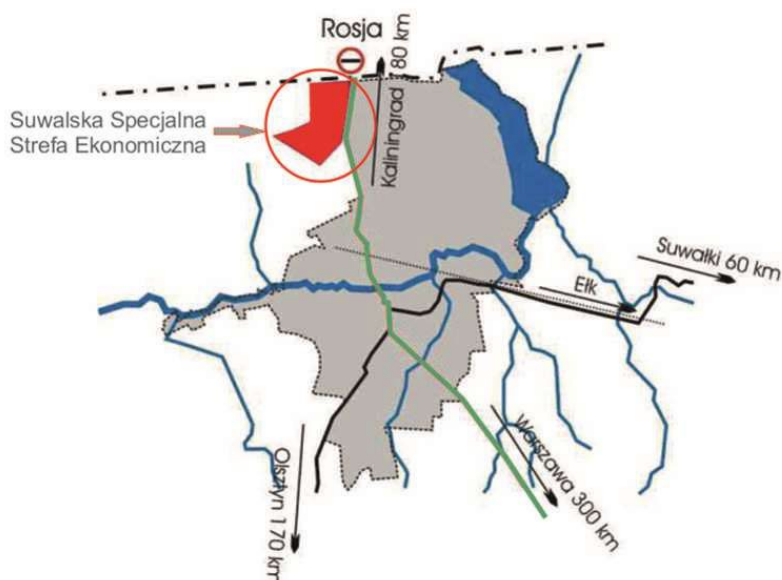
Na terenie Gminy Gołdap wyznaczono następujące tereny inwestycyjne

- 1) Działka nr 1983/1 o powierzchni 8897 m² (Promenada zdrojowa)
- 2) Działka nr 1989/6 o powierzchni 8,9 ha z przeznaczeniem na działalność sanatoryjną, wellness & spa, hotelarską

Podstrefa Gołdap w Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej znajduje się w sąsiedztwie przejścia granicznego tuż za granicą miasta Gołdap. Zajmuje obszar ponad 57 ha, położony w bezpośrednim sąsiedztwie przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Jest to całodobowe przejście drogowe towarowo-osobowe. Do terenów podstrefy prowadzi droga krajowa nr 65, która łączy się z obwodnicą Gołdapi.

Rysunek 6 Położenie Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Źródło: <https://www.ssse.com.pl/o-ssse/3-tereny-inwestycyjne-podstrefy-goldap.html>

Obecnie powierzchnia podstrefy wymaga rozszerzenia, ponieważ dotychczasowe tereny zostały już sprzedane inwestorom. Na terenie Podstrefy działalność prowadzi 15 firm zatrudniających łącznie ponad tysiąc pracowników. Przedsiębiorcy na terenie Podstrefy Gołdap prowadzą różnorodną produkcję od suchych zapraw tynkowych, mebli i wyrobów metalowych, do kopert, opakowań z tektury i sprzętu pływającego. Wśród nich są przedsiębiorcy z kapitałem polskim (z branży metalowej, papierniczej i budowlanej) oraz zagranicznym, w tym producent jachtów.

Podstrefa Gołdap Suwalskiej Specjalnej Strefy ekonomicznej objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego uchwalonym uchwałą nr XXX/225/98 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 06 kwietnia 1998r. z późniejszą zmianą uchwaloną uchwałą nr LI/322/10 Rady Miejskiej W Gołdapi z dnia 15 września 2010 r. Natomiast Uchwałą nr XXVIII/238/2020 Rady Miejskiej W Gołdapi z dnia 27 października 2020 r. został uchwalony miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefy Gołdap, położonego na południowy – wschód od ulicy Ekonomicznej w Niedzwicy.

3.2 Rynek pracy

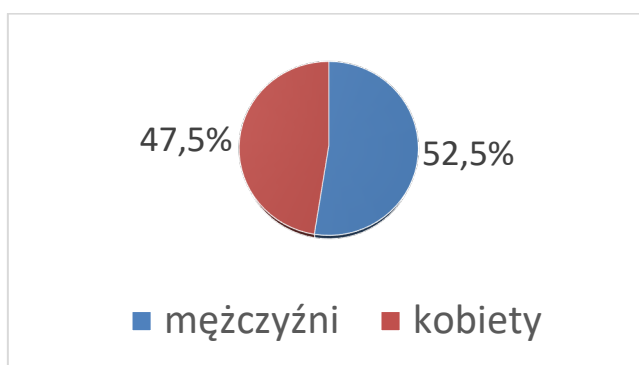
Zgodnie z GUS (2019 r.) na terenie Gminy Gołdap pracuje ogółem 4044 mieszkańców, w tym 1921 kobiet (54,8%) i 2123 mężczyzn (52%). Liczba osób pracujących ma nieznaczną tendencję spadkową. W powiecie gołdapskim w 2019r. spadek liczby zatrudnionych zauważalny jest od 2017r., natomiast województwie warmińsko-mazurskim i w całym kraju liczba osób pracujących systematycznie rośnie.

Tabela 27 Pracujący w Gminie Gołdap według płci w latach 2015-2019

Pracujący wg płci	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	osoba	3951	4 092	4 147	4 073	4 044
mężczyźni	osoba	2085	2 150	2 197	2 095	2 123
kobiety	osoba	1866	1 942	1 950	1 978	1 921

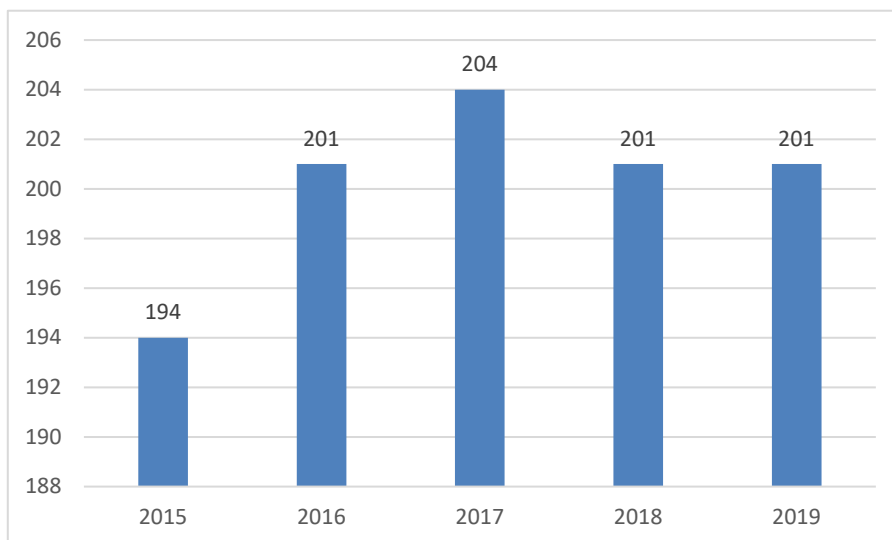
Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wykres 15 Osoby pracujące z podziałem na płeć w Gminie Gołdap w 2019 r.

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Wykres 16 Pracujący na 1000 ludności w latach 2015 – 2019

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

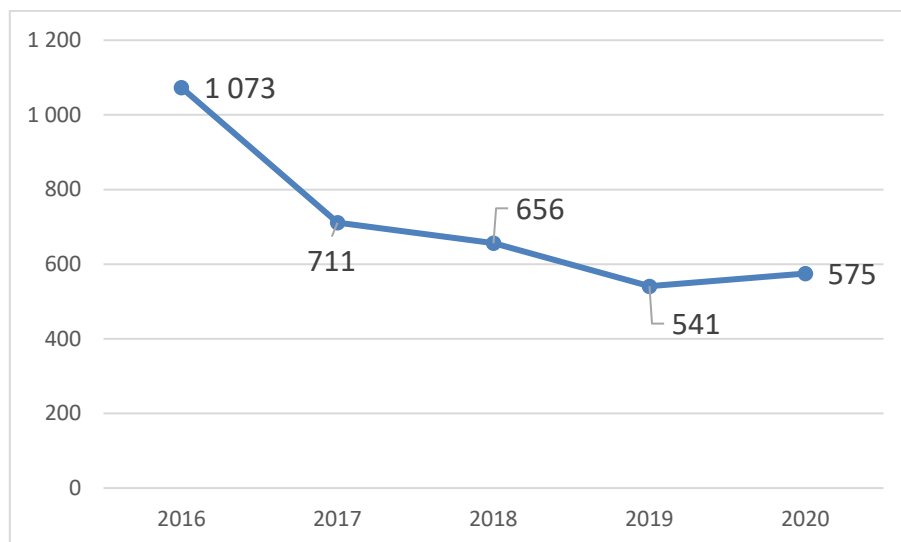
Wskaźnik określający liczbę pracujących na 1000 ludności osiągnął w Gminie Gołdap w 2019r. wartość 201 osób i jest niższy w stosunku do wartości dla powiatu gołdapskiego (163), województwa warmińsko-mazurskiego (203) i Polski (255).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Gołdap w 2019r. wynosiło 3 882,07 PLN, co odpowiadało 89,87% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie warmińsko-mazurskim (4 319,51 PLN) i 74,9% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

3.3 Bezrobocie

Bezrobocie jest jedną z najczęściej występujących przyczyn trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodem ubiegania się o pomoc społeczną. Wg stanu na koniec 2020r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Gołdap wynosiła 575 osób. Wg stanu na koniec lutego 2021 r. stopa bezrobocia w powiecie gołdapski wynosiła 10,3%.

Wykres 17 Wielkość bezrobocia (bezrobotni zarejestrowani) w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Bezrobocie w Gminie Gołdap nie jest jednorodne, dotyczy osób będących w różnym wieku, mających różne wykształcenie, a także posiadających różny staż pracy. Ponadto jest ono zróżnicowane w zależności od płci, czasu pozostawania bez pracy, a także posiadanych kwalifikacji zawodowych. Analiza statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi pozwala stwierdzić, że trudniejszą sytuację na rynku pracy mają kobiety, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych rośnie. Dużą grupę wśród nich stanowią kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Druga kategoria osób defaworyzowanych to mieszkańcy terenów wiejskich. Co prawda bezrobotni miasta Gołdap stanowią liczniejszą grupę, to jednak w ujęciu względnym ludność obszarów wiejskich pozostaje częściej bez pracy (bezrobotnym jest co jedenasty mieszkaniec wsi i co siedemnasty mieszkaniec miasta). Ponadto więcej niż połowa bezrobotnych z Gminy Gołdap to osoby długotrwale bezrobotne, które z różnorakich powodów przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu dwóch ostatnich lat nie znalazły zatrudnienia.

Trudna sytuacja zatrudnieniowa panuje również wśród młodzieży do 25 roku życia i osób dojrzałych po 50 roku życia. Na szanse znalezienia zatrudnienia niewątpliwie wpływa poziom posiadanych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego. Potwierdzają to dane statystyczne, które wskazują znaczną grupę osób bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych i/lub doświadczenia zawodowego. Jednocześnie niepokojącą tendencją jest wzrost liczby i odsetka osób bezrobotnych z niepełnosprawnością.

Tabela 28 Bezrobotni wg gmin – porównanie liczby osób zarejestrowanych w 2019 i 2020 r.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych					
	Stan na dzień 30.09.2019 r.		Stan na dzień 30.09.2020 r.		Wzrost/spadek	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
	1	2	3	4	3 - 1	4 - 2
Gmina Gołdap	548	331	544	331	-4	0
Gmina Banie Mazurskie	149	73	182	90	+33	+17
Gmina Dubeninki	78	47	90	58	+12	+11
OGÓŁEM	775	451	816	479	+41	+28

Źródło PUP w Gołdapi informacja o stanie i strukturze bezrobocia w powiecie gołdapskim, stan na 30.09.2020 r.

W powiecie gołdapskim najliczniejszą grupę (544 osoby, a więc 66,7%) stanowili bezrobotni mieszkańcy gminy Gołdap, w tym kobiety - 60,8%. We wrześniu 2020r. (w porównaniu do 2019r.) jedynie w gminie Gołdap zanotowano spadek bezrobocia

Duża skala bezrobocia w Gminie Gołdap, zwłaszcza długotrwałego i chronicznego, generuje straty w produkcie narodowym brutto, osłabia rozwój gospodarczy, a także prowadzi do marginalizacji społecznej. Przedłużający się stan dezaktywizacji zawodowej powoduje pogorszenie sytuacji materialnej, minimalizację szans rozwojowych dzieci, powstanie atmosfery napięcia i stresu, osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, co w konsekwencji może stać się podłożem dla przemocy, uzależnień czy przestępczości. W przypadku występowania większej liczby osób długotrwale bezrobotnych na niewielkim terytorium (np. osiedle, dzielnica, wieś), może dojść do degradacji społecznej tego obszar

Tabela 29 Struktura bezrobotnych według płci i wieku w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020
ogółem	osoba	1 073	711	656	541	575
kobiety	osoba	657	438	386	337	345
mężczyźni	osoba	416	273	270	204	230
do 25 roku życia	osoba	134	95	79	72	82
do 30 roku życia	osoba	279	187	164	149	164
powyżej 50 roku życia	osoba	319	213	190	155	154
długotrwale bezrobotni	osoba	571	414	341	287	269

Źródło: PUP w Gołdapi informacja o stanie i strukturze bezrobocia w powiecie gołdapskim stan na 30.09.2020 r.

Na przestrzeni lat 2016-2020 liczba bezrobotnych w Gminie Gołdap zmalała z 1073 w 2016 do 575 w 2020r. W 2020 roku wśród bezrobotnych 60% stanowiły kobiety. Największy procent wśród bezrobotnych stanowiły osoby do 30 roku życia 28,5%, natomiast 26,8% stanowiły osoby powyżej 50 roku życia. Od 2016r. liczba osób długotrwale bezrobotnych zmalała rok do roku i tak w 2020r. wynosiła 269 i była niższa niż o 6,3% w 2018 r., o 21,1% w 2017r. i aż o 52,9% w 2016 r.

Tabela 30 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Udział bezrobotnych (zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – ogółem w tym (%))	9,3	8,3	5,6	5,2	4,4
Mężczyźni (%)	6,7	6,0	4,0	4,0	3,1
Kobiety (%)	12,4	11,0	7,4	6,7	5,9

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Struktura bezrobocia

Tabela 31 Bezrobotni a prawo do zasiłku

Wyszczególnienie	Stan na 30.09.2019 r.			Stan na 30.09.2020 r.			Wzrost/spadek	
	Ogółem	Z prawem do zasiłku		Ogółem	Z prawem do zasiłku		Z prawem do zasiłku	
		razem	kobiety		razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	6 – 3	7 – 4
Gmina Gołdap	548	99	64	544	102	64	+3	0
Gmina BanieMazurskie	149	27	12	182	39	27	+12	+15
Gmina Dubeninki	78	14	8	90	15	11	+1	+3
Ogółem	775	140	84	816	156	102	+16	+18

Źródło PUP w Gołdapi informacja o stanie i strukturze bezrobocia w powiecie gołdapskim stan na 30.09.2020 r.

Na 30.09.2020 r. w Gminie Gołdap zarejestrowane były 102 osoby z prawem do zasiłku, które stanowiły 18,75 % ogółu bezrobotnych. W grupie tej znalazły się 64 kobiety (62,7%). W stosunku do września 2019 r. liczba pobierających zasiłek zwiększyła się o 3 osoby, Udział osób z zasiłkiem w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 3 pkt. procentowe.

W powiecie Gołdapskim najwięcej bezrobotnych (102 osoby) uprawnionych do zasiłku mieszkało w gminie Gołdap, przy czym kobiety stanowiły 62,7% tej grupy.

Tabela 32 Bezrobotni zarejestrowani w Powiecie Gołdapskim w podziale na gminy - stan na kwiecień 2021 r

Powiat	Bezrobotni zarejestrowani		Bezrobotni z prawem do zasiłku		%4:2
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	
Powiat Gołdap	815	485	163	111	20,00
Miasto i Gmina Gołdap	558	342	113	77	20,25
Gmina Banie Mazurskie	170	88	35	23	20,59
Gmina Dubeniki	87	55	15	11	17,24

Źródło <https://goldap.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>

Prognoza sytuacji w zawodach w Gminie Gołdap

„Barometr zawodów” jest jednoroczną prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2021 r. Badanie zostało przeprowadzone przez ekspertów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie na przełomie III i IV kwartału 2020 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Tabela 33 Barometr zawodów w Gminie Gołdap

Deficyt (zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy))		
Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy Fizjoterapeuci i masażyści Kelnerzy i barmani Kierowcy autobusów Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych Kucharze	Lekarze Mechanicy maszyn i urządzeń Mechanicy pojazdów samochodowych Monterzy instalacji budowlanych Pielęgniarki i położne Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie	Recepcjoniści i rejestratorzy Robotnicy budowlani Spawacze Ślusarze
Równowaga (zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców)		
Administratorzy stron internetowych Agenci ubezpieczeniowi Akustycy i realizatorzy dźwięku Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych Animatory kultury i organizatorzy imprez Architekci i urbaniści Architekci krajobrazu Archiwiści i muzealnicy Asystenci w edukacji Betoniarze i zbrojarze Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy Blacharze i lakiernicy samochodowi	Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury Kosmetyczki Krawcy i pracownicy produkcji odzieży Lakiernicy Listonosze i kurierzy Logopedzi i audiofonolodzy Magazynierzy Meteorolodzy, geolodzy, geografowie Monterzy elektroniki Monterzy konstrukcji metalowych Monterzy maszyn i urządzeń Monterzy okien i szklarze Murarze i tynkarze Nauczyciele języków obcych i lektorzy Nauczyciele nauczania początkowego	Pracownicy myjni, pralni i prasowni Pracownicy ochrony fizycznej Pracownicy poczty Pracownicy poligraficzni Pracownicy przetwórstwa metali Pracownicy służb mundurowych Pracownicy socjalni Pracownicy sprzedaży internetowej Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy Pracownicy usług pogrzebowych Pracownicy zajmujący się zwierzętami Prawnicy Projektanci i administratorzy baz danych, programiści Przedstawiciele handlowi Psycholodzy i psychoterapeuci

Brukarze Cieśle i stolarze budowlani Cukiernicy Dekarze i blacharze budowlani Dentyści Diagnosty samochodowi Dziennikarze i redaktorzy Farmaceuci Filolodzy i tłumacze Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy Floryści Fotografowie Fryzjerzy Geodeci i kartografowie Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych Graficy komputerowi Inspektorzy nadzoru budowlanego Instruktorzy nauki jazdy Instruktorzy rekreacji i sportu Inżynierowie budownictwa Inżynierowie elektrycy i energetycy Inżynierowie inżynierii środowiska Inżynierowie mechanicy Kamieniarze Kierowcy samochodów osobowych Kierownicy budowy Kierownicy ds. logistyki Kierownicy ds. produkcji Kierownicy ds. usług Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu Kierownicy sprzedaży	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Nauczyciele przedmiotów zawodowych Nauczyciele przedszkoli Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych Ogrodnicy i sadownicy Operatorzy aparatury medycznej Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych Operatorzy obrabiarek skrawających Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych Opiekunki dziecięce Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej Optycy i pracownicy wytwarzający protezy Pedagodzy Piekarze Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków Pomoce kuchenne Pomoce w gospodarstwie domowym Pozostali specjaliści edukacji Pracownicy administracyjni i biurowi Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej Pracownicy ds. budownictwa drogowego Pracownicy ds. jakości Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości Pracownicy ds. techniki dentystycznej Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych	Ratownicy medyczni Robotnicy leśni Robotnicy obróbki drewna i stolarze Rolnicy i hodowcy Rybacy Samodzielni księgowi Sekretarki i asystenci Socjolodzy i specjaliści ds. badań społecznoekonomicznych Specjaliści administracji publicznej Specjaliści ds. finansowych Specjaliści ds. organizacji produkcji Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży Specjaliści ds. rynku nieruchomości Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki Specjaliści rolnictwa i leśnictwa Specjaliści technologii żywności i żywienia Spedytorzy i logistycy Sprzątaczk i pokojowe Sprzedawcy i kasjerzy Szefowie kuchni Tapicerzy Technicy budownictwa Technicy informatycy Technicy mechanicy Weterynarze Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych Zaopatrzeniowcy i dostawcy
Nadwyżka (Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie)).		
Ekonomiści		

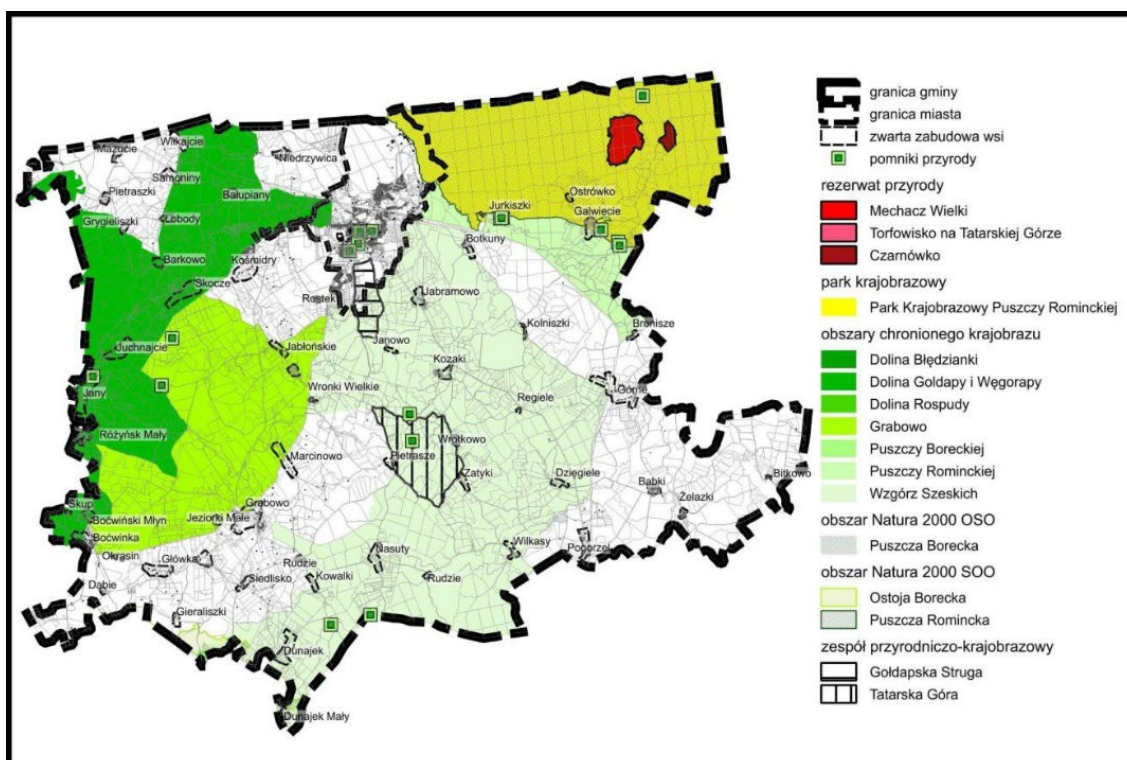
Źródło: www.barometrzawodow.pl

4) Środowisko naturalne i infrastruktura

4.1 Walory środowiska naturalnego, przyrodnicze i krajobrazowe, różnorodność biologiczna

Istnieje szereg czynników sprzyjających zachowaniu od degradacji unikatowego środowiska przyrodniczego powiatu. Pierwszym z nich jest fakt, iż teren Gminy znajduje się wewnątrz większego obszaru, zapewniającego mu ochronę z trzech stron: wschodu, zachodu i południa. Obszarem tym są Zielone Płuca Polski. Drugim jest słabe zaludnienie i duży udział użytków zielonych, ostatnim - brak uciążliwych zakładów przemysłowych. Wysokie walory krajobrazowe i przyrodnicze środowiska naturalnego na terenie całego powiatu gołdapskiego objęte są różnorodnymi formami ochrony. Udział obszarów chronionych w powierzchni powiatu wynosi ponad 78,5%.

Rysunek 7 Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody

Źródło Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

Na terenie gminy Gołdap znajdują się obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody. Należą do nich:

- Park krajobrazowy Puszczy Rominckiej (14 620 ha)
Na terenie Gminy zlokalizowana jest część Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej utworzony został 14 stycznia 1998 roku i leży w wysuniętym najbardziej na północny wschód krańcu województwa warmińsko-mazurskiego, w części obszaru gmin Gołdap i Dubeninki. Obszar parku wynosi 146,2 km², a otuliny 85 km². Teren jest w 80% zalesiony, miejscami przypominający tajgę. Park przecinają doliny rzek Błędzianki, Bludzi i Czerwonej Strugi. Północna granica parku pokrywa się z granicą polsko-rosyjską. Rzeźba terenu Parku jest wyjątkowo urozmaicona. Wzgórza morenowe, w większości porośnięte lasami Puszczy Rominckiej, osiągają w Parku wysokość do 280 m n.p.m., deniwelacje sięgają natomiast ponad 140 m. Wśród wzgórz znajdują się głębokie niecki i rynny, w których są położone torfowiska, jeziora i rzeki. Wyjątkowe walory krajobrazowe i geomorfologiczne ma przecinająca Puszczę przełomowa dolina Błędzianki. Strome, pocięte wąwozami zbocza doliny, o wysokości kilkudziesięciu metrów, mają nachylenie dochodzące do 60°, a w przebiegu doliny występują liczne kotliny i kotły wytopiskowe. Park położony jest w dorzeczu rzeki Pregoly. Największą rzeką jest przecinająca Puszczę Romincką Błędzianka. Na obrzeżach Puszczy znajduje się także kilka większych jezior,

położonych w głębokich rynnach. Największe z nich to przecięte granicą państwową Jezioro Gołdap (234 ha) oraz położone w otulinie Parku jeziora: Jezioro Czarne (173 ha), Jezioro Przerośl (71 ha) i Jezioro Poblędzie (50 ha). Surowe warunki klimatyczne powodują, że szata roślinna Parku jest specyficzna i zawiera wiele osobliwości.

- Rezerваты przyrody
 - Torfowisko na Tatarskiej Górze (1,87 ha). Rezerwat został powołany w celu ochrony kompleksu torfowisk przejściowych i wysokich oraz zbiornika dystroficznego wraz ze stanowiskiem turzycy skąpokwiatowej, rosiczki długolistnej oraz innych gatunków roślin chronionych (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. z 2012 r. poz. 1095),
 - Mechacz Wielki (146,72 ha). Rezerwat został powołany w celu zachowanie torfowiska wysokiego wraz z borem bagiennym i stanowiskami wielu rzadkich gatunków roślin (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. z 2010 r. Nr 182 poz. 2311 - MP z 1974 r. Nr 28, poz. 172).
 - Czarnówko (32,15 ha)
- Obszary Natura 2000
 - Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Borecka (25340,14 ha) – kod obszaru PLH280016,
 - Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Borecka (18962,76 ha) – kod obszaru PLH280006.
 - Specjalny obszar ochrony siedlisk Puszcza Romincka (14754,34 ha) – kod obszaru PLH280005,
- Obszary Chronionego Krajobrazu
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy o powierzchni 30 534,0 ha położony również w granicach gmin Budry, Banie Mazurskie, miasta i gminy Węgorzewo, Rozporządzenie Nr 49 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2 lipca 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 108 poz. 1831),
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo – o powierzchni 3764,5 ha, Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Grabowo (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. Nr 70 poz. 1339),
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich – o powierzchni 12495,1 ha, Rozporządzenie Nr 39 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Wzgórz Szeskich (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. Nr 71 poz. 1365),
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Błędzianki o powierzchni 5994,5 ha położony również w granicach gminy Dubieninki, Rozporządzenie Nr 22 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. Nr 70 poz. 1338),
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej - o powierzchni 7740 ha, Rozporządzenie Nr 30 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm-Maz. Nr 70 poz. 1346).
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich (12495,1 ha) -. na południe od miasta znajdują się trzy najwyższe szczyty tego mezoregionu, z których najwyższe (Szeska Góra) sięga 308,7 m n.p.m. Niedaleko Kowali Oleckich, także w obrębie Szeskich Wzgórz, utworzono rezerwat przyrodniczy Cisowy Raj.
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
 - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga o powierzchni 183 ha powołany Rozporządzeniem Nr 132 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 46, poz. 866 z 1999 r.),
 - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra o powierzchni około 572 ha powołany Rozporządzeniem Nr 133 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 46, poz. 867 z 1999 r.).

Zlokalizowane na terenie Gminy Gołdap pomniki przyrody przedstawia tabela poniżej

Tabela 34 Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Gołdap

Lp.	Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika	Miejscowość	Opis lokalizacji
1	Dąb szypułkowy	Dec. Dyr. Wydz. RLS 41OB z 24.11.1975	Dąb szypułkowy o obwodzie pnia w cm 320	Gołdap	tereny zabudowane w mieście, ul. Malarska
2	Lipa drobnolistna (o czterech pniach)	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977 r. Nr 24, Dz.Urz. WRN Nr 8, poz. 39	Lipa drobnolistna o czterech pniach o obwodach 300, 254, 278, 177 cm	Juchnacie	obszar zabudowy zagrodowej
3	Dąb szypułkowy	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977r.Nr 24, Dz. Urz. WRN Nr 8 poz.39	Dąb szypułkowy o obwodzie 303 cm	Gołdap	tereny zabudowane w mieście przy ul. Paderewskiego
4	Dąb	Dec. Woj. Suwalskiego z 05.05.1977 r. Nr 24, Dz. Urz. WRN Nr 8 poz.39	Dąb o obwodzie pnia 401 cm	Gołdap	park miejski przy Placu Zwycięstwa
5	Buk zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Buk rosnący na terenie parku podworskiego, o obwodzie pnia 175 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach, Rakówek
6	Grupa 4 drzew – dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Cztery dęby o obwodach pni 214,170,183,167 cm	Jurkiszki	przy posesji Nadleśnictwa Gołdap
7	Klon zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	klon zwyczajny o obwodzie 270 cm	Gołdap	alejka spacerowa na terenie parku Placu Zwycięstwa
8	Topola biała	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1978 r. Nr 11, poz.46	Topola biała o obwodzie 595 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach, Rakówek
9	Klon zwyczajny	Zarządzenie Nr 12/80 Woj.Suw. z12.03.1980r. Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2	klon zwyczajny o obwodzie 294 cm	Gołdap	pas drogi powiatowej - ul. Wolności
10	Dąb szypułkowy	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Dąb o charakterystycznym kształcie	Jurkiszki	przy drodze do osady nadleśnictwa
11	Jesion wyniosły	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	Jesion wyniosły o obwodzie 295 cm	Galwecie	park podworski w Galweciach
12	Klon zwyczajny	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	klon zwyczajny o obwodzie 348 cm	Jurkiszki	przy posesji Nadleśnictwa Gołdap
13	Żywotnik olbrzymi	Dz. Urz. WRN w Suwałkach z 1984 r. Nr 7, poz.26	żywotnik olbrzymi, rozgałęziony dwupienny o obwodzie 144 cm	Hajnówek	droga gospodarcza Lasów Państwowych przy granicy państwa
14	Grupa 21 drzew Jarzab Szwedzki	Rozp. Nr 32/96 Woj. Suwalskiego z dnia 26.06.96r. Dz. Urz. Woj. Suw Nr 49 poz.139	Drzewa rosnące w formie parku osiedlowego	Gołdap	park osiedlowy przy ul. Kościuszki
15	Klon zwyczajny	Rozp. Nr 222/98 Woj. Suwalskiego z dnia 14.12.98r. Dz. Urz. Woj. Suw Nr 74 poz.510	Klon zwyczajny o obwodzie pnia 300 cm	Galwecie	teren cmentarza niemieckiego w pobliżu drogi Gołdap - Żytkiejmy

Lp.	Nazwa	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika	Miejscowość	Opis lokalizacji
16	Zespół 6 głazów narzutowych	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Głazy narzutowe	Tatary	zbocze Tatarskiej Góry na terenie Leśnictwa Nasuty
17	Głaz narzutowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Głaz narzutowy	Tatary	zbocze Tatarskiej Góry
18	Buk purpurowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 71 Olsztyn dnia 1999.10.27	Buk purpurowy o obwodzie 413 cm	Blenda	ruiny po zabudowie folwarcznej
19	Głaz narzutowy	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 152 Olsztyn dnia 2001.12.27	Głaz narzutowy	Nasuty	na terenie leśnym
20	Żywotnik zachodni	Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego Nr 152 Olsztyn dnia 2001.12.27	Żywotnik zachodni o obwodzie 210 cm	Jany	obszar zabudowy zagrodowej

Źródło Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

4.2 Stan i ochrona środowiska, w tym stopień rozwoju infrastruktury

Stan i ochrona środowiska

Uchwałą Nr LX/387/2018 z dnia 29.06.2018 r. Rada Miejska w Gołdapi przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołdap na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”. Program jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie Gminy. Według założeń przedstawionych w w/w opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie, jakim jest Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Opracowanie to zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w Gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program zrealizowano w zakresie:

- Ochrony powietrza – zgodnie z zapisami Uchwały Nr LVII/373/2018 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 26 kwietnia 2018 roku, gmina udzieliła w 2019 r. 36 dotacji na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ogrzewania na proekologiczne w budynkach mieszkalnych na terenie miejskim i wiejskim Gminy Gołdap na łączną kwotę 111 000,00zł.
- Ochrony wód – zgodnie z zapisami Uchwały Nr XXXVII/237/2017 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 marca 2017 roku w sprawie określenia zasad dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Gołdap, w 2019 r dofinansowano budowę 6 przydomowych oczyszczalni ścieków na łączna kwota dotacji wyniosła 180 00,00zł

Od 2012 roku Gmina Gołdap realizuje zadanie „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gołdap”. Uchwałą nr LII/345/2018 z dnia 13 lutego 2018 r. Rada Miejska w Gołdapi przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Gołdap na lata 2017-2032”. Zapisy Programu są zgodne z kierunkami wyznaczonymi w:

- Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami;
- Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2011-2015 z perspektywą do roku 2020.

Zadania gminy Gołdap związane z dostarczaniem wody i odbiorem ścieków realizuje Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Gołdapi przy ulicy Sikorskiego 9A. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata

2018-2020 został przyjęty uchwałą NR XLVIX/318/2017 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 listopada 2017 roku i określa:

- planowany zakres usług wodociągowo – kanalizacyjnych;
- przedsięwzięcia rozwojowo – modernizacyjne;
- przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków;
- nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach;
- sposoby finansowania planowanych inwestycji.

Od lutego 2020 roku w Burmistrz Gołdapi delegował pracownika, który służy pomocą i doradztwem przy składaniu wniosków o dofinansowanie wymiany pieców z programu „Czyste Powietrze”. Mieszkańcy miasta i gminy Gołdap mogą uzyskać informacje o warunkach dofinansowania w ramach Programu „Czyste Powietrze” oraz skorzystać z konsultacji przy wypełnianiu i składaniu wniosku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. W ramach Programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy mogą uzyskać dotacje i pożyczki na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych.

Gmina Gołdap od 2018 r. udziela dotacji celowych z budżetu gminy na zadania służące ochronie powietrza, polegające na wymianie źródeł ogrzewania węglowego na ekologiczne w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie Gminy Gołdap. Regulamin udzielania dotacji jest zatwierdzany corocznie uchwałą Rady Miasta w Gołdapi. Możliwość pozyskania dofinansowania na zmianę systemu ogrzewania cieszy się wśród mieszkańców gminy bardzo dużym zainteresowaniem.

Infrastruktura energetyczna

Eksploatacją poszczególnych elementów systemu elektroenergetycznego zlokalizowanych na terenie Gminy Gołdap zajmuje się Polska Grupa Energetyczna Obrót S.A. Gmina Gołdap nie posiada na swoim terenie źródeł energetyki zawodowej, ani też wydzielonego systemu elektroenergetycznego. Zasilanie obszaru Gminy realizowane jest z krajowego systemu elektroenergetycznego i odbywa się głównie liniami napowietrznymi.

Energia elektryczna dla potrzeb odbiorców na terenie miasta i gminy Gołdap dostarczana jest ze stacji 110/30/15kV GPZ Gołdap zlokalizowanej we wschodniej części miasta. Stacja ta zasilana jest jednostronnie linią 110 kV relacji Suwałki-Węgorzewo i stąd przebiegają przez teren miasta i gminy dwie linie napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV:

- Suwałki - Filipów – Gołdap,
- Gołdap – Węgorzewo.

Rezerwowe zasilanie GPZ stanowi linia 30 kV relacji Olecko-Gołdap. Istniejący układ i stan sieci zabezpiecza istniejące potrzeby energetyczne miasta i gminy, jednak nie nadaje się w przeważającej większości do przesyłu większych mocy.

Wraz z wciąż rosnącym zapotrzebowaniem na energię a przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. W gminie Gołdap w niewielkim stopniu wykorzystywane są odnawialne źródła energii. Są to kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, pompy ciepła i małe turbiny wiatrowe. Budynki użyteczności publicznej oraz usługowe nie są w nie wyposażone.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej. Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Z uwagi na rolniczy charakter Gminy Gołdap, na jej terenie występują znaczne zasoby biomasy.

Na terenie Gminy kotłownię na biomasę posiada Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gołdapi. Moc zainstalowanych kotłów na biomasę wynosi 4 x 100 kW. Woda podgrzewana trafia do zasobników z instalacji solarnej i kotłów biomasowych. Ponadto własną kotłownię na biomasę o mocy 2 MW posiada Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Wital dostarczająca ciepło zarówno do zakładu produkcyjnego jak i sanatorium Wital. Paliwem do wytwarzania ciepła są trociny, których zużywane jest łącznie ok. 2 000 m³. Łączna powierzchnia ogrzewana - 13 500 m².

Energia wiatrowa

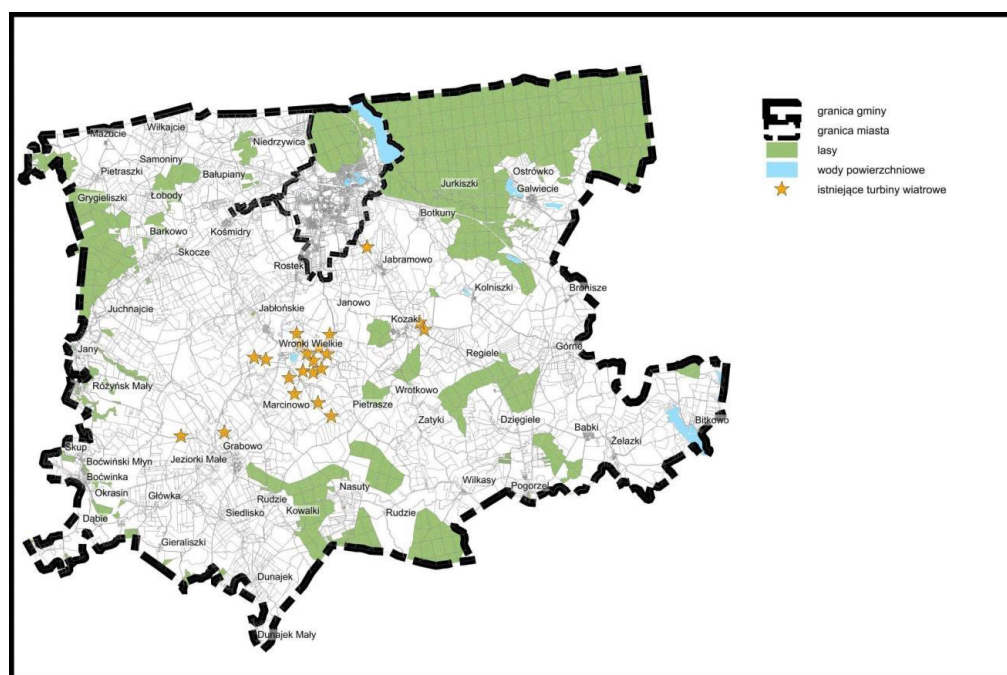
Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania

przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym. Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna
- Strefa II – bardzo korzystna
- Strefa III - korzystna
- Strefa IV - mało korzystna
- Strefa V - niekorzystna

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, Gmina Gołdap leży w strefie korzystnej.

Rysunek 8 Mapa wskazująca lokalizację istniejących turbin wiatrowych w Gminie Gołdap

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

Na terenie gminy Gołdap znajduje się duża energetyka wiatrowa zlokalizowana w okolicach miejscowości Wronki Wielkie. Zainstalowane jest tam 16 turbin wiatrowych typu VESTAS V90 3.0 MW o łącznej mocy 48 MW. Ponadto znajduje się kilka instalacji przydomowych, wykorzystujących wiatr jako źródło energii.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia ciepła pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem są stosowane w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Aktualnie brak danych na temat możliwości wykorzystania zasobów geotermalnych na terenie Gminy Gołdap.

Energia promieniowania słonecznego

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Gmina Gołdap zlokalizowana jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 900 kWh/m², natomiast nasłonecznienie szacowane jest na powyżej 1660 h/rok. Opisane powyżej warunki panujące na terenie Gminy dają możliwość wykorzystywania energii promieniowania słonecznego do podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, a także obiektach oświatowych (szkoły, przedszkola).

Na terenie Gminy Gołdap w kwestii wykorzystania odnawialnych źródeł energii wyróżnia się Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gołdapi ze względu na fakt podjęcia w 2006 r. inwestycji związanej z modernizacją instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej w oparciu o zastosowanie systemów solarnych na dachach budynków mieszkalnych wielorodzinnych.

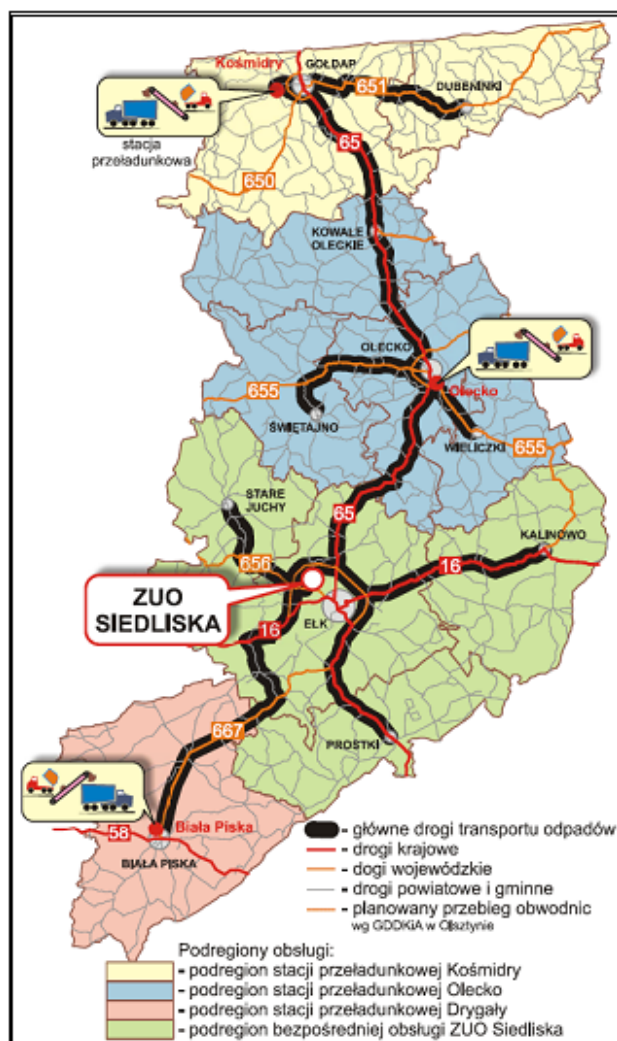
Gospodarka odpadami, selektywna zbiórka odpadów:

Gmina Gołdap jest jedną z 12 gmin dostarczającą odpady komunalne do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. w Siedliskach k/ Elku. PGO „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. zostało powołane przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Elku, na mocy uchwały Zgromadzenia Związku Nr III/10/07, podjętej w dniu 29.03.2007r. RIPOK prowadzona jest na podstawie:

- Uchwały Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 roku w sprawie uchwalenia Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko mazurskiego na lata 2016-2022, oraz
- Uchwały Nr XXIII/524/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 roku w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko mazurskiego na lata 2016-2022.

Gmina Gołdap jest członkiem Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Elku, tworząc Region Wschodni Gospodarki Odpadami na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Do tego regionu należą następujące gminy: Miasto Elk, Gminy Elk, Kalinowo, Prostki, Stare Juchy, Olecko, Kowale Oleckie, Świętajno, Wieliczki, Gołdap, Dubieninki, Biała Piska.

Rysunek 9 Stacje przeładunkowe odpadów komunalnych Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”

Źródło: <https://eko-mazury.elk.pl/system-gospodarki-odpadami/>

W miejscowości Kośmidry k/Gołdapi znajduje się Stacja Przeladunkowa wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów, do której dostarczane są odpady komunalne pochodzące z terenu miejskiego i wiejskiego gminy Gołdap, a następnie w praso-kontenerach dowożone są do RIPOK-u w Siedliskach k/ Elku w celu ich przetworzenia. Regionalna instalacja prowadzona jest w technologii mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych.

Zgodnie z regulaminem korzystania z usług publicznych świadczonych przez PGO-"Eko - Mazury" Sp. z o.o. mieszkańcy mogą przywozić w stanie posortowanym nieodpłatnie następujące rodzaje odpadów: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, szkło opakowaniowe, metale, odpady budowlane i rozbiórkowe nie zawierające azbestu, papy, smoły, odpady wielogabarytowe (meble, drewno, karton), popioły, lampy rtęciowe i świetlówki, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lub częściowo wykorzystane leki, przepracowane oleje i tłuszcze jadalne.

Od 1 lipca 2018 roku gmina Gołdap realizuje tzw. Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO) - jednolite dla całego kraju zasady segregacji ustanowione przez Ministra Środowiska na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.

Tabela 35 Ilości odpadów komunalnych odebranych z Gminy Gołdap w latach 2019-2020 r., w podziale na zbierane selektywnie w (Mg).

Rodzaj odpadu	2019	2020
Papier i tektura	11,18	88,34
Tworzywa sztuczne i metale	24,57	237,64
Szkło	15,08	91,24
Biodegradowalne	29,89	219,06
Zmieszane (resztkowe)	6004,9	4971,8
Fracja sucha	0	0
Budowlane	32,04	27,84
Wielkogabarytowe	130,64	192,42
Popiół	268,12	281,22
Urządzenia AGD	7,04	6,62
Pozostałe	0,44	3,14

Źródło: http://elk-ekomazury.bip-wm.pl/public/get_file_contents.php?id=365531

W 2020 r. w Gminie Gołdap odebrano łącznie 6119,3 Mg odpadów komunalnych.

Tabela 36 Średnia ilość odpadów komunalnych (na mieszkańca gminy Gołdap), odebranych w latach 2015 – 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość odebranych odpadów (Mg)	55036	6099,4	6332,3	6499,3	6523,9	6119,3
Średnia ilość odpadów na mieszkańca (kg)	272	296	311	317	333	313

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W 2020r. średnia ilość odpadów na mieszkańca Gminy Gołdap (313 kg) w porównaniu do 2019 roku zmniejszyła się o 6%, natomiast ilość odebranych odpadów w analogicznym okresie zmniejszyła się o 6,2%.

Koszty funkcjonowania gospodarki odpadami w Gminie Gołdap w 2020 r.:

- Założony poziom wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2020 r. – 2500000,00 zł
- Wykonanie poziomu wpływów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za 2020 r. - 2658169,45 zł
- Rzeczywiste koszty gospodarki odpadami komunalnymi za 2020 r. - 3426538,81 zł

Odpady uzyskane z zabiegów z wykorzystaniem borowiny o kodzie 18 01 80, czyli zużyte peloidy po zabiegach wykonywanych w ramach działalności leczniczej o właściwościach zakaźnych oraz odpady o kodzie 18 01 81, czyli zużyte peloidy po zabiegach wykonywanych w ramach działalności leczniczej innej niż wymienione w 18 01 80 (w tym borowiny) są wywożone, suszone i spalane w kotłowni sanatorium Wital. Woda mineralna lecznicza z odwiertu G - 2 jest przeznaczona do kuracji pitnej jako woda lecznicza, natomiast woda z odwiertu GZ-2 przeznaczona jest do tworzenia solanki do tężni. Wody te odprowadzane są do kanalizacji miejskiej gdzie zostają rozcieńczone zanim dopłyną do oczyszczalni. Skład fizyko - chemiczny tych wód nie ma wpływu na stan techniczny instalacji kanalizacyjnej i jakości ścieków doprowadzanych do oczyszczalni ścieków w Gołdapi.

Proces usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gołdap przebiega stopniowo, przede wszystkim ze względu na ograniczone środki finansowe wnioskodawców, którzy oprócz utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest, muszą zapewnić nowe pokrycia dachowe, które są kosztowne.

Tabela 37 Wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gołda (stan na kwiecień 2021r.)

Kod gminy	Zinwentaryzowane			Unieszkodliwione			Pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
2818033	3111582	2140587	970995	414782	353292	61490	2696800	1787295	909 505

Źródło: http://elk-ekomazury.bip-wm.pl/public/get_file_contents.php?id=365531

W 2021 r. planowane jest wykonanie aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Docelowym terminem usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest jest rok 2032.

5) Kultura i dziedzictwo kulturowe

5.1 Kultura

Centrum kulturalnym gminy jest miasto Gołdapi odbywają się wszystkie wydarzenia i spotkania kół i klubów. Kulturowanie tradycji i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych umacnia identyfikację i przywiązanie do gminy oraz zwiększa poczucie tożsamości. Prowadzone są projekty stawiające na edukację nieformalną dorosłych na miarę potrzeb mieszkańców. Oferta kulturalna w gminie jest istotnym elementem życia społecznego i turystycznego gminy. Jakość i ilość usług kulturalnych oferowanych przez Gminę może stanowić przewagę konkurencyjną w wymiarze lokalnym, regionalnym i krajowym.

Dom Kultury w Gołdapi

Dom Kultury w Gołdapi jest jednym z najważniejszych organizatorów życia kulturalnego w powiecie gołdapskim. Podstawą działalności Domu Kultury w Gołdapi jest prowadzenie edukacji kulturalnej i zapewnienie mieszkańcom gminy Gołdap - dzieciom, młodzieży i dorosłym - ciekawego i twórczego sposobu spędzania czasu wolnego. Placówka prowadzi różnorodne imprezy kulturalne, zajęcia oraz warsztaty edukacyjne dla mieszkańców (pracownia fotograficzna, nauki gry na gitarze, taniec towarzyski, zajęcia teatralne, zajęcia wokalne, pracownia rękodzieła artystycznego, witrażu, rysunku, pracownia ceramiczna oraz organizuje pracę kina. Dom Kultury organizuje także działalność świetlic wiejskich. W 2019 r. był on organizatorem, współorganizatorem, uczestnikiem lub obsługiwał łącznie 73 imprez, w których uczestniczyło około 12.000 osób.

Do najważniejszych wydarzeń, które na trwale wpisały się do kalendarza i które cieszą się największym zainteresowaniem, należą:

- a) wydarzenia o randze ponadlokalnej, w tym najważniejszy Regionalny Festiwal Pogranicza „Kartaczewo”
 - promujący regionalne tradycje kulinarne, obejmujący m.in. konkurs w przygotowywaniu i jedzeniu kartaczy, który organizowany jest od 15 lat i przyciąga zarówno mieszkańców gminy i powiatu, jak i turystów z całej Polski;
- b) wydarzenia mające znaczenie dla integracji mieszkańców gminy i powiatu:
 - „Kierunek Gołdap” – spotkanie kulturalne (wystawy, spotkania, koncerty, spektakle) przeznaczone dla miłośników muzyki, poezji, filmu, sztuk plastycznych oraz krajoznawstwa, organizowane zimą przez Dom Kultury i Bibliotekę Publiczną w Gołdapi.
 - „Świąteczno-Noworoczny Koncert Charytatywny” – z którego dochód przeznaczany jest na stypendia Gołdapskiego Funduszu Stypendialnego dla wybitnych oraz niezamożnych uczniów i studentów powiatu gołdapskiego. Poza wymiarem materialnym koncert ze względu na swoją formułę pozwala na zbliżenie władz oraz lokalnej elity do mieszkańców – przedstawiciele samorządu, księża, nauczyciele, policjanci, urzędnicy, dziennikarze, zespoły taneczne i muzyczne wcielają się w role wokalistów, aktorów, kabareciarzy dla realizacji wspólnego celu.
 - „Dni Gołdapi” – kilkudniowe wydarzenie, w programie, którego znajdują się koncerty, wystawy, zabawy dla dzieci, często towarzyszą mu również wydarzenia sportowe.
 - „Festiwal zdrowia” - impreza promująca zdrowy styl życia połączona z licznymi prelekcjami, konsultacjami z różnymi praktykami medycyny, możliwością poznania nowości leczniczych, spa i wellness. Festiwal ma zachęcać do pracy nad sobą i dbania o swoje ciało.

W 2020 roku na terenie gminy Gołdap funkcjonowały 4 świetlice wiejskie pozostające w zarządzie sołectw: świetlica wiejska w Boćwinie, świetlica wiejska w Galweciach, świetlica wiejska w Górnem, świetlica wiejska w Siedlisku. Świetlice wiejskie w Grabowie, Kozakach oraz żelazkach znajdują się w strukturze Dom Kultury w Gołdapi, w których na co dzień odbywają się zajęcia rozwijające kreatywność i kompetencje społeczne

Biblioteki

W Gminie Gołdap funkcjonują 2 biblioteki w tym 1 biblioteka publiczna. Biblioteka Publiczna w Gołdapi jako instytucja kultury działa w ramach krajowej sieci bibliotecznej zgodnie z ustawą o bibliotekach i nadanym bibliotece statutem. Bezpośredni nadzór merytoryczny nad biblioteką pełni Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie. Placówka zapewnia obsługę biblioteczną mieszkańcom miasta i gminy, a w ramach zawartego porozumienia z 1 października 2015 roku także obsługę mieszkańcom powiatu.

Biblioteka Publiczna w Gołdapi prowadzi działalność w działach: wypożyczalni dla dorosłych i dla dzieci, czytelni, pracowni komputerowej, dziale zbiorów specjalnych, dziale gromadzenia i opracowania zbiorów, a także Izbie Regionalnej pod nazwą „Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. M. M. Ratasiewicza”.

Księgozbiór Biblioteki Publicznej w Gołdapi na 31 grudnia 2020 roku liczył łącznie z Filią w Grabowie 57 742 woluminów (49 250 Gołdap; 8 492 Grabowo). Biblioteka uczestniczy w Warmińsko-Mazurskiej Bibliotece Cyfrowej jako jedna z 10 bibliotek w województwie warmińsko-mazurskim. Baza biblioteki cyfrowej liczy 48 dokumentów – fotografie i kroniki przekazane do zbiorów mające wartość historyczną i związana z lokalną historią. W bibliotece ogółem zostało zarejestrowanych 1402 czytelników (Gołdap - 1231; Grabowo - 171). Wypożyczenia zbiorów bibliotecznych w 2020 r. wyniosły 35716 woluminów. W 2020 roku z zasobów biblioteki oraz stanowisk komputerowych skorzystało 13 421 użytkowników (Gołdap 11736; Grabowo 1685). Budynek biblioteki oraz zbiory biblioteczne są przystosowane do obsługi czytelników niedowidzących lub słabo widzących udostępniając audiobooki w ilości 916 wol. lub książki z dużą czcionką, dostępnych w ilości 89 wol.

Biblioteka oprócz działalności bibliograficznej podejmuje szereg działań wynikających z potrzeb kulturalno-oświatowych lokalnej społeczności. Do najważniejszych wydarzeń, które na trwałe wpisały się do kalendarza i które cieszą się zainteresowaniem mieszkańców gminy Gołdap, należą:

- spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki
- spotkania miłośników i kolekcjonerów gier planszowych
- kiermasze książek używanych
- „Cała Polska Czyta Dzieciom” – działania ogólnopolskie
- wystawy i konkursy

Powiatowa Biblioteka Pedagogiczna w Gołdapi wchodzi w skład Zespołu Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi. Od lipca 2016 roku siedziba biblioteki mieści się budynku Liceum Ogólnokształcącego. Czytelnikami biblioteki są głównie nauczyciele, pracownicy oświaty i dokończający się przedstawiciele innych zawodów. Z biblioteki mogą również korzystać studenci i uczniowie szkół średnich. W bibliotece zgromadzono około dwadzieścia tysięcy książek i czasopism z różnych dziedzin wiedzy. Biblioteka posiada również zbiory multimedialne (głównie ekranizacje wybranych lektur oraz audycje historyczne), oraz dysponuje trzema stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu.

Państwowa Szkoła Muzyczna

Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. prof. Witalisa Jerzego Raczkiewicza w Gołdapi została utworzona w 1999 r. Uczniowie przyjmowani są do nauki gry na instrumentach takich jak: fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela, flet, klarnet, saksofon, sakshorn, trąbka, perkusja. Oprócz tego uczniowie uczęszczają na zajęcia z chóru, rytmiki, kształcenia słuchu i audycji muzycznych, grają w orkiestrze szkolnej i zespołach kameralnych. Uczniowie uczestniczą zarówno w koncertach szkolnych jak i organizowanych przez miasto.

Działalność NGO

W Gminie Gołdap prężnie działa środowisko organizacji pozarządowych, które jest organizatorem lub współorganizatorem wydarzeń kulturalnych.

- ✓ **Stowarzyszenie Partnerstwo Sztuk** – w Stowarzyszeniu wszyscy znajdują dla siebie miejsce: osoby sprawne i niepełnosprawne, młodzież, seniorzy. Swoimi działaniami dowodzi, że nie tylko muzyka łączy pokolenia, ale również też taniec, teatr i sport. Celem stowarzyszenia jest podejmowanie oraz wspieranie inicjatyw kulturalnych, społecznych, gospodarczych i naukowych, służących rozwojowi młodzieży (pełnosprawnej i niepełnosprawnej). W Stowarzyszeniu wszyscy pracują jako wolontariusze, a w działalności organizacji pomagają prowadzone przez nią centrum wolontariatu. Stowarzyszenie prowadzi również działania na rzecz współpracy międzynarodowej z organizacjami pozarządowymi w miejscowości Gusiew..

Dużym osiągnięciem stowarzyszenia było zorganizowanie sztafety, która odbyła się w 20 miejscowościach w Polsce, a nawet za granicą. Partnerstwo Sztuk było głównym pomysłodawcą i inicjatorem akcji. – Sztafeta 11.11.11.11.11 to promocja wolontariatu jako nowoczesnej formy patriotyzmu i hołd ludziom, którzy pomagając innym i pracując społecznie zmieniają małe ojczyzny w miejsca, w których żyje się lepiej, barwniej, ciekawiej,⁵

⁵ <https://publicystyka.ngo.pl/goldap-ze-wszystkimi-i-dla-wszystkich-partnerstwo-sztuk>

- ✓ **Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny** blisko 20 lat działa na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. Za swoją działalność Stowarzyszenie było wielokrotnie wyróżniane i nagradzane m.in. medalem "Zasłużeni dla powiatu gołdapskiego" nagrodą w konkursie "Dobre praktyki - Działaj Lokalnie VII". Stowarzyszenie jest liderem partnerstwa „Kultura dla przestrzeni”, które ma na celu kształtowanie przestrzeni publicznej Gołdapi i prezentację różnorodności kulturowej regionu poprzez podwyższenie wiedzy społeczności lokalnej na temat historii gminy Gołdap. W ramach działań partnerstwa zaplanowano cykle spotkań otwartych, wykładów i warsztatów, powstanie pieszej ścieżki historycznej, koncerty i wystawy. Stowarzyszenie jest także realizatorem corocznych konkursów grantowych „Działaj Lokalnie”, zawodów rowerowych oraz hulajnogowych, Międzynarodowych Plenerów Artystycznych, Jarmarków Bożonarodzeniowych.
- ✓ **Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap** od wielu lat realizuje zadania zlecone z zakresu rozwoju turystyki poprzez prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi. Fundacja działa na rzecz promocji sfery turystycznej i gospodarczej powiatu gołdapskiego. Centrum prowadzi szereg działań mających wypromować Gołdap i powiat gołdapski w Polsce i na świecie. Prowadzi stronę www.uzdrowiskogoldap.pl oraz Fanpage Gołdap-Mazurski Zdrój. Centrum Informacji Turystycznej skupia lokalnych rękodzielników i twórców, aby ich produkty mogli nabyć turyści odwiedzający Gołdap. Przy centrum działa wypożyczalnia rowerów i hulajnóg elektrycznych.
- ✓ **Gołdapski Uniwersytet III wieku.** Celem Uniwersytetu jest realizacja idei doskonalenia się przez całe życie i umożliwienie innego, twórczego, ciekawego spędzenia czasu, wszystkim mieszkańcom Gołdapi i okolic w wieku 50 lat i plus Uniwersytet współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gołdapi, Miejską Biblioteką Publiczną oraz Domek Kultury. Uniwersytet aktywnie włącza się w działania na rzecz lokalnej społeczności, jest współorganizatorem spotkań i wydarzeń kulturalnych w powiecie, oraz działa na rzecz promocji regionu.
- ✓ **Gołdapskie Stowarzyszenie Pszczelarzy.** Stowarzyszenie jest organizacją zrzeszającą aktywnych pszczelarzy z terenu powiatu gołdapskiego. Miód pozyskiwany w regionie ma szczególną jakość, gdyż duża część miejscowych gospodarstw rolnych prowadzi tradycyjną formę uprawy roli, bez chemicznych oprysków i preparatów. Miód i produkty pszczelarskie produkowane na terenie powiatu gołdapskiego należą do dziedzictwa kulinarnego Warmii Mazur i Powiśla. Produkty oznaczone tą marką mogą stanowić element promocji regionu

Kino

Funkcjonujące w mieście Gołdap 1 kino „Kultura” posiada salę z 150 miejscami na widowni. W 2019r. odbyło się 665 seansów (20 999 widzów), natomiast w 2020 r. w związku z pandemią Covid-19 odbyło się 376 seansów (7958 widzów) Oprócz projekcji filmów w budynku kina organizowane są, koncerty, przedstawienia i widowiska. Dom Kultury w Gołdapi, który jest zarządcą kina prowadzi organizuje działalność Małomiasteczkowego Klubu Filmowego, w którym po projekcji prowadzona jest dyskusja na temat sztuki filmowej. W 2020r. zorganizowano 10 spotkań klubu.

Izba Regionalna

Izba Regionalna „Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. M.M. Ratasiewicza” działająca w strukturach Biblioteki Publicznej w Gołdapi od 2008 roku. Kolekcja muzeum liczy ok. 8000 eksponatów, są to eksponaty etnograficzne, militaria, numizmaty oraz skały i minerały. Izba Regionalna „Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. M.M. Ratasiewicza” ma swoją siedzibę w dwóch bliźniaczych budynkach, które wchodziły w skład ponad stuletnich koszar wojskowych. W obecnej lokalizacji muzeum funkcjonuje od 26 lutego 2008r. Jednak historia jego powstania sięga roku 1962, kiedy to młody geograf- Mieczysław Ratasiewicz rozpoczął swoją pierwszą pracę w Szkole Podstawowej nr 1 w Gołdapi. Jako miłośnik tej ziemi, za swój obowiązek uznał dokumentowanie zmian tutaj zachodzących oraz kolekcjonowanie wszystkiego, co z tym terenem było związane. Skupił wokół siebie grupę dzieci i młodzieży, która z pasją zajęła się zbieraniem wszelkiego rodzaju przedmiotów i pamiątek: wojennych i przedwojennych, historycznych i etnograficznych. Tak tworzyła się kolekcja, która po latach przenoszenia z miejsca na miejsce, doczekała się wreszcie siedziby z prawdziwego zdarzenia. Jeden z dwóch budynków przeznaczony jest na wystawę stałą, drugi na wystawy czasowe i lekcje muzealne (odbywają się tu m.in. Europejskie Dni Dziedzictwa, Kierunek Gołdap, koncerty).

5.2 Uwarunkowania historyczne, obiekty zabytkowe, ich stan, dostępność i sposób wykorzystania

Rys historyczny

Tereny północno-wschodniej Polski, gdzie leży obecnie Miasto i Gmina Gołdap, do schyłku plejstocenu kilkakrotnie ulegały zmianom klimatycznym spowodowanym przez zlodowacenie. Najstarsze ślady przebywania człowieka na Mazurach pochodzą z późnego paleolitu (XI tysiąclecie p.n.e.). Wczesne średniowiecze (w periodyzacji archeologicznej) było ostatnią fazą samodzielnego bytu plemion bałtyjskich na tych ziemiach. Na terenie obecnej gminy Gołdap pozostały ślady grodzisk w Bałupianach i Rostku. Tereny zamieszkiwane przez plemiona Jaćwingów. Miasto Gołdap powstało w XVI wieku. Na polecenie księcia Albrechta von Hohenzollern - Ansbach wybrano teren nad spławną rzeką Gołdą w miejscu przeprawy na szlaku z Litwy do Królewca, zaledwie 3 mile (ok. 22 km) w miejscu gdzie istniały wsie Jerkiszki i Szyłajtyj. 14 maja 1670 roku w Królewcu książę Albrecht Fryderyk potwierdził na piśmie przywilej dla Gołdapi, a miastu nadano prawo chełmińskie z herbem, sądem i ławą sądowniczą. W 1701 r. Prusy stały się królestwem, a rządy objął Fryderyk Wilhelm I, który zdecydował o utworzeniu u garnizonu wojskowego w Gołdapi sprowadzając oddziały kawalerii. Przy tej okazji wzniesiono w mieście koszary i szkołę jazdy. Miasto stopniowo zmieniało swój charakter z rolniczego na rzemieślniczy. Rozwijał się również układ przestrzenny.

Początek wieku XIX to wojny napoleońskie, które przyniosły na wschodnie ziemie Mazur spustoszenie zasobów żywności, głód i zarazy. W roku 1807 do Gołdapi wkroczyły oddziały polskie generała Jana Henryka Dąbrowskiego. Powstanie Cesarstwa Niemieckiego (1 stycznia 1871) wpłynęło na rozwój gospodarczy terenu i wyprowadzenie z izolacjonizmu. W 1878 roku w Gołdapi wzniesiono stację kolei żelaznej, która umożliwiającą szybkie przemieszczanie się ludności, co wpływało na migracje ludności. Przełom XIX i XX wieku to okres kształtowania się zachowanego do dziś krajobrazu kulturowego obszaru gminy. Po II wojnie światowej miasto Gołdap włączono do Polski, administracyjnie do woj. białostockiego. W wyniku reformy administracyjnej z 1975 r., utworzono Miasto i Gminę Gołdap i włączono do województwa suwalskiego. W 1998 roku dokonano kolejnej reformy administracyjnej w wyniku której powstał powiat olecko - gołdapski. Zmniejszono również liczbę województw likwidując województwo suwalskie i tworząc województwo warmińsko - mazurskie z siedzibą w Olsztynie, w którego skład weszło Miasto i Gmina Gołdap w powiecie olecko-gołdapskim (1999-2001), a od 1 stycznia 2002 roku w powiecie gołdapskim.

Zabytki

W mieście i gminie Gołdap znajdują się zarówno obiekty, jak i zespoły wpisane do rejestru zabytków, a także kilkadziesiąt stanowisk archeologicznych, obejmujących ślady osadnictwa, cmentarzyska, osady i grody. Zlokalizowane są one między innymi w miejscowościach: Bałupiany, Babki, Głazajewo, Niedrzwica, Galwiecie, Juchnajcie, Jabłońskie, Marcinowo, Okrasin, Pietrasze, Barkowo, Skoczno, Jary, Włosty, Rostek, Kośmidry, Kozaki, Kolniskizki, Jurkiszki, Botkuny, Gieralszki, Nasuty, Dunajek, Kowalki, Boćwinka, Dąbie, Konikowo, Siedlisko i w obrębie granic administracyjnych miasta Gołdap. Ochroną konserwatorską objęty jest również układ urbanistyczny śródmieścia Gołdapi. Niestety wprowadzona w latach powojennych pięciokondygnacyjna zabudowa pierzei rynku całkowicie zniszczyła jego pierwotne walory. W mieście i gminie znajduje się ponadto szereg obiektów, pochodzących z przełomu wieku XIX i XX oraz okresu międzywojennego, które ujęte zostały w gminnej ewidencji zabytków. Wśród obiektów zabytkowych, bądź mających wysokie walory kulturowe znajdują się: obiekty sakralne (kościół w Gołdapi, Grabowie, ruiny w Górnem), cmentarze z I i II Wojny Światowej oraz opuszczone cmentarze ewangelickie (Gołdap, Wronki), zespoły dworsko-parkowe lub parkowe, dwory i pałace (Gieralszki, Niedrzwica, Wilkasy, Rakówek, Galwiecie). Ciekawe elementy krajobrazu tworzą istniejące oraz zdemontowane linie kolejowe (dziś nasypy), kanały, bunkry i umocnienia ziemne. Wśród nich znajduje się nieczynna dziś linia kolejowa Gołdap - Żytkiejmy, okopy z I i II Wojny Światowej (wał Eryka Kocha), a także wcześniejsze umocnienia ziemne (szwedzkie bądź pruskie). Na skutek działań wojennych w latach 1944— 1945 Gołdap została zniszczona w około 80%. Obecnie tylko część obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy znajduje się w stanie dobrym. Stan techniczny budynków o walorach zabytkowych jest oceniany jako dobry w 25%, dostateczny dotyczy to 40% obiektów. W złym stanie technicznym jest 35% obiektów.⁶

Obszary i obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków

Gmina Gołdap w "Programie Opieki Nad Zabytkami Miasta i Gminy Gołdap na lata 2017-2020 (Uchwała Nr XL/258/2017 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30.05.2017 r.) wyznaczyła trzy podstawowe priorytety:

- Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno- - gospodarczego gminy

⁶ Program opieki nad zabytkami miasta i gminy Gołdap na lata 2017-2020

- Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego
- Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości

Ponadto w planie zostały określone kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami m.in. zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania, zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego, Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy.

Wykaz obiektów objętych ochroną znajduje się w Gminnej Ewidencji Zabytków. Gminna ewidencja zabytków jest zbiorem otwarty, podlegający ciągłej weryfikacji. W mieście nie ma licznych zabytków, gdyż zostało ono w dużej części zniszczone podczas II wojny światowej. Z pozostałych po tamtym okresie zabytków należy wymienić gołdapską wieżę ciśnień, która posiada dwa tarasy widokowe. W centrum Gołdapi znajdują się dwa zabytkowe kościoły - zbudowana w stylu późnogotyckim w 1560 r. Konkatedra p.w. NMP Matki Kościoła oraz wybudowany w stylu neogotyckim w 1894 r. Kościół p.w. w. Leona i św. Bonifacego. Ślady historii odnajdziemy na cmentarzu wojennym z I WŚ przy ul. Suwalskiej oraz żydowskim cmentarzu z początku XIX w. Historię II WŚ odnajdziemy w kompleksie w Lesie Kumiecie. Prawdopodobnie tutaj znajdował się ośrodek prowadzący badania nad silnikiem pocisków V-2 oraz eksperymentalna hamownia silników odrzutowych. Ostatnia wojna przyniosła miastu prawie całkowitą zagładę. Najcenniejsza, śródmiejska zabudowa, uległa zniszczeniu. To, co zostało stanowi jedynie ślad architektury, która charakteryzowała miasto w czasach minionych.

Do najważniejszych zachowanych zabytków w mieście Gołdapi należą:

- **Konkatedra w Gołdapi** - Kościół pod wezwaniem N.M.P. Matki kościoła, zbudowany w stylu późnogotyckim w 1560 r. z emporą i kruchtą południową z 1706 r. oraz zakrystią z 1717 r. Do 1945 r. był to kościół ewangelicki, w 1944 r. poważnie zniszczony, odbudowany dopiero w latach 80-tych. Po ukończeniu odbudowy w 1992 r. ustanowiony konkatedrą.
- **Kościół św. Leona i św. Bonifacego** - Kościół wybudowany w roku 1894 w stylu neogotyckim. Jego budowę rozpoczęto w 1891 roku. Jest jednym z ważniejszych zabytków Gołdapi. Kościół ten ma trzy drewniane ołtarze. W kościele znajduje się także ambona z baldachimem. Okna prezbiterium oraz głównego korpusu ozdabiają witraże. Kościół posiada organy z XX wieku. Kościół ten był po wojnie jedynym niezniszczonym kościołem w Gołdapi.
- **Wieża ciśnień** - wzniesiona została w roku 1905 przez gdańską firmę „A. W. Müller” stanowiła element miejskiej sieci wodociągowej. Wieża, jako jedna z nielicznych budowli oparła się zniszczeniom obu wojen światowych. Wieża zbudowana została w całości z cegły ceramicznej o wysokości 46,5 metra posiada część kondygnacji i kopulaste przykrycie zwieńczone latarnią z iglicą. Mieszczący się w niej zbiornik mieścił 250 metrów sześciennych wody. Wieża została wyremontowana w 2008 r.
- **Cmentarz z I wojny światowej w Gołdapi** - Cmentarz powstał około 1915 r. w czasie I wojny światowej. Wyznaczony na planie prostokąta, położony przy ulicy Suwalskiej. Pochowano na nim około 150 żołnierzy niemieckich i ponad 400 rosyjskich poległych w latach 1914-1920.
- **Zabytkowy cmentarz żydowski w Gołdapi** - Cmentarz z początku XIX w. Pogrzebano tutaj około 70 osób. Najstarsza macewa z 1860 r. najmłodsza – z 1907 r. Zdewastowany w czasie II wojny światowej. W 1989 r. kirkut uporządkowano, a w 2001 r. został odnowiony przez samorządy Gołdapi i partnerskiego miasta Givat Shmuel oraz Fundację Rodziny Nissenbaumów.
- **Izba muzealna Ziemi Gołdapskiej** - Mieści się w zabytkowych budynkach pokoszarowych. Jego powstanie jest efektem wieloletniego kolekcjonowania przez św. pam. Mieczysława Ratasiewicza, gołdapijanina, różnego rodzaju przedmiotów i pamiątek związanych z ziemią gołdapską. W muzeum znajdują się wystawy stałe, ekspozycje czasowe oraz odbywają się lekcje muzealne. Organizowane są imprezy promujące region.
- **Kwatera naczelnego dowództwa Luftwaffe** - Położona jest w lesie Kumiecie w Gołdapi. Prawdopodobnie tutaj znajdował się także ośrodek badawczy prowadzący badania nad silnikiem pocisków V-2 oraz eksperymentalna hamownia silników odrzutowych.

Zabytki w okolicach Gołdapi

- **Piramida w Rapie** - Rodzinny grobowiec junkierskiej rodziny Farenheidów w formie piramidy mieszczący się 26 km na zachód od Gołdapi, na skraju Rysiego Bagna, skraju Lasów Skalskich, w Rapie koło Żabina. Jest to jeden z najciekawszych zakątków, „Polski nieznanej”. Grobowiec zbudowany został na planie kwadratu o boku 10 m i zwieńczony piramidalnie
- **Grobowiec w Zakalczu Wielkim** - Kaplica rodziny Steinerów z kryptą grobową z około 1860 r. ukryta wśród cmentarza ewangelickiego. Grobowiec swoim kształtem przypomina sześcian. Ściany zdobią

freski z motywami starogermańskimi. Przed budowlą zachowały się słupy branne, gdzie na jednym z nich wyryto serce i datę „1863”.

- **Mosty w Stańczykach** - są najwyższymi na nieistniejącej już linii kolejowej Botkuny - Żytkiejmy, są jednymi z najwyższych w Polsce. Długość - 180 m i wysokość 36 m. Konstrukcja żelbetowa, pięcioprzęsłowa o równych 15m łukach. Architektura charakteryzuje się doskonałymi proporcjami a filary ozdobione są elementami wzorowanymi na rzymskich akweduktach w Pont du Gard. Stąd nazwa - 'Akwedukty Puszczy Rominckiej'.
- **zabytkowe kościoły:**
 - Kościół w Dubeninkach - Kościół p.w. św. Andrzeja Boboli i Apostołów Piotra i Pawła. Pierwotnie kościół ewangelicki, po wojnie rzymskokatolicki. Pierwszy kościół został wzniesiony z drewna w 1620 r. Obecny, w stylu neogotyckim, pochodzi z 1903 r. w XVII i XVIII w. odprawiano tu nabożeństwa w trzech językach: niemieckim, litewskim i polskim, zaś trójjęzyczne kazania przetrwały aż do XX wieku.
 - Kościół w Baniach Mazurskich - Unikatowy zabytek z II połowy XIX wieku. Początkowo mieściła się tu kaplica baptystów. Ukraińscy grekokatolicy w Baniach Mazurskich i okolicznych wsiach pojawili się w 1947 roku w ramach akcji „Wisła”.
 - Kościół w Baniach Mazurskich - Jest to dawny kościół zbudowany w latach 1566-1574. Kościół zniszczony w czasie II wojny światowej. Odbudowany został w latach 70-tych już jako katolicki p.w. św. Antoniego Padewskiego. Wnętrze świątyni jest w stylu renesansowym.
 - Kościół w Żabinie - Wybudowany w 1672 roku. Na uwagę zasługują zabytkowy ołtarz barokowa ambona oraz wspaniałe zabytkowe organy. Ciekawostką świątyni jest wieża kościelna oraz podziemia, w których znajdują się grób fundatora kościoła Christiana Wilhelma von Lau.
 - Kościół w Grabowie - wybudowany około 1590, przeznaczony była dla społeczności ewangelickiej. Na szczególną uwagę zasługuje granitowa płyta nagrobna pastora Adamusa Rostcoviusa z 1675 r. Po II wojnie światowej świątynia została przejęta przez ludność katolicką.
- **Cerkiew Grekokatolicka**
- **Ruiny kościoła parafialnego w miejscowości Górne.** – ruiny późnogotyckiego kościoła parafialnego (ewangelickiego) wybudowanego w 1612-1617
- **Głazy Wilhelma II w Puszczy Rominckiej** - Głazy narzutowe upamiętniające cesarskie polowania na jelenie w Puszczy Rominckiej. W miejscach ustrzelenia wyjątkowych okazów cesarz kazał stawiać głaz z odpowiednią inskrypcją, mówiącą o dacie polowania oraz o wielkości upolowanej zwierzyny. Po obu stronach granicy znajdują się ich 14. Polska część puszczy skrywa 8 głazów cesarza Wilhelma II.

Obecnie tylko część obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy znajduje się w stanie dobrym. Stan techniczny budynków o walorach zabytkowych jest oceniany jako dobry w 25%, dostateczny dotyczy to 40% obiektów. W złym stanie technicznym jest 35% obiektów. Stan techniczny budynków murowanych na terenie wsi położonych nad jeziorami i w pobliżu terenów leśnych ulega poprawie poprzez inwestycje i remonty prywatnych właścicieli. Zły stan techniczny dotyczy zwłaszcza budynków podworskich. Wynika on w sposób oczywisty z niewielkiej o nie dbałości przez minione sześćdziesiąt lat.

6) Sport, rekreacja i turystyka

6.1 Infrastruktura sportowo-rekreacyjna i warunki do jej rozwoju

Instytucją, która jest odpowiedzialna za rozwój sportu w Gminie Gołdap jest Ośrodek Sportu i Rekreacji. Celem działania Ośrodka jest realizacja zadań Gminy Gołdap z zakresu kultury fizycznej i rekreacji, tworzenie warunków do rozwoju sportu wśród dzieci i młodzieży, w tym sportu amatorskiego, wspomaganie sportu wyczynowego, organizowanie i wspomaganie turystyki i wypoczynku, administrowanie i zarządzanie przekazanymi do OSiR obiektami i urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gołdapi dąży do zapewnienia mieszkańcom gminy Gołdap i gościom coraz urozmaiconej formy relaksu, wypoczynku oraz możliwości rywalizacji sportowej w trakcie organizowanych imprez. Oprócz ogólnodostępnych imprez sportowych, OSiR organizuje szeroką gamę wydarzeń sportowych, m.in.: Liga czwartków Lekkoatletycznych, Liga biegów przełajowych, Liga MTB, Warmia i Mazury pływają, Szkołka Żeglarska, Szkołka narciarstwa biegowego, Szkołka jazdy na łyżwach.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gołdapi zarządza kompleksem edukacyjno-szkoleniowym z 55 miejscami noclegowymi w Hostelu na ul. Partyzantów 31, stadionem miejskim z boiskiem głównym oraz 2 boiskami bocznymi, 3 kortami tenisowymi. W okresie zimowym zarządza wypożyczalnią nart biegowych na ul. Stadionowej 5a, lodowiskiem wraz z wypożyczalnią łyżew przy SP 1 na ul. Szkolnej. Ponadto OSiR administruje infrastrukturą wypoczynkową nad jeziorem Gołdap w tym plażą miejską, wypożyczalnią sprzętu pływającego, domkami letniskowymi, polem biwakowym i campingowym. OSiR dysponuje również sprzętem pływającym takimi jak: katamaran, żaglówki, rowery wodne, kajaki, deski windsurfingowe oraz łódź ratownicza.

Gmina posiada stadion z pełnowymiarowym boiskiem piłkarskim z nawierzchnią trawiastą i 400 metrową bieżnią lekkoatletyczną. W pobliżu stadionu znajdują się dwa boiska treningowe (pełnowymiarowe).

Główne przedsięwzięcia zrealizowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gołdapi:

- **Bieg Jaćwingów** – jest rozgrywany od 1979 roku, to najstarsza zimowa impreza w Polsce Północno-Wschodniej oraz jeden z najstarszych masowych biegów narciarskich w kraju. W 2019 rozegrany został już po raz 29, a w zawodach wzięło udział ponad 200 uczestników z Polski i zza granicy.
- **Letni Bieg Jaćwingów** - na rolkach i nartorolkach, Zawody rozegrane są zostaną ulicami w Gołdapi na dystansie 25,2 km (bieg główny) oraz 8,4 km w biegach juniorów.
- **Bieg Zwycięstwa** – uczestnicy indywidualnie pokonują od 100 m do 10 km. Biegi odbyły się w każdej kategorii wiekowej od biegów przedszkolaka, biegi dziecięce i młodzieżowe do biegu głównego, który po raz trzeci rozegrany został na dystansie 10 km. Zawody rozegrane są na trasach przygotowanych przy Promenadzie Zdrojowej.
- **Zawody Siłaczy Strongman** – celem imprezy jest popularyzacja dyscyplin siłowych oraz aktywności ruchowej wśród mieszkańców Gołdapi, integracja środowisk sportowych oraz organizacji zajmującej się kulturą fizyczną, promocja Gminy Gołdap oraz wyłonienie najlepszych zawodników.
- **Maraton Kresowy** to wyścigi z dziedziny kolarstwa terenowego dla wszystkich od przedszkolaków do weteranów. Sukcesy gołdapien na Maratonach Kresowych odnosił Grzegorz Lange, który stawał na podium w Półmaratonie. Trasa maratonu w Gołdapi prowadzi większości przez Puszcę Romincką.
- **Cross Gołdapski** – zawody biegowe rozgrywane na malowniczych trasach w lesie Kumiecie. Cieszy się dużą popularnością wśród biegaczy i miłośników aktywnego wypoczynku. Jest to jeden z większych biegów w północno-wschodniej Polsce. We wszystkich edycjach Cross Gołdapski cieszył się ogromnym zainteresowaniem zawodników z Polski i zza granicy.
- **Garmin Iron Triathlon** – pływanie w Jeziorze Gołdap, jazda na rowerze i bieg trasami, wytyczonymi przy południowym krańcu puszczy Romnickiej. Celem imprezy jest popularyzacja pływania długodystansowego na wodach otwartych i turystyki wodnej, propagowanie zdrowego trybu życia, aktywnego wypoczynku i rekreacji mieszkańców regionu, wpajanie zasad zdrowej rywalizacji sportowej.
- **Międzynarodowy Bieg Gusiew – Gołdap** – pierwszy bieg odbył się w roku 1995. Jest rozgrywany na dystansie półmaratonu. Trasa o długości 21 km 097 m wiedzie z Rosji przez granicę z Polską i kończy się w Gołdapi. Celem imprezy jest popularyzacja biegów masowych oraz współpraca miast partnerskich Gusiewa i Gołdapi.

Kluby sportowe

W Gminie Gołdap działa Miejski Klub Sportowy Rominta Gołdap – klub piłkarski z siedzibą w Gołdapi, założony w 1948 roku. Występuje w IV lidze, w grupie warmińsko-mazurskiej. Do 1975 klub występował pod nazwą Cresovia Gołdap. Dotychczasowe sukcesy: występy w III lidze, Wojewódzki Puchar Polski – 1986/1987, Wicemistrzostwo Województwa Młodzików w Iławie, 3 miejsce finału wojewódzkiego żaków w Olsztynie, 1 miejsce w turnieju halowym o puchar prezesa PZPN Grzegorza Łato w Węgorzewie, Zdobywca Wojewódzkiego Pucharu Polski w sezonie 2015/2016, Udział w 1/32 Pucharu Polski Rominta Gołdap – Arka Gdynia.

W powiecie gołdapskim działa 16 szkolnych klubów sportowych w tym 13 w gminie Gołdap.

Tabela 38 Kluby szkolnych sportowe w powiecie gołdapskim

LP.	NAZWA KLUBU	DANE ADRESOWE	Gmina
1	Uczniowski Klub Sportowy "Łoś"	Jabłońskie 14, 19-500 Gołdap	Gołdap
2	Uczniowski Klub Sportowy Dubeninki	ul. Szkolna 1, 19-504 Dubeninki	Dubeninki
3	Uczniowski Klub Sportowy Żytkiejmy	ul. Plac Wolności 1, 19-505 Żytkiejmy	Dubeninki
4	Uczniowski Klub Sportowy Banie Mazurskie	ul. Marii Konopnickiej 12, 19-520 Banie Mazurskie	Banie Mazurskie
5	Uczniowski Klub Sportowy "Trójka"	ul. Tadeusza Kościuszki 25, 19-500 Gołdap	Gołdap
6	Uczniowski Klub Sportowy przy SP nr 2 w Gołdapi	ul. 1 Maja 25, 19-500 Gołdap	Gołdap
7	Uczniowski Klub Sportowy Boćwinka	Boćwinka 13, 19-500 Gołdap	Gołdap
8	LUKS "CENTRUM"	ul. Boczna 1, 19-500 Gołdap	Gołdap
9	Uczniowski Klub Sportowy "JANTAR"	ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 2, 19-500 Gołdap	Gołdap
10	Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkół Zawodowych	ul. Jaćwieska 14, 19-500 Gołdap	Gołdap
11	Uczniowski Klub Sportowy "Lider" Grabowo	Grabowo 54, 19-500 Gołdap	Gołdap
12	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Piorun" Gołdap	ul. Partyzantów 31A, 19-500 Gołdap	Gołdap
13	Uczniowski Klub Sportowy "Jaćwingowie"	ul. Stadionowa 5A, 19-500 Gołdap	Gołdap
14	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy "Husaria" Gołdap	Wronki Wielkie 44/2, 19-500 Gołdap	Gołdap
15	Uczniowski Klub Sportowy Gołdap Zdrój	ul. Suwalska 16, 19-500 Gołdap	Gołdap
16	Miejski Klub Sportowy „Kodiak”	ul. Os. Młodych 4/22	Gołdap

Źródło: Starostwo Powiatowe w Gołdapi

6.2 Atrakcyjność turystyczna

Działalność sportowo-rekreacyjna w Gminie Gołdap prowadzona jest cały rok dzięki dobrym warunkom geograficzno-przyrodniczym. Latem można tu korzystać z aktywnego wypoczynku nad wodą lub urządzić wędrowniki po lasach i wzgórzach, zimą ten teren udostępnia swoje trasy narciarzom.

1. Dzielnica uzdrowska

Uzdrowisko Gołdap – jedyne na Warmii i Mazurach uzdrowisko, jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem turystyczno-wypoczynkowym, położonym na obszarze Zielonych Płuc Polski.. Działalność uzdrowska prowadzona jest w oparciu o Uchwałę Urząd Gminy Gołdap Nr XXXVI/237/2013. Właściwości naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu występujących na terenie uzdrowska Gołdap:

- Borowina pochodząca ze złoża "Niedzwica II" w miejscowości Niedzwica, gm. Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie o udokumentowanych zasobach kat. B w ilości 139 260m³ i średniej miąższości 4m, spełnia wymagania określone dla borowiny o właściwościach leczniczych. Borowina ta przydatna jest do stosowania zewnętrznego wg wskazań lekarskich w formie okładów całkowitych lub częściowych oraz zawiąży i kąpiele, a także do zabiegów specjalnych, tj. tamponów ginekologicznych i do produkcji pasty borowinowej.
- Lecznicza woda mineralna 0,6 % chlorkowo – sodowa, fluorkowa z odwiertu „GZ-1” w miejscowości Gołdap, gm. Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie. Woda ta może być wykorzystana do kuracji pitnych wg wskazań lekarskich. Podana per os pobudza czynność wydzielniczą w różnych odcinkach przewodu pokarmowego, tj. żołądka, wątrobie i trzustce, wpływając tym samym na proces przemiany materii. Picie tych wód w odpowiednim czasie kuracji i dawce dobowej, umożliwia uzupełnienie niedoborów mineralnych, zwłaszcza chlorków, sodu, potasu, wapnia i magnezu a także fluoru.
- Naturalna woda mineralna 0,12 % z odwiertu „GZ-2” w miejscowości Gołdap, gm. Gołdap, woj. warmińsko-mazurskie ze znaczną zawartością chlorków, fluorków i sodu. Skład chemiczny tej wody wskazuje na jej przydatność zwłaszcza do uzupełnienia niedoboru w całodziennym diecie elektrolitów oraz fluoru i jodu.
- Klimat Gołdapi ma właściwości lecznicze w odniesieniu do:
 - chorób narządu ruchu i stanów pourazowych;
 - chorób reumatycznych;
 - chorób układu nerwowego;
 - chorób kardiologicznych (z ograniczeniami dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym w miesiącach zimowych)
 - a poprzez zróżnicowane bodźce klimatyczne i terenowe może także wspomagać leczenie zaburzeń układu termoregulacyjnego.

Na terenie Uzdrowska znajduje się sanatorium uzdrowskie Wital z 480 miejscami hotelowym, pijalnia wód mineralnych z grotą solankową, tężnię (o długości 220 i wysokości 8 m) oraz nowoczesna infrastruktura uzdrowska z Promenadą Zdrojową, hektarowym placem zabaw, dołkami do mini-golfa, ścieżkami pieszymi i rowerowymi oraz zewnętrznymi urządzeniami do ćwiczeń nad jeziorem i w centrum. Wkrótce w dzielnicy uzdrowskiej powstanie zakład przyrodolecznicy z basenami solankowymi, gabinetami zabiegowymi i strefą spa.

3. Zabytki

Zabytki w gminie Gołdap (opisane w pkt. 5.2):

- Konkatedra w Gołdapi - Kościół pod wezwaniem N.M.P. Matki kościoła
- Kościół św. Leona i św. Bonifacego
- Wieża ciśnień
- Cmentarz z I wojny światowej w Gołdapi
- Zabytkowy cmentarz żydowski w Gołdapi.
- Izba muzealna Ziemi Gołdapskiej
- Kwatera naczelnego dowództwa Luftwaffe

Zabytki w okolicach Gołdapi (opisane w pkt. 5.2):

- Piramda w Rapie

- Grobowiec w Zakalczu Wielkim
- Mosty w Stańczykach.
- zabytkowe kościoły: Kościół w Dubeninkach, Kościół w Baniach Mazurskich, Kościół w Baniach Mazurskich, Kościół w Żabinie, Kościół w Grabowie
- Cerkiew Grekokatolicka
- Ruiny kościoła parafialnego w miejscowości Górne
- Głazy Wilhelma II w Puszczy Rominckiej
- Głazy narzutowe upamiętniające cesarskie polowania na jelenie w Puszczy Rominckiej.

4. Atrakcje turystyczne

- Pamiątkowy głaz na ul. Armii Krajowej w Gołdapi - Pamiątkowy głaz ku pamięci gołdapskich żydów zamordowanych przez nazistów w latach 1933 - 1945 odsłonięty został w 1998 r. Obelisk wzniesiona na miejscu synagogi spalonej w czasie Nocy Kryształowej z 9 na 10 listopada 1938 r. Gołdapska synagoga istniała od 1823 r.
- Osada Ekologiczna „Biegnący Wilk”, która jest położona w najbardziej dzikim rejonie Mazur Garbatych, na terenie gminy Banie Mazurskie. Osada oferuje zwiedzanie Muzeum Kultury Indiańskiej i Eskimoskiej, zajęcia indiańskie. W Osadzie znajduje się liczna hodowla psów zaprzęgowych.
- Wioska indiańskiej wsi Poblędzie
- Trójstyk granic "Wisztyniec" – w miejscowości Bolcie k. Wiżajn, niedaleko od drogi nr 651 (Wiżajny - Żytkiejmy), znajduje się punkt, w którym stykają się granice trzech państw: Polski, Litwy i Rosji (Obwód Kaliningradzki). Punkt ten oznaczony został granitowym słupem z godłami trzech sąsiadujących państw i napisem w języku danego państwa. Nosi nazwę "Wisztyniec". Do trójstyku prowadzi ok. 400 m ścieżka poznawcza "Trójstyk granic-biegun zimna". Inne atrakcje przy trójstyku:
 - początek/koniec szlaku historycznego pn. "Fortyfikacje Pozycji Granicznej" (samochodowy i rowerowy R-68);
 - początek/koniec Szlaku Fortyfikacji Mazurskich (samochodowy);
 - punkt odpoczynku na szlaku Green Velo (szlak rowerowy Polski Wschodniej) ;
 - wioska tematyczna "Biegun zimna i sera" (okolice Wiżajn).
- Wieże widokowe mierzące 20 metrów wysokości, z których możemy podziwiać jezioro i rozlewiska. Obie wieże są inwestycją Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej i znajdują się przy szlaku rowerowym Green Velo, obok nich powstały także parkingi oraz tzw. mała architektura.
- Bezkrwawe Safari –Jest to hodowla położona u podnóża Tatarskiej Góry, jest ewenementem w skali regionu. Na 300 ha obszarze wśród drzew i ogromnych stawów rybnych można spotkać stada dzikich zwierząt oraz egzotyczne ptactwo.. Znajduje się tu jedyne w Europie gniazdo jelenia marali.

4. Sport i rekreacja

- Jezioro Gołdap (przez które biegnie granica z Rosją), nad którym znajduje się plaża miejska „Słoneczny Zakątek” OSIR z niezbędną infrastrukturą, to chętnie odwiedzany akwen wodny. Turyści znajdą tu ciszę i spokój - zbiornik wodny znajduje się z dala od miejskiego zgiełku. Część rekreacyjna ma powierzchnię 11,5ha. Znajduje się na niej:
 - wypożyczalnia sprzętu pływającego (rowery wodne, kajaki, łódki wiosłowe)
 - pomost
 - bar gastronomiczny
 - kąpielisko strzeżone w godzinach od 10.00 do 18.00
 - dwa pełnowymiarowe boiska do siatkówki plażowej
 - pole namiotowe
 - 60 miejsc noclegowych w domkach letniskowych
 - miejsce dla kamperów
- Stadion miejski OSIR. Na stadionie znajduje się pełnowymiarowe boisko piłkarskie z nawierzchnią trawiastą, otoczone 400 metrową bieżnią lekkoatletyczną. Obok znajdują się również dwa boiska treningowe (pełnowymiarowe). Stadion Posiadamy posiada również rozbieg i skocznie do skoku w dal oraz wyposażenie do organizacji zawodów lekkoatletycznych.
- Korty tenisowe OSIR - trzy ogrodzone korty tenisowe z mączki ceglanej, położone są przy ul. Stadionowej 5A. Ścianka do tenisa ziemnego ma wymiary 12,5×2,5m
- Kompleks sportowo-rekreacyjny OSIR:

- Hala Sportowo-Widowiskowa o nowoczesnej konsytuacji posiada. Widownia stała liczy 280 miejsc. Hala jest przygotowana do organizowania: zawodów w wielu dyscyplinach sportu, koncertów i imprez artystycznych. Na płycie hali o wymiarach 45×23 metry mieszczą się: boisko do piłki nożnej halowej, boisko do piłki siatkowej, boisko do piłki koszykowej, boisko do piłki ręcznej, boisko do tenisa ziemnego. Hala wyposażona jest w sprzęt do koszykówki, siatkówki, do tenisa ziemnego, do ping-ponga, sprzęt gimnastyczny, do skoku wzwyż, świetlną tablicę wyników, scenę o wymiarach 10x8m.
 - Pływalnia - o dyspozycji przeznaczone są kryta pływalnia z 6 torami o wymiarach 25mx12,5m i głębokości 1,10m-1,80m, z widownią na 70 miejsc, zjeżdżalnia 40-metrowa z niecką hamującą, jacuzzi, sauna sucha
 - Siłownia - usytuowana jest na piętrze pływalni Kompleksu Sportowo-Rekreacyjnego. W skład jej wchodzi dwie sale (sala fitness i sala siłowa).
- Lodowisko „Biły Orlik”
 - Wypożyczalnia nart i serwis nart biegowych
 - Pumptrack – specjalny tor do jazdy na rowerze i rolkach, przy ul. Lipowej. Asfaltowy tor ma długość 160 metrów, a muldy napędzające o wysokości 50 centymetrów.
 - Pole do gry w minigolfa – na które składa się 12 torów do gry w minigolfa o całkowitej powierzchni ponad 770 m²
 - Infrastruktura do uprawiania sportów zimowych w Centrum Sportowo – Rekreacyjne Piękna Góra Rudziewicz. W jego skład wchodzi trzy trasy zjazdowe (350 m, 500 m i 750 m) wyposażone w wyciągi narciarskie (kolej linowo-krzesłkowa i 2 orczykowe) oraz wydzielone miejsce dla początkujących narciarzy i w strefę dla dzieci. Ponadto mieści się tu park snowboardowy. Obok stoków znajduje się również wypożyczalnia sprzętu narciarskiego i snowboardowego. Na Pięknej Górze zlokalizowany jest także betonowy naturalny tor saneczkowy (ponad kilometrowej długości), który wykorzystywany może być zarówno zimą, jak i latem. Całoroczną atrakcją tego miejsca jest kawiarnia obrotowa na szczycie i kręgielnia w zajeździe u podnóża góry

Baza hotelowo gastronomiczna w Gminie Gołdap obejmuje 13 obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 1 hotel czterogwiazdkowy, 12 ośrodków agroturystycznych, 11 restauracji, 3 kawiarnie oraz 6 barów. Centrum dydaktyczno-szkoleniowe OSIR znajduje się w budynku przy ul. Partyzantów 31. Do dyspozycji gości posiada pokoje: 2 pokoje (2+2), 1 pokój 2 osobowy, 1 pokój 6 osobowy, 1 pokój 7 osobowy, 1 pokój 8 osobowy, 1 pokój 9 osobowy, 1 pokój (6+8).

5. Przyroda

- Puszcza Romincka przecięta jest granicą Polski i obwodu kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Znajdujący się w Puszczy Park krajobrazowy Puszczy Rminckiej zajmuje powierzchnię 14620 ha. W Puszczy znajdują się unikalne rośliny oraz ciekawy zwierzostan. Spotkać tu można wierzbę borówkolistną, brzozę niską, górską lilię złotogłów i malinę moroszkę. Wśród zwierząt spotykamy m.in.: jelenie, łosie, wilki, dziki, lisy, jenoty, wydry oraz sporą populację bobrów. Można natrafić na czarnego bociana i orła bielika. W latach siedemdziesiątych utworzono w Puszczy pięć rezerwatów, których jednym z najciekawszych elementów jest starodrzew. Są to rezerwaty: Dziki Kąt, Czerwona Struga, Mechacz Wielki, Boczki i Żytkiejmska Struga.
- Las Kumiecie to rezerwat przyrody, będący fragmentem Puszczy Rominckiej. Znajdowała się tu tajna kwatera Luftwaffe - lotnictwa niemieckiej armii z czasów II wojny światowej. Do dziś wśród drzew ukryte są liczne bunkry, które służyły również jako poligon dla konstruowanej przez hitlerowców tajnej broni rakietowej.
- Puszcza Borecka zajmuje powierzchnię 229 km² z czego 91,8% porastają lasy Puszcza Borecka należy do najcenniejszych obszarów leśnych Pojezierza Mazurskiego. Występują tu liczne gatunki, takie jak: żubr, jeleni, łosie, ryś, wilk - lis, jenot, borsuk, kuna leśna, tchórz. Z rzadkich okazów ptaków na uwagę zasługują orzeł bielik, rybołów i bocian czarny. Na terenie Puszczy utworzono cztery rezerwaty przyrody: Rezerwat Mazury, Rezerwat Borki, Rezerwat Lipowy Jar, Rezerwat Wyspa Lipowa na Jeziorze Szwalk Wielki⁷
- Szeskie Wzgórza są najwyżej położoną, północno-wschodnią część Pojezierza Mazurskiego, rozciągającą się między Oleckiem a Gołdapią. Najwyższym wzniesieniem jest Góra Szeska (309 m

⁷ <https://www.mazury.pc.pl/po-mazurach/puszcza-borecka>

n.p.m.). Na północ od niej ciągnie się pas wzgórz, których kulminację stanowią: Góra Rudzka (284 m n.p.m.), Góra Tatarska (308 m n.p.m.), Gołdapska Góra (potocznie Piękna Góra) (272 m n.p.m.).⁸ Ze wschodnich stoków Szeskich Wzgórz wypływa rzeka Jarka, która stanowi oś hydrologiczną gminy Gołdap.

6. Atrakcyjne położenie

- Bliska odległość Gołdapi do przejść granicznych:
 - Przejście graniczne Gołdap-Gusiew - to polsko-rosyjskie drogowe przejście graniczne (odległość ok. 3 km). Do przejścia po stronie polskiej prowadzi droga krajowa nr 65, a po stronie rosyjskiej droga nr 27A-011. Od 1 lipca 2019 roku Polska zyskała możliwość wjazdu do Obwodu Kaliningradzkiego w celach turystycznych.
 - Przejście graniczne Budzisko - Kalwarija (Litwa) (ok 65 km)
- Bliska odległość do krainy Wielkich Jezior Mazurskich (ok 60 km)

7. Wydarzenia kulturalne i sportowe,

Wydarzenia sportowe (opisane w Pkt. 6.1)

- Bieg Jaćwingów
- Letni Bieg Jaćwingów - na rolkach i nartorolkach
- Bieg Zwycięstwa
- Cross Gołdapski
- Maraton Kresowy
- Międzynarodowy Bieg Gusiew – Gołdap
- Zawody Siłaczy Strongman
- Garmin Iron Triathlon

Wydarzenia kulturalne

- Regionalny Festiwal Pogranicza Kartaczewo. Festiwal ma wieloletnią tradycję i jest wyśmienitą okazją do skosztowania najlepszych kartaczy w regionie. Ekipy profesjonalnych kucharzy i amatorów prezentują na niej swoje kulinarne umiejętności w ich przyrządzaniu. Podczas festiwalu odbywają się liczne wydarzenia towarzyszące dla dzieci i dorosłych w tym konkursy na najlepsze kartacze. Chętni będą mogli spróbować swoich sił w Mistrzostwach Świata w jedzeniu kartaczy. Podczas festiwalu swoje wyroby rękodzielnicze i tradycyjne produkty żywnościowe oferują regionalni wytwórcy.
- Festiwal Zdrowia, cykliczna impreza plenerowa (przy Mazurskich Tężniach Solankowych w Gołdapi) promująca zdrowy tryb życia, połączona z licznymi prelekcjami, możliwością poznania nowości leczniczych, spa i wellness. Podczas festiwalu odbywają się konsultacje z różnymi praktykami medycyny, istnieje możliwość uzyskania porad dietetycznych czy dermatologicznych, wysłuchania ciekawych prelekcji o tematyce zdrowotnej. Ponadto imprezie towarzyszą występy artystyczne, oraz atrakcje sportowe.
- Dni Gołdapi cykliczna impreza plenerowa, podczas której odbywają się koncerty artystów i zespołów muzycznych, zawody i konkursy sportowe oraz liczne wydarzenia kulinarne.

9. Szlaki turystyczne,

Szlaki piesze

Na terenie powiatu gołdapskiego znajduje się łącznie 5 szlaków o łącznej długości 188 km, natomiast przez teren gminy Gołdap biegną 3 szlaki

⁸ https://pl.wikipedia.org/wiki/Wzg%C3%B3rza_Szeskie

Rysunek 10 Piesze szlaki turystyczne w powiecie gołdapskim

Źródło: https://powiatgoldap.pl/wp-content/uploads/2015/12/mapa_Piesze_Szlaki_Nizinne.jpg

- ✓ **Zielony (82 km)** – na terenie powiatu gołdapskiego ok. 60 km. Szeszki – Wilkasy – Kamionki – Kowalki – Tatarska Góra – Suczki – Gołdapska Góra – Gołdap – Jurkiszki – Hajnówek (Czarnowo Średnie) – Będziszki – Stąnczyki Szlak zielony stanowi część międzynarodowego szlaku E-11, prowadzącego z Paryża do Moskwy. Jego przebieg jest zgodny z częścią wyznakowanych dotychczas pieszych szlaków narodowych. Zielony szlak rozpoczyna się w Jasieńcu na wschodnim brzegu jeziora Gołdapiwo, w pobliżu Krukłanek, i kończy się w Stąnczykach na skraju Puszczy Rominckiej. Wiedzie on przez północną część Puszczy Boreckiej, Garb Szeski i obniżeniem Gołdapy dociera do zachodniego skraju Puszczy Rominckiej, następnie prowadzi wzdłuż granicy z Rosją i doliną Błędzianki do mostów w Stąnczykach..⁹
- ✓ **Czerwony „Suwalski Gigant” (około 210 km)** – na terenie powiatu gołdapskiego 56 km. Dworzec kolejowy w Gołdapi – Jezioro Gołdap – Botkuny – Galwiecie – Czarnówko -Pluszkiejmy – Budwiecie – Markowskie – Błudzie Małe – Żabojady – Będziszewo – Błąkały – Stąnczyki – Golubie – Poblędzie – Rakówek – Okliny (dalej – aż do PKP Jastrzębianad Biebrzą). Szlak czerwony w okolicy Gołdapi prowadzi skrajem Puszczy Rominckiej do Stąnczyk, stąd – wzdłuż doliny Błędzianki – przez Poblędzie, dochodzi do Rakówka i Oklin.
- ✓ **Żółty Gołdap – Węgorzewo (około 72 km)** – na terenie powiatu gołdapskiego 50 km. Gołdap – Jabłońskie – Włosty – Rożyński Wlk. – Juchnacie – Sokoły – Rożyński Mały – Janki – Ziemiany – Klewiny – Czarna Góra – Skaliszkiejmy – Kruki – Jagiele – Żabin – Mieduniszki Małe – Mieduniszki Wielkie – Brożajcie – Lasy Skalskie – Kanał Brożajcki – Bąkowo – Wydutki – Popioły – Brzozówka – Kaczorówka – Węgorzewo. Szlak żółty prowadzi z Gołdapi do Węgorzewa.
- ✓ **Niebieski 2** - pieszy lub rowerowy. Szlak w Lesie Kumiecie łączy się ze szlakiem rowerowym tego samego koloru i łącznie ma długość ok. 35km. W samej Gołdapi rozpoczyna się na początku Promenady Zdrojowej od strony sanatorium i prowadzi przez las koło kilku z bunkrów będących pozostałością po kompleksie "Robinson" - kwaterze głównej Luftwaffe - poprzez wiaty biesiadne przy wieśniczówce. Kumiecie i dalej do bunkrów położonych w centralnej części lasu. Tu łączy się z niebieskim szlakiem rowerowym. Kierując się nim na północ dotrzemy do gołdapskich łąk i pijałki wód mineralnych, skręcając zaś na wschód mamy możliwość dotarcia do Boćwinki.¹⁰

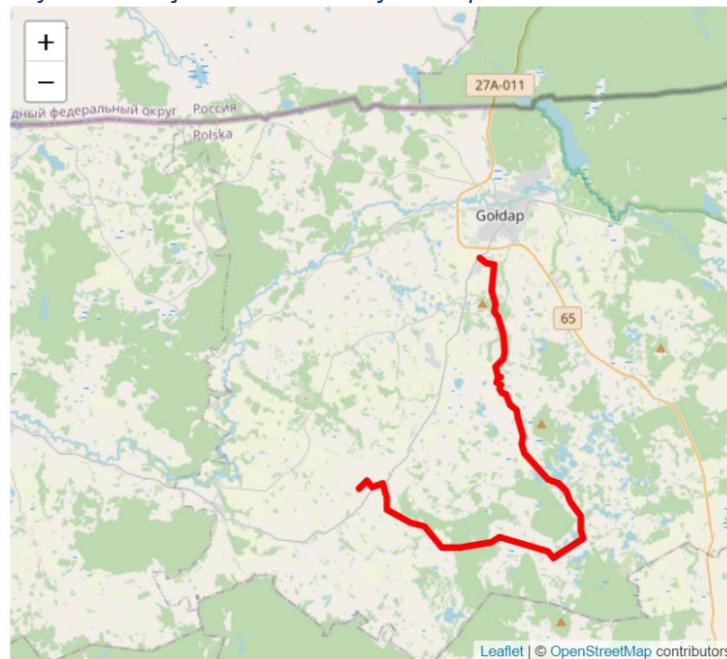
Szlaki rowerowe

Szlak zielony - Green Velo na dystansie 21,6 km. Jest to szlak o szczególnych walorach widokowych, charakterze rekreacyjnym, szczególnie polecany dla rodzin z dziećmi. Szlak poprowadzony jest wyłącznie po drogach wyłączonych z ruchu pojazdów lub po drogach lokalnych o małym i bardzo małym natężeniu ruchu pojazdów.

⁹ <https://powiatgoldap.pl/piesze-szlaki-nizinne/>

¹⁰ http://www.agroturysta.info/wiecej_szlak.php?id=17

Rysunek 11 Przebieg trasy rowerowej na terenie Gminy Gołdap

Źródło <https://greenvelo.pl/detal/1309-greenvelo-szlak-rowerowy-w-gminie-goldap-zielony>

Zielony szlak rowerowy w gminie Gołdap biegnie z uzdrowiskowej Gołdapi na Wzgórza Szeskie, przez okolicę zwaną Mazurami Garbatymi. Szlak prowadzi pomiędzy wzniesieniami i obfituje w malownicze widoki. Ogólny przebieg szlaku: Gołdap, południowa część miasta (0,0 km) - Piękna Góra (1,9 km) - Suczki (5,2 km) - Pietrasze (8,1 km) - skręt na Zatyki (9,6 km) - Rudzie (13,2 km) - Nasuty (15,2 km) - Radzie (17,8 km) - Grabowo, szlak Green Velo (21,6 km).

Atrakcje na szlaku:

- Gołdap - uzdrowisko, zabytki, Las Kumiecie
- Piękna Góra - punkt widokowy, restauracja, wyciąg
- Suczki - ruiny gospodarstw
- Tatarska Góra - rezerwat przyrody, punkt widokowy
- Zatyki - park safari, hodowla jeleni
- Wzgórza Szeskie - krajobrazy, widoki.

Rysunek 12 Oznakowane szlaki rowerowych z nieutwardzonej nawierzchni w powiecie gołdapskim

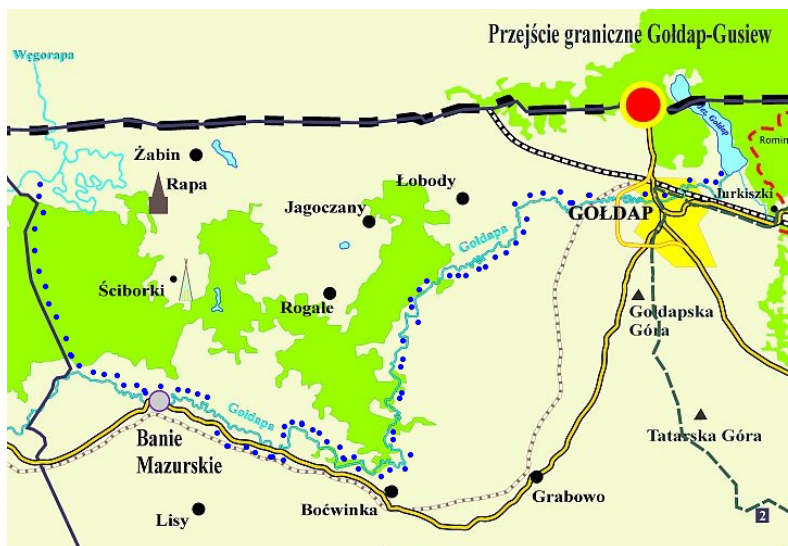
Źródło: https://powiatgoldap.pl/wp-content/uploads/2015/12/mapa_Szlaki_rowerowe.jpg

- ✓ **Szlak czerwony** liczy 46,5 km i wiedzie południowym skrajem Puszczy Rominckiej przez Stańczyki. Brzegiem jeziora Poblędzie prowadzi do Rakówka i Oklin. Do najważniejszych atrakcji szlaku należą m.in.:
 - Przecięte granicą z obwodem kaliningradzkim FR jezioro Gołdap, otoczone od północno-wschodniej strony Puszcza Romincką, od strony zachodniej graniczące z uzdrowską strefą A z ośrodkami wypoczynkowymi i sanatorium.
 - Puszcza Romincka z unikalnymi okazami fauny i flory, walorami widokowymi i unikalnymi zabytkami w postaci tzw. głazów Wilhelma II.
 - Rezerwat "Czerwona Struga" ze źródłem, z którego bije woda o czerwonym zabarwieniu ze względu na dużą zawartość Żelaza.
 - Rezerwat "Dziki Kąt" o wyjątkowo puszczańskim charakterze m.in. ze względu na dużą zawartość starodrzewu.
- ✓ **Szlak żółty** liczy niespełna 60 km i prowadzi z Gołdapi do Węgorzewa. Do najważniejszych atrakcji szlaku należą m.in.:
 - Skupisko leśne w pobliżu miejscowości Jany.
 - Elektrownie wodne na Gołdapi i Kanale Brożajckim.
- ✓ **Szlak niebieski** w gminie Gołdap to licząca 33 kilometry trasa rowerowa, poprowadzona z tego uzdrowskiego miasta, przez tajemniczy Las Kumiecie, do wsi Boćwinka w dolinie rzeki Gołdap. Oznakowanie szlaku jest dobre, trasa biegnie głównie po drogach gruntowych, teren, przez który przebiega dość pagórkowaty, ale trasa nadaje się także dla mniej doświadczonych rowerzystów. Ogólny przebieg szlaku: Gołdap, ulica Stadionowa, prowadząca do terenów uzdrowiska (0,0 km) - tężnie nad Jeziorem Gołdap (1,2 km) - skraj Lasu Kumiecie od strony jeziora (2,6 km) - skraj Lasu Kumiecie od strony miasta (7,5 km) - skrzyżowanie z drogą krajową nr 65 (9,3 km) - Bałupiany (15,2 km) - Łobody (18,4 km) - Barkowo (20,2 km) - Osieki (24,5 km) - Jany (25,9 km) - Janki (27,6 km) - Boćwinka, MOR Green Velo (33,2 km).¹¹

Szlak kajakowy

Na terenie gminy Gołdap znajduje się jeden szlak kajakowy rzeką Gołdapą. Przebieg trasy: jezioro Gołdap – miasto Gołdap – Juchnacie – Boćwinka – Sapałówka – Banie Mazurskie – Zakalcze – Mieduniszki.

Rysunek 13 Szlak kajakowy w powiecie gołdapskim

Źródło: <https://powiatgoldap.pl/szlak-kajakowy/>

¹¹ <https://greenvelo.pl/detal/1308-greenvelo-szlak-rowerowy-w-gminie-goldap-niebieski>

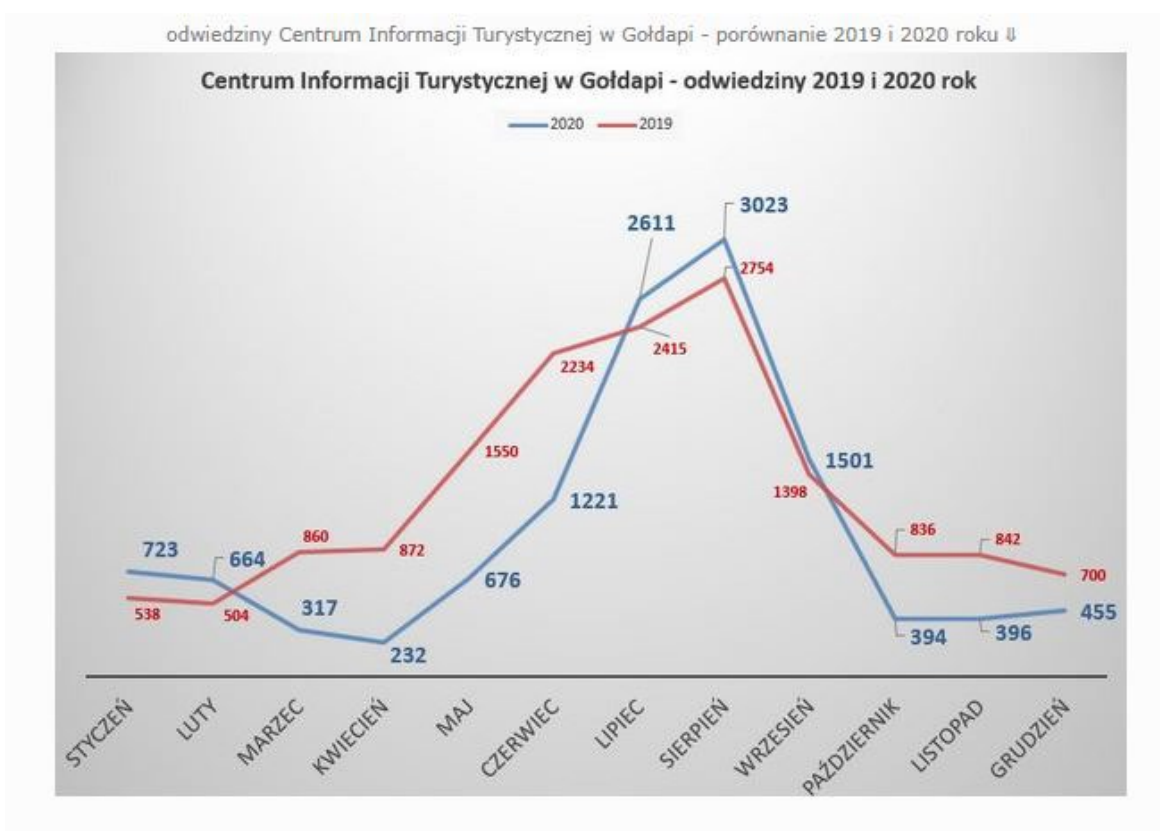
Ścieżki historyczne

Na terenie gminy Gołdapi znajduje się 1 ścieżka historyczna „Tajemnice Puszczy i Lasu Kumiecie”. Ścieżka historyczna poświęcona obiektom niemieckiej kwatery głównej Naczelnego Dowództwa Wojsk Lotniczych i historii „Lasu Kumiecie”. Składa się z 2 tras: krótka 2 km oraz trasy dłuższej 6 km.

Centrum Informacji Turystycznej

Na terenie gminy działa Centrum Informacji Turystycznej. Centrum udziela informacji o bazach noclegowych, gastronomicznych, dostępnych wypożyczalniach sprzętu sportowego jak również o wszystkich imprezach kulturalno-rozrywkowych w mieście. W 2019 r. Centrum Informacji Turystycznej odwiedziło około 15503 turystów, natomiast w 2020 r. 12213 turystów, korzystających z usług CIT w Gołdapi. Największa liczba turystów była odnotowana miesiącach: lipiec i sierpień. Rozkład odwiedzin w poszczególnych miesiącach przedstawia wykres poniżej.

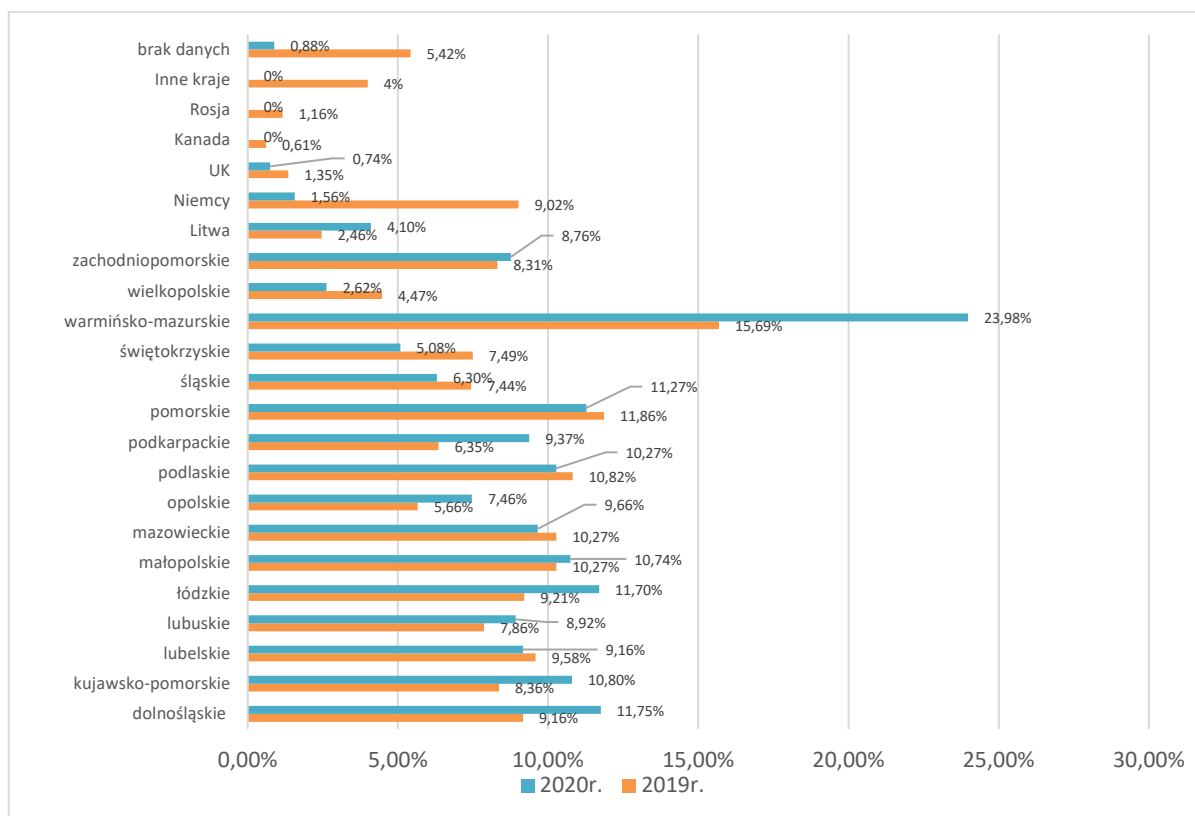
Rysunek 14 Odwiedziny Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi w latach 2019-2020 r.

Źródło: Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi.

Deklarowane miejsce stałego miejsca zamieszkania turysty odwiedzającego Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi w latach 2019-2020 wskazuje, że w 2020r. największa liczba odwiedzających gminę pochodziła z województwa warmińsko-mazurskiego (23,98%), następnie łódzkiego (11,7%), na trzecim miejscu z województwa dolnośląskiego (11,75%). Wśród turystów zagranicznych największa liczba turystów pochodziła z Litwy (4,1%), następnie Niemiec (1,56%) i Anglii (0,74%). Poniżej szczegółowy wykres.

Wykres 18 Deklarowane miejsce stałego miejsca zamieszkania turysty odwiedzającego Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi w latach 2019-2020r.

Źródło: Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi.

W niniejszej analizie przedstawiono mierzalne mierniki potencjału turystycznego dla powiatu gołdapskiego, województwa warmińsko-mazurskiego i Polski. W tym zakresie przedstawiono następujące wskaźniki:

- miejsca noclegowe na 1000 ludności,
- miejsca noclegowe całoroczne na 1000 ludności,
- stopień wykorzystania miejsc noclegowych,
- noclegi udzielone turystom krajowym w turystycznych obiektach noclegowych ogółem na 10 tys. mieszkańców,

Tabela 39 Wskaźniki potencjału turystycznego Gminy Gołdap w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Miejsca noclegowe na 1000 ludności					
powiat gołdapski	35,31	36,00	38,06	38,29	40,26
woj. warmińsko-mazurskie	28,58	28,44	28,51	30,15	28,18
Polska	19,50	20,14	20,79	21,51	20,21
Miejsca noclegowe całoroczne na 1000 ludności					
powiat gołdapski	29,79	31,12	27,61	27,77	27,42
woj. warmińsko-mazurskie	6,91	16,11	16,60	17,30	16,57
Polska	13,58	13,86	14,62	15,08	14,34
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych					
powiat gołdapski	52,5	47,8	51,8	52,2	38,0

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
woj. warmińsko-mazurskie	31,9	30,9	31,5	31,8	27,5
Polska	38,1	39,3	40,1	40,6	26,8
noclegi udzielone turystom krajowym w turystycznych obiektach noclegowych ogółem na 10 tys. mieszkańców					
powiat gołdapski	55 927	51 557	56 572	57 107	32 667
woj. warmińsko-mazurskie	19 739	19 040	19 850	20 927	15 859
Polska	16 607	17 483	18 514	19 449	11 669
Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności					
powiat gołdapski	759,33	997,12	761,74	847,42	691,38
woj. warmińsko-mazurskie	890,63	880,01	914,26	965,98	614,52
Polska	783,52	832,57	882,40	929,18	466,15

Dane GUS

Ze względu na ograniczenia w sektorze turystyki spowodowane wystąpieniem w 2020r. pandemii Covid-19 do porównania wzięto dane z roku 2019 r.

Analizując zmiany wartości wszystkich przedstawionych wskaźników można stwierdzić, iż poziom funkcji turystycznej w powiecie gołdapskim na przestrzeni lat 2016-2019 wzrasta. Liczba miejsc noclegowych na 1000 ludności w powiecie gołdapskim wzrosła w porównaniu do 2016r. o 24,93 pkt procentowego, natomiast stopień ich wykorzystania w okresie 2016-2019 wzrósł o 9,2 %.

Kolejny miernik określa wskaźnik intensywności ruchu turystycznego, jakim rozwój oferty, infrastruktury i prowadzone działania promocyjne przekładają się na zainteresowanie danym miejscem. Należy zwrócić uwagę, że na przełomie lat 2016-2019 liczba turystów korzystających z noclegów w powiecie gołdapskim wzrosła i waha się rok do roku (+,-) od 11,2 do 31,3%

W 2020 r. gmina Gołdap dysponowała 947 miejscami noclegowymi, tj. 24,9% więcej niż w 2016r. Natomiast ilość całorocznych miejsc noclegowych spadła o 1,7% w porównaniu do 2016r. i 11,6% w porównaniu do 2018 r.

Tabela 40 Ilość miejsc noclegowych w Gminie Gołdap w latach 2016-2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Miejsca noclegowe na 1000 ludności					
Gmina Gołdap	758	910	925	947	947
Miejsca noclegowe całoroczne					
Gmina Gołdap	758	810	843	745	745

Źródło GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

7. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

7.1 Studium i plany miejscowe – stopień pokrycia obszaru gminy i struktura przeznaczenia terenów

Obszar gminy Gołdap objęty jest obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap, zatwierdzonym Uchwałą Nr IX/63/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 3 lipca 2015 roku (zmienione Zarządzeniem Zastępczym z 31.05.2019 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego).

Na terenie gminy Gołdap obowiązuje 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują obszar 582 ha.

Rada Miejska w Gołdapi w 2020 roku uchwaliła dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Są to:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefy Gołdap, położonego na południowy - wschód od ulicy Ekonomicznej w Niedzwicy, zatwierdzony uchwałą nr XXVIII/238/2020 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 27 października 2020 r.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na wschód od ulicy Stadionowej w Gołdapi, zatwierdzony uchwałą nr XXXI/257/2020 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 grudnia 2020 r.

W 2020 roku wydano 29 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, w tym dotyczące:

- sieci kanalizacji sanitarnej - 1,
- sieci wodociągowej - 1,
- sieci energetycznej - 18,
- dróg - 3,
- pozostałe - 6 .

Decyzji o warunkach zabudowy wydano 181, w tym dotyczących:

- zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 4,
- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 74,
- zabudowy usługowej - 5,
- pozostałe.

Tabela 41 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (wraz z ich zmianami):

Lp.	Data publikacji	Nazwa dokumentu
1	17.12.2020	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Podstrefy Gołdap, położonego na południowy - wschód od ulicy Ekonomicznej w Niedzwicy (obowiązujący od 29.XII.2020 r.)
2	17.12.2020	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na wschód od ulicy Stadionowej w Gołdapi
3	21.06.2019	STUDIUM UWARUNKOWAŃ -uchwała nr IX/63/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z 3.07.2015 zmienione Zarządzeniem Zastępczym z 31.05.2019 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
4	5.12.2018	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w śródmieściu Gołdapi ograniczonych ulicami: Królewicką, Armii Krajowej, Tatyzy i Jaćwieską, zatwierdzona uchwałą nr LXVI/411/2018 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 28.09.2018 r.
5	31.10.2017	15. Miejscowy plany zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Gołdapi przy ul. Wczasowej, w obrębie ewidencyjnym 0001 Gołdap 1
6	4.07.2017	MPZP obszaru położonego w gminie Gołdap, obrębie ewidencyjnym Bałupiany, oznaczonego numerami działek: 222/33, 222/36, 222/37, 222/13 zatwierdzony uchwałą nr XL/260/2017 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 maja 2017r.
7	7.07.2015	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap, zatwierdzone Uchwałą nr IX/63/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 3 lipca 2015 roku.
8	7.07.2015	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego kwartału miasta Gołdap , ograniczonego ulicą Stadionową, rzeką Gołdapią i torem kolejowym, zatwierdzony uchwałą nr XLII/229/02 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 kwietnia 2002r.,

Lp.	Data publikacji	Nazwa dokumentu
9	7.07.2015	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego kwartału miasta Gołdap, ograniczonego ulicami Warszawską i Wileńską oraz ogrodami działkowymi „Przyszłość”, zatwierdzony uchwałą nr XLII/228/02 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 kwietnia 2002r.,
10	7.07.2015	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obwodnicy miasta Gołdapi, w ciągu drogi krajowej 657 wraz z terenami przyległymi zatwierdzony uchwałą Nr XX/174/96 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 17 grudnia 1996r
11	6.07.2015	Uchwała Nr VII/44/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 kwietnia 2015 r w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kwartału miasta Gołdap położonego nad jeziorem Gołdap, ograniczonego: linią brzegową jeziora Gołdap, prawym brzegiem rzeki Gołdapy, południową granicą działki nr 1898/8, północną granicą działki nr 386, zachodnią granicą działek oznaczonych nr geodezyjnymi: 280/2, 280/1, 3280 (nieczynne torowisko), północno - zachodnią granicą działki nr 1978, południową granicą działki nr 1985 do linii brzegowej jeziora Gołdap.
12	13.05.2015	UCHWAŁA NR V/24/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla przebiegu
13	18.11.2010	Obowiązujące do 3 lipca 2015 r STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSP. PRZESTRZ. MIASTA I GMINY GOŁDAP -Uch. RM Nr.LI/320/10
14	18.11.2010	MPZP części miasta Gołdap pol. między obwodnicą Gołdapi, ul. W.Polskiego.Uchw. RM Nr LI/321/10
15	18.11.2010	Zmiana Miejscowego planu zagospodarowania przestrz. SSSE, Podstr.Gołdap, Uchwała RM Nr LI/322/10
16	2.03.2009	MPZP działek oznaczonych nr geodezyjnymi 158/15, 162/13, 161/1, 163 położonych w obrębie geodezyjnym Kozaki w gminie Gołdap ŁĄDOWISKO
17	2.03.2009	MPZP części gminy Gołdap z pokładami torfów położonych w obrębach geodezyjnych Bałupiany i Wilkajcie
18	2.03.2009	MPZP Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefy Gołdap
19	2.03.2009	MPZP cz. miasta Gołdap położonej między ul. Polną Konstytucji 3Maja i obwodnicą Gołdapi

Źródło: <http://bip.goldap.pl/pl/1245/0/zag-przestrzenne.html?page=1> (15.05.2021)

Zarządzeniem nr 745/XI/2016 z dnia 25 listopada 2016 roku Burmistrz Gołdapi przyjął „Analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy Gołdap w latach 2012-2016 i ocenę aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego” i przedłożył ją Radzie Miejskiej w Gołdapi. 30 listopada 2016 r. Uchwałą Nr XXX/201/2016 Rada Miejska w Gołdapi przyjęła wyniki przedłożonej Analizy oraz wskazała Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w śródmieściu Gołdapi ograniczonych ulicami: Królewiecką, Armii Krajowej, Tatyży i Jaćwieską, zatwierdzony Uchwałą nr XXXII/240/98 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 10 czerwca 1998 r. jako wymagający uaktualnienia. Zmiana w/w miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzona została uchwałą nr LXVI/411/2018 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 28 września 2018 r. ogłoszoną w Dz. URZ. WOJ. WARM – MAZ.2018, poz. 5031 z dnia 21 listopada 2018 r. Ustalenia przedmiotowego planu obowiązują od 6.12.2018 r.

Obowiązujący do końca 2002 roku miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Gołdap, zatwierdzony Uchwałą Nr IV/18/89 z dnia 21.02.1989 r. ustala dla niej następujące funkcje:

- produkcja rolnicza,
- produkcja leśna,
- funkcja rekreacyjna.

Plan wyodrębnił tereny o następujących funkcjach:

- rolnictwo,
- rekreacja,
- gospodarka leśna,
- osadnictwo,
- przemysł.

Zasady rozwoju podstawowych funkcji gminy, określone w tym samym planie, są następujące:

- Na obszarze gminy winno być prowadzone rolnictwo średnio intensywne o hodowlano-roślinnym profilu produkcji. Rozwijać należy głównie hodowlę bydła i owiec. W produkcji roślinnej dominować winny zboża i rośliny pastewne. Obszar gminy został podzielony na rejony o różnej intensywności gospodarki rolnej w zależności od warunków naturalnych, potrzeb ochrony środowiska i walorów rekreacyjnych. Południowo-zachodnia i zachodnia część gminy charakteryzuje się wysoką wartością rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w związku z tym plan gminy określa te tereny jako obszar zastrzeżony dla rolnictwa. Plan

wskazuje również konieczność przywrócenia gruntom zdewastowanym ich pierwotnych właściwości przez rekultywację, meliorację i nawodnienia.

- Gospodarka leśna będzie rozwijana w istniejących kompleksach lasów gospodarczych. Plan nie przewiduje prowadzenia pełnych zrębów w lasach, uznanych za rekreacyjne lub izolacyjne.
- Rozwój funkcji rekreacyjnej miasta i gminy Gołdap opiera się na wykorzystaniu walorów przyrodniczych łańcucha Wzgórz Szeskich, kompleksu Puszczy Rominckiej oraz rejonu Jeziora Gołdap i rzek Gołdapy i Jarki. Docelową wielkość bazy noclegowej ustalono na około 3 800 miejsc, w tym: 3 000 w mieście i 800 na terenie gminy.

Ze względu na zróżnicowane warunki środowiska przyrodniczego gminy Gołdap, plan wprowadził podział jej obszaru na cztery jednostki strukturalne, których zasięg pokrywał się z rejonami produkcji rolniczej oraz specjalizacją funkcji kompleksów rekreacyjnych:

- Jednostka strukturalna "A" - rejon intensywnej gospodarki rolnej, obejmujący tereny po zachodniej i wschodniej stronie Wzgórz Szeskich, z wyłączeniem kilometrowej strefy wzdłuż rzek Gołdapa i Jarka. W rejonie zachodnim przewidywano prowadzenie gospodarki rolnej przez sektor prywatny i państwowy, w rejonie wschodnim – przez sektor państwowy.
- Jednostka strukturalna "B" - rejon produkcji rolnej z uwzględnieniem potrzeb rekreacji, obejmujący obszary w części północno-zachodniej gminy, wzdłuż rzeki Gołdapa - "B 1" oraz w części południowo-wschodniej, wzdłuż rzeki Jarka - "B2". W rejonie "B1" zakładano prowadzenie gospodarki rolnej przez sektor państwowy i prywatny, w rejonie „B2” jedynie przez sektor państwowy.
- Jednostka strukturalna "C" - rejon rekreacji i nieuciążliwych form rolnictwa, obejmujący Wzgórza Szeskie, Puszcę Romincką i tereny do niej bezpośrednio przyległe w okolicy Galwici. Gospodarka rolna w tym rejonie miała być prowadzona przez Romincki Kombinat Rolny. Postulowano utworzenie parku krajobrazowego obejmującego Wzgórza Szeskie, rozwój budownictwa letniskowego nad Jeziorem Ostrówek, uznanie lasów za rekreacyjne.
- Jednostka strukturalna "D" - obejmująca miasto Gołdap, parki podworskie w Niedrzwicy i Jabramowie, wieś Jabłońskie i część Puszczy Rominckiej nad Jeziorem Gołdap, czyli tereny III strefy ochrony uzdrowiska. Plan ustalał, że wszelkie działania inwestycyjne w tym rejonie muszą brać pod uwagę konieczność zachowania istniejących walorów krajobrazu. Postulował uznanie lasów za rekreacyjne oraz unikanie lokalizacji obiektów uciążliwych.

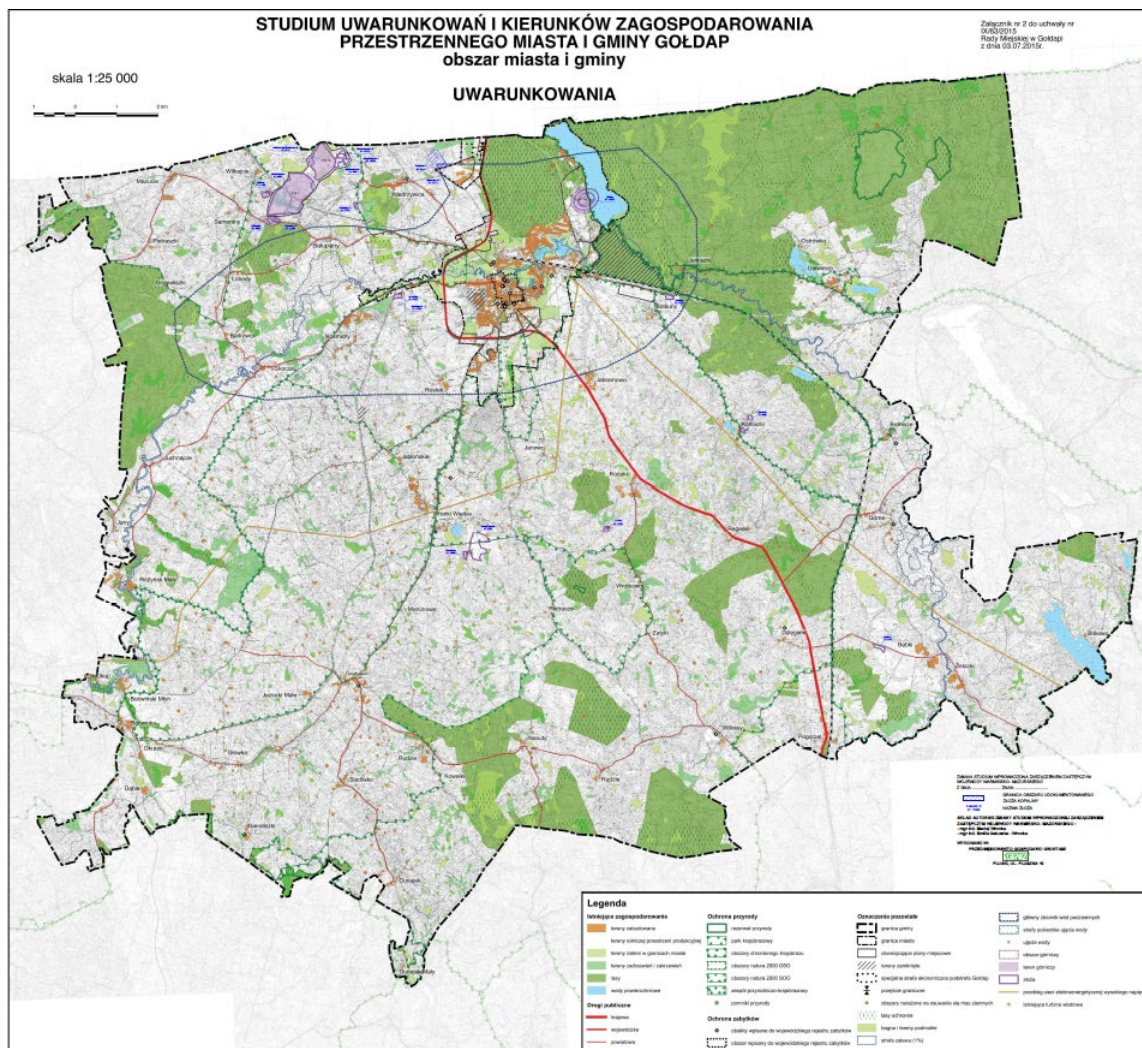
Tabela 42 Bilans terenów jednostek strukturalnych gminy Gołdap według planu ogólnego

Lp.	Jednostka strukturalna	Powierzchnia terenu w ha
1	„A”	10,856
2	„B”	7,507
3	„C”	9,813
4	„D”	6,232

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap

Tereny zurbanizowane, leżące w granicach administracyjnych miasta Gołdap stanowią tylko około 30% całkowitej powierzchni miasta. Znajdują się one w strefie centralnej miasta i od północy otoczone są terenami leśnymi, od południa zaś terenami rolnymi. Najintensywniej zagospodarowaną część miasta stanowi zabytkowy układ urbanistyczny śródmieścia i sąsiadujące z nim tereny zabudowy wielorodzinnej. Zabudowa jednorodzinna skoncentrowana jest w kilku zespołach: od zachodniej strony śródmieścia, pomiędzy projektowaną obwodnicą i Gołdapską Górą, pomiędzy doliną rzeki i torami kolejowymi oraz pomiędzy doliną rzeki i lasem. Istotne elementy struktury przestrzennej miasta stanowią ponadto: dolina rzeki Gołdapa, linia kolejowa z położonymi przy niej terenami produkcyjnymi i technicznymi, znajdująca się na południowym skraju miasta Gołdapska Góra, przejście graniczne i sąsiadująca z nim strefa ekonomiczna, powstająca dzielnica uzdrowiskowa.

Rysunek 15 Mapa Uwarunkowania – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap

Zatwierdzony uchwałą rady Miejskiej w Gołdapi nr 111/15/94, z dnia 9.09.1994 r. Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta Gołdap jako podstawową funkcję miasta wskazywał turystykę i wypoczynek o znaczeniu regionalnym, a docelowo funkcję uzdrowiskowo-sanatoryjną. Uzupełniające funkcje miasta to:

- ośrodek obsługi sąsiednich gmin,
- ośrodek obsługi międzynarodowego ruchu tranzytowego,
- ośrodek przemysłowy, w oparciu o istniejące i projektowane zakłady, nieuciążliwe dla środowiska,
- ośrodek obsługi produkcji żywności.

Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta przeznaczał tereny pod następujące funkcje: mieszkalnictwo jedno- i wielorodzinne; usługi z zakresu administracji, oświaty i wychowania, kultury, ochrony zdrowia i opieki społecznej, handlu, gastronomii i rzemiosła; sport i rekreację; turystykę i wypoczynek; zieleń; usługi komunalne; tereny produkcyjne i magazynowe. W wyniku analizy przeznaczenia terenów pod zabudowę w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta należy stwierdzić, że do zagospodarowania zgodnie z planem jest ok. 495 ha.

7.2 Struktura osadnicza

Powierzchnia gminy Gołdap wynosi 362 km², w tym powierzchnia miasta - 17 km². W strukturze przestrzennej gminy Gołdap dominują przestrzenie otwarte - pola, łąki, lasy i zadrzewienia, wody powierzchniowe. Występują tu duże kompleksy leśne (lesistość - ok.30%) i duża ilość różnorodnych zbiorników wodnych (11 małych jezior, liczne rzeki i cieki wodne). Obszar zurbanizowany stanowi około 6 % terenu gminy. Północno-wschodnia część gminy zakończona jest malowniczą i dziką Puszcą Romincką. Południowa część gminy ma bogato urozmaiconą rzeźbę terenu i obejmuje część obszaru pasma Szeskich Wzgórz (pasma wzgórz o wysokości 270 - 309 m n.p.m. - Szeska Góra). W znacznej części są to tereny o unikalnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiące ważne ogniwo ekologicznego systemu obszarów chronionych województwa warmińsko-mazurskiego i kraju.

Największe kompleksy leśne znajdują we wschodniej części gminy, część zachodnia ma charakter bardziej rolniczy, w krajobrazie dominują tereny upraw polowych i łąk. Najważniejsze liniowe elementy struktury przestrzennej gminy to: droga krajowa nr 65 - granica państwa - Gołdap - Olecko - Ełk - Białystok, drogi wojewódzkie nr 650 – Węgorzewo - Banie Mazurskie -Gołdap, nr 651 - Gołdap - Żytkiejmy - Szypliszki, linia kolejowa nr 41 Ełk - Gołdap.

W strukturze sieci osadniczej gminy istnieją następujące grupy jednostek:

- miasto Gołdap, stanowiące regionalny ośrodek o funkcji *społeczno-gospodarczej* i turystyczno-uzdrowskiej oraz wielofunkcyjny ośrodek gminny;
- wieś Grabowo, pełniąca funkcje usługowe dla sąsiednich terenów i wspomagająca ośrodek gminny w Gołdapi w obsłudze ludności i rolnictwa;
- wsie o funkcji rolniczej i usługowej na poziomie podstawowym dla sąsiednich jednostek: Kozaki, Boćwinka, Babki, Wronki, Gałwiecie, Gołdap II;
- pozostałe wsie o funkcji rolniczej.

Rysunek 16 Mapa jednostek pomocniczych Gminy Gołdap

Źródło: Raport o stanie gminy Gołdap za rok 2020.

Rada Miejska w Gołdapi w obrębie gminy wyodrębniła mniejsze jednostki pomocnicze 5 osiedli na terenie miasta i 32 sołectwa na terenie gminy Gołdap.

Tabela 43 Wykaz Sołectw w Gminie Gołdap po podziale – 32 Sołectwa

Lp.	Nazwa sołectwa	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1	Babki	Babki, Żelazki
2	Bałupiany	Bałupiany, Piękne Łąki
3	Barkowo	Barkowo
4	Bitkowo	Bitkowo
5	Botkuny	Botkuny, Bronisze, Czarnowo Wielkie, Jurkiszki, Kolniszki, Szyliny
6	Dunajek	Dunajek, Dunajek Mały
7	Dzięgiele	Dzięgiele
8	Galwiecie	Galwiecie, Kołkowo
9	Główka	Dąbie, Boćwinka, Boćwiński Młyn, Główka, Kalniszki, Okrasin
10	Górne	Górne, Regiele
11	Grabowo	Grabowo
12	Jabłońskie	Jabłońskie, Włosty, Rostek
13	Jany	Jany, Osieki
14	Jeziorki Wielkie	Jeziorki Wielkie, Jeziorki Małe, Gieraliszki, Zielonka
15	Juchnajcie	Juchnajcie, Sokoły
16	Konikowo	Konikowo
17	Kośmidry	Kośmidry
18	Kowalki	Kowalki
19	Kozaki	Kozaki, Wrotkowo, Janowo, Jabramowo
20	Łobody	Łobody, Grygieliszki
21	Marcinowo	Marcinowo, Wronki Wielkie
22	Nasuty	Nasuty, Kamionki, Rudzie
23	Niedzwica	Niedzwica, z wyłączeniem obszaru Podstrefy Gołdap Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (z ulicami: Ekonomiczna, Przemysłowa, Graniczna, Strefowa), oraz drogowego przejścia granicznego Gołdap – Gusiew
24	Osowo	Osowo
25	Pietraszki	Pietraszki, Mażucie, Uźbale
26	Pogorzel	Pogorzel
27	Rożyńsk Wielki	Rożyńsk Wielki, Rożyńsk Mały, Nowa Boćwinka
28	Siedlisko	Siedlisko
29	Skocze	Skocze
30	Suczki	Błazejewo, Suczki, Pietrasze
31	Wilkajcie	Wilkajcie, Somaniny
32	Zatyki	Zatyki, Wilkasy

Źródło: Raport o stanie gminy Gołdap za rok 2020.

Na początku 2019 roku Gmina Gołdap była podzielona na 6 osiedli. W sierpniu 2019 roku Rada Miejska w Gołdapi dokonała zmiany podziału miasta poprzez połączenie osiedla nr 5 i osiedla nr 6 w jedno większe osiedle nr 5.

Tabela 44 Wykaz Rad Osiedli w Gminie od września 2019 roku

Lp.	Numer osiedla	Ulice wchodzące w skład osiedla
1	Osiedle 1	Górna 1, Źródlana, Partyzantów 20, 26, 28, Cicha, Fryderyka Chopina, Franciszka Mereckiego, Józefa Bema, Kombatantów, Mała, Marii Konopnickiej, Michała Kajki, Kościuszki, Łokietka, Wysoka, Zielona, Partyzantów 27, 27A, 27B, Konstytucji 3 Maja, Królewiecka, Krzywa, Osiedle I, Osiedle II, Partyzantów 16A, 16B, 16C, 16E, 18A, 21, 23A, 23B, 23C, Wojska Polskiego, Wolności, Pod Piękną Górą.
2	Osiedle 2	Armii Krajowej nr parzyste 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, Elcka, Jaćwieska, Lwowska, Ogrodowa, Olecka, Partyzantów 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 12a, 14, Polna, Tatyzy, Warszawska, Warsztatowa, Wileńska, Armii Krajowej nr nieparzyste 19-33.
3	Osiedle 3	11 Listopada, Osiedle Młodych, Żeromskiego 11 bez nr 12, 12A do końca, Spokojna, Szkolna, Wąska, Górna 5, 7A, 7C, 11, 15, 17, 21, 23, 25, Górna 4, Matejki, Mickiewicza, Plac Zwycięstwa bez nr 14, 15, 16, 17, 17a, 17b, 17c, 17d, Podgórna, Armii Krajowej 1, 1A, 3, 11, 11A, 13, 15, 15A-D, 17.
4	Osiedle 4	Żeromskiego 1-7, 8, 8A, 9, 10, 12, 12A, Słoneczna, Paderewskiego 1, 3, 5, 7, Lipowa 2, Paderewskiego strona parzysta 2-30, Paderewskiego strona nieparzysta 7A-17, Krótka, Armii Krajowej 34 do końca, Boczna, Emilii Plater, Generała Sikorskiego, Klonowa, Księdza Popiełuszki, Nad Jarem, Osiedle Emilii Plater, Paderewskiego 23, 25, 29, 32, 32A, 34, 35-do końca, Różana, Malarska, Stanisława Mikołajczyka, Topolowa, Reymonta, Suwalska od nr 1 do 14, Plac Zwycięstwa nr 14, 15, 16, 17, 17a, 17b, 17c, 17d.
5	Osiedle 5	Nadbrzeżna; Bagienna; 1 maja 1,1a,3 nr parzyste od 2 do 14; Cmentarna; Gumbińska; Mazurska; Okrzei; Przytorowa; Spacerowa; Wiosenna; Lipowa 1,3- do końca; Ustronie; Zatorowa; Suwalska nr 15 do końca; Kolejowa; Dolna; Okrężna; Cisowa; Świerkowa; 1 Maja nr nieparzyste od 5 do końca, nr parzyste od 16 do końca; Akacja; Brzozowa; Bukowa; Jaworowa; Jeziorowa; Jodłowa; Leśna; Łączna; Modrzewiowa; Pagórkowa; Plażowa; Promenada; Zdrojowa; Sosnowa; Sportowa; Wczasowa; Wierzbowa; Stadionowa, Zadumy.

Źródło: Raport o stanie gminy Gołdap za rok 2020.

7.3 Rewitalizacja (obszar zdegradowany, obszar rewitalizacji, założenia i przedsięwzięcia rewitalizacyjne)

Program rewitalizacji obszaru miasta Gołdap stanowi element wspólnego przedsięwzięcia przygotowanego przez Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”. Stowarzyszenie jest partnerem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie realizacji Ponadlokalnego Programu Rewitalizacji sieci miast Cittaslow w województwie warmińsko-mazurskim współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia Mazury na lata 2014-2020.

Rewitalizacja stanowi istotny instrument rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Poprawa jakości życia rozumiana jest jako zapewnienie bezpieczeństwa, godziwych warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej, warunków edukacji, poprawy stanu środowiska

naturalnego oraz kulturowego, przywrócenia ładu w przestrzeni miejskiej, wzrostu aktywności gospodarczej oraz odbudowy więzi społecznych.

„Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie miasta Gołdap” przyjęty został uchwałą nr IX/64/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 3 lipca 2015 roku. Program był aktualizowany uchwałami w latach 2015 i 2016. Ostatnia wersja przyjęta została uchwałą Nr XXX/205/2016 Rady Miejskiej w Gołdapi dnia 30 listopada 2016 roku.

Rysunek 17 Obszar Gminy Gołdap przewidziany do rewitalizacji przyjęta została uchwałą Nr XXX/205/2016 Rady Miejskiej w Gołdapi dnia 30 listopada 2016 roku

Źródło: Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie miasta Gołdap

W ramach przyjętego programu gmina aplikowała o fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014 – 2020, na zadania ujęte w Programie rewitalizacji.

W roku 2018 zakończono realizację zadań inwestycyjnych:

✓ „**Uzupełnienie zabudowy i wyposażenie Domu Kultury w Gołdapi**”

Os 8 „Obszary wymagające rewitalizacji”

Działanie 8.1. Rewitalizacja obszarów miejskich.

Wartość projektu: 2 581 247,50 zł

Dofinansowanie: 1 724 827,48 zł

Inwestycja polegała na uzupełnieniu zabudowy, modernizacji części istniejącej i doposażeniu Domu Kultury w Gołdapi. Budynek z 1900 roku pełni funkcję Domu Kultury od 1993 roku i wymagał remontu. Konieczna była przebudowa i uzupełnienie wyposażenia w celu dostosowania do współczesnych wymogów funkcjonalnych dla ośrodka edukacji kulturalnej, integracji i aktywizacji społeczności lokalnej. Unowocześniono salę widowiskową i kino „Kultura”, powstał nowy budynek z wielofunkcyjną salą prób i studiem nagrań, zakupiono wyposażenie na potrzeby rozwoju działalności Domu Kultury w Gołdapi. Realizacja projektu pozwoliła na przystosowanie gołdapskiej instytucji do prowadzenia w nowoczesny sposób działalności kulturalnej i integracyjno - aktywizującej.

✓ **„Urządzenie nabrzeża jeziora Gołdap”**

Oś 6 „Kultura i dziedzictwo”

Działanie 6.2. Dziedzictwo naturalne.

Wartość projektu: 4 315 689,03 zł

Dofinansowanie: 3 423 302,36 zł

Inwestycja polegała na zagospodarowaniu terenu na plaży miejskiej nad jeziorem Gołdap. Powstał atrakcyjny plac zabaw, dwa boiska do siatkówki plażowej wraz z trybunami, plac gier, pomost cumowniczy. Powstało nowoczesne camperowisko wyposażone w sieć wodociągową, kanalizacji sanitarnej, energetyczną i letnią kuchnię turystyczną. Przebudowano wypożyczalnię sprzętu pływającego. Aby pomieścić zakupiony w ramach projektu sprzęt powstał nowy magazyn. W ramach projektu kupiono: katamaran solarny, motorówkę, kajaki, rowery wodne, windsurfing, łódzie wędkarskie, łódki żaglowe, które wzbogaciły ofertę Ośrodka Sportu i Rekreacji Gołdapi. Projekt przyczynił się do rozwoju bazy rekreacyjnej sportów wodnych w Gołdapi, a przede wszystkim do podniesienia walorów turystycznych i rekreacyjnych naszej gminy.

✓ **„Adaptacja i wyposażenie budynku gospodarczego na pracownię garncarską”**

Oś 8 „Obszary wymagające rewitalizacji”

Działanie 8.1. Rewitalizacja obszarów miejskich.

Wartość projektu: 252 604,82 zł

Dofinansowanie: 177 713,50 zł

Inwestycja polegała na adaptacji i wyposażeniu budynku gospodarczego Szkoły Podstawowej nr 3 w Gołdapi na pracownię garncarską. Przebudowano budynek, kupiono i zainstalowano piec do wypalania gliny oraz koło i stoły garncarskie. Dzięki temu udało się stworzyć nową formę pożytecznego, twórczego i kreatywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, całe rodziny.

W roku 2020 zakończono realizację zadania:

✓ **„Termomodernizacja Ośrodka Pomocy Społecznej i Szkoły Podstawowej nr 3 w Gołdapi”**

Oś 4 „Efektywność energetyczna”

Działanie 4.3. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków.

Wartość projektu: 1 376 885,67 zł

Dofinansowanie: 1 002 009,24 zł

W roku 2020 zakończyła się również realizacja dwóch projektów komplementarnych:

✓ **„Fachowość i taktyka szansą na zatrudnienie”**

Oś 11: „Włączenie społeczne”

Działanie 11.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększeniu szans na zatrudnienie

Wartość projektu: 716 590,29 zł

Dofinansowanie: 596 340,29 zł

Celem projektu było podniesienie stopnia włączenia osób (45 osób objętych projektem) zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji Gminy Gołdap poprzez przeprowadzenie procesu aktywizacji społecznej i zawodowej. W projekcie przeprowadzono min. warsztaty motywacyjne, indywidualne konsultacje psychologiczne, prawne, wsparcie coacha, a także kursy i szkolenia zawodowe (masażysta, kurs wizażu i stylizacji, konserwator terenów zielonych, języka obcego, kurs pierwszej pomocy).

✓ „Garncarka wioska”

Oś 11: „Włączenie społeczne”

Działanie 11.1 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększeniu szans na zatrudnienie

Wartość projektu: 510 511,44 zł

Dofinansowanie: 432 211,44 zł

Celem projektu było podniesienie stopnia włączenia osób (25 osób objętych projektem) zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym z obszaru rewitalizacji Gminy Gołdap poprzez przeprowadzenie procesu aktywizacji społecznej i zawodowej. W projekcie realizowano działania mające na celu nabycie/podniesienie kompetencji społecznych, a także działania o charakterze zawodowym, które miały na celu nabycie kompetencji i doświadczenia zawodowego, a docelowo uzyskanie zatrudnienia, co wpłynęło na poprawę sytuacji materialnej rodzin. W projekcie przeprowadzono kursy: garncarski z elementami ceramiki artystycznej, animatora zabaw dla dzieci (czasu wolnego) organizatora imprez, cykl zajęć z języka obcego, kurs pierwszej pomocy. Zorganizowano również wizytę studyjną do Kamionki k. Nidzicy jako prezentację dobrych praktyk, miejsca rozwoju przedsiębiorczości społecznej.

7.4 Obszary zintegrowanego inwestowania i wykluczenia z inwestowania, obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Jak wskazano wcześniej, obszar gminy Gołdap objęty jest obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap, zatwierdzonym Uchwałą Nr IX/63/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 3 lipca 2015 roku (zmienione Zarządzeniem Zastępczym z 31.05.2019 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego).

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Studium ustala tereny, na których będą realizowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Zasady realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz źródła finansowania powinny zostać ustalone w wieloletnim planie inwestycyjnym gminy. Jako obszary inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie miasta i gminy Gołdap wyznacza się następujące obszary:

- tereny przestrzeni publicznych obejmujące teren Placu Zwycięstwa w mieście Gołdap,
- budowę i przebudowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej w ramach projektu porządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej,
- realizację lokalnych ścieżek rowerowych wchodzących w skład sieci infrastruktury komunikacyjnej,
- urządzenie i utrzymanie kąpielisk, plaż i przystani,
- tereny organizacji imprez masowych,
- teren przewidziany pod rozbudowę cmentarza,
- tereny przewidziane pod budowę i przebudowę dróg gminnych zaliczanych do uzupełniającego układu komunikacyjnego,
- inne cele realizowane w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy np.: place zabaw, obiekty rekreacyjno-sportowe, świetlice wiejskie, strażnice OSP, parkingi przy obiektach użyteczności publicznej, punkty segregacji odpadów, schroniska dla zwierząt, itp.

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowywanych programów wojewódzkich oraz innych dokumentów, w tym także z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego należą:

- modernizacja drogi krajowej nr 65 granica państwa – Gołdap – Olecko – Ełk – Białystok do parametrów klasy,
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 650 Barciany – Węgorzewo – Gołdap do parametrów technicznych klasy G,
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 651 Gołdap – Szypliszki do parametrów technicznych klasy G,
- rozbudowa i modernizacja drogowego przejścia granicznego w Gołdapi,
- realizacja i wspieranie programów małej retencji i zalesień na obszarach węzłów hydrograficznych i zachwianej równowagi przyrodniczej w stosunkach wodnych Wzgórz Szeskich,
- ustanowienie chronionego obszaru transgranicznego Suwalsko-Wisztynickiego,
- wzmocnienie potencjału usługowego miasta Gołdap w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, kultury i obsługi biznesu.

7.5 Obszary o szczególnych problemach lub barierach rozwojowych i obszary o wyjątkowym potencjale rozwojowym

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna, Podstrefa Gołdap

Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest jedną z czternastu specjalnych stref ekonomicznych w Polsce, które powstały, aby służyć przyspieszeniu wzrostu gospodarczego w danej części kraju. Organem zarządzającym Strefą jest Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna Spółka Akcyjna, która od 1996 r. realizuje cele i zadania warunkujące funkcjonowanie specjalnej strefy ekonomicznej w północno-wschodniej części Polski. Przed wejściem w życie Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji oraz aktów wykonawczych do Ustawy Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna obejmowała obszar 19 wydzielonych podstref o łącznej powierzchni 662,9506 ha, położonych na terenie trzech województw: podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i mazowieckiego.

Jedną z podstref Suwskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Spółka Akcyjna jest podstrefa Gołdap o powierzchni 57,3240 ha.

Tereny inwestycyjne, znajdujące się w wymienionych 19 podstrefach stanowią ofertę inwestycyjną SSSE S.A. Są to działki przygotowane do szybkiego procesu inwestycyjnego, posiadające aktualne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i w większości wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną. Inwestor nabywając grunt położony w granicach dawnej strefy ekonomicznej może ubiegać się o decyzję o wsparciu nowej inwestycji. Decyzja taka jest wydawana na okres 15 lat, niezależnie od obowiązującej maksymalnej intensywności publicznej w danym regionie.

Obecnie Suwska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. pełni funkcję zarządzającego obszarem wspierania nowych inwestycji o łącznej powierzchni ok. 26 414 km² (2 641 400 ha)

Swoim zasięgiem obejmuje całe województwo podlaskie, 2 powiaty województwa warmińsko-mazurskiego: elcki i gołdapski oraz 4 powiaty województwa mazowieckiego: łosicki, ostrowski, sokołowski i węgrowski.

Dobra lokalizacja - w bezpośrednim sąsiedztwie wschodniej granicy Unii Europejskiej, bliskość granic Rosji, Litwy i Białorusi - jest ogromnym atutem tego obszaru i idealnym miejscem do lokowania inwestycji, mających swoich dostawców i odbiorców na rynkach wschodnich.

Rysunek 18 Lokalizacja Suwskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Źródło: <https://www.ssse.com.pl/o-ssse/o-strefie.html>

Potencjał Suwskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej to też jej położenie względem najważniejszych szlaków krajowych i międzynarodowych. Przecinają się tu główne szlaki komunikacyjne i transportowe, wiodące

z północy na południe i ze wschodu na zachód Europy. Zlokalizowanych jest tu wiele dróg tranzytowych, z których najważniejsze to: Berlin–Warszawa–Grodno–Sankt Petersburg, następnie Warszawa–Tallinn, biegnąca z Polski przez Litwę i Łotwę do Estonii (planowana część europejskiej drogi ekspresowej — Via Baltica, łączącej kraje nadbałtyckie z zachodnią Europą) oraz zaplanowana część europejskiej międzynarodowej trasy Via Carpatia relacji „północ-południe”, łączącej Kłajpedę na Litwie z Salonikami w Grecji, stanowiąc tym samym szlak transportowy prowadzący wzdłuż granicy wschodniej UE z Europy Środkowej do Azji, krzyżujący się z korytarzami prowadzącymi z Europy Zachodniej do Rosji i łączący się przez porty Morza Czarnego ze szlakiem TRACECA (Europa – Kaukaz – Azja).

Dostępność transportową zapewnia też sieć połączeń kolejowych, a w szczególności projektowana Rail Baltica—linia kolejowa będąca elementem transeuropejskiego korytarza transportowego, łącząca torem normalnym Warszawę, Kowno, Rygę, Tallinn i Helsinki.

Zarządzająca obszarem Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. swoim działaniem sprzyja rozwojowi gospodarczemu regionu poprzez aktywne tworzenie nowoczesnych ośrodków przemysłowych oraz wspieranie przedsiębiorczości opartym na nowym instrumencie wsparcia inwestycji.

Inwestujący tu Przedsiębiorcy mają możliwość uzyskania decyzji o wsparciu nowej inwestycji, dzięki czemu mogą skorzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku dochodowego (PIT lub CIT) nawet do 70% wartości zainwestowanego kapitału, jeżeli tylko nowa inwestycja spełnia określone kryteria ilościowe i jakościowe. Nie ma znaczenia lokalizacja inwestycji (w granicach obszaru zarządzanego przez SSSE S.A.), ani forma własności nieruchomości, na której inwestycja ma być ulokowana -prywatny, czy publiczny- jeżeli Inwestor wykaże się tytułem prawnym do nieruchomości.

Uzdrowisko Gołdap

Jednym z obszarów o wyjątkowym potencjale rozwojowym jest teren uzdrowiska Gołdap

Obszar uzdrowiska Gołdap obejmuje następujące miejscowości: miasto Gołdap, sołectwa: Bałupiany, Botkuny, Niedzwica i Wilkajce.

Na wyżej określonym terenie wydzielono trzy strefy ochronne:

- strefa ochrony uzdrowskiej "A" o polu powierzchni 141,5 ha,
- strefa ochrony uzdrowskiej "B" o polu powierzchni 466,1 ha,
- strefa ochrony uzdrowskiej "C" o polu powierzchni 7 386,3 ha.

Dużą uwagę w Gminie Gołdap przywiązuje się do rozwoju uzdrowiska i turystyki uzdrowskiej, zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego południowej części strefy „A” i północnej części strefy „B” ochrony uzdrowskiej, tj. *„Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego kwartału miasta Gołdap położonego nad jeziorem Gołdap, ograniczonego: linią brzegową jeziora Gołdap, prawym brzegiem rzeki Gołdapy, południową granicą działki nr 1898/8, północną granicą działki nr 386, zachodnią granicą działek oznaczonych nr geodezyjnymi: 280/2, 280/1, 3280 (nieczynne torowisko), północno-zachodnią granicą działki nr 1970/1, południową granicą działki nr 1985 do linii brzegowej jeziora Gołdap, zatwierdzonym uchwałą NR XLIV/275/2006 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 26 lipca 2006 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 15 września 2006r. nr 136, poz.2079.*

Plan ten przewiduje stworzenie w miejscowości Gołdap Dzielnicy Uzdrowskiej.

5.1 Planowany rozwój Dzielnicy Uzdrowskiej - „Budowa Zakładu Przyrodoleczniczego wraz z rozbudową Promenady Zdrojowej w Uzdrowisku Gołdap”.

Wartość tej inwestycji to ponad 29 milionów złotych. Dofinansowanie z RPO woj. Warmińsko-Mazurskiego wyniesie prawie 18 milionów. Jego realizacja rozpocznie się w czwartym kwartale 2018 r. i zakończy w czerwcu 2020 r. Inwestycja obejmie budowę centrum przyrodoleczniczego działającego w oparciu o medykamenty naturalnego pochodzenia (takie jak borowiny i woda solankowa) oraz rozbudowę Promenady Zdrojowej. Zakład Przyrodoleczniczny powstanie w nowo wybudowanym, dwukondygnacyjnym budynku. Będzie on podzielony na trzy strefy rehabilitacyjne. W pierwszej strefie znajdą się gabinety masażu, gabinety wykorzystujące w terapii niskie i wysokie temperatury oraz inhalatoria. Drugą strefę stanowić będą baseny rehabilitacyjne umożliwiające hydroterapię. Redukcję stresu będzie wspierać *komora floatingowa* umożliwiająca swobodne unoszenie się na wodzie. W trzeciej strefie znajdzie się nowoczesne SPA obejmujące sauny suchą i moką oraz grotę lodową i *komorę infrared*. Innym jej atutem będzie *tepidarium*, czyli pomieszczenie o obniżonej wilgotności powietrza. Umożliwia ono podnoszenie odporności organizmu, rozgrzanie ciała przed zażywaniem kąpieli w saunie. Wszystkie strefy oraz ich pomieszczenia będą wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt rehabilitacyjny. Oczekujące na powrót rodziców dzieci będą mogły bawić się w wypełnionej kulkami solce szalowej. Miłośnicy wspinaczki będą mogli zmierzyć się z grawitacją na jednej z najwyższych w regionie ścianie wspinaczkowej. Jej wysokość wyniesie 15 metrów i będzie ona

przystosowana do nauki wspinania oraz rozgrywania zawodów wspinaczkowych. Gołdapska Promenada Zdrojowa zostanie rozbudowana aż do ulicy Jeziorowej. Powstanie kolejny parking na 42 pojazdy, droga długości 430 m, ścieżka rowerowa długości 0,5 km i chodniki długości 2 km. Inwestycję uzupełnią elementy małej architektury takie jak: ławki, stojaki na rowery i kosze na śmieci. Dokonane zostaną nowe nasadzenia zieleni. Zamontowane zostanie dodatkowe, energooszczędne oświetlenie kompleksu.

Obszar Uzdrowiska Gołdap obejmuje teren mieszczący się w granicach miasta i czterech sołectw o powierzchni 7 993,9 ha, ograniczony strefą "C" ochrony uzdrowskiej. W skład obszaru uzdrowiska wchodzi 3 strefy ochrony uzdrowskiej "A", "B", "C".

Strefa "A" Ochrony uzdrowskiej przeznaczona jest do prowadzenia działalności w zakresie lecznictwa uzdrowskiego w ściśle określonym obszarze, w którym istnieć powinny ściśle określone warunki, co do powierzchni, zabudowy, wskaźników terenów zieleni itp. Wyznaczona strefa o powierzchni 141,5, w tym 82% terenów zielonych, pozwala na prowadzenie lecznictwa uzdrowskiego w sprzyjających warunkach obejmuje wszystkie zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowskiego. Dlatego też na obszarze tym zastrzeżonych jest szereg czynności, których podjęcie ze względu na ich oddziaływanie na warunki naturalne i czynniki środowiskowe uzdrowiska jest ściśle kontrolowane.

Strefa "B" obejmuje część obszaru miasta i gminy przylegającą do obszaru strefy "A", strefa ta o powierzchni 466,1 ha, w tym 75% terenów zielonych, ze względu na zagospodarowanie i sposób użytkowania ma charakter ochronny dla podstawowej strefy ochrony uzdrowskiej "A". Przeznaczona jest dla budownictwa mieszkaniowego, usług dla mieszkańców, dla budowy zaplecza techniczno- gospodarczego, niezbędnych dla funkcjonowania obszaru, w którym prowadzi się lecznictwo uzdrowskie oraz dla lokalizacji urządzeń sportowych, turystycznych itp.

Strefa "C", obejmuje obszar miasta Gołdap oraz 4 sołectwa tj. Bałupiany, Botkuny, Niedrzwica, Wilkajce, posiada powierzchnię 7386,3 ha, w tym 83% terenów zielonych (biologicznie czynnych). Strefa ta pełni funkcję otuliny uzdrowiska i jej głównymi zadaniami jest ochrona krajobrazu, ochrona właściwości leczniczych klimatu, ochrona przed hałasem, ochrona przed wprowadzaniem na obszar bezpośredni, przyległy do uzdrowiska, funkcji kolizyjnych, zarezerwowanie terenów pod urządzenia sportowe i rekreacyjne położone w pewnej odległości od uzdrowiska w celu pełnego wykorzystania walorów turystycznych i krajobrazowych regionu.

Przebieg granicy strefy "A" przedstawia się następująco:

od wschodu: od pkt. 1 płn. - wsch. narożnik działki 1980 stanowiący narożnik brzegu jeziora Gołdap granica biegnie na południe brzegiem jeziora granicami działek 1980 i 1983/2 do pld.- wsch. granicy styku działki 1983/2 z jeziorem pkt. 2;

od południa: od pkt. 2 skręca na zachód i granicą działki 1983/2 biegnie do ul. Promenada Zdrojowa pkt. 3 działka nr 1981. W miejscu tym przecina tę ulicę i dochodzi do działki 2000 pkt. 4, skąd skręca na północ i dochodzi do granicy działki 1998 pkt. 5, skręca na zachód i granicą działki 1998 dochodzi do granicy działki 1993 (ulica), przecina tę działkę, skręca na północ i granicą działki 1993 dochodzi do narożnika działki 2022/8, skręca na zachód i granicami działek 2022/8, 2022/7 i 2022/6 dochodzi do działki 280/2, skręca na północ i biegnie do granicy działki 280/1, skręca na zachód i granicą działki 280/1 dochodzi do granicy działek 280/1 i 300 pkt. 6. Od pkt. 6 biegnie na północ granicą działki 280/1 dochodząc do ul. Jeziorowej, przecina tę ulicę i dochodzi do pld -wsch narożnika działki 1975/3 pkt. 7, skąd skręca na zachód i granicami działek 1975/3, 1975/2 dochodzi do południowej granicy działki 1975/4 pkt. 8;

od zachodu: od pkt. 8 biegnie na płn.- zach. granicami działek 1975/4 i 1966/11 dochodzi do płn. - zach. narożnika działki 1966/11 pkt. 9;

od północy: od pkt. 9 skręca na wschód i biegnie północną granicą działki 1966/11 a potem na południe do styku granic działek 1966/11, 3280/1 i 3280/2 pkt. 10, skąd skręca na wschód a potem na południe i granicą działki 3280/2 biegnie na południe do styku granic działek 3280/2, 3280/3, 1965/4 i 1970/1 pkt. 11. Od pkt. 11 skręca na wschód i granicami działek 1970/1 i 1980 dochodzi do pkt. wyjściowego 1.

Powierzchnia strefy "A" wynosi: 141,5 ha, w tym 82% terenów zielonych.

Przebieg granicy strefy "B" przedstawia się następująco:

- od wschodu: od pkt. 1 (granica państwa na brzegu jeziora Gołdap) granica strefy B biegnie na południe wzdłuż wschodniego i południowego brzegu jeziora do ujścia rzeki Gołdap pkt. 2. Następnie rzeką Gołdap (działki 43/1, 43/2 i 43/5) biegnie do ul. Ustronie pkt. 3 (narożnik działki 472/2);
 - od południa: od pkt. 3 skręca na zachód i południową granicą zalewu (działki 452/24 i 452/53) dochodzi do mostu nad rzeką Gołdap pkt. 4, przebiega przez most i dochodzi do ul. 1 Maja. Następnie wzdłuż ul. 1 Maja granicami działek 410/4, 410/1, 1517, 411/6, 411/1, 413/2 i dalej granicą działki 1516/4 dochodzi do działki 259/1 pkt. 5, skąd skręca na zachód przecinając ul. 1 Maja dochodzi do pld. - zach. granicy działki 259/1 (ul. 1 Maja) pkt. 6;
 - od zachodu: skręca na północ i granicą ul. 1 Maja, a następnie zachodnią granicą ul. Świerkowej dochodzi do narożnika granicy działek 1973/2, 1973/3 i 94 pkt.7, skręca na wschód do granicy działek 1973/3 i 1972 i dalej biegnie na północ granicami działek 1972, 1967, 1963 dochodząc do duktu leśnego pkt 8, skręca na wschód i granicą duktu leśnego dochodzi do działki 1962 pkt 9, skręca na północ i dalej granicą działki 1962 dochodzi do duktu leśnego pkt 10, skręca na wschód i granicą duktu leśnego dochodzi do granicy państwa pkt 11;
 - od północy: od pkt. 11 biegnie na wschód granicą państwa i gminy Gołdap do punktu wyjściowego 1.
- Powierzchnia strefy "B" wynosi: 466,1 ha, w tym 75% terenów zielonych (biologicznie czynnych).

Przebieg granicy strefy "C" przedstawia się następująco:

- od wschodu: od pkt. 1 (wschodnia granica sołectwa Botkuny z granicą państwa) granica strefy "C" biegnie na południe a następnie na zachód granicą sołectwa Botkuny do granicy z miastem Gołdap pkt 2;
- od południa i zachodu: od pkt. 2 biegnie południową granicą miasta Gołdap do granicy z sołectwem Bałupiany pkt 3. Następnie granicą tego sołectwa oraz sołectwa Wilkajcie do granicy państwa pkt 4;
- od północy: od pkt. 4 skręca na wschód i biegnie granicą państwa do wschodniej granicy sołectwa Niedzwica pkt. 5, następnie granicą tego sołectwa biegnie na południe i na wschód do granicy z miastem Gołdap pkt. 6;
- od pkt. nr 6 granica strefy prowadzi na północ granicą miasta Gołdap do granic państwa do pkt. 7, następnie skręca na wschód i granicą państwa dochodzi do punktu wyjściowego nr 1.

Powierzchnia strefy "C" wynosi 7 386,3 ha, w tym 83% terenów biologicznie czynnych.

Ogółem powierzchnia uzdrowiska wynosi 7 993,9 ha.

Teren określony strefami ochrony uzdrowiskowej przeznaczony jest do prowadzenia działalności w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego, dlatego też na obszarze tym powinny istnieć ściśle określone warunki co do powierzchni, zabudowy, wskaźników terenów zielonych itp. W związku z powyższym na w/w obszarze zastrzeżonych jest szereg czynników, których podjęcie, ze względu na ich oddziaływanie na warunki i czynniki środowiskowe, jest zabronione (art. 38 a poz.1, 2, 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach uzdrowiskowych oraz o gminach uzdrowiskowych - Dz.U. z dnia 31 maja 2017 r. poz.1056 tekst jednolity, ze zmianami).

8. Bezpieczeństwo publiczne

8.1 Podmioty i instytucje realizujące zadania z zakresu bezpieczeństwa

Gmina Gołdap dbając o bezpieczeństwo i spokój mieszkańców realizuje zadania poprzez Straż Miejską (SM) oraz Ochotnicze Straże Pożarne (OSP).

Na terenie Gminy Gołdap funkcjonują 3 jednostki OSP, które zrzeszone są w Gminnym Związku OSP RP i działają na mocy statutu jako stowarzyszenia. Dwie jednostki, tj. OSP Górne i OSP Grabowo włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego i przeznaczone są do działań ratowniczych na terenie całej gminy, a w razie konieczności mogą być skierowane do działań poza granice gminy. Jednostka OSP Dunajek nie jest włączona do KSR-G i przeznaczona jest do działań na obszarze gminy.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP gminy Gołdap za rok 2020.

Tabela 45 Udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP z Gminy Gołdap w 2020 roku.

Rodzaj działania	OSP Górne (liczba wyjazdów)	OSP Grabowo (liczba wyjazdów)	OSP Dunajek (liczba wyjazdów)
Pożary	12	16	6
Miejsca zagrożenia	27	31	7
Fałszywe alarmy	0	1	0
Wszystkie akcje	39	48	13

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 46 Wysokość środków przeznaczonych na ochronę przeciwpożarową z budżetu Gminy Gołdap na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się następująco:

Rok	2017	2018	2019	2020
Wysokość nakładów w zł	234 974,26	508 473,56	243 893,83	216 529,48

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Na główne wydatki w dziedzinie pożarnictwa w roku 2020 złożyły się:

- 1) naprawa i zakup części zamiennych, sprzętu na doposażenie i utrzymanie samochodów oraz paliwa do samochodów bojowych, motopomp i innego sprzętu,
- 2) konserwacja sprzętu p.poż. oraz samochodów i motopomp,
- 3) ubezpieczenia sprzętu p.poż., samochodów oraz strażaków ochotników od nieszczęśliwych wypadków,
- 4) przeglądy techniczne samochodów i sprzętu,
- 5) płace i pochodne kierowców i konserwatorów sprzętu,
- 6) badania okresowe strażaków ochotników, przeglądy techniczne samochodów,
- 7) wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ochotników z jednostek biorących udział w akcjach ratowniczych i innych zdarzeniach, oraz szkoleniach,
- 8) zakup opału na ogrzewanie (remiz) garaży OSP posiadających samochody ciężkie i średnie,
- 9) zakup energii na potrzeby remiz,
- 10) przeglądy techniczne budynków,
- 11) zakup sprzętu i wyposażenia.

Wysokość wydatkowanych środków na poszczególne jednostki OSP przedstawia się następująco:

Tabela 47 Wydatki na poszczególne jednostki OSP

Rok	2017	2018	2019	2020
OSP Górne	77 136,17	88 138,27 Inwestycje 309 980,00	124 199,29	93 855,04
OSP Grabowo	71 637,51	55 178,46	63 195,30	77 497,19
OSP Dunajek	45 542,12 Inwestycje 28906,64	50 549,32	54 859,62	45 177,25

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Bezpieczeństwo publiczne a epidemia COVID-19 w Gminie Gołdap w 2020 r.

Gmina Gołdap od początku trwania pandemii wirusa SARS-CoV-2 (od marca 2020 r.), podejmowała czynny udział w zapobieganiu, przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19, poprzez działania polegające m.in. na:

- zabezpieczaniu miejsc do odbycia obowiązkowej kwarantanny mieszkańcom Gminy Gołdap,
- wykonywaniu i dostarczaniu zakupów przez pracowników Urzędu Miejskiego osobom potrzebującym umieszczonym w miejscach do kwarantanny,
- przeprowadzaniu przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi wywiadów kwalifikujących mieszkańców w celu możliwości umieszczenia tych osób w miejscach do kwarantanny,
- przeprowadzaniu dezynfekcji ławek i poręczy w centrum miasta przez pracowników Ośrodka Sportu i Rekreacji w Gołdapi,
- przygotowywaniu pokoi dla osób skierowanym na kwarantannę zakupu i dystrybucji maseczek wielokrotnego użytku mieszkańcom gminy Gmina,
- przeprowadzeniu dezynfekcji placów zabaw na terenie gminy.

Urząd Miejski w Gołdapi wydatkował środki w kwocie 193 814,06 zł na walkę z pandemią COVID-19 w 2020 r. Wydatki zostały poniesione m.in. na:

- ✓ zakup środków do dezynfekcji rąk i powierzchni, środków/sprzętu ochrony osobistej (płyny, żele, mydła, maseczki, przyłbice, kombinezony), dozowniki do płynów do dezynfekcji, urządzenia sanitarne, pleksi ochronne na potrzeby pracowników Urzędu, druhów OSP,
- ✓ zakup środków do dezynfekcji na potrzeby osób przebywających na obowiązkowej kwarantannie w miejscu zabezpieczonym przez Gminę,
- ✓ zakup grzejników konwektorowych i olejowych do pomieszczeń zabezpieczonych na potrzeby kwarantanny,
- ✓ zakup maseczek wielokrotnego użytku dla mieszkańców,
- ✓ zakup usług i środków dezynfekujących na potrzeby dezynfekcji placów zabaw,
- ✓ transport środków ochrony osobistej i środków do dezynfekcji,
- ✓ wsparcie utrzymania operacyjności personelu medycznego i innych służb ratowniczych.

Bezpieczeństwo publiczne

W 2019 roku Gmina Gołdap przekazała środki finansowe na Fundusz Wsparcia Policji przy Komendzie Wojewódzkiej Policji z przeznaczeniem dla Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi w wysokości:

Tabela 48 środki finansowe przekazane przez Gminę Gołdap na Fundusz Wsparcia Policji przy Komendzie Wojewódzkiej Policji

Kwota udzielonej dotacji	Przeznaczenie dotacji	Wydatkowana kwota dotacji
14 400,00 zł	Zorganizowanie 40 patroli ponadnormatywnych (jeden patrol ponadnormatywny pełniony jest przez dwóch funkcjonariuszy Policji)	1 080,00 zł
4 080,00 zł	Pokrycie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostki	4 080,00 zł
20 000,00 zł	Dofinansowanie zakupu nieoznakowanego pojazdu terenowego typu SUV	20 000,00 zł
13 320,00 zł	Utrzymanie i funkcjonowanie Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi	11 415,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2019

W 2019 r. Gmina Gołdap przekazała środki finansowe na Wojewódzki Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, którego dysponentem jest Warmińsko- Mazurski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa strażnicy KP PSP w Gołdapi – III etap” w wysokości 30 000,00 zł.

Sprawy społeczne

Do Urzędu Miejskiego w 2020 r. wpłynęło jedno zawiadomienie o zgromadzeniu publicznym. Zgromadzenie odbyło się w dniu 21 października 2020 r. i miało na celu poparcie ogólnokrajowego protestu rolników.

Straż Miejska

Straż Miejska, będąca wydziałem Urzędu Miejskiego w Gołdapi, zadania realizowała w ścisłej współpracy z Komendą Powiatową Policji w Gołdapi i skupiała się głównie na:

- samodzielnych oraz wspólnych z funkcjonariuszami policji patrolach prewencyjnych;
- kontrolach porządkowych nieruchomości ze szczególnym uwzględnieniem wyposażenia nieruchomości w urządzenia służące do zbierania odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych;
- egzekwowaniu właściwego trzymania zwierząt domowych;
- wykonywaniu konwojów na potrzeby gminy;
- realizacji zgłoszeń interwencyjnych;
- współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie pomocy osobom bezdomnym i potrzebującym pomocy;
- innych działaniach prewencyjnych, np. z zakresu porządku w ruchu drogowym i eliminowania wśród dzieci i młodzieży zjawisk picia alkoholu i palenia tytoniu.

Gmina zapewnia mieszkańcom monitoring wizyjny na terenie miasta. Operatorzy monitoringu ściśle współpracowali z patrolami straży miejskiej i oficerami dyżurnymi miejscowej policji w zakresie bieżącego przekazywania informacji o stwierdzanych czynach zabronionych.

W roku 2019 stwierdzono wzrost ogólnej liczby ujawnionych wykroczeń w stosunku do roku 2018 o 120, przy czym nałożono na sprawców wykroczeń więcej mandatów karnych a skierowano mniej wniosków o ukaranie do sądu.

W roku 2020 stwierdzono spadek ogólnej liczby ujawnionych przez straż miejską wykroczeń w stosunku do roku 2019 o 91, nałożono na sprawców wykroczeń o 17 mniej mandatów karnych, do Sądu Rejonowego w Olecku skierowano taką samą ilość wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń.

8.2 Uwarunkowania wynikające z położenia, w tym zagrożenia naturalne

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap, zatwierdzonym Uchwałą Nr IX/63/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 3 lipca 2015 roku (zmienione Zarządzeniem Zastępczym z 31.05.2019 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego) określa obszary szczególnego zagrożenia powodzią i obszary osuwania się mas ziemnych. Obszarami tymi jest strefa zalewu dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – etap I, dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – rzeka Gołdapa. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy dotyczące prawa wodnego.

W granicach administracyjnych gminy występują także obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych. Oznaczenia punktowe dotyczą danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe. W granicach administracyjnych zaznaczono osuwiska zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 49 Wykaz osuwisk w Gminie Gołdap

Lp.	Numer ewidencyjny	Miejscowość	Wskazania zabezpieczające
1	N-34-69-A-b/2	Juchnajcie	Należy obsadzić obszar osuwiska roślinnością krzewiastą i drzewiastą
2	N-34-69-A-d/2	Boćwinka	Wskazane jest obsadzenie wylesionych połaci obiektu krzewami i drzewami
3	N-34-69-A-d/1	Boćwinka	Wskazane jest dolesienie i dokrzewienie pozbawionych roślinności połaci osuwiska
4	N-34-69-A-b/1	Juchnajcie	Należy obsadzić odsłonięte fragmenty osuwiska roślinnością krzewiastą i drzewami
5	N-34-69-B-b/2	Jurkiszki	Należy obsadzić obszar osuwiska roślinnością (krzewy i drzewa)
6	N-34-69-B-b/1	Galwiece	Należy dokrzewić i doleścić teren osuwiska

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

Pozostałe oznaczenia punktowe dotyczą osuwisk znajdujących się w Wojewódzkim Archiwum Geologicznym w Olsztynie, z uwagi na skalę opracowań lokalizacja osuwisk została oznaczona orientacyjnie.

Rejestracja osuwisk w województwie realizowana na potrzeby Katalogu Osuwisk przeprowadzona została w 1969 roku. Katalog zawiera materiał rejestracyjny dla województwa przedstawiony w formie tabelarycznej oraz mapy w skali 1:100 000. W granicach gminy oznaczono obszar o predyspozycjach do powstania różnego typu osuwisk. Większość obszarów określanych jest jako predysponowane do ruchu zboczy zachowuje stan równowagi dzięki zalesieniu.

Na terenie Gminy Gołdap zidentyfikowano również:

- A. obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, a są nimi następujące tereny
- zabudowy fermowa po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych – przekształcenia w kierunku działalności gospodarczej z zachowaniem reżimów ochrony środowiska oraz ochrony sąsiadującej zabudowy mieszkaniowej,
 - tereny byłej fermy w Botkunach – przekształcenie w kierunku zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności,
 - obszary dawnych wysypisk śmieci w mieście Gołdapi i w miejscowości Kośmidry – rekultywacja w kierunku leśnym,
 - tereny pokolejowe – przekształcenie w kierunku wielofunkcyjnym z możliwości zabudowy intensywnej (w tym wielorodzinnej),
 - terenów złóż kopalin, których eksploatacja została zaniechana – rekultywacja zgodna z kierunkiem wyznaczonym w dokumentacji geologicznej.
- B. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych - w granicach terenów zamkniętych obowiązują przepisy odrębne. Nie wyznaczono stref ochronnych dla istniejących terenów zamkniętych. Aktualny wykaz terenów zamkniętych na terenie gminy Gołdap zawiera poniższa tabela.

Tabela 50 Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Lp.	Obręb ewidencyjny	Nr działki
1.	miasto Gołdap 2	822/16
2.	miasto Gołdap 2	822/18
3.	miasto Gołdap 2	970/25
4.	Kozaki	3489
5.	Kozaki	3490
6.	Kozaki	3491
7.	Kozaki	3492
8.	Kozaki	3493
9.	Jabłońskie	116/5
10.	Jabłońskie	116/6
11.	Jabłońskie	117
12.	Jabłońskie	119/6
13.	Jabłońskie	119/11
14.	Jabłońskie	122/60

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap

W granicach administracyjnych miasta i gminy Gołdap nie wyznaczono obszarów problemowych.

8.3 Przestępczość

Do podstawowych elementów określających poziom życia mieszkańców powiatu gołdapskiego zaliczyć należy poczucie bezpieczeństwa, które warunkowane jest istniejącymi zagrożeniami oraz efektywnością działań instytucji powołanych do niwelowania zagrożeń.

Analiza zagadnienia bezpieczeństwa obejmuje przede wszystkim kwestie związane z przestępczością w powiecie, ilością zaistniałych wypadków na drodze. Dane w formie wykresów pochodzą z Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi. Wykrywalność ogólna jest z roku na rok wyższa i w 2020 roku wyniosła ponad 90%, co dało Komendzie Powiatowej Policji w Gołdapi I miejsce w województwie warmińsko – mazurskim. W 2020 roku funkcjonariusze KPP w Gołdapi interweniowali 4710 razy, z czego dwa razy częściej w mieście niż na wsi. Liczba wypadków i kolizji w stosunku do 2019 roku zmalała, a w ślad za tym liczba osób rannych i ofiar wypadków.

Tabela 51 Wykrywalność ogólna przestępstw

Wykrywalność ogólna		
	KPP Gołdap	Średnia w województwie
2017 r.	84,4%	71,8%
2018 r.	88,1%	75,4%
2019 r.	86,8%	75,8%
2020 r.	90,9%	75,7%

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

Tabela 52 Ilość interwencji

2019			2020		
Ogółem	Teren miejski	Teren pozamiejski	Ogółem	Teren miejski	Teren pozamiejski
4162	2843	1214	4710	3182	1528

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

Tabela 53 Zestawienie wybranych kategorii zagrożeń odnotowanych na terenie powiatu gołdapskiego

Lp.	Rodzaj zagrożenia	Ilość zdarzeń
1	Przekraczanie dozwolonej prędkości	142
2	Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	55
3	Nieprawidłowe parkowanie	53
4	Grupowanie się małoletnich zagrożonych demoralizacją	42
5	Dzikie wysypiska śmieci	39
6	Akty wandalizmu	14
7	Niewłaściwa infrastruktura drogowa	12
8	Znęcanie się nad zwierzętami	11
9	Wałęsające się bezpańskie psy	11

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców wdrożono w powiecie innowacyjne narzędzie identyfikacji zagrożeń – Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa, która pozwala na rzetelne i czytelne zidentyfikowanie oraz przedstawienie, w tym społecznościom lokalnym, skali i rodzaju zagrożeń oraz instytucji współodpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Mapa zagrożeń jest istotnym elementem procesu zarządzania bezpieczeństwem publicznym, realizowanym w partnerstwie społecznym i międzyinstytucjonalnym. Informacje prezentowane na mapach uwzględniają zarówno wybrane kategorie przestępstw i wykroczeń jak i zagrożenia, które w subiektywnym odczuciu mieszkańców negatywnie wpływają na ich poczucie bezpieczeństwa. Wśród społeczności lokalnej najczęstszym problemem okazała się jazda z nadmierną prędkością, a w następnej kolejności spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych.

Reasumując należy uznać, że podstawowe prawo i potrzeba każdego człowieka w zakresie bezpieczeństwa jest zaspokojona i ma decydujący wpływ na podniesienie jakości życia społeczności w powiecie gołdapskim.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Tabela 54 Ilość zaistniałych wypadków i kolizji drogowych

2019		2020	
Wypadki	Kolizje	Wypadki	Kolizje
29	22	189	121

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

Tabela 55 Liczba ofiar śmiertelnych i rannych w wypadkach drogowych

2019		2020	
Ofiary śmiertelne	Ranni	Ofiary śmiertelne	Ranni
5	3	36	26

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

Tabela 56 Stan bezpieczeństwa na drogach powiatu gołdapskiego w 2020 r.

2019		2020	
Przestępstwa drogowe	Nietrzeźwi kierujący	Przestępstwa drogowe	Nietrzeźwi kierujący
78	54	62	40

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

Tabela 57 Ilość nałożonych mandatów karnych

2019	2020
Ilość mandatów karnych	Ilość mandatów karnych
2811	2919

Źródło: Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027

9. Polityka społeczna

9.1 Beneficjenci pomocy, struktura powodów udzielania pomocy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi został powołany jako Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (M-GOPS) uchwałą Nr IX/44/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy z dnia 27 kwietnia 1990r. i jako jednostka budżetowa był podporządkowany Radzie Narodowej w Gołdapi.

Zarządzeniem Nr 2/90 Naczelnika Miasta i Gminy Gołdap z dnia 18 maja 1990r. nadano statut Ośrodkowi. W dniu 10 czerwca 1998r. Uchwałą Nr XXXII/236/98 Rady Miejskiej w Gołdapi w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta i Gminy w Gołdapi ujęto M-GOPS, jako wydział o nazwie: Ośrodek Pomocy Społecznej. Zgodnie z Uchwałą Nr XV/103/04 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 17 lutego 2004r. w sprawie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi OPS stał się jednostką organizacyjną gminy Gołdap nieposiadającą osobowości prawnej, której nadano REGON oraz NIP.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi realizuje zadania w szczególności w zakresie:

- pomocy społecznej;
- świadczeń wychowawczych (500+);
- świadczeń rodzinnych;
- zasiłków dla opiekuna;
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych;
- Karty Dużej Rodziny;
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- wsparcia rodziny;
- wsparcia kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem";
- rządowego programu "Dobry Start";
- inne zadania na podstawie uchwał rady miejskiej, zawartych umów i porozumień.

Pomoc i wsparcie w 2020 roku uzyskało 1964 osób, co stanowiło 10,04 % wszystkich mieszkańców gminy. Łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 88 osób w stosunku do roku 2019. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 67 rodzin. Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej, rodzaje świadczeń.

Tabela 58 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	746	2350
2014	750	2350
2015	884	2574
2016	844	2419
2017	804	2334
2018	744	2149
2019	796	2269
2020	729	1964

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 59 Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne: usługi opiekuńcze, domy pomocy społecznej, sprawienie pogrzebu, udzielenie schronienia, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, ośrodki wsparcia, praca socjalna	40572
świadczenia pieniężne	3396

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 60 Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	753	759	783	725	725	713	637
świadczenia pieniężne	458	467	415	359	321	343	499

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

W gminie Gołdap najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Tabela 61 Przyczyny udzielenia pomocy i wsparcia

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	Liczba rodzin ogółem
Ubóstwo	339
Bezrobocie	278
Niepełnosprawność	175
Długotrwała lub ciężka choroba	164
Potrzeba ochrony macierzyństwa	109
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: wielodzietność	84
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	36
Bezdomność	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne	27
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	5
Sytuacja kryzysowa	75
Zdarzenie losowe	1
Przemoc w rodzinie	3

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi realizuje zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym – świadczenie usług opiekuńczych, których głównym celem jest pomoc osobom starszym w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2020 roku z tej formy wsparcia korzystało 82 osoby. W związku z coraz bardziej zauważalnym i postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i zachodzącymi zmianami demograficznymi w roku 2019 Gmina Gołdap przystąpiła do realizacji programu "Opieka 75+", który ma na celu poprawę dostępności do usług opiekuńczych dla osób w wieku powyżej 75 roku życia.

Tabela 62 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2014	44
2015	44
2016	52
2017	53
2018	54
2019	64
2020	82

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 63 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2014	1 036 769,12 zł
2015	1 190 168,43 zł
2016	1 084 504,48 zł
2017	1 065 461,30 zł
2018	950 234,46 zł
2019	1 029 539, 24 zł
2020	1 174 748,45 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny, świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Tabela 64 Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w latach 2014-2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba asystentów rodziny w gminie	4	2	2	2	2	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	47	20	26	25	31	25	21

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 65 Liczba rodzin wspieranych i liczba osób objętych pracą asystenta rodziny w latach 2017-2020

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej				
Zasiłek stały				
Liczba osób	127	123	115	96
Kwota świadczeń w złotych	558 855	563 751	527 165	475652
Zasiłek okresowy				
Liczba osób	197	153	144	156
Kwota świadczeń w złotych	374 305	258 332	277 537	302184
Zasiłek celowy ogółem				
Liczba osób	236	274	241	400
Kwota świadczeń w złotych	132 808	117 096	196 692	395 094
w tym:				
Zasiłek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"/ od 2019 „Posiłek w domu i w szkole”				
Liczba osób	148	147	150	348
Kwota świadczeń w złotych	84 391	73 513	69 190	287280
Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej				
Posiłek świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"/ od 2019 „Posiłek w domu i w szkole”				
Liczba osób	647	650	628	532
Kwota świadczeń w złotych	346 291	353 831	355 345	163045
Schronienie				
Liczba osób	21	20	21	24
Kwota świadczeń w złotych	64 387	113 408	113 408	148179

Sprawienie pogrzebu				
Liczba osób	2	3	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4 493	5 744	0	0
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej				
Liczba osób	27	31	28	31
Kwota świadczeń w złotych	645 152	799 838	818 117	914835
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	25	31	25	21
Liczba asystentów rodziny	2	2	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	239 060	208 767	218 950	307567

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Świadczenia wychowawcze

Liczba pobierających w roku oceny świadczenie wychowawcze wyniosła 2282 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 862 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia wychowawczego wyniosła 22 096 766,07 i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 2 030 520 zł. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze w ciągu roku, kwoty świadczenia wychowawczego w ciągu roku.

Tabela 66 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego

Rok	Liczba rodzin
2017	1513
2018	1394
2019	1420
2020	2282

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 67 Świadczenia wychowawcze- kwota świadczeń

Rok	Wydatki
2017	15 117 987,00 zł
2018	14 232 978,00 zł
2019	17 931 846,00 zł
2020	22 096 766,07 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

W 2020 roku wydatki na świadczenia wychowawcze znacząco wzrosły w związku ze zmianą ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, która weszła w życie od 1 lipca 2019r. Świadczenie 500+ przyznawano na każde dziecko w rodzinie w wieku do 18 roku życia bez względu na sytuację dochodową rodziny. Liczba dzieci uprawnionych do otrzymania świadczenia wychowawczego w 2020 roku to 3814.

Świadczenia rodzinne

Średniomiesięczna liczba pobierających w 2020 roku zasiłek rodzinny wyniosła 600 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 113 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wyniosła 2 937 596,57 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 302 221,32 zł. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, jednorazowych dodatków z tytułu urodzenia się dziecka, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, liczby i kwoty świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnosprawnego dziecka, dla

osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, świadczeń alimentacyjnych.

Tabela 68 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

	Liczba rodzin						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	879	820	874	839	787	713	600

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 69 Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.

Rok	Kwota
2014	3 462 492,00 zł
2015	3 363 274,00 zł
2016	3 782 167,59 zł
2017	3 780 531,39 zł
2018	3 566 233,92 zł
2019	3 239 817,89 zł
2020	2 937 596,57 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 70 Liczba świadczeń

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń						
Świadczenia opiekuńcze	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny ogółem	6956	6913	6822	6720	6563	6240	5895
Świadczenie pielęgnacyjne	871	932	983	1053	1064	1052	1099
Specjalny zasiłek opiekuńczy	158	296	384	411	461	437	366
OGÓŁEM Świadczenia opiekuńcze	7986	8141	8189	8184	8088	7729	7360

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 71 Kwota świadczeń.

Wyszczególnienie	Kwota świadczeń						
Świadczenia opiekuńcze	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny ogółem	1 064 268,00	1 057 689,00	1 043 766,00	1 028 160,00	1 036 879,00	1 181 793,00	1 271 120,00
Świadczenie pielęgnacyjne	642 520,00	1 108 233,00	1 274 233,00	1 478 180,00	1 564 801,00	1 662 685,00	2 022
Specjalny zasiłek opiekuńczy	80 514,00	152 690,00	198 134,00	213 685,00	245 679,00	269 113,00	225 940,00
OGÓŁEM Świadczenia opiekuńcze	1 787 402,00	2 318 612,00	2 516 133,00	2 720 025,00	2 847 359,00	3 113 591,00	3 519 231,00

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Tabela 72 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba osób						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	360	352	349	333	301	283	262

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 73 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba osób						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	201	200	202	194	173	162	151

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 74 Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Kwota						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1 560 043,00	1 576 218,00	1 594 431,00	1 508 572,00	1 372 796,00	1 320 438,00	1 249 386,00

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 75 Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	649	613	614	558
Kwota świadczeń w złotych	1454183	1 371 989	1 322 265	1236266
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	178	185	188	158
Kwota świadczeń w złotych	23 836	26 128	26 395	20380

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Gołdap prowadzi działalność ośrodek wsparcia Środowiskowy Dom Samopomocy "Słoneczny Dom". Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek.

Tabela 76 Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
OŚRODKI WSPARCIA ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	47	47	47	47
Liczba osób korzystających	66	51	51	44
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	13	13	15
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	642 876	778 759	859 522	831 792

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Karta Dużej Rodziny

Uchwałą Nr XIX/144/2016 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 17 lutego 2016r. wprowadzono na terenie Gminy Gołdap Samorządowy Program dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny w Gołdapi. Program ma na celu:

- 1) umacnianie rodziny oraz wspieranie realizacji funkcji rodziny wielodzietnej;
- 2) poprawę warunków materialnych i wzmocnienie kondycji rodzin wielodzietnych;
- 3) ułatwienie dostępu do kultury, rekreacji i sportu oraz innych dóbr i usług na preferencyjnych warunkach.
- 4) Samorządowy Program skierowany jest do rodzin wielodzietnych (troje dzieci i więcej) zamieszkujących na terenie Gminy Gołdap, którym przysługuje prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny. Zasady przyznawania Karty Dużej Rodziny określone są w ustawie z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U.2019.1390). Dokumentem potwierdzającym prawo członka rodziny do korzystania z uprawnień wynikających z Programu jest Karta Dużej Rodziny o numerze początkowym 2818033.

Zakres uprawnień przysługujących członkom rodzin wielodzietnych:

- 1) Dom Kultury w Gołdapi: kino, imprezy, zajęcia i warsztaty z zastosowaniem 50% ulgi na obowiązujące ceny biletów;
- 2) Ośrodek Sportu i Rekreacji:
 - a) wstęp na pływalnię, siłownię, lodowisko Biały Orlik, korty tenisowe, wypożyczalnię łyżew, nart, sprzętu pływającego na Plaży Miejskiej z zastosowaniem 50% ulgi
 - b) bezpłatny udział w imprezach organizowanych przez OSiR za odpłatnością;
 - c) bezpłatny udział w zajęciach i sekcjach prowadzonych przez OSiR.
- 3) Gmina Gołdap: ponoszenie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z zastosowaniem 20% ulgi;
- 4) Partnerzy Programu (przedsiębiorcy) – na podstawie zawartego porozumienia z Burmistrzem Gołdapi:
 - a) Salon Fryzjerstwa Damsko-Męskiego GOGO Grzegorz Kozioł - 25% zniżki przy usłudze fryzjerskiej;
 - b) LUZ - BUS Hubert Radziwiłko - 15% zniżki w usłudze strzyżenia, 10% zniżki na pozostałe usługi fryzjerskie.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. 1 450 rodziny posiadają Kartę Dużej Rodziny. Z dniem 1 stycznia 2019 r. ustawodawca przyznał prawo do posiadania karty dużej rodziny rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu i wychowywali co najmniej troje dzieci. W związku z powyższym w roku 2020 jest znaczny wzrost ilości wydanych kart w stosunku do 2019 roku. Dodatkowym powodem występowania o kartę dużej rodziny jest uprawnienie posiadaczy do dużej bonifikaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego we własność. Szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań związanych z Kartami Dużej Rodziny przedstawia tabela.

Tabela 77 Liczba rodzin/osób którym przyznano Kartę Dużej Rodziny.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny	1450
2	Liczba osób posiadających Kartę Dużej Rodziny	4137
3	Liczba rodziców, którym przyznano Kartę Dużej Rodziny	2434
4	Liczba dzieci, którym przyznano Kartę	1703

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Teleopieka

Burmistrz Gołdapi 24 stycznia 2018r. zawarł umowę z Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego na dofinansowanie programu teleopieki nad seniorami. Gmina Gołdap jest jedną z 20 gmin naszego regionu, które realizują ten pilotażowy program.

Teleopieka to system przywoławczy działający w domu podopiecznego przez 24 godziny na dobę i 365 dni w roku. Osoba, która potrzebuje takiej pomocy, zostaje wyposażona w telefon, specjalny brelok, wisiorek lub bransoletkę z przyciskiem SOS. W razie zagrożenia i po naciśnięciu przycisku, uruchomione zostaje automatycznie połączenie w trybie głośnomówiącym z centrum monitoringu. Następnie operator zadecyduje o odpowiednim rodzaju interwencji. Taka forma usług opiekuńczych jest alternatywą dla pobytu osób starszych w zakładzie opiekuńczo-pielęgnacyjnym czy domu pomocy społecznej. Jest to również wsparcie dla rodzin osób mieszkających samotnie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi zajmował się rekrutacją osób do programu teleopieki, podpisywaniem dokumentów i załatwianiem wszelkich formalności. Do programu przystąpiła zakładana 20 osobowa grupa seniorów.

Tabela 78 Wyszczególnienie kosztów Teleopieki

Lp.	Wyszczególnienie/ rodzaj kosztu	Dotacja	Wkład własny	Razem
1	Opłata abonamentowa	0,00	7 680,00	7 680,00
2	Zakup telefonów stacjonarnych	0,00	0,00	0,00
3	Zakup telefonów komórkowych	0,00	0,00	0,00
4	Zakup ładowarki do telefonu	0,00	165,00	165,00
5	Ogółem	0,00	7 845,00	7 845,00

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Gołdapi funkcjonuje Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Członkowie Zespołu są odpowiedzialni za realizację zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy. Zespół kreuje politykę społeczną gminy w w/w zakresie. W 2015r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny opracował Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, który obowiązuje od 1 stycznia 2016r.

Wydatki na pomoc społeczną

Wydatki na pomoc społeczną z roku na rok zmieniają się. W 2020 duży wpływ na zmiany miała pandemia spowodowana COVID-19. Zauważalny jest minimalny spadek osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do 2019 roku. Widoczny jest wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego, zasiłku okresowego. Zwiększyła się ilość przyznanych świadczeń z programu „Posiłek w szkole i w domu”. Spowodowane było to nauką zdalną dzieci i młodzieży szkolnej, która nie mogła korzystać z posiłków w szkole. Kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej w 2020 r. nie zmieniły się i wynoszą: kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi obecnie 701 zł, natomiast na osobę w rodzinie 528 zł.

W roku 2020 umieszczono 6 osób w domach pomocy społecznej. 2 osoby w trakcie roku zmarły. Ogółem na koniec 2020 r. w DPS umieszczonych było 31 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi od 01 stycznia 2019r. do 31 grudnia 2020 r. realizował dwa projekty współfinansowane ze środków z EFS w ramach RPO W-M na lata 2014 - 2020.: "Fachowość i taktyka szansą na zatrudnienie" oraz projekt "Garncarska wioska". Dofinansowanie obu projektów to kwota 1 151 080,87 zł. Wsparciem objętych zostało ogółem 70 osób z obszaru rewitalizacji miasta Gołdap.

Od października 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi realizuje projekt współfinansowany ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014 - 2020 pn: „Wsparcie podopiecznych oraz pracowników OPS w Gołdapi w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19” - wartość projektu 226 541,25zł, kwota dofinansowania 215 214,18zł.

Celem projektu jest Wsparcie osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu przez OPS w Gołdapi, które w związku z epidemią COVID-19 wymagają świadczenia usług w miejscu zamieszkania oraz pracowników w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19

wywołanej wirusem SARS-CoV-2 oraz zwalczania skutków wystąpienia COVID-19 w okresie od października 2020 do marca 2021.

Grupę docelową stanowią 63 podopiecznych OPS objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz 9 pracowników OPS świadczących usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. W 2020 r. podjęto następujące zadania:

- ✓ Zakup środków ochrony osobistej i środków dezynfekujących dla każdego uczestnika projektu (maseczki, gogle, przyłbice, rękawiczki ochronne, fartuchy ochronne, płyny do dezynfekcji ciała i powierzchni).
- ✓ Pomoc psychologiczna dla osób świadczących usługi opiekuńcze oraz podopiecznych OPS (indywidualne konsultacje psychologiczne w formie dyżurów w OPS ora porad telefonicznych, podczas których udzielania jest pomoc psychologiczna dla osób potrzebujących).
- ✓ Zakup i dostarczenie posiłków podopiecznym objętym usługami opiekuńczymi. Zadanie obejmuje zakup i dostarczenie 63 posiłków dziennie przez okres projektu.
- ✓ W 2021 roku projekt będzie kontynuowany.

Ochrona zdrowia – placówki, oferta, dostępność, liczba udzielanych porad, lokalizacja i czas dojazdu zespołów ratownictwa medycznego

Mieszkańcy gminy Gołdap mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej zlokalizowanej na terenie całego powiatu gołdapskiego, która obejmuje leczenie oraz profilaktykę chorób, rehabilitację, a także zapewnienie opieki pielęgniarstwa, stomatologicznej, leczenie szpitalne, opiekę psychiatryczną oraz leczenie uzależnień. W powiecie działają dwa zakłady opieki zdrowotnej, których podmiotem prowadzącym jest Powiat Gołdapski: GoldMedica sp. z o. o. i Zakład Pielęgnacyjny – Opiekuńczy sp. z o. o.

GoldMedica sp. z o. o. w Gołdapi w 2020 r. funkcjonowała w następującej strukturze:

Oddziały szpitalne:

- I. Oddział chorób wewnętrznych,
- II. Oddział pediatriczny,
- III. Oddział chirurgii jednego dnia,
- IV. Izba Przyjęć.

Ambulatoryjne lecznictwo specjalistyczne

Poradnie działające przy GoldMedica sp. z o.o. w Gołdapi:

- 1) poradnia chirurgii ogólnej,
- 2) poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej, funkcjonująca w tych samych gabinetach co chirurgia ogólna,
- 3) poradnia ginekologiczno –położnicza,
- 4) poradnia neurologiczna,
- 5) poradnia podstawowej opieki zdrowotnej,
- 6) poradnia kardiologiczna, utworzona 15.03.2020 r.

Wymienione wyżej poradnie posiadają wspólny korytarz, poczekalnię oraz sanitariat, który został wyremontowany i spełnia warunki dla osób niepełnosprawnych. Poradnie zajmują pomieszczenia na parterze budynku administracji.

- 7) nocna i świąteczna opieka zdrowotna
- 8) ratownictwo medyczne – budynek pogotowia (realizowane w ramach umowy konsorcyjnej we współpracy z Wojewódzką Stacją Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie).

Pracownie specjalistyczne i laboratoria:

1. pracownia kardiologii nieinwazyjnej (bieżnia, Holter na potrzeby poradni i oddziału wewnętrznego)
2. pracownia rtg usytuowana na parterze budynku głównego szpitala na poziomie izby przyjęć szpitala,
3. pracownia usg (realizuje podmiot zewnętrzny na własnym aparacie na podstawie umowy zawartej z GoldMedica sp. z o.o. w Gołdapi. Badania usg kardiologiczne, ginekologiczne, dopplerowskie i ortopedyczne wykonują lekarze zatrudnieni przez spółkę).
4. dział fizjoterapii usytuowany w budynku głównym na wysokim parterze w sąsiedztwie z oddziałem chorób wewnętrznych z oddzielnym wejściem z zewnątrz. W dziale fizjoterapii realizowane są zabiegi z zakresu kinezyterapii, fizykoterapii i masażu.

5. Laboratorium analityczne -funkcjonuje w strukturze Spółki od 1 grudnia 2015 r. Zajmuje pomieszczenia obok poradni specjalistycznych. Docelowo planowane jest przeniesienie do pomieszczeń po byłej kuchni w budynku szpitala. W skład laboratorium wchodzi następujące pomieszczenia:
- a. punkt przyjęć materiału do badań,
 - b. pracownia diagnostyczna -hematologia i analityka ogólna,
 - c. pracownia biochemii klinicznej i immunochemii,
 - d. zmywalnia z destylatorem,
 - e. pomieszczenie administracyjne,
 - f. pokój socjalny,
 - g. szatnia i WC personelu,
 - h. poczekalnia.

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Gołdapi

Struktura organizacyjna Zakładu przedstawia się następująco:

- a) Zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy,
- b) Pielęgniarska domowa opieka długoterminowa domowa,
- c) Hospicjum domowe,
- d) Poradnia rehabilitacyjna,
- e) Dział fizjoterapii.

Do dyspozycji mieszkańców w zakresie zdrowia i promocji zdrowia pozostają jeszcze placówki POZ w Baniach Mazurskich, w Dubeninkach, w Żytkiejmach oraz w Grabowie:

Największym problemem w dostępie do opieki zdrowotnej dla mieszkańców są kolejki do lekarzy POZ i specjalistów, z uwagi na zbyt małą ich liczbę na terenie powiatu oraz zbyt niskie limity świadczeń przyznanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Programy profilaktyczne – szczepienia

Gmina od września 2017 roku realizuje program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktycznych szczepień przeciw meningokokom grupy B skierowany do mieszkańców Gminy Gołdap w latach 2017-2020”. Programem objęte są dzieci do 48 miesiąca życia, zamieszkałe na terenie Gminy Gołdap. W 2019 roku zaszczepionych zostało 158 dzieci na kwotę 62 034,52 zł. Od początku realizacji programu zaszczepiono 664 dzieci. W latach 2017-2019 Gmina Gołdap wydatkowała na realizację programu kwotę 326 464,60 zł, z czego 71 565,60 zł pochodziło z Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2019 roku rozpoczęto realizację programu polityki zdrowotnej pn. „Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie osób w wieku 65+ w Gminie Gołdap w latach 2019-2022”. Ze szczepień skorzystało 330 seniorów. Koszt zakupionych szczepionek ze środków gminy to 12 084,00 zł.

W latach 2017-2018 Gmina Gołdap realizowała program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie skierowany do osób po 65 roku życia mieszkańców Gminy Gołdap w latach 2017-2018”. Ze szczepień skorzystało 690 seniorów a koszt programu wyniósł 22 720 zł.

W 2019 roku Gmina Gołdap otrzymała wyróżnienie „Lider w zakresie profilaktyki grypy” przyznane przez Fundację „Nadzieja dla Zdrowia” w ramach Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy.

Rehabilitacja medyczna schorzeń kręgosłupa i narządów ruchu wśród mieszkańców Gminy Gołdap

W 2019 roku Gmina Gołdap rozpoczęła projekt, którego celem jest zahamowanie lub ograniczenie skutków procesów chorobowych dotyczących układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej u osób z dolegliwościami bólowymi kręgosłupa wśród 120 mieszkańców gminy Gołdap (42 kobiet, 78 mężczyzn), będących w wieku aktywności zawodowej, poprzez wdrożenie „Programu Polityki Zdrowotnej dla mieszkańców woj. warmińsko-mazurskiego w wieku aktywności zawodowej na lata 2017 – 2021 w zakresie rehabilitacji medycznej schorzeń kręgosłupa oraz narządów ruchu”.

Gmina Gołdap na projekt „Rehabilitacja medyczna schorzeń kręgosłupa i narządów ruchu wśród mieszkańców Gminy Gołdap” pozyskała środki z RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w wysokości 391 560,00zł, w tym 351 526,00zł stanowią środki europejskie, 40 034,00zł dotacja celowa z budżetu krajowego. Łącznie pozyskane dofinansowanie wynosi 94,68% wartości projektu. Uczestnicy projektu korzystają z edukacji zdrowotnej, uczestniczą w rehabilitacji medycznej oraz działaniach terapeutycznych. Projekt jest kontynuowany w 2020 roku.

9.2 Gospodarka mieszkaniowa i komunalna – opis stanu zasobów mieszkaniowych, w tym technicznych, energetycznych i dostępności

Mieszkaniowym zasobem Gminy Gołdap zarządza Administracja Domów Mieszkalnych w Gołdapi Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Konstytucji 3 Maja 3, 19-500 Gołdap, która powstała 1 września 1998 roku.

Na koniec 2020 roku gmina gospodarowała 273 lokalami, w tym: 237 lokalami mieszkalnymi, 33 lokalami socjalnymi i 3 lokalami tymczasowymi, w tym:

- 52 lokale w 15 budynkach stanowiących 100% własność gminy;
- 2213 lokali w 69 budynkach Wspólnot Mieszkaniowych.

W 2020 roku koszty remontu gminnego zasobu mieszkaniowego wyniosły 277 958,04 zł i były nieznacznie wyższe niż w roku 2019.

Wykonano między innymi:

- instalację centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej w 13 lokalach w budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Armii Krajowej 34, który został podłączony do miejskiej sieci ciepłowniczej;
- wymianę ław kominarskich Skoczne 3, udrożnienie przewodów kominowych ul. Kościuszki 8 i Skoczne 3, remont kominów ul. Partyzantów 5 i Skoczne 3, montaż wkładu kominowego ul. Okrzei 8 m²;
- remont pokrycia dachowego Grabowo 27 i Niedrzwica 24;
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej ul. Partyzantów 5 m 3, ul. Mazurska 20 m², ul. Jaćwieska 19 m 4, ul. Gumbińska 1 m²;
- wymianę instalacji wodociągowej i wodomierza Pietraszki 4;
- rozbiórkę pieców i trzonów kuchennych w 7 lokalach, przełączenie pieca centralnego ogrzewania ul. E. Plater 5 m 4, wentylację ul. 11 listopada 10 m²;
- prace ogólnobudowlane ul. Tatyży 9 m 7, ul. Dolna 11 m²;
- przeglądy i kwartalne czyszczenie przewodów kominowych w budynkach gminnych, przeglądy instalacji i urządzeń gazowych w lokalach gminnych;
- program prac konserwatorskich oraz opinię o stanie technicznym budynku ul. Mazurska 11,
- opinię mykologiczną ul. Jaćwieska 19 m 6.

Z gminnego programu odpracowywania długów komunalnych (alternatywnej formy spłaty zadłużenia czynszowego w formie świadczeń rzeczowych) w 2020 roku skorzystały 2 osoby. Wysokość odpracowanego zadłużenia wyniosła 3 042,00 zł. Rok wcześniej z takiej możliwości skorzystały 4 osoby odpracowując zadłużenie wysokości 13 657,50 zł.

W 2020 roku przyznano sześciu rodzinom mieszkania komunalne. Mieszkania zostały pozyskane po zwolnieniu przez dotychczasowych najemców, o 3 mniej w stosunku do roku 2019.

Ze względu na panującą pandemię nie realizowano eksmisji.

Liczba rodzin jedno i wieloosobowych oczekujących na mieszkanie komunalne na dzień 31.12.2020 roku to 70. Liczba ta zmalała o 8 w stosunku do roku poprzedniego. Kwalifikacja rodzin odbywa się na podstawie złożonych wniosków o przydział lokalu mieszkalnego/socjalnego. Kwalifikacji dokonuje pod koniec danego roku Społeczna Komisja Mieszkaniowa.

W 2020 roku nie powiększono zasobu mieszkań komunalnych.

Cmentarze komunalne

Gmina Gołdap jest właścicielem cmentarzy komunalnych położonych w Gołdapi przy ul. Gumbińskiej, ul. Cmentarnej i ul. Zadumy oraz w Grabowie przy drodze wojewódzkiej nr 650. Na cmentarzu przy ulicy Zadumy sąsiadującym z cmentarzem przy ulicy Gumbińskiej jest także dom przedpogrzebowy oraz budynek administracyjny. Cmentarzami administruje Administracja Domów Mieszkalnych w Gołdapi Spółka z o.o.

10. Edukacja i wychowanie

10.1 Sieć placówek oświatowych

Gmina Gołdap jako organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe jest zobowiązana do realizacji zadań oświatowych, do których w szczególności należą (art. 10 ust. 1 ustawy Prawo Oświatowe):

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351), i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych;
- wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

W 2020 roku w Gmina Gołdap była organem prowadzącym dla placówek oświatowych:

- 1) Przedszkola Samorządowego Nr 1;
- 2) Szkoły Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Gołdapi;
- 3) Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gołdapi
- 4) Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Tadeusza Kościuszki;
- 5) Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Noblistów Polskich
- 6) Szkoły Podstawowej w Pogorzeli
- 7) Szkoły Podstawowej im. Michała Kajki w Grabowie
- 8) do 31 sierpnia 2020 r. Szkoły Podstawowej w Jabłońskich od września 2020 stała się szkołą filialną Szkoły Podstawowej nr 5.

Wydatki budżetowe na oświatę i wychowanie wyniosły łącznie 34 688 687,58 zł, w tym wydatki majątkowe - 3 532 939,49 zł. Z subwencji oświatowej pokryto wydatki w kwocie 15 444 385,00 zł (44,53%) środki z dotacji w kwocie 777 542,00 zł stanowiły 2,24% udziału w wydatkach ogółem. Udział środków budżetu gminy w wydatkach ogółem na oświatę i wychowanie stanowił 53,23 %.

Na terenie gminy funkcjonują również publiczne placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest:

1. Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap
 - Szkoła Podstawowa w Galwiciach
 - Szkoła Podstawowa w Boćwinie.
2. Centrum Kształcenia i Wychowania
 - Szkoła Podstawowa dla Dorosłych.

Ponadto funkcjonowały placówki niepubliczne:

- Przedszkole „Bajka”
- Przedszkole „U Kubusia Puchatka”
- Przedszkole „Zuchowa Przygoda”
- Domowy Punkt Przedszkolny "Nibylandia"
- Żłobek "Radosne skrzaty" w 2 lokalizacjach oraz zostało utworzone Przedszkole Niepubliczne „Radosne Skrzaty”
- Żłobek „Bajka”,

We wrześniu 2020 roku naukę we wszystkich szkołach rozpoczęło 2494 uczniów.

Tabela 79 Liczba oddziałów i wychowanków w placówkach prowadzonych przez Gminę Gołdap w roku szkolnym 2019/2020r.

Nazwa placówki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów w oddziale (dla kraju=18; 15 na wsi, 20 w mieście) wg stanu na 2020r.
Przedszkole Samorządowe nr 1 w Gołdapi	8	197	8	196	24,5
Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika	27	492	26	477	18,34
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gołdapi	16	260	16	259	16,19
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Gołdapi	35	753	34	724	21,29
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Noblistów Polskich w Gołdapi	18	257	18	297	16,5
Szkoła Podstawowa w Pogorzeli	9	78	9	77	8,55
Szkoła Podstawowa im. Michała Kajki w Grabowie	13	174	13	168	12,92
Szkoła Podstawowa w Jabłońskich	7	34	0	0	0
Razem	133	2245	124	2198	17,75

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020, Informacja o stanie oświaty 2019/2020

W celu zobrazowania proporcji uczęszczających dzieci do placówek prowadzonych przez inne podmioty, poniżej statystyka:

Tabela 80 Liczba placówek i dzieci prowadzone przez inne podmioty

Placówki	liczba dzieci	Liczba uczniów	Razem uczniów	Liczba oddziałów
	Oddziały przedszkolne I	I-VIII SP		
Szkoły podstawowe (FRRG oraz OHP)	30	117	147	22
Przedszkola niepubliczne	120	0	120	8
RAZEM	150	117	267	30

Źródło: Informacja o stanie oświaty 2019/2020

Spośród wszystkich dzieci uczęszczających do przedszkola w 2019r., aż dla 16,5% dzieci rodzice wybierali placówki niepubliczne. Jednocześnie aż 9,8% sześciolatków realizowało przygotowanie przedszkolne w placówce niepublicznej

Do jednej klasy (oddziału) uczęszczało w 2020 r. średnio 17,75 uczniów/wychowanków. Najwięcej w Przedszkolu Samorządowym Nr 1 w Gołdapi – 24,5 wychowanków w oddziale, najmniej w Szkole Podstawowej w Pogorzeli – 8,55 uczniów w klasie.

Tabela 81 Uczniowie korzystający z zajęć na podstawie orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej w roku szkolnym 2019/2020r.

Szkoła	Liczba uczniów korzystających z zajęć na potrzeby orzeczenia lub opinii	% uczniów w szkole
Przedszkole Samorządowe nr 1	16	8,12
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika	65	13,21
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gołdapi	81	31,5
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Gołdapi	169	22,44
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Noblistów Polskich	68	26,46
Szkoła Podstawowa w Pogorzeli	25	32,05
Szkoła Podstawowa im. Michała Kajki w Grabowie	36	13,85
RAZEM	460	21,09

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

W szkołach prowadzonych przez Gminę Gołdap uczy się 460 uczniów, których potrzeby wsparcia psychologiczno-pedagogicznego usankcjonowane są orzeczeniem lub specjalistyczną opinią.

Dane nie obejmują uczniów zdiagnozowanych przez nauczycieli i szkolnych pedagogów.

Największy odsetek dzieci uczy się w Szkole Podstawowej w Pogorzeli, najmniejszy jest w przedszkolu.

W szkołach zatrudniano łącznie 260 nauczycieli. Na jednego nauczyciela przypadało średnio 9,29 uczennic i uczniów (średnia krajowa to 12). W stosunku do roku poprzedniego liczba zatrudnionych nauczycieli wzrosła o 18.

Tabela 82 Liczba nauczycieli zatrudnionych w placówkach prowadzonych przez Gminę Gołdap w roku szkolnym 2019/2020r.

Nazwa placówki	Bez stopnia	Stażyści	Kontraktowi	Mianowani	Dyplomowani	Razem
Przedszkole Samorządowe nr 1	0	1	6	4	6	17
Szkoła Podstawowa 1	0	1	7	8	42	58
Szkoła Podstawowa 2	0	5	7	5	25	42
Szkoła Podstawowa 3	0	2	15	15	35	67
Szkoła Podstawowa 5	0	5	4	8	22	39
Szkoła Podstawowa Pogorzel	0	0	2	5	8	15
Szkoła Podstawowa Grabowo	0	1	2	4	15	22
Razem	0	15	43	49	153	260

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Zgodnie z ogólnokrajowym trendem największą grupę stanowią nauczyciele z najwyższym stopniem awansu zawodowego - nauczyciele dyplomowani.

Koszt utrzymania placówek

Tabela 83 Koszt utrzymania ucznia w szkołach w roku szkolnym 2019/2020r.r.(w zł)

Placówka	Koszt kształcenia 1 ucznia
Przedszkole Samorządowe nr 1	10278,83
Szkoła Podstawowa 1	10114,73
Szkoła Podstawowa 2	9786,09
Szkoła Podstawowa 3	7491,11
Szkoła Podstawowa 5	14970,69
Szkoła Podstawowa Pogorzel	16197,12
Szkoła Podstawowa Grabowo	13958,64
Szkoła Podstawowa Jabłońskie	19754,36

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Największy koszt utrzymania ucznia występuje w małych szkołach wiejskich (Pogorzel, Grabowo). Główną przyczyną jest stosunkowo niewielka liczba uczniów, którym należy zorganizować jednolite warunki nauki (np. realizacja podstawy programowej, zapewnienie infrastruktury).

Dotacje przekazane w 2020 roku placówkom oświatowym prowadzonym przez inne podmioty niż gmina to 3 835 196,61 zł, z czego 55,52 % to wydatki na prowadzenie szkół, dla których organem prowadzącym jest Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap.

Prace remontowe w placówkach prowadzonych przez Gminę Gołdap

Tabela 84 Remonty i inwestycje w placówkach szkolnych w roku szkolnym 2019/2020r.

Lp.	Szkoła	Remonty i inwestycje (środków własne/gmina)	Środki pozyskane ze źródeł niepublicznych	Razem
1.	Przedszkole Samorządowe Nr 1	16 300,00 zł	32 642,42 zł	48 942,42 zł
2.	Szkoła Podstawowa 1	43 750,00 zł	8 482,20 zł	52 232,20 zł
3.	Szkoła Podstawowa 2	31 200,00 zł	62 713,00 zł	93 913,30 zł
4.	Szkoła Podstawowa 3	100 000,00 zł	12 000,00 zł	112 000,00 zł
5.	Szkoła Podstawowa 5	5 000,00 zł	20 000,00 zł	25 000,00 zł
6.	Szkoła Podstawowa Pogorzel	7 500,00 zł	1 710,00 zł	8 210,00 zł
7.	Szkoła Podstawowa Grabowo	79 000,00 zł	9 400,00 zł	88 400,00 zł
8.	Szkoły prowadzone przez FRRG	10 500,00 zł	0,00 zł	10 500,00 zł
9.	Razem	292 250,30 zł	146 947,62 zł	439 197,92 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 85 Realizowane programy rządowe w szkołach gminnych w 2020r.

Program	Kwota	Pozyskana kwota	Źródło
„Aktywna Tablica”	17 500,00zł	14 000,00zł	MEN
Adaptacja pomieszczeń na lekcyjne w SP1 i SP2	20 000,00 zł	20 000,00 zł	MEN
Zakupu sprzętu przydatnego do prowadzenia zajęć na odległość- dodatek dla nauczycieli + zakup sprzętu dla szkół	100 500,00 zł	100 500,00 zł	MEN
Dofinansowanie pracowni przedmiotowych	47 990,00 zł	47 990,00 zł	MEN
Wyprawka szkolna (niepełnosprawni ZPEW, LO, ZSZ)	4 273,65 zł	4 273,65 zł	MEN
Podręczniki i materiały edukacyjne	193 963,03 zł	193 963,03 zł	MEN
Zdalna Szkoła i Zdalna Szkoła+ (tablety i laptopy z dostępem do internetu do nauki i pracy zdalnej	194299,00 zł	194299 zł	CPPC
RAZEM	633 959,58 zł	603 025,68 zł	

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Wszystkie szkoły uczestniczą w programach dla szkół Owoce i warzywa w szkole oraz Szklanka mleka (od września 2018 to program dla szkół prowadzony przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa).

Dowóz uczniów do szkół

Dowóz uczniów do placówek oświatowych zabezpiecza organ prowadzący na podstawie list uczniów przekazywanych (i comiesięcznie aktualizowanych) przez dyrektorów szkół. Ponadto zadaniem własnym gminy jest zapewnienie transportu uczniom niepełnosprawnym.

Tabela 86 Koszt dowozu uczniów do placówek oświatowych w roku szkolnym 2019/2020r.

Rodzaj kosztów	Koszty rocznie
Zakup biletów miesięcznych	183 895,86 zł
Zwrot kosztu transportu osób niepełnosprawnych	9 187,07 zł
Szacunkowy koszt utrzymania busa przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	17 166,49 zł
Porozumienie z ZPEW w Gołdapi- transport uczennicy do ŚDS w Elku od XI.2019 r.	594,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Wyniki uzyskane w ogólnopolskich egzaminach

Postępy edukacyjne uczniów bada się między innymi za pomocą egzaminów zewnętrznych. Poniżej tabele przedstawiające wyniki z egzaminów w szkołach prowadzonych przez Gminę Gołdap.

Egzaminy ósmoklasisty

Według informacji podanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną w 2021 r. do egzaminu ósmoklasisty w gminie Gołdap przystąpiło 185 uczniów VIII klas szkół podstawowych. Wyniki egzaminów w 2021r. z poszczególnych przedmiotów w gminie Gołdap były do wyników osiągniętych w powiecie gołdapskim i w województwie warmińsko-mazurskim (powiat gołdapski- j. polski 58%, matematyka – 43%, j.angielski-59%, województwo - j. polski 56,09%, matematyka – 42,04%, j.angielski-60,93%,

Tabela 87 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie Gołdap wg danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży

Przedmiot	Liczba zdających		Wynik średni (%)		odchylenie standardowe (%)	
	Miasto Gołdap	Obszar wiejski	Miasto Gołdap	Obszar wiejski	Miasto Gołdap	Obszar wiejski
Język polski	151	34	59	57	18	15
matematyka	151	34	43	45	22	23
Język angielski	149	33	61	60	28	26

Źródło https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1526

Tabela 88 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie Gołdap wg szkół

Nazwa szkoły	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	liczba zdających	Wynik średni (%)	liczba zdających	Wynik średni (%)	liczba zdających	Wynik średni (%)
Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi Im. Mikołaja Kopernika w Gołdapi	50	54	50	42	49	61
Szkoła Podstawowa Nr2 Im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gołdapi	20	63	20	44	19	50
Szkoła Podstawowa Nr 3 Im. Tadeusza Kościuszki w Gołdapi	66	62	66	44	66	68
Szkoła Podstawowa Nr 5 Im. Noblistów Polskich w Gołdapi	15	51	15	42	15	45
Szkoła Podstawowa Im. Michała Kajki w Grabowie	14	67	14	64	14	74
Szkoła Podstawowa w Pogorzeli	9		9		9	
Szkoła Podstawowa w Boćwinie	3		3		3	
Szkoła Podstawowa w Galweciach	8		8		7	

Źródło: https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1774

Egzamin maturalny

Do egzaminu maturalnego w 2021 r. przystąpiło 114 osób uczących się w gminie Gołdap, natomiast zdało 71,7% abiturientów (nie uwzględniono egzaminu poprawkowego).

Tabela 89 Wyniki egzaminów maturalnych w gminie Gołdap w 2021r.

Szkoła	dla całego egzaminu dojrzałości		
	Otrzymali świadectwo dojrzałości - liczba	Liczba zdających, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów wymaganych	Zdawalność (%)
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA PAWŁA II	56	61	92
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE ZAOCZNE MAZURSKO-PODLASKIEGO CENTRUM EDUKACJI	1	7	
TECHNIKUM	24	45	53

Zródło: https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1773:2021-07-05-07-40-19&catid=3:organizacyjnemat

Zdawalność egzaminu maturalnego w gminie Gołdap była większa (92%) w przypadku Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II niż w powiecie gołdapskim (72%), oraz większa od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego (71,6%) – (nie uwzględniono egzaminu poprawkowego). W Przypadku Technikum wskaźnik zdawalność egzaminu maturalnego był mniejszy niż w powiecie gołdapskim i dla województwa.

Na terenie Gminy Gołdap zlokalizowane są również szkoły ponadpodstawowe.

Największą szkołą jest Zespół Szkół Zawodowych w Gołdapi, w skład której wchodzi:

1. Technikum w Gołdapi - jest to pięcioletnia szkoła na podbudowie szkoły podstawowej kształcąca w zawodach:
 - technik logistyk
 - technik spedytor
 - technik informatyk
 - technik organizacji turystyki
 - technik żywienia i usług gastronomicznych
 - technik mechanik
 - technik handlowiec
 - technik ekonomista
 - technik pojazdów samochodowych

- Branżowa Szkoła I stopnia - jest to trzyletnia szkoła ponadpodstawowa kształcąca w zawodach: sprzedawca
- mechanik pojazdów samochodowych
- kucharz
- ślusarz
- klasa wielozawodowa: stolarz, murarz- tynkarz, fryzjer, elektryk, monter instalacji sanitarnych i innych

Po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia i zdaniu egzaminu z kwalifikacji absolwent uzyska wykształcenie zasadnicze branżowe. Możliwością jest kontynuowanie nauki w szkole branżowej II stopnia.

2. Branżowa Szkoła II stopnia - jest to dwuletnia szkoła na podbudowie Branżowej Szkoły I stopnia kształcąca w systemie stacjonarnym i zaocznym w zawodach:
 - technik handlowiec
 - technik pojazdów samochodowych
 - technik żywienia i usług gastronomicznych

Po ukończeniu szkoły II stopnia i po zdaniu egzaminu z zakresu drugiej kwalifikacji, absolwent uzyska wykształcenie średnie branżowe oraz dyplom technika. Najważniejszym aspektem szkoły branżowej II stopnia jest możliwość zdawania egzaminu maturalnego.

3. Szkoła Policealna nr 1 w Gołdapi - jest to szkoła o 1 lub 2 letnim cyklu kształcenia, kształcąca w systemie zaocznym w następujących zawodach:

- technik administracji (2 lata)
- florysta (1 rok)

Naukę w Szkole Policealnej mogą rozpocząć absolwenci Liceum Ogólnokształcącego, Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych lub Technikum. Po jej ukończeniu uzyskują tytuł technika lub specjalisty w wybranej dziedzinie.

Naukę w szkołach ponadpodstawowych można także kontynuować w:

1. Liceum Profilowane, mieści się w Zespole Szkół Zawodowych w Gołdapi, ul. Jaćwieska 14, 3-letnie, kierunki szkolenia: socjalny, ekonomiczno-administracyjny, usługowo-gospodarczy,
2. Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Gołdapi, ul. Księdza Popiełuszki 2. Historia szkoły w Gołdapi sięga 14 sierpnia 1950 r. Początkowo w Gołdapi istniała Państwowa Szkoła Ogólnokształcąca, która w styczniu 1953 r. przekształciła się w Liceum Ogólnokształcące 18 października 2007 r. szkoła obchodziła uroczystości z okazji nadania jej imienia Jana Pawła II.

11. Kapitał społeczny

11.1 Aktywność obywatelska, liczba i działalność organizacji pozarządowych

Aktywność obywatelska może wyrażać się udziałem w wyborach, w sprawowaniu władzy na wszystkich szczeblach, w poparciu dla działań władz lub w różnych formach protestu, w indywidualnym tworzeniu społeczeństwa obywatelskiego (np. zakładania stowarzyszeń), w działaniach jednorazowych i długofalowych, lokalnych i obejmujących całe społeczeństwo.

Frekwencja w wyborach

W kryterium „aktywność obywatelska” wzięto pod uwagę frekwencję w ostatnich wyborach samorządowych w 2018 roku, do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polski w 2019 r, do Parlamentu Europejskiego w 2019r. oraz prezydenckich w 2020 roku.

Tabela 90 Frekwencja w wyborach w latach 2018-2020

Frekwencja	wybory			
	samorządowe 2018 r.	do Sejmu i Senatu 2019 r.	do Parlamentu Europejskiego 2019 r.	prezydenckie 2020 r. (II tura)
Polska	48,83%	61,74%	45,68%	68,18%
województwo warmińsko- mazurskie	46,40%	53,61%	37,25%	62,14%
powiat gołdapski	50,18%	46,42%	32,27%	56,60%
Gmina miejski-wiejska Gołdap	49%	47,75%	33,54%	57,68%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Frekwencja wyborcza w Gminie Gołdap w wyborach samorządowych 2018 była niższa niż w powiecie gołdapski, natomiast wyższa niż w woj. warmińsko-mazurskim i Polsce. W kolejnych wyborach frekwencja w gminie była niewiele wyższa niż w powiecie gołdapskim, natomiast niższa niż w województwie warmińsko-mazurskim i Polsce. Największa frekwencja miała miejsce podczas wyborów prezydenckich w 2020 r. (57,68% uprawnionych do głosowania).

Analizując ostatnie wyniki lokalne, 7673 z 14624 uprawnionych (49%), zagłosowała w wyborach samorządowych. W pierwszej turze wyborów samorządowych na burmistrza gminy oddało głos 4157 wyborców (tj. 54,78%)

Budżet obywatelski

Budżet obywatelski to forma uczestnictwa mieszkańców w podejmowaniu decyzji dotyczących lokalnych spraw, najbliższego otoczenia. Każdy mieszkaniec może decydować na jaki cel zostaną wydane pieniądze stanowiące część gminnego budżetu. W budżecie gminy Gołdap na realizację zadań w ramach budżetu obywatelskiego wyodrębniono kwotę 150 000,00 zł z podziałem na projekty realizowane na obszarze miejskim w kwocie 100 500,00 zł i na obszarze wiejskim 49 500,00 zł. Pierwszą edycję budżetu obywatelskiego w gminie Gołdap zorganizowano w roku 2017 (nabór ogłoszono w listopadzie 2016 roku). W pierwszej edycji, w której do dyspozycji było 100 000,00 zł bez podziału na obszar, zwyciężył projekt „Lekarze specjaliści dla gołdapien”. W drugiej edycji na terenie miejskim zrealizowano inwestycję „Plac zabaw Hasanka w parku przy ul. Wojska Polskiego”, na terenie wiejskim „Stworzenie zaplecza sanitarno-gospodarczego w pobliżu boiska i placu zabaw w Kośmidrach”. Zwycięskim projektem podczas trzeciej edycji na terenie miejskim było zadanie „Stworzenie na Osiedlu I terenu sportowo-rekreacyjnego”, na terenie wiejskim „Siłownia zewnętrzna we wsiach: Skoczno, Kozaki, Górne i Galwicie”. Projekt, który zdobył najwięcej głosów mieszkańców w czwartej edycji realizowany na terenie miejskim to „Budowa rowerowego placu zabaw typu pumptrack”, na terenie wiejskim to „Przebudowa i modernizacja placów zabaw w miejscowościach Babki i Żelazki”. W piątym naborze na terenie miejskim głosami mieszkańców zrealizowano inwestycję „Bezpieczne

przejścia dla pieszych – bezpieczny bo widoczny”, zaś na terenie wiejskim projekt pod nazwą „Plac zabaw i siłownia Kowalki aktywnie”. W zgłaszaniu propozycji do budżetu obywatelskiego oraz w głosowaniu na zadania mogą brać udział mieszkańcy Gminy Gołdap.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Podstawowym dokumentem, który określa cele, zasady oraz formy współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi jest corocznie aktualizowany i uchwalany przez Radę Miejską program współpracy. Dodatkowo w sierpniu 2019 roku Rada Miejska w Gołdapi przyjęła uchwałę nr XIII/115/2019 „Wieloletni program współpracy Gminy Gołdap z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2020-2022”. Na podstawie ww. programów ogłaszane są otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji. Współpraca między Gminą Gołdap a organizacjami przybiera także formy pozafinansowe np. możliwość korzystania przez organizacje z obiektów gminnych przy prowadzonych inicjatywach, wydarzeniach czy promocja działań organizowanych przez lokalne organizacje pozarządowe na stronie internetowej: www.goldap.pl oraz w „Informatorze Gołdapskim”.

Zgodnie z GUS BDL w Gminie Gołdap działa 81 stowarzyszeń/ fundacji/ organizacji społecznych, (brak informacji o aktywnie działających)

Tabela 91 Wskaźniki GUS dotyczące udziału fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne

fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	2015	2016	2017	2018	2019	2020
nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	2	3	3	0	2	0
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3,53	3,84	4,04	3,81	4,07	4,05
udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej (%)	4,1	4,5	4,6	4,3	4,4	4,3
fundacje	6	11	12	12	15	15
stowarzyszenia i organizacje społeczne	66	67	70	65	67	66

Źródło: GUS, na podstawie Banku Danych Lokalnych

Aktywność w sektorze pozarządowym obrazuje wskaźnik liczba zarejestrowanych fundacji i stowarzyszeń na terenie danej gminy, w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W Gminie Gołdap w 2020 roku wskaźnik ten wynosił 4,05 i był zbliżony do wartości osiągniętych na przestrzeni lat 2017 i 2019. Natomiast wskaźnik udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej utrzymuje się na przestrzeni lat 2015-2020 na zbliżonym poziomie.

W analizie zostały ponadto uwzględnione środki przekazywane organizacjom przez gminę miejską Gołdap na realizację zadań publicznych. Ich wymiar pokazuje jakie warunki dla obywatelskiej aktywności stwarzają lokalne władze.

Tabela 92 Wykaz dotacji przyznanych w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa oferenta	Wysokość przyznanego dofinansowania
Wypoczynek dzieci i młodzieży			
1.	Obóz harcerski w Bieszczadach.	Stowarzyszenie „Emerytowanych Policjantów” w Gołdapi	5000,00 zł (Organizacja zrezygnowała z otrzymanej dotacji. Rozwiązano zawartą umowę).
Organizacja spotkań edukacyjnych			
1.	Zielona szkoła marzeń	Fundacja Uskrzydleni – Wspieramy Kreatywnie	1 500,00 zł
Upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, artystycznych, spektakli, konkursów i wystaw			
3.	Świąteczny Koncert Finałowy – warsztaty muzyczne.	Fundacja Uskrzydleni - Wspieramy Kreatywnie	3 000,00 zł
4.	Gołdap - moja mała Ojczyzna - 450lecie Gołdapi.	Stowarzyszenie „Szkoła pod lasem”	2 500,00 zł
5.	Sztafeta 11.11.11.11.	Stowarzyszenie „Partnerstwo Sztuk”	4 800,00 zł
6.	Teatr dla każdego.	Stowarzyszenie „Emerytowanych Policjantów” w Gołdapi	1 700,00 zł (Organizacja zrezygnowała z otrzymanej dotacji. Rozwiązano zawartą umowę).
7.	Międzynarodowy Plener Artystyczny „Północne światło Mazur - 450 lat Gołdapi”.	Stowarzyszenie „Gołdapski Fundusz Lokalny”	8 000,00 zł
Rozwój wspólnot i społeczności lokalnych			
8.	Rozwój i rozszerzenie działalności GUTW.	Gołdapski Uniwersytet Trzeciego Wieku	9 000,00 zł (Organizacja zrezygnowała z otrzymanej dotacji. Rozwiązano zawartą umowę).
9.	Aktywizacja i integracja seniorów poprzez organizację wydarzeń w klubie seniora.	Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Gołdapi	9 000,00 zł
Wspieranie 1 upowszechnianie kultury fizycznej			
10.	Organizacja imprez sportowych w Gołdapi w ramach kalendarza imprez sportowych szkolnego związku sportowego.	Gołdapski Szkolny Związek Sportowy	13 600,00 zł
Promocja i organizacja wolontariatu			
11.	Aktywny wolontariat	Stowarzyszenie „Partnerstwo Sztuk”	5 000,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 93 Wykaz dotacji przyznanych w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku z zakresu: rozwój sportu

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa oferenta	Wysokość przyznanego dofinansowania
1.	Tenis stołowy w Gminie Gołdap.	Uczniowski Klub Sportowy „Gołdap Zdrój”	8 000,00 zł
2.	Gołdapska Akademia Siatkówki.	Uczniowski Klub Sportowy „Jantar” przy Liceum Ogólnokształcącym w Gołdapi	8 000,00 zł
3.	Gołdapskie zmagania szachowe.	Uczniowski Klub Sportowy „Jantar” przy Liceum Ogólnokształcącym w Gołdapi	3 000,00 zł (Organizacja zrezygnowała z otrzymanej dotacji. Rozwiązano zawartą umowę).
4.	Szkolenie sportowe pływaków MUKS PIORUN Gołdap.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy PIORUN Gołdap	9 000,00 zł
5.	Akademia boks i kick-boxingu w Gołdapi.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Husaria Gołdap”	20 000,00 zł
6.	Mini siatkówka chłopców w Gołdapi.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” w Gołdapi	8 000,00 zł
7.	Łączy nas piłka ręczna.	Uczniowski Klub Sportowy „Jaćwingowie” Gołdap	8 000,00 zł
8.	Szkolenie sportowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie piłki nożnej.	Miejski Klub Sportowy „Rominta” w Gołdapi	90 000,00 zł
9.	Łączy nas piłka nożna – nauka umiejętności piłkarskich dla dzieci i	Stowarzyszenie na Rzecz Sportu i Rekreacji „Akademia Piłkarska 2017”	8 000,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 94 Dotacja przyznana w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku z zakresu: rozwój turystyki poprzez prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa oferenta	Wysokość przyznanego dofinansowania
1.	Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi.	Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap	180 000,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 95 Wykaz dotacji przyznanych na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku.

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa oferenta	Wysokość przyznanego dofinansowania
1.	Rozwój działalności GUTW.	Gołdapski Uniwersytet Trzeciego Wieku	5 280,00 zł
2.	Kajakami po Mazurach.	Stowarzyszenie „Emerytowanych Policjantów”	5 000,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Tabela 96 Dotacje przyznane w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa oferenta	Wysokość przyznanego dofinansowania
Pomoc materialna dla uczniów i studentów			
1.	Gołdapski Fundusz Stypendialny.	Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap	15 000,00 zł
2.	Program stypendialny „Aktywny student”.	Stowarzyszenie „Gołdapski Fundusz Lokalny”	15 000,00 zł
<i>Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego o wolontariacie, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy o działalności pożytku publicznego o wolontariacie</i>			
3	Działaj Lokalnie.	Stowarzyszenie „Gołdapski Fundusz Lokalny”	16 000,00 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

W 2020 roku organizacje pozarządowe zrealizowały łącznie 22 zadania wykorzystując dotacje z Gminy Gołdap w wysokości 442 680,00 zł (w 2019 roku organizacje pozarządowe zrealizowały łącznie 23 zadania wykorzystując dotacje z Gminy Gołdap w wysokości 439 000,00 zł).

Na podstawie Programu współpracy Gminy Gołdap z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego ogłaszane są otwarte konkursy ofert. W 2020 i 2021r. i gmina Gołdap na zrealizowanie zadań publicznych przeznaczyła 459000,00 zł rocznie z, tj. 2% więcej niż w 2019r.

Gmina Gołdap aktywnie włącza się w propagowanie akcji społecznych zachęcając mieszkańców do udziału w inicjatywach społecznych m.in: „Zbadaj się i zyskaj spokój - mammografia”, Dzień dziecka, promocji szczepień przeciwko Covid-19, „Program Wczesnego Wykrywania Raka Płuca realizowany przez UCK”.

11.2 Współpraca międzysektorowa

Gmina Gołdap pełni ważną rolę we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami związkami oraz podejmuje działania mające na celu podniesienie jakości i efektywności mechanizmów współpracy międzysektorowej. Wspomniana współpraca może przybrać różne formy:

Współpraca z lokalną społecznością

Gmina Gołdap opracowuje Programy współpracy Gminy Gołdap z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem głównym Programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa między administracją samorządową i organizacjami pozarządowymi.

Przynależność do organizacji krajowych

Gmina Gołdap należy jako członek do stowarzyszeń i organizacji skupiających różnorodne podmioty. Do najważniejszych należą:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Lider w EGO”, którego celem jest ochrona oraz promocja środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno – kulturowych
- Stowarzyszenie EGO Kraina Bociana - stowarzyszenie powiatów, miast i gmin Ełk-Gołdap-Olecko, które ma na celu m.in. wzmocnienie promocji subregionu Ełk – Gołdap – Olecko jako atrakcyjnego turystycznie w województwie, kraju i za granicą,
- Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” w Ełku - powołany w celu realizacji zadań publicznych dotyczących gospodarki odpadami
- Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich - działa na rzecz wprowadzania właściwej dla środowiska gospodarki odpadowej, a także popiera projekty mające na celu ochronę powietrza i zastosowanie alternatywnych źródeł energii
- Międzynarodowe Stowarzyszenie „Cittaslow – Międzynarodowa Sieć Dobrego Życia” której celem jest promocja i rozprzestrzenianie idei dobrego życia mieszkańców poprzez wdrażanie w miastach rozwiązań z zakresu polityki środowiskowej, infrastrukturalnej, przestrzeni miejskiej, gościnności, spójności społecznej oraz partnerstwa;
- Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”, którego celem jest m.in. budowanie wizerunku miast Cittaslow jako atrakcyjnych turystycznie;
- Fundacja Rozwoju Regionu Gołda, której celami są m.in. wspieranie przedsięwzięć gospodarczych, kulturalnych i oświatowych, stymulowanie i wspieranie regionalnych inicjatyw gospodarczo-społecznych, promowanie powiatu gołdapskiego
- Związek Miast Polskich, którego misją jest wspieranie polskich miast w działaniach na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego oraz upowszechniamy dobre praktyki nowoczesnego i innowacyjnego zarządzania samorządowymi wspólnotami mieszkańców.
- Stowarzyszenie Uzdrowisk Warmii i Mazur, którego celem jest m.in. popieranie wszelkich akcji zmierzających do rozwoju uzdrowisk z województwa warmińsko-mazurskiego, podejmowanie działań na rzecz ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu, rekreacji, ochrony środowiska, profilaktyki zdrowotnej, leczenia uzdrowiskowego, turystyki, turystyki uzdrowiskowej, spa, wellness oraz beauty i spieranie działań na rzecz rozwoju uzdrowisk termalnych.

Ponadto Gmina współpracuje ze Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowiskowych RP. Gmina Gołdap nie jest członkiem tego stowarzyszenia, mimo to została objęta zakresem następujących działań:

- Zgłaszanie potrzeb oraz lobbowanie powstania programu „Uzdrowiska z klimatem” realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Udział w pracach nad programem rządowym „Polskie Uzdrowiska”;
- Udział w konsultacjach Krajowego Programu Odbudowy

Współpraca międzynarodowa

Gmina Gołdap posiada szerokie kontakty z miastami partnerskimi zlokalizowanymi w kraju i zagranicą. Na liście partnerów zagranicznych znajdują się miasta Sakiai, Givat Shmuel, Stade, Ano Syros, Gusiew, Dubna. Kontakty Gołdapi z partnerskimi miastami są ciągłe, bardzo aktywne i odbywają się na wielu różnorodnych płaszczyznach. To zarówno spotkania lokalnych samorządowców, jak również pracowników instytucji takich jak: domy kultury, szkoły, przedszkola, ośrodki pomocy społecznej. W międzynarodowe kontakty z europejskimi partnerami zaangażowana jest gołdapska policja i straż pożarna. Bardzo cenne, spontaniczne i wartościowe są różnorodne projekty młodzieżowe.

Tabela 97 Międzynarodowe umowy partnerskie podpisane przez Gminę Gołdap.

Miasto	Kraj	Data podpisania umowy
Sakiai	Litwa	Umowa podpisana 18.02.1995 roku.
Givat Shmuel	Izrael	Umowa podpisana 13.04.1997 roku
Stade	Niemcy	Umowa podpisana 24.03.1998 roku.
Ano Syros	Grecja	Umowa podpisana 10.03.2001 roku.
Gusiew	Rosja	Umowa podpisana 14.10.2004 roku.
Dubna	Rosja	Umowa podpisana 14.05.2010 roku.

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Partnerstwo miast polega na realizacji wspólnych projektów jak również na wymianie doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie m.in. sportu, kultury, edukacji, gospodarki. Bliźniacza współpraca i kontakty w Europie są dla Gminy Gołdapi bardzo ważnym elementem lokalnego rozwoju i rozwoju tutejszej społeczności. Do najważniejszych inicjatyw międzynarodowych w których uczestniczy gmina Gołdap należą:

- ✓ Trójstronna wymiana młodzieży z Polski, Niemiec i Izraela „Na ścieżkach wspólnej historii”
„Na ścieżkach wspólnej historii” to inicjatywa organizowana przez partnerskie samorządy Gołdapi, Stade i Givat Shmuel, polegająca na trójstronnej wymianie młodzieży. Głównym celem tego projektu jest uwrażliwianie młodych ludzi na poszanowanie historii, pozbywanie się uprzedzeń, nauka otwartości oraz poszanowania innych kultur i narodów.
- ✓ Współpraca z Regionem Gusiew (Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej)
Partnerskie kontakty Gminy Gołdap z Regionem Gusiew mają długą historię. Od ponad 25 lat miasta współorganizują Międzynarodowy Półmaraton Gusiew – Gołdap oraz dni miasta Gusiew w Gołdapi i dni miasta Gołdap w Gusiewie. Ponadto oba samorządy organizują i współuczestniczą w organizowanych konferencjach, spotkaniach i wymianach.
- ✓ Współpraca z miastem Sakiai (Litwa)
Gmina Gołdap wraz partnerem litewskim realizowała wspólny projektu „Parki przyjaźni 2”. Projekt obejmował stworzenie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w obu miastach oraz działań profilaktyki zdrowia dzieci i młodzieży. Na realizację przedsięwzięcia Gminy pozyskały dofinansowanie z programu Interreg V-A Litwa Polska. Ponadto oba samorządy organizują wymiany młodzieży, dni kultury, wspólne wystawy oraz uczestniczą w organizowanych spotkaniach i konferencjach.

11.3 Wyróżnienia i nagrody otrzymane przez gminę Gołdap

Rangę gminy Gołdap wzmacniają liczne wyróżnienia i nagrody uzyskiwane w ogólnopolskich konkursach i zajmowane w nich wysokie pozycje. Wśród głównych osiągnięć w ostatnich latach należy wyróżnić:

- ✓ **Gołdap - Mazurski Zdrój - Najlepszą Europejską Destynacją Turystyczną.**
W czerwcu 2019 roku Gołdap zwyciężyła w konkursie EDEN na „Najlepsze Europejskie Destynacje

Turystyczne” w kategorii turystyka zdrowotna i wellness. Jako zwycięzca konkursu gmina Gołdap został włączona do grona Najlepszych Europejskich Destynacji Turystycznych oraz do działań promocyjnych Polskiej Organizacji Turystycznej.

✓ **Konkurs „Chiocciola Orange”**

Gmina Gołdap w październiku 2020r. została wyróżniona w międzynarodowym konkursie na najlepszą praktykę w sieci Cittaslow za projekt pod tytułem: „Health Resort” przedstawiający kompleksowe działania związane z rozwojem Uzdrowiska Gołdap.

✓ **Gołdap – Mazurski Zdrój. Regeneracja Przygodą,**

Gmina Gołdap w październiku 2019 r. otrzymała główną nagrodę w kategorii „Promocja ogólna” w konkursie. „PRO Wamnia i Mazury 2019” na najlepsze projekty promocyjne realizowane przez samorządy, instytucje im podległe, instytucje otoczenia biznesu i naukowe z Warmii i Mazur.

12. Finanse samorządowe

12.1 Budżet gminy – dochody i wydatki, w tym ich struktura

Budżet Gminy Gołdap w 2020 roku realizowany był zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/165/2019 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Gołdap na 2020 rok, która określała źródła dochodów oraz przeznaczenie wydatków. Realizacja inwestycji przebiegała głównie w oparciu o przedsięwzięcia ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej jak również inwestycje określone na dany rok w załączniku inwestycyjnym do uchwały budżetowej. W trakcie roku budżet gminy zmieniono 10 Uchwałami Rady Miejskiej w Gołdapi i 19 Zarządzeniami Burmistrza Gołdapi

Tabela 98 Plan i wykonanie budżetu Gminy Gołdap w 2020 roku.

Nazwa	Plan budżetu na początek 2020 r.	Plan budżetu na koniec 2020 r.	Dokonane zmiany	Wykonanie budżetu w 2020 r.	Stopień wykonania (%)
Dochody	116 281 113,05 zł	127 477 081,98 zł	11 195 968,93 zł	120 297 015,30 zł	94,37%
dochody bieżące	99 953 450,88 zł	104 004 859,63 zł	4 051 408,75 zł	104 173 976,35 zł	100,16%
dochody majątkowe	16 327 662,17 zł	23 472 222,35 zł	7 145 56,18 zł	16 123 038,95 zł	68,69%
Wydatki	129 316 140,85 zł	144 092 480,30 zł	14 776 339,45zł	119 122 613,81 zł	82,67%
wydatki bieżące	101 835 958,37 zł	110 074 619,17 zł	8 238 660,80 zł	99 351 924,07 zł	90,26%
wydatki	27 480 182,48 zł	34 017 861,13 zł	6 537 678,65 zł	19 770 689,74 zł	58,12%
Deficyt/Nadwyżka	-13 035 027,80 zł	-16 615 398,32 zł	- 3 580 370,52 zł	1 174 401,49 zł	- %
Przychody	17 115 398,32 zł	17 115 398,32 zł	0,00 zł	17 115 398,32 zł	100,00%
Rozchody	500 000,00 zł	500 000,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Dochody

Wysokość osiąganych dochodów świadczy o pozycji finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody budżetu gminy to dochody własne, subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa. Szczegółowe określenie źródeł dochodów gminy, zasady ich ustalania i gromadzenia określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Dochodami mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Zgodnie z Konstytucją, dochody własne gminy obejmują wszelkie dochody jednostek samorządu terytorialnego z wyjątkiem subwencji ogólnych i dotacji celowych.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (DZ.U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.) dzieli dochody gminy na grupy.

Pierwszą z nich są wpływy z ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw podatków. Zalicza się do niej następujące podatki:

- ✓ podatek od nieruchomości;
- ✓ podatek rolny;
- ✓ podatek leśny;
- ✓ podatek od środków transportowych;
- ✓ opodatkowanie w formie karty podatkowej;

- ✓ podatek od spadków i darowizn;
- ✓ podatek od czynności cywilnoprawnych.

Drugą grupę dochodów własnych gminy stanowią wpływy z opłat:

- ✓ skarbowej;
- ✓ targowej;
- ✓ uzdrowiskowej;
- ✓ eksploatacyjnej;
- ✓ innych, stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

Udziały w podatkach dochodowych, stanowiących dochód budżetu państwa są powszechnie stosowaną formą dochodów jednostek samorządu terytorialnego, traktowaną jako metoda równoważenia budżetów samorządu terytorialnego. Stanowią one:

- ✓ wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy, określony w ustawie, wynosi 38,08%,
- ✓ wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), od podatników tego podatku posiadających siedzibę na obszarze gminy, wynosi 6,71%

Pozostałe dochody gminy, tj.: kary umowne, wpływy z najmu, dzierżawy i sprzedaży mienia gminy, odsetki od lokat terminowych, odsetki od nieterminowych wpłat, odszkodowania za uszkodzone mienie, wpływy z tytułu usług opiekuńczych, wpłaty za wyżywienie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych.

Planowane na początku 2020 roku dochody budżetowe Gminy Gołdap – 116 281 113,05 zł.
Planowane na koniec 2020 roku dochody budżetowe Gminy Gołdap – 127 477 081,98 zł. W trakcie roku 2020 plan dochodów wzrósł o 11 195 968,93 zł.

Dochody budżetu Gminy Gołdap w 2020 roku wykonano w kwocie 120 297 015,30 zł, co stanowi 94,37% planu.

Dochody bieżące wykonano na bardzo dobrym poziomie – 100,16%. Dochody majątkowe stanowiły ponad 98,75% wykonania do planu z początku roku i 68,69% wykonania do planu na koniec 2019 roku.

Tabela 99 Struktura dochodów budżetowych Gminy Gołdap wykonanych w 2020 roku

Nazwa	2020	Procentowy udział w dochodach ogółem
Dochody własne	39 057 637,14 zł	32,47 %
Dotacje celowe	42 383 750,41 zł	35,23 %
Dotacje rozwojowe	10 799 753,75 zł	8,98%
Subwencje	28 055 874,00 zł	23,32 %
Razem dochody	120 297 015,30 zł	x

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Dotacje stanowią najwyższy udział w dochodach ogółem – 44,21%. Są to dotacje na realizację zadań zleconych oraz własnych jak również dotacje z Unii Europejskiej. Od 2016 roku znaczącym źródłem dochodów gminy jest dotacja z programu rządowego „500+”.

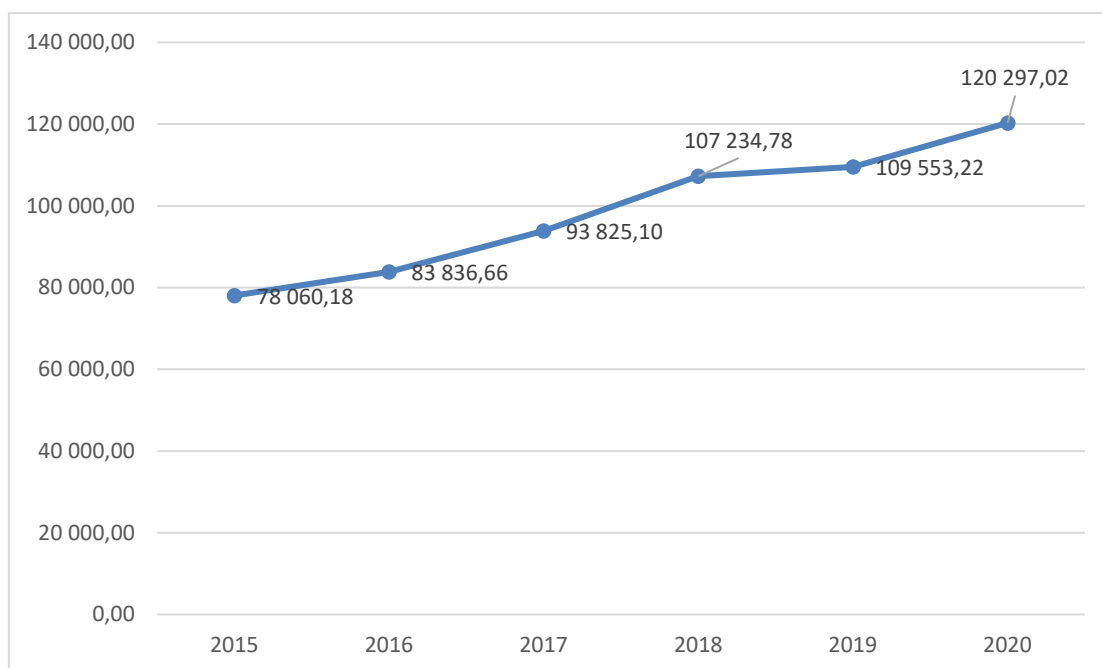
Dochody własne, na których pozyskanie gmina ma wpływ, m.in.: podatki i opłaty lokalne, dochody z najmu i dzierżawy majątku gminy, otrzymane odszkodowania i inne stanowią – 32,47 %.

Otrzymane subwencje to 23,32 % wykonanych dochodów ogółem.

Dochody

Na przestrzeni lat 2015-2020 następował systematyczny wzrost dochodów gminy Gołdap rok do roku. W 2020 r. dochody Gołdapi osiągnęły poziom 120 297 015,30 zł, tj. o 54,1 % więcej niż w 2015 roku (78 060 183,87 zł).

Wykres 19 Dochody gminy ogółem w tys. zł

Źródło: Dane GUS Bank Danych Lokalnych

Tabela 100 Dochody własne Gminy Gołdap wg źródeł w 2020 roku

Nazwa	2020	Procentowy udział w dochodach własnych
dochody własne	39 057 637,14 zł	x
podatki	14 033 440,18	35,98%
opłaty lokalne	3 916 703,83 zł	10,03%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Tabela 101 Udział PI i CIT

Nazwa	2020	Procentowy udział w dochodach własnych
udział w PIT	12 024 129,00 zł	30,79%
udział w CIT	473 593,65 zł	1,21%
pozostałe	8 608 770,48 zł	22,04%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Największy udział w dochodach własnych a zarazem jeden z ważniejszych dochodów to wpływy z podatków lokalnych – 35,98%. Udział w podatku PIT – 30,79%. Wpływy z podatków stanowią narzędzie niezbędne do finansowania zadań gminy, przyczyniają się do jej rozwoju zarówno pod względem społecznym, jak również inwestycyjnym.

Tabela 102 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł)

Lp.	Rodzaj dochodu	2015	2016	2017	2018	2019
1	ogółem	3 829,67	4 124,40	4 617,15	5 291,10	5 427,19
2	dochody własne	1 820,61	1 660,48	1 707,90	1 978,88	1 794,89
3	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	431,50	442,22	494,05	552,26	610,57
4	dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	10,61	13,11	23,42	12,75	18,48
5	dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	801,66	707,92	732,45	751,21	694,21

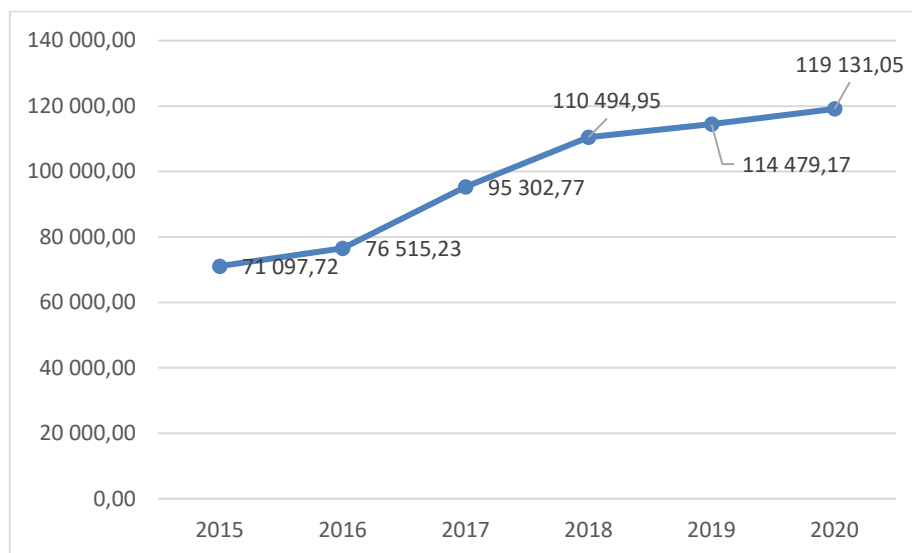
Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Dochody Gminy Gołdap z roku na rok wzrastają. Obrazuje to dochód obliczony na jednego mieszkańca. Od 2015 roku z kwoty – 3 829,67 zł dochodu na jednego mieszkańca wzrósł do kwoty – 5 427,19 zł w 2019r. Świadczy to o poprawiającej się kondycji gminy. Kwota dochodów Gołdapi na 1 mieszkańca, jest niższa o 2% niż województwie warmińsko-mazurskim (5 537,16 zł) oraz 9% w porównaniu do Polski (5 967,10 zł).

Wydatki

Na przestrzeni lat 2015-2020 następował systematyczny wzrost wydatków gminy Gołdap. W 2020 r. wydatki ogółem osiągnęły poziom 119 131 054,96 zł, tj. o 67,6 % więcej niż w 2015 roku (71 097 715,27 zł).

Wykres 20 Wydatki ogółem w tysiącach zł

Źródło: GUS, Bank danych lokalnych

Planowane na początku 2020 roku wydatki budżetowe Gminy Gołdap – 129 316 140,85 zł. Planowane na koniec 2020 roku wydatki budżetowe Gminy Gołdap – 144 092 480,30 zł. W trakcie roku 2020 plan wydatków wzrósł o 14 776 339,45 zł.

Wydatki budżetu Gminy Gołdap w 2020 roku zrealizowano w kwocie 119 122 613,81 zł, co stanowi 82,67% planowanych wydatków ogółem. Na planowane wydatki bieżące w kwocie 110 074 619,17 zł wydatkowano 99 351 924,07 zł, co stanowi 90,26%. Planowane wydatki majątkowe 34 017 861,13 zł zrealizowano na poziomie 19 770 689,74 zł, co stanowi 58,12%.

Wydatki majątkowe (inwestycje, zakupy inwestycyjne, dotacje majątkowe) w Gminie Gołdap

realizowane były zgodnie z zadaniami ujmowanymi w uchwałach w sprawie budżetu Gminy Gołdap oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Tabela 103 Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł)

Lp.	Rodzaj wydatku	2015	2016	2017	2018	2019
1	Ogółem	3 488,09	3 764,22	4 689,87	5 451,96	5 671,22
2	w Dziale 801- Oświata i wychowanie	1 113,25	1 100,74	1 202,80	1 384,83	1 589,32
3	w Dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	112,87	119,55	130,02	137,12	144,93
4	wydatki w rozdziale 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1,40	0,00	0,00	0,00	0,00
5	wydatki majątkowe	459	115	711	1 243	979

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Kwota wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Gołdap w 2019 r. wynosiła 5 671,22 zł i kształtowała się na poziomie wyższym od średniej województwa warmińsko-mazurskiego (5 549,12 zł) oraz niższym niż dla Polski (6 049,07 zł).

12.2 Poziom zadłużenia

Zobowiązania, przychody i rozchody Gminy Gołdap

W celu sfinansowania zamierzeń inwestycyjnych ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej i innych inwestycji, Gmina Gołdap ma możliwość finansowania ich przychodami pochodzącymi z pożyczek, kredytów czy też emisji obligacji.

Stan zadłużenia na koniec 2020 roku to kwota 51905406,00 zł, co stanowi 43,15% wykonanych dochodów ogółem. Wzrost stopnia zadłużenia w 2020 roku spowodowany jest przede wszystkim realizacją inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych.

Tabela 104 Zadłużenie Gminy Gołdap w latach 2015 – 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zadłużenie na dzień 31 grudnia (zł)	38665951,58	33978574,58	33978574,58	36605626,17	45405406,00	51905406,00
Zadłużenie/dochodów (%)	49,53	40,53	36,22	34,14	41,45	43,15

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za lata 2015 – 2020.

Wysokość zadłużenia jest planowana na bezpiecznym poziomie. W roku 2020 został spełniony wskaźnik spłaty zobowiązań, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Przychody Gminy Gołdap w 2020 roku w wysokości 17.115.398,32 zł to środki pochodzące z emisji obligacji - 7.000.000,00 zł oraz inne źródła (wolne środki z rozliczeń z lat ubiegłych w wysokości 8.043.526,55 zł, niewykorzystane środki z roku poprzedniego - Fundusz Dróg Samorządowych w wysokości 2.071.871,77 zł) - 10.115.398,32 zł.

Rozchody Gminy Gołdap w 2020 roku w łącznej wysokości 500.000,00 zł. Na wcześniejszy wykup obligacji Seria A18 z terminem wykupu w 2021 roku, przeznaczono - 500.000,00 zł. Na obsługę długu publicznego w postaci odsetek od zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych obligacji Gmina Gołdap wydatkowała w 2020 roku 1.125.807,21 zł.

12.3 Zdolność inwestycyjna

Łącznie na wydatki majątkowe w 2020 roku Gmina Gołdap przeznaczyła 18 943 456,88 zł.

Tabela 105 Inwestycje drogowe, chodników i ulic w Gminie Gołdap.

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Budowa i przebudowa drogi gminnej we wsi Kośmidry	1 942 747,61
2	Przebudowa ul. Marii Konopnickiej w Gołdapi	1 730 538,76
3	Przebudowa drogi gminnej Somaniny – Łobody – Grypieliszki	1 411 200,00
4	Przebudowa drogi gminnej nr 137016N Wronki Wielkie - Jabłońskie	547 097,22
5	Dostawa i montaż parkometrów – parking przy Placu Zwycięstwa	23 000,00
6	Parking przy budynku nr 11 oraz chodnik od szkoły do boiska (FS Galwiecie)	23 684,49
7	Droga dojazdowa między ul. Matejki i Partyzantów	23 811,25
8	Droga dojazdowa do ul. Wojska Polskiego (przy budynku nr 12)	25 337,75
9	Łącznik pieszo-rowerowy między ul. Konstytucji 3 Maja a ul. Wojska Polskiego	13 530,00
10	Dokumentacja techniczna przebudowy drogi przez Bronisze od drogi gminnej do drogi powiatowej	82 000,00
11	Przebudowa mostu w Marcinowie w ciągu drogi gminnej – cz. NR 89	49 672,99
12	Przebudowa drogi Wilkasy – Zatyki etap I	149 789,94
13	Przebudowa drogi od Kościoła Parafialnego w Górnem	172 362,73
14	System parkingowy na parkingu miejskim przy Placu Zwycięstwa	195 200,00
15	Przebudowa drogi dojazdowej przy ul. Fryderyka Chopina 2B w Gołdapi	10 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Tabela 106 Inwestycje pozostałe

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Wiata rekreacyjna w Broniszach (FS Botkuny)	15 399,99
2	Wiata rekreacyjna w Górnym (FS Górne)	15 000,00
3	Przebudowa i modernizacja placów zabaw w miejscowościach Babki i Żelazki (Budżet obywatelski)	37 761,00
4	Budowa rowerowego placu zabaw typu pumptrack (Budżet obywatelski)	130 000,00
5	Rozbudowa ciągów kinezyterapeutycznych i wzbogacenie zieleni w uzdrowisku Gołdap	170 139,58
6	Dogońmy przyszłość. Stworzenie nowej przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców miejscowości popegeerowskich (Mały Grant Sołecki Babki)	18 750,00
7	Budowa miejsca integracji społeczności lokalnej w miejscowości Górne (Mały Grant Sołecki Górne)	18 750,00
8	Doposażenie istniejących placów zabaw (FS Marcinkowo i FS Juchnajcie)	17 939,55
9	Doposażenie istniejących placów zabaw (FS Marcinkowo i FS Juchnajcie)	1 272 435,00

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wydatki w zł
10	Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach szkół podstawowych SP 1 i SP 2 w Gołdapi	4 311 087,84
11	Instalacja kuchni gazowej w Szkole Podstawowej nr 3 w Gołdapi	17 338,08
12	Budowa Zakładu Przyrodoleczniczego wraz z rozbudową Promenady Zdrojowej w Uzdrowisku Gołdap	7 305 440,65
13	Modernizacja kanalizacji deszczowej w Gołdapi	188 748,56
14	Dokumentacja techniczna oświetlenia dróg w gminie	17 300,00
15	Budowa oświetlenia w gminie (FS Kowalki, FS Jany, FS Niedrzewica)	42 429,00
16	Doświetlenie sołectw – lampy solarne (FS Główka, FS Jeziorki Wielkie, FS Nasuty, FS Rożyńsk, FS Bałupiany, FS Galwecie)	111 684,00
17	Budowa oświetlenia w gminie (FS Kowalki, FS Jany, FS Niedrzewica)	4 600,00
18	Ochrona ptaków wodno-błotnych	8 800,00
19	Zakup piłkochwytek na boisko w Wilkasach (FS Zatyki)	9 591,54

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Łącznie na zakupy inwestycyjne w 2020 roku Gmina Gołdap przeznaczyła 264 261,00 zł.

Tabela 107 Zakupy inwestycyjne

Lp.	Nazwa zakupu inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Zakup materiałów na budowę parkingów w Kozakach i Jabramowie (FS Kozaki)	19 598,00
2	Wykup gruntu pod budowę ul. Oleckiej	18633,00
3	Wykup gruntów pod budowę ul. Bocznej	95000,00
4	Zakup działek 222/34, 222/42, 222/44, 222/46, 222/50 obręb 0001 Bałupiany	131030,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

Łącznie na pozostałe wydatki majątkowe w 2020 r. Gmina Gołdap przeznaczyła 562971,86 zł.

Tabela 108 Pozostałe wydatki majątkowe

Lp.	Nazwa zakupu inwestycyjnego	Wydatki w zł
1	Zwiększenie kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gołdapi	300 000,00
2	Dotacja udzielona Powiatowi Gołdapskiemu na realizację inwestycji	100 000,00
3	Korekta finansowa dot. projektu „Cyfrowe usługi w zakresie udostępniania informacji publicznej Urzędu Miejskiego w Gołdapi”	105 889,71
4	Zwrot niewykorzystanej dotacji	57 082,15

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.

12.4 Wartość projektów finansowanych ze środków unijnych

Rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Gołdap możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Na inwestycje drogowe, termomodernizację, rozwój infrastruktury edukacyjnej, sportowej i kulturalnej oraz realizację projektów edukacyjnych i społecznych gmina pozyskuje środki finansowe zewnętrzne.

Tabela 109 Projekty realizowane z udziałem środków zewnętrznych

Lp.	Nazwa zadania	Łączne nakłady finansowe w zł	W tym:	
			Środki zewnętrzne	Wkład własny
1.	Budowa zakładu przyrodoleczniczego wraz z rozbudową Promenady Zdrojowej w Uzdrowisku Gołdap (lata realizacji 2017-2021)	29 941 823,83	17 824 357,77	12 117 466,06
2.	Przebudowa ulicy Marii Konopnickiej w Gołdapi (realizacja 2019 - 2020)	2 014 538,76	988 632,50	1 025 906,26
3.	Budowa i przebudowa drogi gminnej we wsi Kośmidry (realizacja 2019 - 2020)	2 090 198,95	1 026 133,62	1 064 065,33
4.	Zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach SP Nr 1 i 2 w Gołdapi (realizacja 2017-2020)	4 707 997,14	3 597 276,81	1 110 720,33
5.	Przebudowa drogi gminnej nr 137016N Wronki Wielkie – Jabłońskie (realizacja 2020-2021)	1 958 400,00	979 200,00	979 200,00
6.	Dogońmy przyszłość. Stworzenie nowej przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców miejscowości popegeerowskich (Mały Grant Sołecki Babki)	18 750,00	15 000,00	3 750,00
7.	Budowa miejsca integracji społeczności lokalnej w miejscowości Górne (Mały Grant Sołecki Górne)	18 750,00	15 000,00	3 750,00
8	Przebudowa drogi Wilkasy - Zatyki etap	149 116,39	60 000,00	89 116,39
9	Rozbudowa ciągów kinezyterapeutycznych i wzbogacenie zieleni w uzdrowisku Gołdap (realizacja 2020 - 2021)	3 687 705,55	2 986 672,72	701 032,83
RAZEM		44 587 280,62	27 492 273,42	17 095 007,20

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

Wyrównywanie szans i zmniejszanie barier architektonicznych i transportowych, a tym samym niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, a szczególnie dzieciom i młodzieży jest kolejnym działaniem podejmowanym przez Gminę Gołdap na rzecz osób potrzebujących wsparcia.

Gmina ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uzyskała w roku 2020 dofinansowanie na łączną kwotę 223 359,52 zł.

Dzięki dofinansowaniu pięć szkół podstawowych poprawiło swoją infrastrukturę pod względem poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych. W Szkole Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Gołdapi, Szkole Podstawowej nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Gołdapi oraz Szkole Podstawowej nr 5 im. Noblistów Polskich w Gołdapi przebudowano pomieszczenia higieniczno-sanitarne. Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Szkoła Podstawowa im. Michała Kajki w Grabowie wykonały podjazdy dla niepełnosprawnych uczniów.

Tabela 110 Wykaz projektów realizowanych w ramach likwidacji barier.

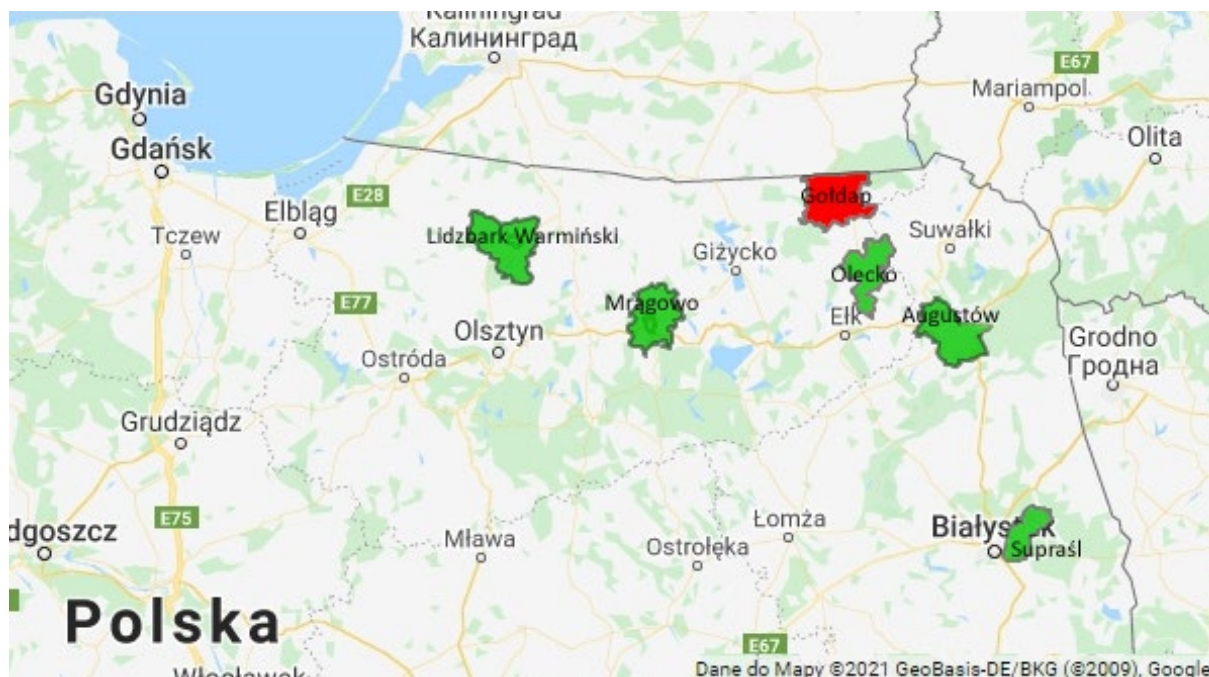
LP.	Nazwa zadania (projektu)	Realizacja		
		Ogółem	Środki własne beneficjenta	Środki z PFRON wydatkowane
1.	Likwidacja barier w Szkole Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika w Gołdapi. Dostosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych	271 195,67 zł	135 597,84 zł	135 597,83 zł
2.	Likwidacja barier komunikacyjnych – zamontowanie podjazdu do wejścia do budynku Szkoły Podstawowej nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gołdapi	47 601,00 zł	23 991,00 zł	23 610,00 zł
3.	Budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych przy Szkole Podstawowej im. Michała Kajki w Grabowie	29 828,39 zł	14 914,20 zł	14 914,19 zł
4.	Przystosowanie łazienek dla uczniów niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej nr 5 im. Noblistów Polskich w Gołdapi	29 330,44 zł	14 665,22 zł	14 665,22 zł
5.	Adaptacja łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych w Szkole Podstawowej nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Gołdapi	69 144,56 zł	34 572,28 zł	34 572,28 zł
RAZEM		447 100,06 zł	223 740,54 zł	223 359,52 zł

Źródło: Raport o stanie Gminy Gołdap za rok 2020

13) Diagnoza porównawcza

W celu porównania poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Gołdap z innymi gminami, wybrano 3 gminy położone w województwie warmińsko-mazurskim, tj. Lidzbark Warmiński, Mrągowo i Olecko, oraz 2 gminy położone w województwie podlaskim, tj. gminę Augustów oraz gminę Supraśl. Gminę Olecko wybrano ze względu na podobną lokalizację w regionie, Lidzbark Warmiński i Mrągowo ze względu na ich charakter turystyczny, natomiast gminy Augustów i Supraśl ze względu na charakter uzdrowiskowy.

Rysunek 19 Analizowane jednostki w diagnozie porównawczej

Źródło: Google maps, opracowanie własne

Analizę przeprowadzono w 4 sferach: przestrzennej (powierzchnia, infrastruktura techniczna, mieszkalnictwo), środowiskowej (obszary prawnie chronione, tereny zielone, zanieczyszczenia), społecznej (demografia, dostęp do usług publicznych, dostępność do żłóbków, przedszkoli, szkół, pomoc społeczna) i gospodarczej (podmioty gospodarcze, rynek pracy, bezrobocie, dochody i wydatki Gminy). W celu porównania gmin posłużono się przelicznikami wartości wskaźników na jednego, tysiąc lub dziesięć tysięcy mieszkańców. Analizowane wskaźniki zostały przedstawione w tabeli nr 112.

Strefa przestrzenna.

Gołdap jest gminą miejsko-wiejską o powierzchni 362 km² i w porównaniu z analizowanymi gminami, jest gminą drugą co do wielkości po gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński (373 km²). Zbliżoną wielkość mają trzy gminy: gmina wiejska Mrągowo, gmina wiejska Augustów i gmina miejsko-wiejska Olecko. Gmina miejsko-wiejska Supraśl ma powierzchnię 189 km², natomiast najmniejszą powierzchnie mają: gmina miejska Augustów (81 km²), gmina miejska Lidzbark Warmiński (14 km²) i gmina miejska Mrągowo (14 km²).

Analizując infrastrukturę techniczną należy stwierdzić, że poziom ludności korzystających z wodociągów (% ogółu ludności z niej korzystającej) w Gminie Gołdap jest na średnim poziomie w stosunku do porównywalnych jednostek administracyjnych. W Gminie Gołdap z sieci wodociągowej korzysta 92,2% ludności i jest porównywalny do wskaźnika osiągniętego przez gminę miejską Augustów (92,7%), gminę miejsko-wiejską Olecko (94,6%) i gminę miejsko-wiejską Supraśl (87,4%). Najwyższy wskaźnik korzystających z wodociągów jest w gminie wiejskiej Mrągowo (100 %), gminie miejskiej Mrągowo (99,9%) oraz gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (98,5%). Dwie spośród analizowanych

gmin osiągnęły wskaźnik poniżej 80% tj. gmina wiejska Augustów (77,1%) oraz gmina wiejska Lidzbark Warmiński. Gmina Gołdap pod względem procenta ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej (% ogółu ludności) jest na VI miejscu (76%) w skali 9 analizowanych gmin. W porównaniu do gmin miejsko-wiejskich: Olecko (85,8%) i Supraśl (84,6%) – Gmina Gołdap osiągnęła niższy poziom wskaźnika o ok. 10 punktów procentowych. Największy procent ludności korzystających z kanalizacji osiągnięto w gminach miejskich: Mrągowo 99,9%, Lidzbark Warmiński (91,9%) i Augustów (90,7%).

Odzwierciedleniem powyższych wskaźników są wskaźniki dotyczące połączenia budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W Gminie Gołdap 86,1% budynków jest podłączonych do sieci wodociągowej, natomiast tylko 56,1% do sieci kanalizacyjnej. Najlepsze wskaźniki osiągnęła Gmina miejska Mrągowo tj. 100% budynków posiada sieć wodociągową oraz kanalizacyjną, równie wysokie wskaźniki osiągnięto w gminie miejskiej Augustów 99,3% budynków posiada sieć wodociągową, natomiast 98,5% sieć kanalizacyjną, natomiast gmina miejska Lidzbark Warmiński osiągnęła wskaźnik 81% połączeń wodociągowych i 83,3% połączeń kanalizacyjnych w budynkach. W przypadku pozostałych gmin występują dysproporcje pomiędzy istniejącymi podłączeniami wodno-kanalizacyjnymi. W Gminie wiejskiej Augustów na 80% połączeń wodociągowych jedynie 13,7% budynków podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej, w Gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński na 77,6% połączeń wodociągowych tylko 8,4% posiada sieć kanalizacyjną, a w Gminie wiejskiej Mrągowo 99,2% połączeń do sieci wodociągowej tylko 64,2% budynków podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej. Gmina wiejska Supraśl osiągnęła wskaźnik 77,1% połączeń budynków do sieci wodociągowej, a 74,5% do sieci kanalizacyjnej.

Tak jak wskazano wcześniej w niniejszym dokumencie (podrozdział 2.3 atrakcyjność osadnicza), liczba mieszkań oddanych do użytku w 2020r. spadła w stosunku do roku 2019. Na tle analizowanych jednostek administracyjnych, rozwój mieszkalnictwa w Gminie Gołdap jest na niskim poziomie. Wskaźnik mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw jest najniższy w gminie Gołdap (391), nieco wyższy wskaźnik osiągnęła gmina miejska Augustów (424). Najwyższy wskaźnik osiągnęła gmina Supraśl (3872), następnie gmina wiejska Mrągowo (1095) i gmina Olecko 1000. Średni poziom wskaźnika osiągnęły: gmina wiejska Augustów (893), gmina wiejska Lidzbark Warmiński (652), gmina miejska Lidzbark Warmiński (563) oraz gmin miejska Mrągowo (614).

Strefa środowiskowa.

Z pośród analizowanych jednostek administracyjnych największy udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem posiada gmina miejska Augustów 77,77%, następnie Gmina Gołdap 75,96% i Gmina Supraśl (tj. gminy uzdrowiskowe). Najmniejszy procent obszarów prawnie chronionych jest w gminie miejskiej Mrągowo (1,12%), gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (2,34%) i gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński (29,3%) W pozostałe gminach wskaźnik waha się od 33,95% w gminie Olecko do 53,95 % w gminie wiejskiej Augustów.

W Gminie Gołdap (wg danych dla powiatów) brak określonego wskaźnika emisji zanieczyszczeń gazowych w 2020r. W pozostałych analizowanych jednostkach administracyjnych największy wskaźnik odnotowano w gminie Supraśl 207728 t/r, natomiast najmniejszy w gminie Olecko 37310 t/r. W pozostałych gminach zanotowano średni poziom emisji zanieczyszczeń na poziomie od 42114 t/r do 57765 t/r.

Strefa społeczna.

W Gminie Gołdap w 2020 r. zamieszkiwało 20018 osób i z pośród analizowanych jednostek administracyjnych zajmuje czwarte miejsce pod względem największej liczby ludności. Najwięcej ludności zamieszkiwało gminę miejską Augustów (29946), natomiast najmniej gminę wiejską Augustów (6742). Najwyższy wskaźnik ludności na 1 km² osiągnęła gmina miejska Mrągowo (1438) i Lidzbark Warmiński (1079), natomiast najmniejszy wskaźnik osiągnęła gmina wiejska Lidzbark Warmiński (18) i gmina wiejska Augustów (25). Spośród badanych gmin miejsko-wiejskich Gmina Gołdap posiadała najniższy wskaźnik ludności na 1 km² (55), gmina Olecko posiadała 82 osoby/1 km² a gmina Supraśl 85 osób/1km².

W każdej analizowanej gminie występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa, a współczynnik obciążenia demograficznego w 2020r. był najwyższy gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (30), a najniższy w gminie wiejskiej Mrągowo (19,5). Gmina Gołdap w 2020r. zanotowała wartość wskaźnika 22,4. Ujemny przyrost naturalny (na 1000 ludności, dane dla powiatu) jest w każdej analizowanej jednostce. Jednakże najmniejszy przyrost naturalny jest w powiecie lidzbarskim (-3) natomiast największy w powiecie białostockim (-0,5). W gminie Gołdap wskaźnik przyrostu naturalnego wynosił -1,4 i był wyższy niż w powiecie oleckim (-2,5) i powiecie augustowskim (-2,6).

Według stanu na 2019r. wśród badanych jednostek administracyjnych dodatnie saldo migracji (na 1000 osób) było jedynie gminie Supraśl (21,9) i gminie wiejskiej Mrągowo (3,6). Gmina Gołdap osiągnęła wskaźnik w wys. -3,6. W pozostałych gminach zanotowano ujemne saldo migracji od -4,8 w gminie miejskiej Lidzbark Warmiński do -1,6 w gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński.

Dostępność do usług medycznych różni się w poszczególnych gminach. Wskaźnik przychodnie na 10 tys. ludności był najwyższy w gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (8) i gminie miejskiej Mrągowo, natomiast w gminie wiejskiej Mrągowo był zerowy, a w gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński - wynosił 1. W Gminie Gołdap na 10 tys. ludności przypadały 4 przychodnie, tak jak w gminie miejskiej Augustów, natomiast w gminie Olecko i Supraśl odpowiednio 5 i 6.

W gminach wiejskich Lidzbark Warmiński i Mrągowo nie ma aptek, natomiast liczba mieszkańców Gołdap przypadająca na 1 aptekę wynosi 2745 i jest porównywalna do wartości w gminie miejskiej Augustów, gminie miejskiej Lidzbark Warmiński, gminie miejskiej Mrągowo i gminie Olecko. Znacznie wyższy wskaźnik jest w gminie Supraśl (5334) oraz gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński (6729).

Dostępność miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 w Gminie Gołdap wynosi (95). Najwięcej miejsc znajduje się w gminie Supraśl (240), gminie miejskiej Augustów (219) i gminie Olecko (181). W gminach wiejskich Augustów, Lidzbark Warmiński i Mrągowo nie ma żłobków. Natomiast liczba miejsc przedszkolnych (stan na 2019r.) w Gminie Gołdap jest na średnim poziomie (871) tak jak w gminie Olecko (869) i Supraśl (753). W porównywanych gminach wskaźnik ten jest największy w gminach miejskich Augustów (1158), Mrągowo (1017) i Lidzbark Warmiński (993), natomiast najmniejsza liczba miejsc w żłobkach jest w gminach wiejskich Lidzbark Warmiński (394) i Mrągowo (341).

W szkołach podstawowych w analizowanych gminach współczynnik skolaryzacji brutto¹² jest wyższy niż 100 w przypadku dwóch gmin miejskich Lidzbark Warmiński (102,95) i Mrągowo (115,94) wynika to z faktu, iż w gminach tych uczą się również dzieci z okolicznych gmin wiejskich. W Gminie Gołdap współczynnik ten wynosi 90,37 i jest zbliżony do wartości osiągniętych w gminie miejskiej Augustów (99,91), gminie wiejskiej Augustów (81,69) i gminie Olecko (96,73). Najniższy wskaźnik osiągnęły gminy wiejskie Mrągowo (47,42) i Lidzbark Warmiński (59,43) oraz gmina Supraśl (63,9).

Wskaźnik dotyczący pomocy społecznej (dane za 2019r.) wskazuje, że najwięcej beneficjentów ośrodków społecznych jest w gminach wiejskich Mrągowo (1064), Lidzbark Warmiński (932) oraz Gminie Gołdap (886), a najmniej w gminie Supraśl (251), gminie wiejskiej Augustów (315) i gminie miejskiej Augustów (469).

Strefa gospodarcza.

Analizując wskaźnik ilości podmiotów wpisanych do rejestru (na 1000 ludności) w 2020r. należy zauważyć, że Gmina Gołdap zajęła 7 miejsce na 9 analizowanych gmin. Pierwsze miejsce zajęła gmina Supraśl (131), następnie w gminie miejskiej Mrągowo (121), gmina miejska Lidzbark Warmiński (114). Gmina Gołdap osiągnęła wskaźnik 95 i jest niewiele niższy od wskaźnika dla gminy miejskiej Augustów (98), gminy wiejskiej Mrągowo (97). Najniższy wskaźnik ma gmina wiejska Augustów (57).

Najwięcej mikro przedsiębiorstw (do 9 zatrudnionych osób) na 1000 mieszkańców jest w gminie Supraśl (126,4) oraz gminach miejskich Mrągowo (116,5), Lidzbark Warmiński (108,6) oraz Olecko (108,7). Gmina Gołdap osiągnęła wskaźnik 91,1 i jest on zbliżony do gminy miejskiej Augustów (94,3) i gminy wiejskiej Mrągowo (94,6). Najmniej mikro przedsiębiorstw ma gmina wiejska Augustów (55). W analizowanych gminach najwięcej małych przedsiębiorstw (do 49 zatrudnionych osób) na 1000 mieszkańców jest w gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (3,8) oraz gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński (3,7). W Gminie Gołdap ilość małych firm wyniosła 2,9. Wysokość wskaźnika na poziomie 3,5 osiągnęły natomiast gmina wiejska Mrągowo i gmina Supraśl. Najmniej małych przedsiębiorstw jest w gminach wiejskich Augustów i Mrągowo (1,5). Najwięcej średnich przedsiębiorstw, czyli zatrudniających od 50 do 249 osób (na 1000 mieszkańców) jest w gminach miejskich Lidzbark Warmiński i Mrągowo (1,2), w Gminie Gołdap ilość średnich firm wynosi 0,9. W Gminie Gołdap nie ma dużych przedsiębiorstw,

¹² Współczynnik skolaryzacji brutto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-15 lat (wiek przypisywany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku (źródło www.stat.gov.pl)

zatrudniających powyżej 250 osób, najwyższy ich wskaźnik zanotowano w Supraślu (0,2). Najwięcej pracujących mieszkańców w porównywanych jednostkach administracyjnych jest w gminie miejskiej Augustów (280) gminie Olecko (274) i gminie miejskiej Mrągowo (273), a najmniej w gminie wiejskiej Augustów (72). Gmina Gołdap osiągnęła wskaźnik 201 pracujących i był on zbliżony do gminie Supraśl (223) i gminy miejskiej Lidzbark Warmiński (252). Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w relacji do średniej krajowej Polska =100) jest w powiecie augustowskim (89,4%), a najmniejsze w powiecie oleckim (80%). Najniższe przeciętne wynagrodzenie jest w powiecie gołdapskim 74,9%.

Największy udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest w gminie miejskiej Augustów (6,8%), gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński (6,3%) i gminie Olecko (6,3%), a najmniejszy w gminie Supraśl (4,6%) i Gołdap (4,7%).

Najwięcej zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (na 1000 mieszkańców) jest w gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (4,45), a najmniej w gminie wiejskiej Augustów (2,97). W gminie Gołdap wskaźnik wynosi 4,05, w pozostałych gminach wskaźnik mieści się w granicach od 3,44 (Supraśl) do 4,37 (gmina miejska Mrągowo). Najwyższe dochody Gminy na 1 mieszkańca (wg danych za 2019r) są w Gminie Gołdap (5427 PLN), Gminie Olecko (5189,75 PLN) i gminie wiejskiej Mrągowo (5164,85 PLN), a najmniej w gminie miejskiej Augustów (4826,68 PLN) i gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński (4875,3 PLN).

Natomiast dochody własne Gminy na 1 mieszkańca (stan na 2019r) w Gminie Gołdap wynoszą 1794,89 PLN i są jednymi z najniższych spośród analizowanych jednostek administracyjnych. Najniższe dochody osiągnęła gmina wiejska Augustów (1264,58 zł), natomiast najwyższe dochody miała gmina Supraśl (2738,49 zł) i gmina miejska Augustów (2592,82 zł)

Wydatki Gminy na 1 mieszkańca (stan na 2019r.) w Gminie Gołdap wynoszą 5671,22 PLN i są najwyższe spośród badanych gmin. Najniższe wydatki osiągnęła gmina miejska Mrągowo (4689,24). W pozostałych gminach wydatki wynosiły od 4941,72 zł (Gmina Supraśl) do 5568,27 zł w gminie wiejskiej Augustów.

Dynamiczny rozwój miast nie mógłby być na takim poziomie jaki jest obecny, gdyby nie korzystanie ze środków europejskich. Na koniec 2020 r. wartość podpisanych umów o dofinansowanie wszystkich beneficjentów w Gminie Gołdap w perspektywie finansowej 2014-2020 wyniosła 199014193 PLN. Większe wykorzystanie środków europejskich było w gminie miejskiej Lidzbark Warmiński (310 261 472,90 PLN), gminie Olecko (201933499,52 PLN) oraz gminie Supraśl (239573243,59 PLN). Najmniejszą wartość dofinansowania uzyskała gmina wiejska Augustów (15 899 246,31 PLN).

Porównanie oferty uzdrowiskowej gmin: Gołdap, Augustów, Supraśl

Tabela 111 Kierunki lecznicze w 2020 r.

Uzdrowisko	Choroby ortopedyczno-urazowe	Choroby reumatologiczne	Choroby kardiologiczne i nadciśnienie	Choroby górnych dróg oddechowych	Choroby dolnych dróg oddechowych	Otyłość	Choroby układu nerwowego	choroby naczyń obwodowych	Choroby układu trawienia	Osteoporoza	Choroby kobiece
Augustów											
Gołda											
Supraśl											

Źródło: Redakcja naukowa Iwona Wieczorek Justyna Wiktorowicz Działalność uzdrowiskowa polskich gmin- wybrane zagadnienia, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego

Zakolorowane pola wskazują te obszary, które dotyczą danego uzdrowiska w oparciu o deklaracje przedstawicieli gmin uzdrowiskowych¹³

Tabela 112 Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego w 2020 r.

Uzdrowisko	Pijalnie uzdrowiskowe	Tężnie	Parki uzdrowiskowe	Ścieżki kinezyterapii
Augustów				
Gołdap				
Supraśl				

Źródło: Redakcja naukowa Iwona Wieczorek Justyna Wiktorowicz Działalność uzdrowiskowa polskich gmin- wybrane zagadnienia, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego

Tabela 113 Liczba zakładów uzdrowiskowych realizujących umowy z NFZ, ZUS, KRUS i innymi podmiotami w 2020r.

Uzdrowisko	NFZ	ZUS	KRUS
Augustów	1	2	-
Gołdap	2	2	2
Supraśl	1	1	1

Źródło: Redakcja naukowa Iwona Wieczorek Justyna Wiktorowicz Działalność uzdrowiskowa polskich gmin- wybrane zagadnienia, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego

Tabela 114 Porównanie gmin uzdrowiskowych

Uzdrowisko Gołdap	Uzdrowisko Augustów	Uzdrowisko Supraśl
– Położone w obrębie administracyjnym Gminy miejsko-wiejskiej Gołdap, powiat gołdapski, województwo warmińsko-mazurskie – Uzdrowisko nizinne – Najważniejsze surowce lecznicze: wody mineralne, lecznicze, torfy borowinowe oraz czynniki klimatyczne – Uzdrowisko położone otoczenie Puszczy Romnickiej, która należy do tzw. Zielonych Płuc Polski, – W uzdrowisku Gołdap prowadzone jest leczenie w kilku kierunkach leczniczych, takich jak: – choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby kardiologiczne i	– Położone w obrębie administracyjnym gminy miejskiej Augustów, powiat augustowski, województwo podlaskie – Uzdrowisko nizinne – Najważniejsze surowce lecznicze: torfy borowinowe (posiadające certyfikat umożliwiający zastosowanie w produkcji kosmetyków), woda mineralna oraz czynniki klimatyczne – otoczenie puszczy Augustowskiej, która należy do tzw. Zielonych Płuc Polski, – W uzdrowisku Augustów prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno-urazowe,	– Położone w obrębie administracyjnym gminy miejsko-wiejskiej Supraśl, powiat białostocki, województwo podlaskie – Uzdrowisko nizinne – Najważniejsze surowce lecznicze: torfy borowinowe oraz czynniki klimatyczne – Wskaźniki zanieczyszczeń gazowych i pyłowych kształtują się znacznie poniżej przyjętych norm sanitarnych – Uzdrowisko położone w otoczeniu Puszczy Knyszyńskiej, która należy do tzw. Zielonych Płuc Polski, – W uzdrowisku Supraśl prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe w następujących kierunkach

¹³ Redakcja naukowa Iwona Wieczorek Justyna Wiktorowicz Działalność uzdrowiskowa polskich gmin- wybrane zagadnienia, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego

nadciśnienie, choroby dolnych dróg oddechowych, układu nerwowego, układu trawienia oraz choroby kobiece. – Na terenie uzdrowiska działają: szpital uzdrowiskowy „Wital”, sanatorium uzdrowiskowe „Wital,” zakłady przyrodolecznicze: w szpitalu uzdrowiskowym oraz w sanatorium uzdrowiskowym. Znajdują się tutaj także: „Mazurski Zdrój” – pijalnia wód mineralnych i leczniczych, Mazurskie Tężnie Solankowe, park zdrojowy, park kinezyterapeutyczny, ścieżka ruchowa – korso oraz rehabilitacyjny basen uzdrowiskowy. W Gołdapi powstaje Zakład Przyrodoleczniczy.	reumatologiczne, choroby naczyń obwodowych, osteoporoza. – Na terenie uzdrowiska funkcjonują: Sanatorium Uzdrowiskowe Augustów zlokalizowane nad jeziorem Necko, około 3 km od centrum miasta oraz Sanatorium „Pałac na Wodzie” – położone jest nad brzegiem rzeki Netty, niedaleko centrum miasta (W obiekcie sanatoryjnym mieści się restauracja, spa oraz centrum fitness)	leczniczych: choroby reumatologiczne, kardiologiczne i nadciśnienie, choroby górnych i dolnych dróg oddechowych, otyłość, choroby układu nerwowego, choroby ortopedyczno-urazowe. – Na terenie uzdrowiska funkcjonują: tężnia, Ośrodek Wypoczynkowy „Knieja”, Park Uzdrowiskowy o łącznej powierzchni 1,69 ha, ścieżki ruchowe (teren parku i promenady nadrzecznej), promenada nadrzeczna o długości 1,5 km, Uzdrowiskowy Zakład Przyrodoleczniczy.
--	---	--

Źródło: Redakcja naukowa Iwona Wieczorek Justyna Wiktorowicz Działalność uzdrowiskowa polskich gmin- wybrane zagadnienia, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego

Wszystkie gminy uzdrowiskowe ujęte w porównaniu są uzdrowiskami nizinnymi, dysponują podobnymi surowcami leczniczymi (borowina, wody mineralne, czynniki klimatyczne) oraz położone są na terenach określanych jako „Zielone Płuca Polski”. Gminy Augustów i Supraśl współpracują z uzdrowiskiem partnerskim w Druskiennikach (Litwa). Współpraca gmin uzdrowiskowych koncentruje się na wspólnych projektach mających na celu rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej w obydwu miastach, przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych. Stawka opłaty środowiskowej w 2020r. wynosiła około 4,46zł, w gminie Gołdapi, 2,70 zł w gminie a w gminie Augustów 4,20 zł.

Tabela 115 Tabela porównawcza gmin w sferze przestrzennej, środowiskowej, społecznej i gospodarczej

Wyszczególnienie	Gołdap gmina miejsko- wiejska	Augustów w gmina miejska	Augustów gmina wiejska	Lidzbark Warmiński gmina miejska	Lidzbark Warmiński gmina wiejska	Mrągowo gmina miejska	Mrągowo gmina wiejska	Olecko gmina miejsko- wiejska	Supraśl gmina miejsko - wiejska	Dane za rok
STREFA PRZESTRZENNA										
powierzchnia ogółem	36 204 (ha) 362 (km ²)	8 090 (ha) 81 (km ²)	26 661 (ha) 267 (km ²)	1 435 (ha) 14 (km ²)	37 212 (ha) 373 (km ²)	1 481 (ha) 14 (km ²)	29 514 (ha) 295 (km ²)	26 674 (ha) 267 (km ²)	18 856 (ha) 189 (km ²)	2020
ludność korzystająca z wodociągów (% ogółu ludności)	92,2	92,7	77,1	98,5	77,4	99,9	100,0	94,6	87,4	2019
ludność korzystająca z kanalizacji (% ogółu ludności)	76,0	90,7	20,3	91,9	9,9	99,9	39,1	85,8	84,6	2019
budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej - w % ogółu budynków mieszkalnych	86,1	99,3	80,0	81,0	77,6	100,0	99,2	90,2	77,1	2019
budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej- w % ogółu budynków mieszkalnych	56,2	98,5	13,7	83,8	8,4	100,0	48,5	64,2	74,5	2019
mieszkania na 1000 ludności	339,8	372,5	274,7	410,4	323,2	407,9	323,8	362,1	371,3	2019

mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	391	424	893	563	652	614	1 095	1 000	3 877	2020
powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	177,2	277,8	600,1	216,9	335,1	132,0	381,6	260,4	1 814,1	2020
nowe budynki mieszkalne na 1000 ludności	1,3	1,7	3,7	1,2	2,2	0,3	2,9	1,0	13,8	2020
pozwolenia i zgłoszenia z projektem w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	2	52	0,0	17	9	11	5	13	33	2020
STREFA ŚRODOWISKOWA										
obszary prawnie chronione (ha)	27 498,95	6 291,44	14 383,91	33,65	10 902,37	16,54	15 084,72	9 055,95	12 585,98	2019
udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (%)	0	0,7	0	1,5	0	4,8	0	0,2	0,1	2019
emisja zanieczyszczeń gazowych (t/r) (dane powiatowe)	0	42 114	42 114	50 405	50 405	57 765	57 765	37 310	207 728	2019

STREFA SPOŁECZNA										
liczba ludności	20018	29946	6742	15489	6729	21302	8023	21957	16003	2020
ludność na 1 km2	55	370	25	1079	18	1438	27	82	85	2020
ludność w wieku przedprodukcyjnym (%)	20	17	19	17,1	18,1	17	18,6	19,4	19,8	2020
ludność w wieku produkcyjnym (%)	61,1	60,6	63,2	58,8	64,3	59,5	64,2	59,2	62	2020
ludność w wieku poprodukcyjnym (%)	18,9	22,4	17,8	24	17,6	23,5	17,1	21,4	18,2	2020
współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	22,4	27,3	21	30	20,1	28,3	19,5	26,5	21,3	2020
Współczynnik feminizacji	103	112	96	110	95	108	103	105	107	2020
przyrost naturalny na 1000 ludności (dane powiatowe)	-1,4	-2,6	-2,6	-3	-3	-0,8	-0,8	-2,5	-0,5	2019
saldo migracji na 1000 osób	-3,6	-2,2	-3,1	-4,8	-1,6	-7,4	3,6	-3,3	21,9	2019
saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	-3,6	-2,4	-3,3	-4,3	-1,6	-5,4	3	-3,4	22	2019
saldo migracji zagranicznych na 1000 osób	0	0,23	0,15	-0,51	0	-2,08	0,63	0,14	-0,13	2019

Przychodnie na 10 tys. ludności	4	4	3	8	1	8	0	5	6	2020
ludność na aptekę ogólnodostępną	2745	2496	0	2213	6729	2663	0	2745	5334	2020
miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000	95	219	0	128	0	121	0	181	240	2020
dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	871	1158	571	993	394	1017	341	869	753	2019
współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	90,37	99,91	81,69	102,95	59,43	115,94	47,42	96,73	63,9	2019
współczynnik skolaryzacji netto (szkoły podstawowe)	87,62	98,17	80,43	99,29	58,93	111,64	46,63	92,35	63,35	2019
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	886	469	315	745	932	543	1064	782	251	2019
Liczba imprez ogółem	4	7	0	3	0	4	0	4	2	2019

Biblioteki publiczne na 10 000 ludności	1	1	8,9	0,6	4,5	0,5	3,7	0,5	1,9	2020
STREFA GOSPODARCZA										
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	95	98	57	114	65	121	97	113	131	2020
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	68	75	48	73	51	85	83	81	107	2020
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	4,05	3,47	2,97	4,45	4,01	4,37	3,49	4,05	3,44	2020
instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	1267,8	825,7	183,2	1853,3	523,9	1242,7	613,8	1438,4	472,1	2020
podmioty na 1000 mieszkańców ogółem	6,1	6,3	1,9	7,9	1,5	8,1	4,1	6,4	6,1	2020
podmioty wg klas wielkości zatrudniających pracowników 0-9 na 1000	91,1	94,3	55,0	108,6	63,8	116,5	94,6	108,7	126,4	2020

mieszkańców ogółem										
podmioty wg klas wielkości zatrudniających 10-49 na 1000 mieszkańców	2,9	2,8	1,5	3,8	3,7	1,5	3,5	2,2	3,5	2020
podmioty wg klas wielkości zatrudniających 50-249 na 1000 mieszkańców	0,9	0,6	0,1	1,2	0	1,2	0,6	0,8	0,6	2020
podmioty wg klas wielkości zatrudniających 250-999 na 1000 mieszkańców	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0	0,2	2020
udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	4,7	6,8	5,2	5,3	6,3	5,8	5,8	6,3	4,6	2020
stopa bezrobocia zarejestrowanego ogółem(w powiatach) (%)	9,9	10,5	10,5	13,1	13,1	10,9	10,9	11,3	9,4	2020
pracujący na 1000 mieszkańców	201	280	72	252	79	273	82	274	223	2019

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska =100) (%)	74,9	89,4	89,4	76,2	76,2	75,3	75,3	80	8,9	2019
dochody na 1 mieszkańca (zł)	5427,19	4829,68	5129,59	5028,58	4875,3	4906,03	5164,85	5189,75	4884,37	2019
dochody własne na 1 mieszkańca (zł)	1794,89	2592,82	1264,58	2389,27	1866,22	2452,41	2150,54	2087,78	2738,49	2019
wydatki na 1 mieszkańca (zł)	5671,22	5052,63	5568,27	5165,55	5228,4	4689,24	5186,26	4977	4941,72	2019
wartość umów/decyzji o dofinansowanie	199014193,3	153 005 234,18	15 899 246,31	310 261 472,90	36 798 284,92	172 701 006,03	42 185 088,15	201 933 499,52	239 573 243,59	2020
Miejsca noclegowe na 1000 ludności (dane powiatowe)	40,26	50,42	50,42	14,08	14,08	160,69	160,69	11,66	9,06	2020

Źródło: GUS, opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

14) Konsultacje społeczne

Ze względu na ograniczenia wprowadzone w czasie pandemii COVID-19, zorganizowano dwa spotkania. Pierwsze spotkanie było z udziałem Burmistrza Lidzbarka Warmińskiego, kierowników referatów Urzędu Miejskiego oraz kierowników jednostek podległych Gminie. Drugie spotkanie odbyło się z udziałem mieszkańców Gminy Gołdap. Każde spotkanie miało na celu określenia mocnych i słabych stron życia i prowadzenia działalności gospodarczej w Gminie Gołdap oraz określenia potencjalnych kierunków rozwoju miasta.

a) Badanie rozwoju Gminy Gołdap

„Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Gołdap” jest wstępnym dokumentem do przygotowania „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Gołdap do roku 2030” i „Planu rozwoju uzdrowiska Gołdap na lata 2021-2027”. Elementem przygotowania Diagnozy było przeprowadzenie od 26 maja do 18 czerwca 2021 r. konsultacji społecznych w formie badań ankietowych. Analiza uzyskanych na drodze badań danych stanowi uzupełnienie diagnozy Gminy Gołdap, opracowanej na podstawie danych statystycznych GUS oraz informacji z Urzędu Miasta w Gołdapi, jego jednostek podległych oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi.

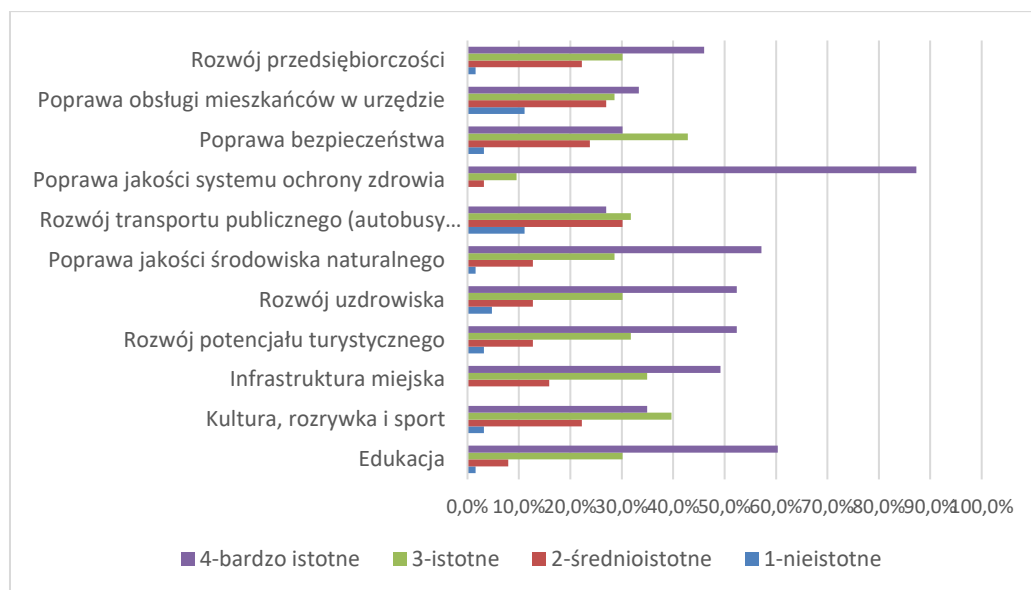
Ankiety zostały umieszczone w wersji elektronicznej na stronie Urzędu Miejskiego w Gołdapi oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Gołdapi w zakładce „konsultacje społeczne”. Wersja papierowa była dostępna w Punkcie Obsługi Mieszkańca Urzędu Miejskiego w Gołdapi. W badaniu wzięło udział tylko 63 mieszkańców, czyli 0,3% mieszkańców całej gminy Gołdap.

Podstawowym celem ankiety opracowanej dla mieszkańców Gminy Gołdap było poznanie opinii odnośnie aspektów społeczno-gospodarczych gminy Gołdap oraz kierunków jej rozwoju. Ogólnie ankieta zawierała pytania dotyczące kilku zagadnień tematycznych:

- priorytet dla władz Państwa Miasta w perspektywie najbliższych lat,
- kluczowe działania / inicjatywy w poszczególnych obszarach rozwoju,
- niezbędne inwestycje,
- mocne strony miasta,
- słabe strony miasta,
- zagrożenia dla rozwoju miasta,
- szanse dla rozwoju miasta.

Wyniki ankiety zostały przedstawione poniżej na wykresach wraz z dodatkowymi odpowiedziami respondentów. Podsumowanie znajduje się po wynikach ankiety.

1. Priorytety dla Gminy Gołdap w perspektywie najbliższych lat.

2. Kluczowe działania / inicjatywy, jakie władze Gminy powinny podjąć w każdym z poniższych obszarów.

1. Edukacji – poprawa transportu dzieci do szkół, – rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych dla dzieci 0-5 lat, – zwiększenie miejsc w żłobku miejskim, – rozwój i doinwestowanie przedszkola samorządowego, – stworzenie drugiego przedszkola samorządowego, – zagospodarowanie lewego skrzydła budynku liceum i powiększenie istniejącego, – podniesienie kompetencji kadry nauczającej, w tym w kierunku nowatorskich metod nauczania, – likwidacja szkół do których trzeba najwięcej dokładać, – podniesienie poziomu edukacji, stworzenie kolek sportowych (szkolnych nie prywatnych), – wsparcie najlepszych uczniów, – zakup nowego sprzętu komputerowego i audiowizualnego dla szkół podstawowych, – organizacja zajęć rozwijających zainteresowania dzieci ze szczególnym naciskiem na dzieci uzdolnione, – remont i dostosowanie klas do współczesnych wymogów w tym do osób niepełnosprawnych – kapitalny remont sali gimnastycznej w SP3, – wyposażenie przedszkoli w sprzęty multimedialne , – modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Samorządowym nr 1, – korzystanie z funduszy unijnych mających na celu modernizację i doposażanie placówek edukacyjnych (zatrudnienie ludzi lub firmy mające doświadczenie w pozyskiwaniu środków), – podniesienie nakładów na edukację, cyfryzacja szkół, wyposażenie w szybki Internet, – powołanie wyższej szkoły, która kształciłaby kadry dla potrzeb uzdrowiska, turystyki, – dostosowanie profili w szkołach technicznych i zawodowych do potrzeb rynku pracy, – wsparcie edukacji osób dorosłych, – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży prowadzone przez edukatorów, nauczycieli, którzy otrzymają za to wynagrodzenie.	2. Kultura, rozrywka i sport – rozbudowa i wzmocnienie Festiwalu Zdrojowego, – lepsza organizacja imprez sportowych i lepsza ich promocja, – częstsze organizowanie małych imprez, spotkań, zabaw dla mieszkańców Gołdapi na Placu Zwycięstwa, – więcej imprez sportowych promujących Gołdap, uzdrowisko i puszcę Romincką, – modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej nr 5, – umożliwienie dzieciom i młodzieży dostępu do boisk po zajęciach szkolonych, – budowa amfiteatru jako miejsca rozrywki i organizacji imprez, – podniesienie jakości imprez kulturalnych, – ułatwiony i obciążony niskimi kosztami dostęp do infrastruktury sportowej dla mieszkańców gminy Gołdap, – rozwój sekcji sportowych, partycypacja w programach grantowych, np. rozwój żeglarstwa, ratownictwa wodnego w mieście w ramach OSiR oraz budowa wieloletnich planów w tym zakresie, – rozbudowa pumtrucka, – doposażenie boiska w SP3 w stoliki zewnętrzne do szachów, elementy do ćwiczeń (siłownie zewnętrzne), – wspieranie wybitnych młodych sportowców, – propagowanie sportu i zdrowego stylu życia, – utworzenie kin pod chmurką lub lunaparku w sezonie, – poszerzenie oferty imprez kulturalnych dla mieszkańców, – stworzenie dobrze oznakowanych ścieżek rowerowych, – budowa stadionu, – budowa punktowych obiektów sportowych na każdym osiedlu i w każdym sołectwie, – cykliczne imprezy rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej.
---	--

3. Infrastruktura miejska

- rozbudowa sieci światłowodowej,
- rozbudowa sieci gazowniczej,
- uruchomienie miejskiej komunikacji elektrycznej z centrum do Parku Zdrojowego,
- rozbudowa ścieżek rowerowych i ich oznakowanie w tym od Botkun do Pluszkiej;
- rower miejski,
- poprawa stanu dróg gminnych,
- poprawa stanu nawierzchni dróg na ulicach oddalonych od centrum,
- budowa ścieżki pieszo-rowerowej do zakładów usytuowanych w Strefie Ekonomicznej stworzenie w tym obszarze chodników;
- wyposażenie parków w ławki i kosze i odnowienie istniejącej tam infrastruktury,
- poprawa oświetlenia ulic,
- stworzenie autobusowej komunikacji miejskiej,
- doinwestowanie strefy uzdrowskiej,
- dokończenie budowy zakładu przyrodolecznictwa,
- doprowadzenie światłowodu do strefy uzdrowskiej
- poprawa stanu chodników,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na remont i budowę dróg miejskich. Ponowna analiza zasobów dróg w mieście i wspólne z Powiatem, systemowe rozwiązanie problemów remontów i budowy dróg na terenie miasta i gminy,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych w mieście,
- obwodnica omijająca szlaki rekreacyjne,
- bezpieczne przejścia dla pieszych,
- programy wspierające zakładanie instalacji fotowoltaicznych, oczyszczalni przydomowych,
- oświetlenie ścieżek rowerowych z ulicy Lipowej do ulicy Kolejowej.
- zwiększenie ilości ławek przy szlakach komunikacyjnych,
- przystosowanie lasu Kumiecie do celów rekreacyjnych, np. zamontowanie ławek, koszy na śmieci, toalet w najbardziej uczęszczanym obszarze lasu,
- budowa parkingu wielopoziomowego,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych w centrum Gołdapi,

4. Rozwój potencjału turystycznego

- promocja uzdrowiska pod hasłem Mazurski Zdrój - regeneracja przygodą, kontynuacja działań,
- ulgi podatkowe dla przedsiębiorców, którzy wpływają realnie na jakość turystyki w mieście,
- połączenia kolejowe,
- konkursy dla branży turystycznej - darmowa reklama na stronie urzędu,
- zagospodarowanie przestrzeni wokół parku zdrojowego,
- zagospodarowanie tzw. Rybakówki;
- budowa: miniparku rozrywki dla dzieci w raz infrastrukturą,
- zwiększenie atrakcyjności wszystkich części gminy, nie tylko w mieście,
- ograniczenie zanieczyszczenia powietrza,
- szeroko pojęta promocja regionu,
- stworzenie warunków i zachęty miejscowym przedsiębiorcom do powiększenia bazy hotelowej z usługami gastronomicznymi,
- troska o stan i wygląd zabytków, nie tylko religijnych, ale przede wszystkim kamienic. Szczególnie ważne jest uratowanie dawnego kasyna i zagospodarowanie go w ciekawy sposób,
- udział w budowaniu możliwości i marki gminy uzdrowskiej poprzez aktywny udział w szkoleniach, promocjach i stowarzyszeniach z tym związanych,
- promocja gminy poprzez aktywny udział w Związku Miast Polskich i innych stowarzyszeniach umożliwiających wspólne i silniejsze oddziaływanie na władzę rządową oraz pozyskiwanie środków zewnętrznych,
- większa dbałość o dziedzictwo i zabytki w Gminie Gołdap - plany ich zabezpieczenia i udostępnienia turystom oraz mieszkańcom,

– zwiększenie ilości ścieżek rowerowych i pieszych w obrębie gminy, – rozwój agroturystyki, – zwiększenie bazy hotelowej, – promowanie lokalnych inicjatyw, – rozbudowa bazy noclegowej w dobrym standardzie, – tematyczne imprezy całoroczne (muzyka, grafika, poezja), – rozwój Gołdapi jako miejsca, w którym można odetchnąć. Podczas, gdy większość kurortów, uzdrowisk wygląda podobnie - kostka brukowa, budka z piwem i głośna muzyka, Gołdap wciąż jeszcze może zachować swój wyjątkowy charakter cichego, zielonego miasteczka na końcu świata. Wówczas przyciągnie to do Gołdapi inny typ turystów. Będą to osoby majątne, które są w stanie zapłacić (zasilić budżet Gołdapien) o wiele więcej za tak wyjątkową, zachowaną atmosferę. Wymaga to jednak spójnej wizji i kontroli ze strony decydentów, Burmistrza, Rady, Architekta.
5. Rozwój uzdrowiska – lepsza komunikacja z mieszkańcami, – rozwój strefy uzdrowiskowej, – wsparcie sanatorium poprzez organizację imprez prozdrowotnych, – stworzenie miejsca handlowego przy uzdrowisku z pamiątkami, lokalnymi produktami, rękodziełem, – zakończenie budowy sanatorium, – szeroko pojęta promocja uzdrowiska, – pozyskanie prywatnych inwestorów, – jak najszybsze dokończenie budowy zakładu przyrdo-leczniczego, – lepsze zagospodarowania strefy uzdrowiskowej poprzez zwiększenie nasadzenia drzew i kwiatów, – położenie światłowodów, – wprowadzenie zakazu grillowania i palenia ognisk w bezpośrednim sąsiedztwie tężni. – stworzenie systemowych programów i propozycji dla mieszkańców i turystów opartych o politykę i własność gminy a nie wyłącznie podmioty prywatne. Opracowanie planu i systemowych rozwiązań w tym zakresie, – wypracowanie marki jako uzdrowiska, – skomunikowanie miejskie z dzielnicą uzdrowiskową, – budowa dużego obiektu hotelarskiego przy Promenadzie, – budowa arboretum i lapidarium lub motylarni, oranżerii, – budowa nowoczesnego szpitala z wykwalifikowaną kadrą medyczną, – dofinansowanie uzdrowiska, – remont sanatorium oraz jego rozbudowa, – poprawa niszczących elementów tężni.
6. Poprawa jakości środowiska naturalnego – wzmocnienie działań w zakresie promowania odnawialnych źródeł energii, – wymiana pieców centralnego ogrzewania w domach jednorodzinnych w mieście i na wsi, – monitoring trucicieli, podjęcie stanowczych środków prawnych względem firm, które zanieczyszczają powietrze, – inwestycje w infrastrukturę strefy uzdrowiskowej, – zwiększenie ilości drzew oraz powierzchni terenów zielonych w obrębie miasta, – zaprzestanie wycinki drzew w mieście, – stworzenie strefy bez samochodu, – zwiększenie środków na wymianę pieców, – zakaz przebiegu drogi wojewódzkiej DW651 przez miasto, – dopłaty do „ekologicznych” źródeł ciepła, – usuwanie i zapobieganie dzikim składowiskom śmieci na obrzeżach miasta. – większe zaangażowanie gminy w kampanię i programy ekologiczne związane z takimi inicjatywami jak "Czyste powietrze", "Program priorytetowy Moja Woda", gospodarka odpadami i inne również lokalne. Stworzenie punktów konsultacyjnych oraz innych programów wewnętrznych, podobnie jak w innych gminach, – budowa punktów ładowania na pojazdy elektryczne, – założenie paneli fotowoltaicznych w SP3, – rozwój fotowoltaiki,

– budowa ogrodzeń chroniących od zwierzyny leśnej, – zwiększenie możliwości pozyskiwania dofinansowań na wymianę źródeł ogrzewania i usuwanie azbestu, – usunięcie zanieczyszczeń z okolicznych lasów i rzeki, – wdrożenie kampanii informacyjnych na rzecz utrzymania czystości okolicznej przyrody, – finansowanie wymiany kotłów kopciuchów, – zdobycie środków zewnętrznych na finansowanie działań poprawy jakości środowiska naturalnego, – wdrożenie skutecznego systemu segregacji odpadów, – wymiana pieców w gospodarstwach domowych na bardziej ekologiczne. Wymiana w 100% pieców na paliwo stałe w całej gminie, – wyznaczanie w urzędzie osoby/osób odpowiedzialnych za monitoring zieleni na terenie Miasta, – dostosowanie Lasu Kumiecie – do potrzeb rekreacyjnych mieszkańców gminy, – ograniczenie użycia betonu i kostki brukowej przy zagospodarowaniu obszaru przy jeziorze.	
7. Rozwój transportu publicznego (autobusy miejskie) – wprowadzenie transportu ekologicznego, – wprowadzenie elektrycznego transportu miejskiego łączącego przynajmniej centrum miasta z uzdrowiskiem, – w okresie letnim zorganizowanie kursów melexów z terenu przy jeziorze do centrum, – tworzenie linii autobusowej do SSSE i na tężnie, – zwiększenie połączeń autobusowych z okolicznymi miejscowościami. Przywrócenie tych które zostały zlikwidowane w porozumieniu z mieszkańcami do potrzeb na poszczególnych odcinkach drogi, – darmowy transport na promenadę zdrojowa i podlasie oraz osiedle II, – uruchomienie kasy biletowej i poczekalni dworcowej, – stworzenie połączeń autobusowych z Elkiem, skorelowanych z odjazdami przyjazdami pociągów pkp dalekobieżnych, – przywrócenie połączenia kolejowego, – uruchomienie linii gminnej komunikacji miejskiej i podmiejskiej. Plan transportu miejskiego w kierunkach miasto-wieś, miasto-mazurskie tężnie solankowe, – stworzenie najbardziej potrzebnych linii autobusowych, np. centrum miasta - promenada – piękna góra - inne atrakcje turystyczne, – dotowanie przewozów autobusów miejskich i promowanie przejazdów, – uruchomienie roweru miejski.	
8. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia – stworzenie miejskiego szpitala – stworzenie pogotowia ratunkowego, – zakup karetek pogotowia, – więcej pediatrów, utrzymanie szpitala dla dzieci, – uczestnictwo w kosztach związanych z utrzymaniem szpitala powiatowego w Gołdapi z wszystkimi przewidzianymi oddziałami, – stworzenie punku prywatnych lekarzy specjalistów którzy przyjmowaliby na terenie powiatu gołdapskiego, – uruchomienie całodobowej przychodni z dyżurującym lekarzem, oferującej pomoc świąteczna i weekendową, – wsparcie szpitala w poszukiwaniu lekarzy, – przywrócenie pełnej funkcjonalności szpitala, – budowa publicznej, państwowej przychodni POZ, – wsparcie finansowe szpitala powiatowego, – aktywne pozyskiwanie lekarzy (benefity wsparcie edukacji lekarzy, tanie działki i mieszkania i inne formy zachęt), – wsparcie działań powiatu w utrzymaniu i rozwoju szpitala zapewniającego całodobową opiekę, – zabieganie i uruchomienie lotniczego pogotowia ratunkowego w Gołdapi, – zwiększenie liczby lekarzy rodzinnych, dostęp do lekarzy specjalistów na terenie Gołdapi,	

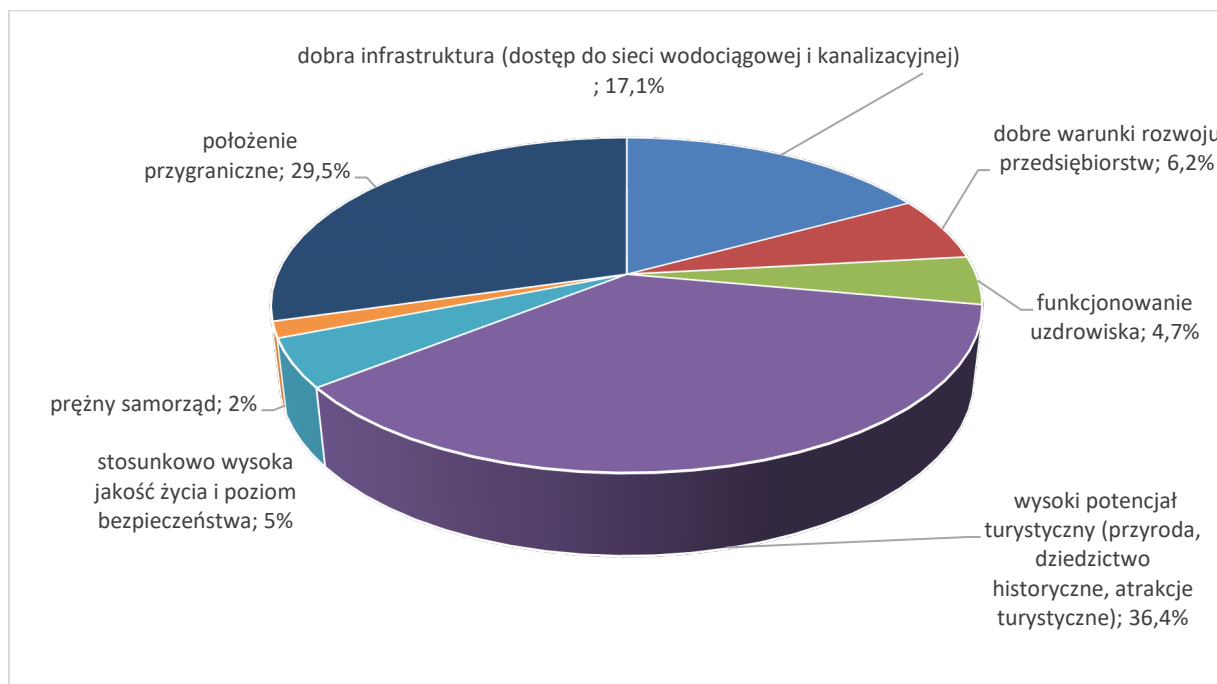
– uruchomienie z prawdziwego zdarzenia oddziałów szpitalnych, między innymi wewnętrznego i geriatrycznego, wyposażenie oddziałów w nowoczesny sprzęt diagnostyczny i leczniczy, – otwarcie zakładu opiekuńczego dla osób starszych, – zwiększenie liczby lekarzy rodzinnych. Obecni nie są w stanie zapewnić właściwej opieki, – zwiększenie liczby lekarzy specjalistów w Gołdapi, – szpital kilku profilowy, – zwiększenie liczby gabinetów dentystycznych, – budowa nowoczesnego szpitala uzdrowiskowego.
9. Poprawa bezpieczeństwa – patrole Policji nie tylko w centrum miasta, ale i na Osiedlach, przy szkołach, w miejscach nie strzeżonych typu pustostany, opuszczone garaże itp; – poprawa oświetlenia przejść dla pieszych, – zwiększenie sieci monitoringu miejskiego (w mieście, na promenadzie, w strefie uzdrowiskowej), – doświetlenie zaciemnionych ulic w mieście; – ograniczenie wydawania pozwoleń na tworzenie punktów sprzedaży alkoholu w mieście – zakaz przebiegu drogi wojewódzkiej DW651 przez miasto, – zwiększenie patroli w okolicach parków i poza centrum miasta, – utrzymanie szpitala, zwiększenie liczby lekarzy rodzinnych.
10. Poprawa obsługi mieszkańców w urzędzie – zwiększenie efektywności pracy, – dbanie o wykwalifikowaną kadrę i zatrudnianie urzędników na podstawie ich wiedzy i fachowości, – zmiana postawy pracowników wobec mieszkańców (więcej zrozumienia dla osób starszych, więcej uprzejmości, pomoc w wypełnieniu dokumentów), – Wprowadzenie systemu opłat urzędowych z platformy epuap, – Informatyzacja urzędu, – Zwiększenie dostępności e-usług w urzędzie (np. aplikacja na telefon wraz z komunikatorem i inne rozwiązania związane ze "Smart City"), – zamieszczanie na BIP wszystkich istotnych dokumentów oraz dokumentów przetargowych, – zwiększenie dostępności do pozyskiwania aktów stanu cywilnego, – Wydłużenie godzin przyjmowania petentów w urzędzie do godziny 17:00, – Szkolenia dla pracowników urzędu.
11. Rozwój przedsiębiorczości – stworzenie zachęt inwestycyjnych dla biznesu związanego z uzdrowiskiem, – ulgi podatkowe i preferencje dla sektora MSP w tym młodych firm, – powiększenie strefy ekonomicznej, – wsparcie unikatowych działalności i ich promocja – tworzenie miejsc (dostosowani lokali gminnych) na prowadzenie działalności gospodarczej, – wspieranie młodych przedsiębiorców w zakładaniu działalności, w pozyskiwaniu środków , – budowa lokali usługowych vis a vis tętni, – rozwój ekologicznych form przedsiębiorczości w strefie ekonomicznej, – aktywny udział lokalnych przedsiębiorców w budowę i rozwój miasta. Większa ilość patronatów, wsparcia finansowego w zamian za benefity podatkowe, – stworzenie gminnych programów pomocowych dla podmiotów uruchamiających działalność turystyczną, – współpraca władz gminy z przedsiębiorcami i wspieranie przedsiębiorczości.

Dodatkowe obszary wskazane przez respondentów w pytaniu nr 1 - Priorytety Gminy Gołdap w perspektywie najbliższych lat:

- Stworzenie dobrego klimatu okołobiznesowego, dobre miejsce do mieszkania, nauki, wypoczynku,
- Samorząd przyjazny przedsiębiorczości,
- Poprawa dróg,
- Budowa łącznika w celu ominięcia miasta przez drogę DW651, zmiana planu przebiegu obwodnicy żeby nie przebiegała przez miasto,
- Budowa łącznika z miejscowości Botkuny do drogi 65,

- Rozwój "Smart City",
- Stworzenie wydziału zamiejsowego sądu, prokuratury w Gminie,
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- Rozwój kolei,
- Stworzenie centrum terapii uzależnień,
- budowa centrów spotkań młodzieży.

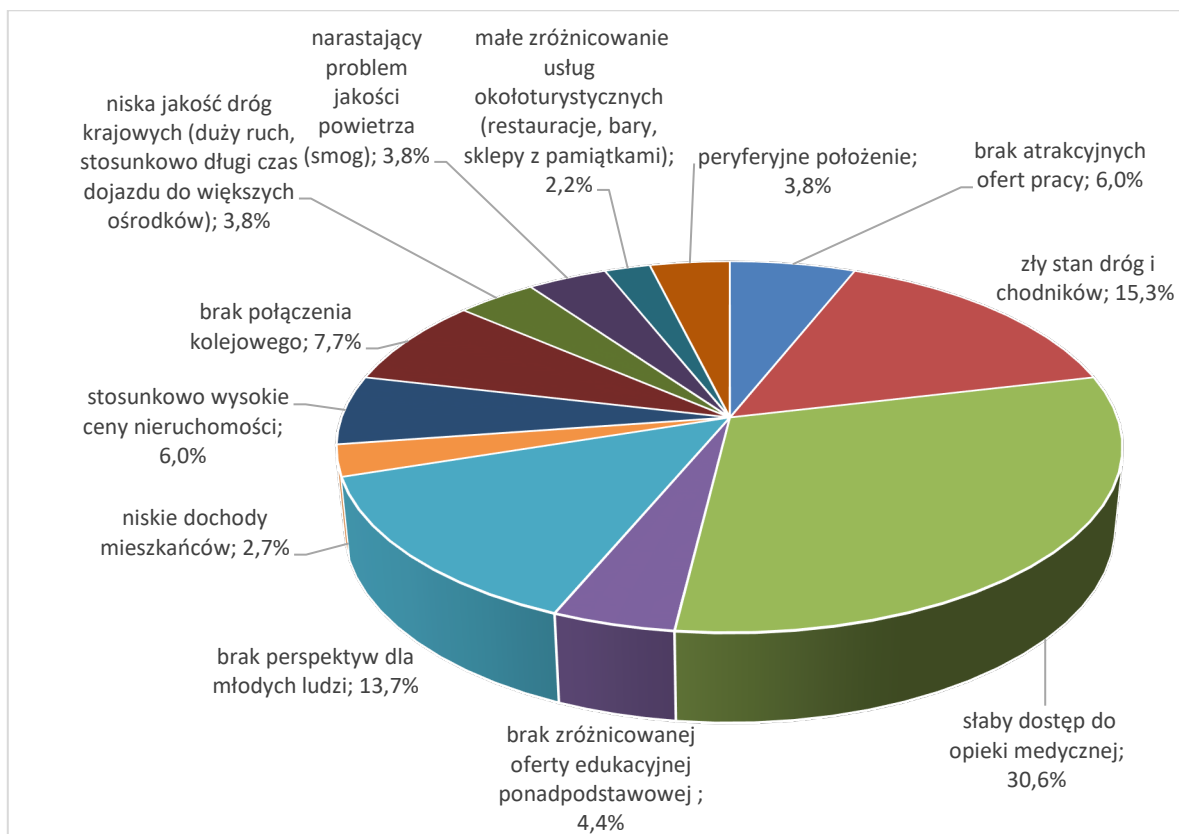
3. Mocne strony Gminy Gołdap

Dodatkowo respondenci mieli możliwość dodać swoje odpowiedzi:

- Sympatyczni mieszkańcy.
- Walory krajobrazowe i przyrodnicze
- dobra rozpoznawalność
- ludzie
- Natura i o to dbajmy
- Nie ma
- Obecnie to mocno wszystko kuleje
- położenie na Mazurach Garbatych
- bardzo twórczy i zaangażowani ludzie
- poprawa warunków w szkołach (remonty klas, łazienek)
- względnie spokojne życie

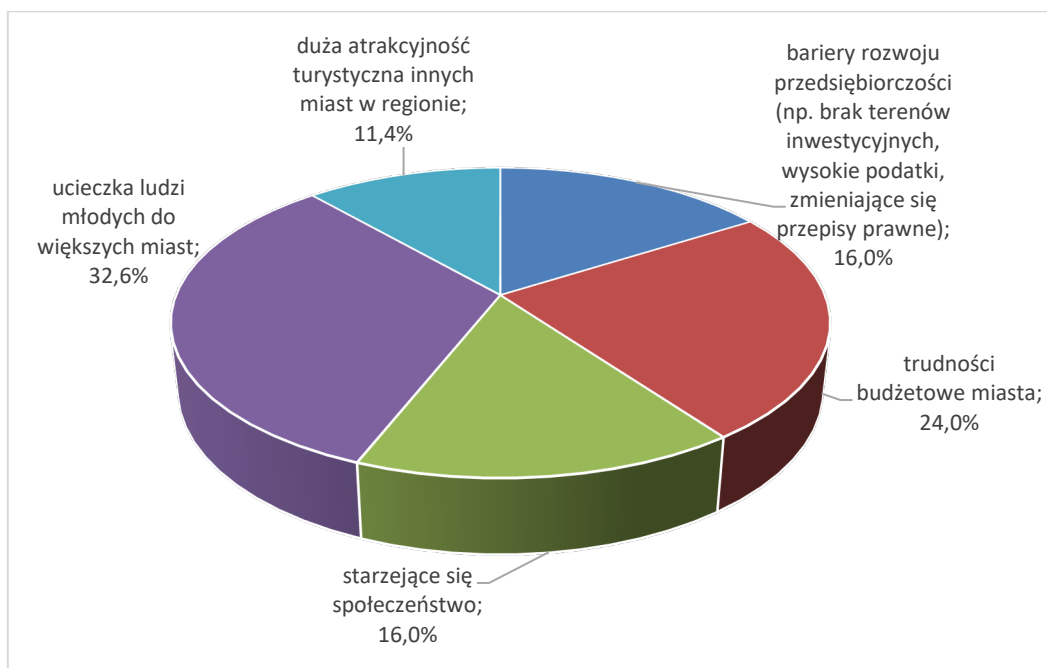
4. Słabe strony Gminy Gołdap

Dodatkowo respondenci wskazali:

- brak spójnej wizji na wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych
- Należy zaznaczyć prawie wszystkie punkty. Kolej nie jest istotna dla Miasta i Gminy Gołdap
- Słaba praca samorządu i burmistrza gminy

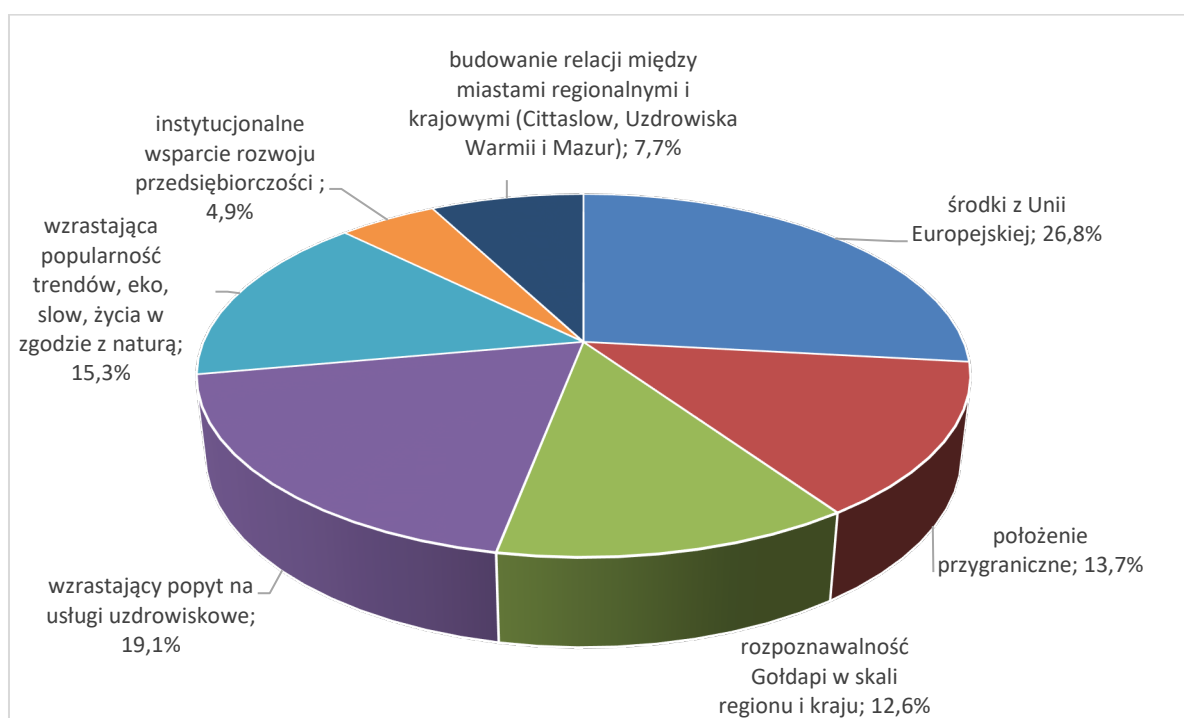
5. Największe zagrożenia dla rozwoju obszaru Gminy Gołdap

Dodatkowo, respondenci wskazali dodatkowe zagrożenia:

- Niewystarczająca ilość wykwalifikowanych pracowników w sektorze usług rehabilitacyjnych
- Brak miejskich żłobków, przedszkoli, opieki medycznej
- Brak miejsc edukacji i uciekająca młodzież
- Konflikty władz samorządu
- obecna władza wykonawcza: burmistrz i jego najbliżsi współpracownicy
- Brak usług medycznych, lekarzy
- Ceny podatków najwyższe z możliwych
- wykluczenie transportowe, cyfrowe,
- Słaba edukacja
- brak zewnętrznych inwestorów i inwestycji

6. Szanse rozwojowe dla obszaru Gminy Gołdap

Respondenci wskazali również inne szanse rozwojowe Gminy Gołdap:

- potrzebny uczciwy, kompetentny i przedsiębiorczy samorząd
- zmiana władz lokalnych w gminie i powiecie
- Wybudowanie łącznika drogi 651 do drogi 65
- istnienie podstrefy Gołdap w SSSE

7. Dokończenie zdania przez respondentów badania: *Uważam, że Gołdap jest...*

- pięknym miastem wartym poświęcenia i uwagi w każdym aspekcie.
- miastem z ogromnym potencjałem.
- źle zarządzany.
- na końcu świata i trzeba to wykorzystać.
- przyjazna dla życia, jednak mało perspektyw na rozwój.
- niezrealizowaną szansą na stworzenie wyjątkowego miejsca do życia.
- świetnym miejscem do zamieszkania w przypadku gdy jest się pracownikiem budżetowym (najlepiej wykwalifikowanym lub specjalistą) i pracodawcą jest firma z bardziej rozwiniętego handlowo regionu Polski.

- dobrym miejscem do odpoczynku. Ale niedobrym miejscem do życia w tym mieście.
- dobrym spokojnym, cichym miejscem do mieszkania posiadającym jednocześnie dostęp do wielu podstawowych usług oraz ciekawych obiektów i terenów historycznych.
- miastem turystycznym i powinno rozwijać się w tym kierunku.
- miastem stawiającym tylko na turystykę i uzdrowisko a zapominające o zwykłych mieszkańcach.
- miastem atrakcyjnym turystycznie i uzdrowiskowym z prężnie działającymi przedsiębiorcami.
- pięknym, czystym, przyjaznym dla mieszkańców i turystów miastem.
- dobrym miejscem dla ludzi szukających spokoju, ciszy oraz mającym "swoją" niepowtarzalny klimat.
- pełnym niewykorzystanych szans.
- uważam, że Gołdap jest wyjątkowym Miejscem z ogromnym potencjałem, ale zarządzane jest przez zmęczonych ludzi bez energii i perspektyw, bez szerokiego spojrzenia w przyszłość i bez śmiałej wizji rozwoju takiej perełki jaką jest Gołdap.
- Zacořany.
- pięknym, spokojnym miastem do wypoczynku relaksacyjnego, z dala od zgiełku, ale potrzebująca skupić się przede wszystkim na mieszkańcach a nie turystach, bo to mieszkańcy płacą podatki i chcieliby z tego również korzystać, a nie inwestować w atrakcje dla turystów.
- narażona na wyludnienie, czemu należy się z całą mocą przeciwstawiać.
- świetnym miejscem na spokojny wypoczynek, w którym brak opieki medycznej.
- pięknym miastem nie do końca wykorzystującym swój potencjał. Niedbająca o swoich mieszkańców. Szczególnie zimą.

Podsumowanie badania ankietowego

W ramach opracowania „Diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Gołdap przygotowano kwestionariusz ankiety mający na celu poznanie opinii mieszkańców miasta na temat życia w Gminie Gołdap i różnych jej aspektów funkcjonowania.

Zdaniem respondentów obszary, które są bardzo istotne i wymagają większej uwagi ze strony władz samorządowych w najbliższej przyszłości to m.in. poprawa jakości systemu ochrony zdrowia (87%), poprawa jakości środowiska naturalnego (57,1%) rozwój potencjału turystycznego (52,4%), rozwój uzdrowiska (52,4%) edukacja (60,3%) oraz rozwój przedsiębiorczości (46%). Potwierdzeniem dużego zainteresowania społeczności lokalnej rozwojem społeczno-gospodarczym gminy Gołdap jest wskazanie inwestycji we wszystkich obszarach zapisanych w pytaniu nr 2, które według nich powinny być priorytetem dla władze samorządowych. Analizując poszczególne obszary najczęściej pojawiały się poniższe inwestycje, przedsięwzięcia:

- edukacja – wyposażenie przedszkoli w sprzęty multimedialne, podniesienie poziomu edukacji, cyfryzacja szkół, wyposażenie w szybki Internet, remont i dostosowanie klas do współczesnych wymogów, utworzenie drugiego przedszkola samorządowego, zwiększenie miejsc w żłobku miejskim
- kultura, rozrywka, sport – poszerzenie oferty imprez kulturalnych w tym o imprezy rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej, łatwiejszy dostęp do infrastruktury sportowej dla mieszkańców, podniesienie jakości imprez kulturalnych
- infrastruktura miejska – remont dróg i chodników, budowa ścieżek rowerowych, rozbudowa sieci światłowodowej, doinwestowanie strefy uzdrowiskowej, budowa miejsc parkingowych, wyposażenie parków i szlaków komunikacyjnych w kosze i ławki, rozbudowa sieci gazowej, rower miejski, miejska komunikacja elektryczna.
- potencjał rozwoju turystycznego – większa promocja Gminy, zagospodarowanie przestrzeni w obszarze uzdrowiskowym, dbałość o dziedzictwo i zabytki, zwieszenie ilości ścieżek rowerowych, ograniczenie zanieczyszczenia powietrza
- rozwój uzdrowiska - skomunikowanie miejskie z dzielnicą uzdrowiskową, remont sanatorium i jego rozbudowa, położenie światłowodu, wypracowanie marki uzdrowiska, jak najszybsze

dokończenie budowy zakładu przyrodoleczniczego, stworzenie miejsca handlowego przy uzdrowisku z pamiątkami, lokalnymi produktami.

- poprawa jakości środowiska naturalnego – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, zwiększenie ilości drzew oraz powierzchni zielonych w mieście, monitoring trucicieli, usuwanie i zapobieganie dzikim wysypiskom śmieci, rozwój fotowoltaiki, wdrożenie kampanii informacyjnych na rzecz utrzymania czystości, większe zaangażowanie gminy w kampanie i programy ekologiczne
- rozwój transportu publicznego (autobusy miejskie) – wprowadzenie elektrycznego transportu miejskiego, uruchomienie linii gminnej miejskiej i podmiejskiej, uruchomienie roweru miejskiego, w okresie letnim uruchomienie transportu, przywrócenie połączenia kolejowego
- poprawa jakości systemu ochrony zdrowia – utworzenie szpitala miejskiego i pogotowia ratunkowego, zakup karetka pogotowia, uruchomienie całodobowej przychodni, utworzenie publicznej przychodni POZ, aktywne pozyskiwanie lekarzy, wsparcie działań powiatu w utrzymaniu i rozwoju szpitala zapewniającego całodobową opiekę, budowa nowoczesnego szpitala uzdrowskiego, zwieszenie liczby lekarzy specjalistów,
- poprawa bezpieczeństwa – rozwój monitoringu miejskiego, poprawa oświetlenia przejść dla pieszych i ulic, zakaz przebiegu drogi wojewódzkiej DW 654 przez miasto,
- poprawa obsługi mieszkańców w urzędzie – rozwój e-usług, informatyzacja urzędu, zmiana postawy pracowników urzędu wobec mieszkańców, dbałość o wykwalifikowaną kadrę, zamieszczanie na stronie BIP wszystkich istotnych dla mieszkańców dokumentów w tym dokumentów przetargowych
- rozwój przedsiębiorczości – ulgi i zwolnienia podatkowe, powiększenie strefy ekonomicznej, wspieranie młodych przedsiębiorców, współpraca władz gminy z przedsiębiorcami, stworzenie zachęt inwestycyjnych dla biznesu.

Według 36,4% respondentów najmocniejszą stroną Gminy Gołdap jest wysoki potencjał turystyczny (przyroda, dziedzictwo historyczne, atrakcje turystyczne). W dalszej kolejności jest położenie przygraniczne – 29,5% oraz dobra infrastruktura (dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej) - 18%. Ponadto 6,2% respondentów wskazało jako mocną stronę gminy dobre warunki rozwoju przedsiębiorstw, a 4,7% funkcjonowanie uzdrowiska.

Jako słabe strony Gminy Gołdap respondenci wskazali głównie: słaby dostęp do opieki medycznej (30,6%), zły stan dróg i chodników (15,3%) brak perspektyw dla młodych ludzi (13,7%). Ponadto 7,7% wskazało na brak połączenia kolejowego, a 6% respondentów jako słabą stronę wskazało brak atrakcyjnych ofert pracy oraz stosunkowo wysokie ceny nieruchomości.

Największe zagrożenia, jakie zostały wskazane przez respondentów to: ucieczka ludzi młodych do większych miast (32,6%) i powiązane z tym starzejące się społeczeństwo (16%). 24% badanych wskazało 24% badanych na trudności budżetowe, a 16 % na bariery rozwoju przedsiębiorczości (np. brak terenów inwestycyjnych, wysokie podatki, zmieniające się przepisy prawne).

Trzy największe szanse rozwojowe Gminy Gołdap według ankietowanych to: środki z Unii Europejskiej (26,8%), wzrastający popyt na usługi uzdrowskie (19,1%) oraz na wzrastającą popularność trendów, eko, slow, życia w zgodzie z naturą (15,3%). Ponadto 13,7% respondentów jako szansę rozwojową Gminy wskazało położenie przygraniczne, a 12,6% - rozpoznawalność Gołdapi w skali regionu i kraju.

Mieszkańcy gminy są na ogół zadowoleni z tego, że żyją w Gminie Gołdap i czują się z nim związani. Świadczy o tym bardzo dużo pozytywnych odpowiedzi do ostatniego pytania, w którym respondenci zostali poproszeni o dokończenie zdania „*Uważam, że Gołdap jest...*”. Najczęściej w odpowiedziach ankietowanych powtarzały się zwroty: pięknym, atrakcyjnym turystycznie, dobrym miejscem do odpoczynku. Jednakże pojawiały się również zwroty negatywne np. zacofana, pełna niewykorzystanych szans, źle zarządzana, co respondenci wskazywali w odpowiedziach do poprzednich pytań.

15) Spis wykresów, rysunków, tabel, dokumentów źródłowych

Tabela 1 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Gołdap wprowadzone do studium zarządzeniem zastępczym Wojewody Warmińsko – Mazurskiego	9
Tabela 2 Wykaz złóż kopalin w granicach gminy Gołdap	9
Tabela 3 Złoża torfu dla celów rolniczych w Gminie Gołdap wg stanu na 31.XII.2019 r. w tys. m ³	11
Tabela 4 Wykaz złóż torfów leczniczych (borowin) w Gminie Gołdap wg stanu na 31.XII.2019 r. [tys. m ³]	11
Tabela 5 Ścieżki rowerowe w Gminie Gołdap.....	14
Tabela 6 Liczba ludności w Gminie Gołdap w latach 2015-2020	16
Tabela 7 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Gminie Gołdap woj. warmińsko-mazurskim i Polsce w latach 2015-2020	20
Tabela 8 Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem Gminy Gołdap w latach 2015-2020	21
Tabela 9 Wskaźnik ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Gołdap w latach 2015-2020	21
Tabela 10 Wskaźnik ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Gołdap w latach 2015-2020	21
Tabela 11 Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym ..	22
Tabela 12 Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania w gminie i mieście Gołdap	22
Tabela 13 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Gołdap w latach 2015-2019	23
Tabela 14 Zabezpieczenie budynków mieszkalnych w sieci wodociągowej i kanalizacyjnej...	23
Tabela 15 Wybrane dane statystyczne dotyczące gospodarki wodnej w Gminie Gołdap w latach 2015-2019	24
Tabela 16 Wybrane dane statystyczne dotyczące sieci kanalizacyjnej w Gminie Gołdap w latach 2015-2019	25
Tabela 17 Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w Gminie Gołdap w latach 2015-2019	25
Tabela 18 Liczba mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030	26
Tabela 19 Wartość zmiany w liczbie mieszkańców powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2005-2030 (w %).	27
Tabela 20 Podmioty gospodarcze w Gminie Gołdap w 2020 r.	29
Tabela 21 Podmioty gospodarcze z podziałem na spółki i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Gminie Gołdap w 2020 r.	29
Tabela 22 Struktura podmiotów gospodarki narodowej (Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) w Gminie Gołdap według sekcji PKD 2007	30
Tabela 23 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w latach 2016-2020r.	30
Tabela 24 Podział podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2016-2020 r.	31
Tabela 25 Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Gołdap w latach 2016-2020	32
Tabela 26 Podmioty wyrejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Gołdap w latach 2016-2020	32
Tabela 27 Pracujący w Gminie Gołdap według płci w latach 2015-2019	37
Tabela 28 Bezrobotni wg gmin – porównanie liczby osób zarejestrowanych w 2019 i 2020 r.	38

Tabela 29 Struktura bezrobotnych według płci i wieku w Gminie Gołdap w latach 2016-2020	39
Tabela 30 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2019	39
Tabela 31 Bezrobotni a prawo do zasiłku	39
Tabela 32 Bezrobotni zarejestrowani w Powiecie Gołdapskim w podziale na gminy - stan na kwiecień 2021 r	40
Tabela 33 Barometr zawodów w Gminie Gołdap	40
Tabela 34 Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Gołdap	44
Tabela 35 Ilości odpadów komunalnych odebranych z Gminy Gołdap w latach 2019-2020 r., w podziale na zbierane selektywnie w (Mg).	49
Tabela 36 Średnia ilość odpadów komunalnych (na mieszkańca gminy Gołdap), odebranych w latach 2015 – 2020	49
Tabela 37 Wykonanie programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gołda (stan na kwiecień 2021r.)	50
Tabela 38 Kluby szkolnych sportowe w powiecie gołdapskim	58
Tabela 39 Wskaźniki potencjału turystycznego Gminy Gołdap w latach 2016-2020	67
Tabela 40 Ilość miejsc noclegowych w Gminie Gołdap w latach 2016-2020	68
Tabela 41 Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (wraz z ich zmianami):	69
Tabela 42 Bilans terenów jednostek strukturalnych gminy Gołdap według planu ogólnego ..	71
Tabela 43 Wykaz Sołectw w Gminie Gołdap po podziale – 32 Sołectwa	74
Tabela 44 Wykaz Rad Osiedli w Gminie od września 2019 roku	75
Tabela 45 Udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych jednostek OSP z Gminy Gołdap w 2020 roku.	83
Tabela 46 Wysokość środków przeznaczonych na ochronę przeciwpożarową z budżetu Gminy Gołdap na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się następująco:	83
Tabela 47 Wydatki na poszczególne jednostki OSP	83
Tabela 48 środki finansowe przekazane przez Gminę Gołdap na Fundusz Wsparcia Policji przy Komendzie Wojewódzkiej Policji	84
Tabela 49 Wykaz osuwisk w Gminie Gołdap	85
Tabela 50 Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	86
Tabela 51 Wykrywalność ogólna przestępstw	87
Tabela 52 Ilość interwencji	87
Tabela 53 Zestawienie wybranych kategorii zagrożeń odnotowanych na terenie powiatu gołdapskiego	87
Tabela 54 Ilość zaistniałych wypadków i kolizji drogowych	88
Tabela 55 Liczba ofiar śmiertelnych i rannych w wypadkach drogowych	88
Tabela 56 Stan bezpieczeństwa na drogach powiatu gołdapskiego w 2020 r.	88
Tabela 57 Ilość nałożonych mandatów karnych	88
Tabela 58 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	89
Tabela 59 Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	89
Tabela 60 Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	90
Tabela 61 Przyczyny udzielenia pomocy i wsparcia	90
Tabela 62 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	90
Tabela 63 Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej	91
Tabela 64 Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny w latach 2014-2020	91

Tabela 65 Liczba rodzin wspieranych i liczba osób objętych pracą asystenta rodziny w latach 2017-2020	91
Tabela 66 Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	92
Tabela 67 Świadczenia wychowawcze- kwota świadczeń.....	92
Tabela 68 Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.	93
Tabela 69 Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.	93
Tabela 70 Liczba świadczeń	93
Tabela 71 Kwota świadczeń.	93
Tabela 72 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.	94
Tabela 73 Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach	94
Tabela 74 Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach.....	94
Tabela 75 Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	94
Tabela 76 Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.....	95
Tabela 77 Liczba rodzin/osób którym przyznano Kartę Dużej Rodziny.....	95
Tabela 78 Wyszczególnienie kosztów Teleopieki	96
Tabela 79 Liczba oddziałów i wychowanków w placówkach prowadzonych przez Gminę Gołdap w roku szkolnym 2019/2020r.	101
Tabela 80 Liczba placówek i dzieci prowadzone przez inne podmioty	102
Tabela 81 Uczniowie korzystający z zajęć na podstawie orzeczenia lub opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej w roku szkolnym 2019/2020r.....	102
Tabela 82 Liczba nauczycieli zatrudnionych w placówkach prowadzonych przez Gminę Gołdap w roku szkolnym 2019/2020r.	103
Tabela 83 Koszt utrzymania ucznia w szkołach w roku szkolnym 2019/2020r.r.(w zł)	103
Tabela 84 Remonty i inwestycje w placówkach szkolnych w roku szkolnym 2019/2020r.	104
Tabela 85 Realizowane programy rządowe w szkołach gminnych w 2020r.	104
Tabela 86 Koszt dowozu uczniów do placówek oświatowych w roku szkolnym 2019/2020r.	104
Tabela 87 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie Gołdap wg danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży	105
Tabela 88 Wyniki z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku w gminie Gołdap wg szkół.....	105
Tabela 89 Wyniki egzaminów maturalnych w gminie Gołdap w 2021r.	106
Tabela 90 Frekwencja w wyborach w latach 2018-2020.....	108
Tabela 91 Wskaźniki GUS dotyczące udziału fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne.....	109
Tabela 92 Wykaz dotacji przyznanych w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku.....	110
Tabela 93 Wykaz dotacji przyznanych w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku z zakresu: rozwój sportu.....	111
Tabela 94 Dotacja przyznana w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku z zakresu: rozwój turystyki poprzez prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi.....	111
Tabela 95 Wykaz dotacji przyznanych na podstawie art. 19 a ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap w 2020 roku.....	112

Tabela 96 Dotacje przyznane w konkursie na realizację w formie wsparcia zadań publicznych Gminy Gołdap	112
Tabela 97 Międzynarodowe umowy partnerskie podpisane przez Gminę Gołdap.	114
Tabela 98 Plan i wykonanie budżetu Gminy Gołdap w 2020 roku.	116
Tabela 99 Struktura dochodów budżetowych Gminy Gołdap wykonanych w 2020 roku.....	117
Tabela 100 Dochody własne Gminy Gołdap wg źródeł w 2020 roku	118
Tabela 101 Udział PI i CIT	118
Tabela 102 Dochody na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł)	119
Tabela 103 Wydatki na 1 mieszkańca w latach 2015 – 2019 (w zł)	120
Tabela 104 Zadłużenie Gminy Gołdap w latach 2015 – 2020.....	120
Tabela 105 Inwestycje drogowe, chodników i ulic w Gminie Gołdap.....	121
Tabela 106 Inwestycje pozostałe	121
Tabela 107 Zakupy inwestycyjne	122
Tabela 108 Pozostałe wydatki majątkowe	122
Tabela 109 Projekty realizowane z udziałem środków zewnętrznych	123
Tabela 110 Wykaz projektów realizowanych w ramach likwidacji barier.....	124
Tabela 111 Kierunki lecznicze w 2020 r.	128
Tabela 112 Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego w 2020 r.	129
Tabela 113 Liczba zakładów uzdrowiskowych realizujących umowy z NFZ, ZUS, KRUS i innymi podmiotami w 2020r.	129
Tabela 114 Porównanie gmin uzdrowiskowych	129
Tabela 115 Tabela porównawcza gmin w sferze przestrzennej, środowiskowej, społecznej i gospodarczej	131

Rysunek 1 Położenie Gminy Gołdap na tle województwa warmińsko-mazurskiego, powiatu gołdapskiego	5
Rysunek 2 Położenie względem większych ośrodków miejskich i portów lotniczych.....	6
Rysunek 3 Obszar gminy Gołdap leży w dorzeczu rzeki Pregoly	7
Rysunek 4 Połączenia komunikacyjne miejscowości do stolicy powiatu	13
Rysunek 5 Dostępność do najbliższego miasta	14
Rysunek 6 Położenie Suwalskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej	36
Rysunek 7 Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody	42
Rysunek 8 Mapa wskazująca lokalizację istniejących turbin wiatrowych w Gminie Gołdap ..	47
Rysunek 9 Stacje przeładunkowe odpadów komunalnych Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”	48
Rysunek 10 Piesze szlaki turystyczne w powiecie gołdapskim.....	63
Rysunek 11 Przebieg trasy rowerowej na terenie Gminy Gołdap.....	64
Rysunek 12 Oznakowane szlaki rowerowych z nieutwardzonej nawierzchni w powiecie gołdapskim.....	64
Rysunek 13 Szlak kajakowy w powiecie gołdapskim.....	65
Rysunek 14 Odwiedziny Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi w latach 2019-2020 r.	66
Rysunek 15 Mapa Uwarunkowania – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gołdap	72
Rysunek 16 Mapa jednostek pomocniczych Gminy Gołdap.....	73
Rysunek 17 Obszar Gminy Gołdap przewidziany do rewitalizacji przyjęta została uchwałą Nr XXX/205/2016 Rady Miejskiej w Gołdapi dnia 30 listopada 2016 roku	76
Rysunek 18 Lokalizacja Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	79
Rysunek 19 Analizowane jednostki w diagnozie porównawczej.....	125

Wykres 1 Liczba zgonów i urodzeń w Gminie Gołdap w latach 2016-2020.....	16
Wykres 2 Urodzenia żywe i zgony na 1000 ludności w gminie Gołdap	17
Wykres 3 Przyrost naturalny w Gminie Gołdap, powiecie gołdapskim i województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015-2020r. na 1000 ludności.....	17
Wykres 4 Saldo migracji w Gminie Gołdap, powiecie gołdapskim i woj. warmińsko-mazurskim w latach 2015-2019	18
Wykres 5 Struktura mieszkańców gminy Gołdap, według płci w latach 2015-2020	18
Wykres 6 Ludność Gminy Gołdap wg grup wieku w latach 2016-2020	19
Wykres 7 Mieszkańcy Gminy Gołdap w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2015-2020	19
Wykres 8 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w latach 2015-2020	20
Wykres 9 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w Gminie Gołdap w latach 2016- 2020	32
Wykres 10 Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności w latach 2015 – 2020	33
Wykres 11 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w powiecie gołdapskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł	34
Wykres 12 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca powiatu gołdapskiego w latach 2015-2019 (zł).....	34
Wykres 13 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w powiecie gołdapskim w latach 2015-2019 w tysiącach zł.	35
Wykres 14 Wartość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w powiecie gołdapskim w latach 2015-2019	35
Wykres 15 Osoby pracujące z podziałem na płeć w Gminie Gołdap w 2019 r.....	37
Wykres 16 Pracujący na 1000 ludności w latach 2015 – 2019	37
Wykres 17 Wielkość bezrobocia (bezrobotni zarejestrowani) w Gminie Gołdap w latach 2016-2020	38
Wykres 18 Deklarowane miejsce stałego miejsca zamieszkania turysty odwiedzającego Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi w latach 2019-2020r.....	67
Wykres 19 Dochody gminy ogółem w tys. zł.....	118
Wykres 20 Wydatki ogółem w tysiącach zł.....	119

Dokumenty źródłowe:

1. Internet
2. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych
3. Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Gołdap
5. http://geoportal.pgi.gov.pl/css/surowce/images/2019/pdf/torfy_dla_celow_rolniczych_2019.pdf
6. Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2021-2027, ROPS 2021
7. <https://www.ssse.com.pl/o-ssse/3-tereny-inwestycyjne-podstrefy-goldap.html>
8. PUP w Gołdapi informacja o stanie i strukturze bezrobocia w powiecie gołdapskim, stan na 30.09.2020 r.
9. <https://goldap.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy>
10. www.barometrzwodow.pl
11. <https://eko-mazury.elk.pl/system-gospodarki-odpadami/>

12. http://elk-ekomazury.bip-wm.pl/public/get_file_contents.php?id=365531
13. <https://greenvelo.pl/detal/1309-greenvelo-szlak-rowerowy-w-gminie-goldap-zielony>
14. Centrum Informacji Turystycznej w Gołdapi.
15. <http://bip.goldap.pl/pl/1245/0/zag-przestrzenne.html?page=1> (15.05.2021)
16. Raport o stanie gminy Gołdap za rok 2019 r.
17. Raport o stanie gminy Gołdap za rok 2020 r
18. Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko-mazurskiego w zakresie miasta Gołdap
19. <https://www.ssse.com.pl/o-ssse/o-strefie.html>
20. Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027
21. Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Gołdap za 2020 rok.
22. Google mops, opracowanie własne
23. *Redakcja naukowa Iwona Wieczorek Justyna Wiktorowicz Działalność uzdrowiskowa polskich gmin- wybrane zagadnienia, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego*
24. Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030, GUS, VIII 2017
25. Programu opieki nad zabytkami miasta i gminy Gołdap na lata 2017-2020
26. Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim raport 2020
27. Informacja o stanie i strukturze bezrobocia w powiecie gołdapskim stan na 30.09.2020 r
28. Program ochrony środowiska dla gminy Gołdap na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025
29. Działalność miejskiego ośrodka sportu i rekreacji w Gołdapi rok 2019 i 2020
30. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Gołdap, 2016
31. Działalność i funkcjonowanie Domu Kultury w Gołdapi w 2019 i 2020 roku
32. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi za 2019r
33. Sprawozdanie Zarządu z działalności Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gołdapi za 2019 i 2020 rok
34. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” za 2020 rok
35. Analiza relacji funkcjonalno-przestrzennych między ośrodkami miejskimi i ich otoczeniem” Raport Częstkowy Komponent 3 Relacje Przestrzenne I Dostępność Komunikacyjna województwa warmińsko-mazurskiego
36. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2018 r.
37. <https://publicystyka.ngo.pl/goldap-ze-wszystkimi-i-dla-wszystkich-partnerstwo-sztuk>
38. Starostwo Powiatowe w Gołdapi
39. https://powiatgoldap.pl/wp-content/uploads/2015/12/mapa_Piesze_Szlaki_Nizinne.jpg
40. <https://powiatgoldap.pl/piesze-szlaki-nizinne/>
41. http://www.agroturysta.info/wiecej_szlak.php?id=17
42. https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1774
43. https://oke.lomza.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1774
44. Państwowa Komisja Wyborcza

16) Załącznik nr 1 Wzór ankiety

Zarządzenie Nr 1060/V/2021 Burmistrza Gołdapi z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych

Szanowni Państwo!

W związku rozpoczęciem prac nad opracowaniem "Diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Gołdap" oraz „Planu rozwoju uzdrowiska Gołdap na lata 2021-2027”, zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety. Ankieta ma odzwierciedlać rzeczywistą sytuację w gminie oraz jej najważniejsze potrzeby. Zebrane w ten sposób dane pozwolą nam uwzględnić Państwa sugestie. Licząc na współpracę zapewniamy jednocześnie, że ankieta jest anonimowa, a wyniki będą podawane wyłącznie w formie zbiorczej.

1. Które z poniższych obszarów powinny stanowić priorytet dla władz Państwa Miasta w perspektywie najbliższych lat (proszę ocenić w skali 1-4, gdzie 4 – bardzo istotne, 3 – istotne, 2 – średnio istotne, 1 – nieistotne)

1. Edukacja
2. Kultura, rozrywka i sport
3. Infrastruktura miejska
4. Rozwój potencjału turystycznego
5. Rozwój uzdrowiska
6. Poprawa jakości środowiska naturalnego
7. Rozwój transportu publicznego (autobusy miejskie)
8. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia
9. Poprawa bezpieczeństwa
10. Poprawa obsługi mieszkańców w urzędzie
11. Rozwój przedsiębiorczości

Inne, proszę wymienić maksymalnie dwa inne obszary i ocenić ich znaczenie

12.

2. Proszę wymienić przykładowe (maksymalnie trzy) kluczowe działania / inicjatywy, jakie Państwa zdaniem władze Gminy powinny podjąć w każdym z poniższych obszarów. W przypadku braku działań, proszę o wpisanie „nie wiem”.

1. Edukacji

.....

2. Kultury, rozrywki i sportu

.....

3. Infrastruktura miejska

.....

4. Rozwój potencjału turystycznego

.....

5. Rozwój uzdrowiska

.....

6. Poprawa jakości środowiska naturalnego

.....

7. Rozwój transportu publicznego (autobusy miejskie)

.....
.....
8. Poprawa jakości systemu ochrony zdrowia
.....
.....

9. Poprawa bezpieczeństwa
.....
.....

10. Poprawa obsługi mieszkańców w urzędzie
.....
.....

11. Rozwój przedsiębiorczości
.....
.....

12. Dodatkowy obszar wskazany przez respondenta w pytaniu nr1
.....
.....
...

3. Brak punktu

4. *Proszę o zaznaczenie 3 mocnych stron Gminy Miejskiej Gołdap:*

- ☐ dobra infrastruktura (dostęp do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)
 - ☐ dobre warunki rozwoju przedsiębiorstw
 - ☐ funkcjonowanie uzdrowiska
 - ☐ wysoki potencjał turystyczny (przyroda, dziedzictwo historyczne, atrakcje turystyczne)
 - ☐ stosunkowo wysoka jakość życia i poziom bezpieczeństwa
 - ☐ prężny samorząd
 - ☐ położenie przygraniczne
 - ☐ inne
-

5. *Proszę o zaznaczenie 3 słabych stron Gminy Gołdap:*

- ☐ brak atrakcyjnych ofert pracy
- ☐ zły stan dróg i chodników
- ☐ słaby dostęp do opieki medycznej
- ☐ brak zróżnicowanej oferty edukacyjnej ponadpodstawowej
- ☐ brak perspektyw dla młodych ludzi
- ☐ niskie dochody mieszkańców
- ☐ stosunkowo wysokie ceny nieruchomości
- ☐ brak połączenia kolejowego
- ☐ niska jakość dróg krajowych (duży ruch, stosunkowo długi czas dojazdu do większych ośrodków)
- ☐ narastający problem jakości powietrza (smog)

- ☐ małe zróżnicowanie usług okołoturystycznych (restauracje, bary, sklepy z pamiątkami)
 - ☐ peryferyjne położenie
 - ☐ inne
-

6. Proszę o zaznaczenie 3 największych zagrożeń dla rozwoju obszaru Gminy Gołdap:

- ☐ bariery rozwoju przedsiębiorczości (np. brak terenów inwestycyjnych, wysokie podatki, zmieniające się przepisy prawne)
 - ☐ trudności budżetowe miasta
 - ☐ starzejące się społeczeństwo
 - ☐ ucieczka ludzi młodych do większych miast
 - ☐ duża atrakcyjność turystyczna innych miast w regionie
 - ☐ inne
-

7. Proszę o zaznaczenie 3 szans rozwojowych dla obszaru Gminy Gołdap:

- ☐ środki z Unii Europejskiej
 - ☐ położenie przygraniczne
 - ☐ rozpoznawalność Gołdapi w skali regionu i kraju
 - ☐ wzrastający popyt na usługi uzdrowiskowe
 - ☐ wzrastająca popularność trendów, eko, slow, życia w zgodzie z naturą
 - ☐ instytucjonalne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
 - ☐ budowanie relacji między miastami regionalnymi i krajowymi (Cittaslow, Uzdrawiska Warmii i Mazur)
 - ☐ inne
-

8. Proszę dokończyć zdanie: *Uważam, że Gołdap jest*

.....

.....

Pytania dotyczące „Planu rozwoju uzdrowiska Gołdap na lata 2021-2027”

9. Jak ocenia Pan/Pani poszczególne składniki w rozwoju uzdrowiska?
Proszę zaznaczyć od 1 do 5, gdzie 1 – bardzo źle, 2-źle, 3-przeciętnie, 4-dobrze, a 5 – bardzo dobrze

- ☐ Dostępność usług uzdrowiskowych na NFZ
- ☐ Dostępność usług uzdrowiskowych w sektorze prywatnym
- ☐ Jakość usług uzdrowiskowych na NFZ
- ☐ Jakość usług uzdrowiskowych w sektorze prywatnym

Dostępność publicznej infrastruktury uzdrowiskowej

- ☐ Płatne (płajnia wód mineralnych i leczniczych, grotła solna)

- ☐ Bezpłatne (tężnie solankowe, mini-golf)

Oferta rekreacyjno-turystyczna wzbogacająca ofertę uzdrowiskową

- ☐ Piękna Góra
- ☐ Jezioro, plaża
- ☐ kryta pływalnia (basen sportowy, zjeżdżalnia, jacuzzi, sauna sucha)
- ☐ Safari (gospodarstwo ekologiczne)
- ☐ siłownie zewnętrzne
- ☐ szlaki turystyczne (edukacyjne, rowerowe i piesze)
- ☐ wypożyczalnia sprzętu sportowego (rowerów, sprzętów wodnych, quadów, sprzętu narciarskiego)

Oferta kulturalna

- ☐ koncerty, imprezy, przedstawienia
- ☐ kino
- ☐ galerie, wystawy
- ☐ festyny, lokalne święta
- ☐ zabytki

Połączenia z innymi miejscowościami

- ☐ Drogi
- ☐ publiczne środki transportu
- ☐ Baza noclegowa (hotele, pensjonaty)
- ☐ Baza gastronomiczna (restauracje, bary, kawiarnie)

10. Jakie czynniki według Pana/Pani zdaniem należy rozwijając, by oferta uzdrowiskowo-rekreacyjna Gołdapi była atrakcyjniejsza? (Proszę wskazać maksymalnie 5 cech):

- ☐ Oferta kulturalna (ogólnodostępne zajęcia artystyczne, kino, pokazy, imprezy, koncerty)
- ☐ Oferta sportowo-rekreacyjna (zajęcia sportowe, ogólnodostępna infrastruktura sportowa itp.)
- ☐ Baza noclegowa
- ☐ Baza gastronomiczna
- ☐ Oferta produktów regionalnych (np. sklepy z pamiątkami, bazarki z naturalną żywnością itp.)
- ☐ Zorganizowanie wycieczki po okolicy
- ☐ Oferta usług medycznych w sektorze prywatnym
- ☐ Oferta usług SPA, wellness, kosmetycznych, fryzjerskich itp.)
- ☐ Połączenia drogowe i zbiorowe środki transportu
- ☐ Ochrona środowiska
- ☐ Promocja miasta

11. Co Pana/Pani zdaniem hamuje/spowalnia rozwój Gołdapi jako miejscowości uzdrowiskowo-rekreacyjnej?

.....
